Jiráskovo gymnázium, Náchod, Řezníčkova 451,

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
„I CESTA MŮŽE BÝT CÍL“

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

NÁZEV ŠVP: „I cesta může být cíl“
ŠVP pro čtyřleté gymnázium a vyšší stupeň osmiletého gymnázia, zpracovaný dle RVP G

VERZE: 1.3

VZDĚLÁVACÍ PROGRAM: čtyřletý

STUDIJNÍ FORMA VZDĚLÁVÁNÍ: denní

PŘEDKLADATEL

- název školy: Jiráskovo gymnázium, Náchod, Řezníčkova 451
- adresa školy: Řezníčkova 451, 547 44 Náchod
- IČO: 48 623 687
- IZO: 102 266 247
- jméno ředitele: Pavel Škoda
- kontakty: tel./fax: +420 491 423 243,
  e-mail: sekretariat@gymnachod.cz, http://www.gymnachod.cz

ZŘIZOVATEL

- název: Královéhradecký kraj
- adresa: Pivovarské náměstí 1245, 500 03 Hradec Králové
- kontakty: tel: 495 817 111, fax: 495 817 336,
  e-mail: posta@kr-kralovehradecky.cz,
  http://www.kr-kralovehradecky.cz

Platnost dokumentu od 1. 9. 2017

Pavel Škoda
ředitel školy

„I cesta může být cíl“

A k cíli mnoho cest. A není mezi nimi jen jedna jediná nejsprávnější.

A poznat sebe sama, poznat druhého člověka, poznat své schopnosti i slabosti, poznat, co umím, dokážu a v čem se neobejdu bez cizí pomoci, poznat, čím můžu být prospěšný… to je možná nejvzdálenější cíl naší cesty, cíl na celý život.

Cesta gymnaziálním studiem je cestou k dospělosti, cestou k dospělému životu. Setkání, zkušenosti a dovednosti, které na téhle cestě potkáme, posbíráme, získáme, nás poznamenají, ovlivní, nasměrují na celý příští „dospělý“ život. A vydat se na tuhle cestu a nesejít z ní, ale hledat na ní tu svou křižovatku, svůj směr – o to nám běží. „Nám“ – tedy žákům – cestovatelům k dospělosti, i pedagogům – jejich průvodcům.

Školní vzdělávací program „I cesta může být cíl“ je takovou cestou. Nehledali jsme tu jedinou nejlepší, hledali jsme tu, která nabízí každému žákovi možnost najít tu svou cestu. My, pedagogové Jiráskova gymnázia, jsme ji našim žákům zakreslili do krajiny utvářené svými zkušenostmi, schopnostmi, nejlepším vědomím a svědomím, možnostmi školy i potřebami mladého člověka v moderní společnosti A chceme žákům dle nastavených pravidel pomoci s čtením téhle mapy, s hledáním jejich směru, s každým obtížným krokem, který mají před sebou.

Školní vzdělávací program „I cesta může být cíl“ však není cestou statickou, neměnnou, ohraničenou betonovými patníky neomylnosti a ostnatým drátem vševědoucnosti. Je vytyčena dobře, ale jako každý cestář i my víme, že bude občas některý úsek nutné vyspravit, zpevnit, vést bezpečnějšími krajі. Na téhle cestě jsme s vámi i my, stejně jako rodiče a přátelé školy. I cesta může být naším společným cílem.

Pojďte s námi!

Pedagogický sbor

OBSAH

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE 1

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY 5

VELIKOST ŠKOLY 5
VYBAVENÍ ŠKOLY (MATERIÁLNÍ, PROSTOROVÉ, TECHNICKÉ, HYGIENICKÉ) 5
CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU 5
DLOUHODOBÉ PROJEKTY, MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE 6
SPOLUPRÁCE S RODIČI A JINÝMI SUBJEKTY 7

3. CHARAKTERISTIKA ŠVP 10

ZAMĚŘENÍ ŠKOLY 10
PROFIL ABSOLVENTA 10
ORGANIZACE PŘIJÍMACÍHO ŘÍZENÍ 11
ORGANIZACE MATURITNÍ ZKOUŠKY 11
VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE 11
VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI 16
VZDĚLÁVÁNÍ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH ŽÁKŮ 17
ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT 19

4. UČEBNÍ PLÁN 20

POZNÁMKY K UČEBNÍMU PLÁNU 21

5. UČEBNÍ OSNOVY 23

JAZYKOVÁ A KOMUNIKAČNÍ VÝCHOVA 23
LITERÁRNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA 31
ANGLICKÝ JAZYK 43
NĚMECKÝ JAZYK 62
NĚMECKÝ JAZYK – (DALŠÍ CIZÍ JAZYK) 67
ŠPANĚLSKÝ JAZYK – (DALŠÍ CIZÍ JAZYK) 80
FRANCOUZSKÝ JAZYK – (DALŠÍ CIZÍ JAZYK) 93
RUSKÝ JAZYK – (DALŠÍ CIZÍ JAZYK) 107
MATEMATIKA 120
FYZIKA 131
CHEMIE 139
BIOLOGIE 153
ZEMĚPIS 164
ZÁKLADY SPOLEČENSKÝCH VĚD 175
DĚJEPIS 192
HUDEBNÍ VÝCHOVA 208
VÝTVARNÁ VÝCHOVA 213
TĚLESNÁ VÝCHOVA 225
PRVNÍ POMOC 230
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE 234

6. HODNOCENÍ ŽÁKŮ 246

PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ ŽÁKŮ 246
VÝCHOVNÁ OPATŘENÍ 248

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

VELIKOST ŠKOLY

Kapacita: 720 žáků Počet tříd: 24

VYBAVENÍ ŠKOLY (MATERIÁLNÍ, PROSTOROVÉ, TECHNICKÉ, HYGIENICKÉ)

Jiráskovo gymnázium, Náchod, Řezníčkova 451 sídlí v budově vlastněné zřizovatelem. Novorenesanční budova z roku 1901 je třípodlažní ve tvaru písmene E. Tvoří ji část historická a novější přístavba. V přístavbě je tělocvična, posilovna, zrcadlový (gymnastický) sál, kanceláře, sborovna (multimediální učebna) a jedna učebna. Škola má celkem 37 učeben. Z toho je 15 učeben odborných, přizpůsobených výuce konkrétního předmětu – Bi, 5 jazykových učeben, D a ZSV, Ch, F, Z, Hv, 3x IVT, Vv a 4 laboratoře – Bi, 2x Ch, F. Jako další laboratoře slouží navíc ještě chodby v uzavřených areálech fyziky a chemie.

Všechny učebny jsou vybaveny počítačem a dataprojektorem nebo interaktivní tabulí. Laboratoře jsou podle svého zaměření vybaveny pro demonstrace, pokusy a měření. V celé škole je k dispozici bezdrátové připojení k internetu. K výuce lze využívat i školní notebooky a několik digitálních kamer a fotoaparátů. Sbírky dalších pomůcek mají dohromady více než 5 000 položek.

Pro výuku i jiné akce je možné dále využívat sborovnu a aulu. Oba prostory jsou multimediální.

Pro potřeby žáků slouží knihovna s více než 7 000 knihami.

Všechny učebny jsou vybaveny moderním barevným výškově stavitelným nábytkem.

Učitelé mají svá pracovní místa v kabinetech. Přírodovědci mají u odborných učeben a laboratoří ještě sklady pomůcek a přípravny.

V každém kabinetě je přístup k výpočetní technice. Veškeré černobílé i barevné tisky z celé školy jsou soustředěny na centrální kopírku. Kopírka slouží za poplatek i žákům. Zdarma ji lze využít k oscanování dokumentů a k jejich odeslání na libovolnou e-mailovou adresu.

K oddechu mohou učitelé využít klubovnu.

Chodby školy jsou široké a světlé. Slouží nejen k pohybu po škole, ale i k relaxaci, neboť jsou postupně vybavovány lavičkami. Prostředky pro relaxaci jsou postupně umísťovány i do dalších prostor školy (např. stolní fotbálky do tříd).

Pohodlí žáků zvyšují i moderní šatny ve sklepě budovy. Jsou dobře vytápěny, větrány a osvětleny. Každý žák má svoji skříňku, za kterou si zodpovídá po celou dobu studia. Bezpečí žáků střeží elektrická požární signalizace.

Škola neposkytuje žákům ubytování a nemá ani vlastní školní jídelnu. Žáci se stravují v jídelně, kterou provozuje VOŠ a SPŠ stavební Náchod. Drobné občerstvení je možné zakoupit v kantýně provozované nájemcem v prostorách školy.

Vstup do školy je střežen elektronicky. Budova bohužel není bezbariérová.

Žáci dojíždějící na kole mohou využívat školní kolárnu. Její kapacita je však omezena.

Škola má pro svůj rozvoj ještě další nevyužité prostory ve sklepních a půdních prostorách. Na své větší využití čeká i školní dvůr a zahrada.

CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU

Pedagogický sbor Jiráskova gymnázia je věkově vyvážený. Mírně v něm převažují ženy. Až na drobné přechodné výjimky je pro svoji práci plně kvalifikovaný. Výuku ve škole zajišťuje cca 55 pedagogických pracovníků

K širšímu výchovnému působení na žáky byly ve škole ustanoveny a obsazeny funkce výchovného poradce, koordinátora EVVO (environmentální vzdělávání, výchova a osvěta), koordinátora primární prevence a školního psychologa.

DLOUHODOBÉ PROJEKTY, MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

Spolupráce se zahraničními školami

Jednou z priorit školy je spolupráce se zahraničními školami. Přínosná je nejen pro jazykové dovednosti, ale i pro poznávání jiných kultur, životních hodnot a postojů, obecně řečeno pro širší pohled na svět.

Velmi dobře funguje spolupráce s partnerskou školou v Georgsmarienhütte v Německu. Každoročně pořádáme výměnné pobyty našich žáků, a to zejména ze třetího ročníku čtyřletého a vyššího stupně osmiletého gymnázia. Specialitou tohoto vztahu jsou studijní pobyty žáků na partnerské škole. Roční studijní pobyt v Georgsmarienhütte absolvují každý rok 2 až 4 naši žáci. O pobyt německých žáků v naší škole je zájem menší, ale několik žáků už u nás také studovalo (podrobnosti viz. výroční zprávy).

Další školy, především v Anglii, Francii a Španělsku, stále hledáme. Výměnné pobyty do rodin jsou zatím nahrazovány pobytovými zájezdy do Anglie, Francie a Španělska v prvních dvou ročnících čtyřletého a vyššího stupně osmiletého gymnázia.

Účast na zahraničních zájezdech a výměnných pobytech je dobrovolná. Náklady (snažíme se je co nejvíce snižovat i pomocí nejrůznějších grantů) hradí rodiče žáka. S financováním může rodičům případně pomoci Nadace Jiráskova gymnázia.

Součástí procesu výchovy a vzdělávání jsou také tematické pobyty (nahrazují dřívější výlety), exkurze, kulturní akce a besedy.

Tematické pobyty

Tematické pobyty se organizují pro žáky v každém ročníku. Účelem tematických pobytů je upevňovat žádoucí sociální vazby v třídních kolektivech, odstraňovat patologické jevy, naplňovat průřezová témata a rozvíjet některé výstupy ze ŠVP. Jejich počet a délka je v následující tabulce.

Název pobytu	Délka ve dnech
1. ROČNÍK A KVINTA	
Primárně preventivní pobyt (pouze pro 1. ročník)	3
Lyžařský kurz	7
Tematický pobyt	max. 3 školní[1]
2. ROČNÍK A SEXTA	
Tematický pobyt	max. 3 školní[1]
3. ROČNÍK A SEPTIMA	
Sportovní kurz	7
Tematický pobyt	max. 3 školní[1]
4. ROČNÍK A OKTÁVA	
Tematický pobyt	max. 3 školní[1]

Náplň blíže nespecifikovaného tematického pobytu zvolí společně žáci a třídní učitel. Výsledkem dohody bude také místo pobytu, způsob dopravy a stravování.

K uskutečnění každého pobytu je třeba souhlasu rodičů resp. zletilých žáků. Každý pobyt se může uskutečnit pouze tehdy, dohodne-li se na něm nejméně 85 % žáků[2] (v případě lyžařského kurzu a sportovního kurzu nejméně 25 žáků[2]) a ti také složí zálohu na náklady pobytu. V případě pozdější neúčasti žáka je žákovi účtován storno poplatek na úhradu nákladů vzniklých škole nebo ostatním žákům jeho neúčastí, a to podle před vybíráním zálohy stanovených a s rodiči či zletilými žáky prokazatelně projednaných pravidel.

[1] K prodloužení lze po dohodě se žáky a jejich rodiči (v případě nezletilých žáků) využít volné dny (soboty, neděle, svátky, prázdniny …).

[2] Drobné odchylky od tohoto počtu může schválit ředitel školy v případě, že rodiče zbylých účastníků budou souhlasit s vyššími náklady na akci. Výrazné odchylky od tohoto počtu nejsou vzhledem k účelu akcí žádoucí.

Exkurze

Exkurze jsou jednodenní akce organizované školou za účelem plnění některých výstupů ze ŠVP. Pro žáky jsou povinné. Náklady na ně hradí rodiče žáků. S úhradou jim může pomoci Nadace Jiráskova gymnázia.

Počet exkurzí nezbytných k plnění cílů ŠVP a jejich obsahovou náplň stanovují předsedové předmětových komisí po projednání v předmětových a mezipředmětových komisích. Seznam exkurzí schvaluje každoročně ředitel školy.

Při plánování exkurzí je třeba dbát na efektivní využití vynaložených prostředků (spojovat exkurze více předmětů) a brát ohled na finanční náročnost pro rodiče žáků. V jednom školním roce mohou být ve třídě maximálně dvě exkurze s náklady vyššími než 100 Kč. Horní hranice nákladů na jednu exkurzi činí 500 Kč. Dražší exkurze se může uskutečnit pouze tehdy, souhlasí-li s ní nejméně 85 % žáků (u nezletilých jejich zákonných zástupců)[2].

Na úhradu nákladů exkurze se vybírá záloha, která se vrací pouze při neúčasti ze závažných důvodů potvrzených vnější autoritou (lékař, policie ČR, soud…). U exkurzí dražších než 100 Kč se při vybírání a případném vracení zálohy postupuje jako u tematických pobytů.

Kulturní akce a besedy

Návštěvy kulturních představení a besed jsou školou žákům zprostředkovávány průměrně 1x měsíčně. Přesné termíny se řídí poptávkou a nabídkou. K zařazení do měsíčního plánu práce školy akci navrhují především předsedové předmětových komisí českého jazyka, hudební a výtvarné výchovy, besedy pak jednotliví vyučující (je-li zpoplatněna, musí ji doporučit předseda předmětové komise). O zařazení akce nebo besedy rozhoduje zástupce ředitele školy, případně přímo ředitel školy.

Akce zařazené do plánu jsou pro žáky povinné. Vstupné si hradí žák.

SPOLUPRÁCE S RODIČI A JINÝMI SUBJEKTY

Základním principem vztahů školy s nejrůznějšími subjekty je korektnost, otevřenost a průhlednost.

Nejdůležitějšími partnery školy jsou:

Královéhradecký kraj
: je zřizovatelem školy a po všech stránkách ovlivňuje chod školy.

Školská rada
: je orgán školy umožňující zákonným zástupcům nezletilých žáků, zletilým žákům, pedagogickým pracovníkům školy, zřizovateli a dalším osobám podílet se na správě školy.
Školská rada se vyjadřuje k návrhům školních vzdělávacích programů a k jejich následnému uskutečňování, schvaluje výroční zprávu o činnosti školy, schvaluje školní řád a navrhuje jeho změny, schvaluje pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, podílí se na zpracování koncepčních záměrů rozvoje školy, projednává návrh rozpočtu na další rok, vyjadřuje se k rozboru hospodaření a navrhuje opatření ke zlepšení hospodaření, projednává inspekční zprávy České školní inspekce, podává podněty a oznámení řediteli školy, zřizovateli, orgánům vykonávajícím státní správu ve školství a dalším orgánům státní správy.

Studentská rada
: je nezávislé shromáždění studentů Jiráskova gymnázia.
Studentská rada spolupracuje s vedením školy a dalšími učiteli na zlepšování klimatu školy (vzhled, materiální vybavení, výuka, vztahy).

Sdružení rodičů a přátel dětí a školy (SRPDŠ)
: je dobrovolným sdružením rodičů, zákonných zástupců nezletilých žáků, zletilých žáků a občanů, kteří se zajímají o práci školy, založené jako dobrovolné sdružení občanů podle zákona č. 83/1990 Sb.
Sdružení je nepolitickou zájmovou organizací zastupující zájmy studentů Jiráskova gymnázia a jejich zákonných zástupců. Hájí a prosazuje jejich vzdělávání a výchovu, všestranný rozvoj jejich osobnosti a podmínky pro jejich plné uplatnění v životě společnosti.

Sdružení je nezávislé na politických stranách, orgánech státní moci a správy i jiných organizacích. K zabezpečení svých cílů jedná se školou, s orgány samosprávy a státní správy, jinými společenskými organizacemi a veřejnými institucemi na základě partnerství a vzájemného respektování.

Činnost Sdružení je zaměřena na koordinaci a sjednocování výchovného působení rodiny, školy a dalších výchovných institucí a na účinnou dobrovolnou pomoc škole při plnění jejího poslání. Ke splnění těchto základních cílů Sdružení zejména:

- působí na rodiče k správné výchově dětí v rodině,
- seznamuje rodiče a veřejnost s výchovnými a vzdělávacími cíli a úkoly školy a s úlohou rodičů při jejich naplňování,
- seznamuje vedení školy s náměty, připomínkami a stížnostmi rodičů a podílí se na jejich vyřizování,
- přispívá škole dobrovolnou pomocí svých členů i materiálními a finančními prostředky při zajišťování výchovné a vzdělávací činnosti, chodu školy jako organizace, péče o nadané i handicapované žáky, zlepšování školního prostředí, propagace školy, jakož i při organizaci jiných akcí pořádaných školou,
- předkládá podněty a doporučení ke koncepci rozvoje školy.

Nadace Jiráskova gymnázia

je účelové sdružení majetku zřízené s cílem rozvíjet duchovní hodnoty, výchovu, vzdělávání a sport na Jiráskově gymnáziu v Náchodě.

Nadace zejména:

- podporuje studentské aktivity,
- podporuje učitelské aktivity,
- podporuje hmotné vybavení školy a zlepšování školního prostředí,
- podporuje činnosti a akce pořádané ve prospěch studentů,
- podporuje propagaci Jiráskova gymnázia.

Město Náchod

zásadním způsobem ovlivňuje vzhled okolí školy, podílí se na programu primární prevence patologický jevů u žáků školy (prostřednictvím grantů na primární prevenci) a podporuje zájmové činnosti žáků školy (granty, příspěvky, příležitosti).

Pedagogicko psychologická poradna (PPP) v Náchodě

je významným partnerem školy při prevenci patologického chování žáků a při řešení výchovně vzdělávacích problémů.

Tradici má úzká spolupráce školy s PPP při pořádání primárních preventivních pobytů nově přijatých žáků. PPP pomáhá škole se zpracováním žádostí o granty a následně proškoluje třídní učitele tak, aby byli schopni na úvodních pobytech poznat žáky co nejlépe a vybudovat základy funkčních kolektivů.

Spřátelená gymnázia (Trutnov, Dvůr Králové nad Labem, Úpice, Hostinné, Vrchlabí, Broumov)

S prvními pěti školami udržujeme tradici každoročních setkání pedagogických sborů na některé ze škol. Zde se společně pobavíme, vyměníme si zkušenosti a získáme inspiraci.

S Gymnáziem Broumov nás pojí ještě delší vztahy, zejména na obou školách působí učitelé, kteří v minulosti učili na druhé škole, a řada broumovských pedagogů je také absolventy naší školy.

ZŠ Komenského Náchod a ostatní školské subjekty v Náchodě

Naše škola poskytuje všem školám, které o to projeví zájem, aulu ke slavnostním příležitostem, případně k pořádání besed či kulturních akcí. Sami také pořádáme kulturní vystoupení, zejména pro mateřské a základní školy. Jde především o divadelní vystoupení a koncerty pěveckých sborů. Nezapomínáme přitom ani na postižené děti.

Se ZŠ Komenského plánujeme společné využití části sklepních prostor obou škol na mediatéku a studentský klub.

Univerzita Karlova v Praze

Jsme fakultní školou Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze.
Ve spolupráci s Katedrou didaktiky fyziky Matematicko-fyzikální fakulty v Praze se u nás každoročně uskutečňuje několikadenní seminář Heuréky. Jedná se o setkání nadšených učitelů fyziky ze základních, středních i vysokých škol, kterého se účastní i hosté z ciziny.

Mikrobiologický ústav AV ČR, v.v.i.

Spolupráce s biologickým seminářem (besedy, exkurze, SOČ)

Další aktivity

Kulturní vystoupení a výstavy pořádáme i pro jiné organizace (např. pro Domov důchodců, pro Město atd.). Pomáháme významně i při jedné z největších kulturních akcí v Náchodě, při Prima sezóně.
Ve své činnosti nezapomínáme ani na charitu. Spolupracujeme s několika organizacemi při zajišťování charitativních akcí, zejména sbírek. Řada tříd se také účastní projektu adopce na dálku.
Naši studenti pomáhají ale také např. při dopravních průzkumech ve městě nebo při akcích na ochranu přírody.
S Ligou proti rakovině spolupracujeme také na prevenci rakoviny.

3. CHARAKTERISTIKA ŠVP

ZAMĚŘENÍ ŠKOLY

„Učení v mládí je rytí do kamene, učení ve stáří psaní do písku.“ ***(čínské přísloví)***

Studium má **všeobecné zaměření**.

Priority

a) poskytování všeobecného vzdělání bez přetěžování žáků nadbytečnými informacemi,
b) prostor pro specializaci s ohledem na budoucí profesní zaměření,
c) podpora zájmu o další vzdělávání,
d) výchova ke kritickému myšlení,
e) rozvoj chápání přírodních zákonitostí,
f) rozvoj komunikačních a jazykových dovedností,
g) příprava uživatele informačních a komunikačních technologií,
h) výchova čtenáře, diváka a posluchače,
i) výchova ke zdravému životnímu stylu,
j) sociální a etická výchova,
k) výchova k ochraně životního prostředí a kulturního dědictví.

Proč všeobecné vzdělání?

a) Všeobecné vzdělání dává žákům větší svobodu v rozhodování při volbě
   - vysoké školy po získání úplného středního vzdělání,
   - vyšší odborné školy po získání úplného středního vzdělání,
   - volby povolání.
b) Všeobecné vzdělání je nejlepší základnou pro celoživotní vzdělávání, případně pro jakoukoliv budoucí rekvalifikaci.

Prostor pro specializaci

Na vyšším stupni osmiletého gymnázia i na čtyřletém gymnáziu si mohou žáci volit z volitelných předmětů tak, jak je uvedeno v učebním plánu. V rámci jednotlivých předmětů vytvářejí učitelé prostor pro rozšiřující učivo. Žáci mohou rozvíjet své schopnosti v nepovinných předmětech a v zájmových útvarech organizovaných školou a v mimoškolní činnosti.

PROFIL ABSOLVENTA

„Učitel ti může otevřít dveře, ale vstoupit do nich musíš ty sám.“

Po skončení studia je absolvent pozitivně naladěn k dalšímu vzdělávání a k práci, umí se učit, je cílevědomý. Má všeobecné středoškolské vzdělání a hlubší poznatky ve zvolené specializaci. Samostatně vyhledává, třídí a využívá informace, rozlišuje podstatné a nepodstatné informace, vyvozuje závěry, informace kriticky hodnotí a ověřuje. Komunikuje ústní i písemnou formou, vyjadřuje se srozumitelně a jazykově správně, rozumí psanému textu. Ovládá dva cizí jazyky. Umí uživatelsky pracovat s PC. Samostatně řeší problémy. Umí využít vědomosti a dovednosti v úlohách z praxe.

Zvládá konstruktivní kritiku a sebekritiku, umí nést odpovědnost za své jednání. Má zdravé sebevědomí, zná principy asertivního chování a uplatňuje je. Zná pravidla týmové práce a uplatňuje je ve spolupráci se spolužáky, obhajuje a prezentuje své názory v kolektivu, umí naslouchat. Chápe normy společenského chování a řídí se jimi, zvládá své negativní emoce. Vytváří pozitivní vztahy v kolektivu vrstevníků, umí účinně komunikovat s vrstevníky i s dospělými lidmi ve svém okolí, umí se prosadit v reálném životě. Respektuje názory a zkušenosti ostatních lidí. Je tolerantní k odlišnostem druhých, má sociální cítění, nebojí se postavit proti nespravedlnosti a násilí.

Projevuje zdravý patriotismus, pociťuje občanskou zodpovědnost a hrdost ke svému národu, zajímá se o dění ve společnosti. Má základy právního vědomí.

Umí si rozvrhnout čas na studium i relaxaci, zná pravidla hygieny práce. Má návyky v oblasti tělesné kultury, dbá o své zdraví, zná pravidla bezpečného sexu.

Projevuje pozitivní postoj k umění.

Má úctu k životu a chová se šetrně k životnímu prostředí.

ORGANIZACE PŘIJÍMACÍHO ŘÍZENÍ

O přijetí ke studiu rozhodne ředitel školy na základě výsledků přijímací zkoušky a bodů za vynikající výsledky v tzv. předmětových olympiádách. Výsledky studia na ZŠ slouží pouze jako pomocné kritérium při rovnosti celkového počtu bodů. K výstupnímu hodnocení ze ZŠ nebude přihlíženo.

Podrobnosti o zkouškách, kritéria pro přijetí, do hodnocení započítávané předmětové olympiády a body za umístění v nich budou vždy včas zveřejněny na webových stránkách školy.

ORGANIZACE MATURITNÍ ZKOUŠKY

Organizace maturitní zkoušky je dána platnou legislativou. Podrobnosti k organizaci maturitní zkoušky budou vždy včas zveřejněny na webových stránkách školy.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

„Učení je jako plavání proti proudu – ustaneš na chvíli a vrátíš se o míli."

(čínské přísloví)

K rozvoji klíčových kompetencí žáků se ve škole snažíme používat tyto strategie:

1. Kompetence k učení

1a. žák si své učení a pracovní činnost sám plánuje a organizuje, využívá je jako prostředku pro seberealizaci a osobní rozvoj

- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- učitel společně se žáky formuluje cíl činnosti a společně stanoví termíny pro dokončení dílčích částí a celého úkolu
- učitel důsledně vyžaduje dokončení práce v dohodnuté kvalitě a termínu
- učitel zadává úlohy se zajímavým námětem
- učitel umožňuje ve vhodných případech realizovat vlastní nápady žáků, podněcuje tvořivost žáků
- učitel vůči každému žáku projevuje očekávání úspěchu
- učitel podporuje účast žáků v soutěžích
- učitel dbá na hygienu práce

1b. žák efektivně využívá různé strategie učení k získání a zpracování poznatků a informací, hledá a rozvíjí účinné postupy ve svém učení, reflektuje proces vlastního učení a myšlení

- učitel umožňuje žákům pracovat s materiály a zdroji, pomocí nichž si mohou ověřit správnost svého řešení
- učitel vhodně rozvíjí žákovu paměť
- učitel poznatky spolu se žáky systematizuje, uvádí do souvislostí
- učitel klade důraz na zvládnutí podstatného učiva, vyhledává příležitosti k opakovaní tohoto učiva v průběhu celého studia a k jeho systematizaci
- učitel zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům žáci sami
- učitel umožňuje žákům prezentovat výsledky své práce

1c. žák kriticky přistupuje ke zdrojům informací, informace tvořivě zpracovává a využívá při svém studiu a praxi

- učitel doporučuje informační zdroje (učebnice, odborná literatura, internet, dokumentární i hraný film, populárně naučná literatura, časopisy, besedy s lidmi z praxe, exkurze, přednášky externistů…)
- učitel zadává úkoly k využití různých informačních zdrojů
- učitel se nespokojí s pouhou „konzumací" informací z různých zdrojů, ale pracuje s nimi, vede žáky k jejich propojení a pochopení

1d. žák kriticky hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení a práce, přijímá ocenění, radu i kritiku ze strany druhých, z vlastních úspěchů i chyb čerpá poučení pro další práci

- učitel a žáci prezentují různé způsoby řešení a společně odhalují jejich výhody a nevýhody
- učitel pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení

- učitel práci žáků kontroluje a hodnotí, učitel sleduje úspěšnost jednotlivých žáků a oceňuje jejich pokrok
- učitel vede žáky k sebehodnocení a ke vzájemnému hodnocení
- učitel umožňuje žákům spoluvytvářet kritéria hodnocení
- různí učitelé hodnotí práci žáků podle stejných kritérií a v rámci možností stejně

2. Kompetence k řešení problémů

2a. žák rozpozná problém, objasní jeho podstatu, rozčlení ho na části

- učitel ve výuce reflektuje společenské a přírodní dění, využívá aktuální témata
- učitel zadává problémové a netradiční úlohy, vede žáky k odhalování nesrovnalostí
- učitel společně se žáky formuluje cíl činnosti a společně stanoví termíny pro dokončení dílčích částí a celého úkolu
- učitel klade otevřené otázky a vybízí žáky, aby otázky kladli sami

2b. žák vytváří hypotézy, navrhuje postupné kroky, zvažuje využití různých postupů při řešení problému nebo ověřování hypotézy

- učitel ukazuje žákům, jak formulovat hypotézy
- učitel vede žáky k ověřování pravdivosti hypotéz podle charakteru předmětu pokusem, pozorováním, sociologickým šetřením, konfrontací s literaturou a názory odborníků apod.
- učitel umožňuje žákům pracovat s materiály a zdroji, pomocí nichž si mohou ověřit správnost svého řešení

2c. žák uplatňuje při řešení problémů vhodné metody a dříve získané vědomosti a dovednosti, kromě analytického a kritického myšlení využívá i myšlení tvořivé s použitím představivosti a intuice

- učitel zadává úkoly, při kterých žáci kombinují informace z různých zdrojů
- učitel zpřístupní žákům studijní materiály a vede je rovněž k samostatnému vyhledávání dalších zdrojů
- učitel vede žáky k vyhledávání různých způsobů řešení problému a spolu s žáky odhaluje jejich výhody a nevýhody
- učitel vyžaduje úplné vyřešení zadaného úkolu, pomáhá žákům překonávat úskalí při jeho řešení
- učitel dává co největší prostor pro samostatné řešení
- učitel dává dostatečný časový prostor k řešení problému
- učitel umožňuje ve vhodných případech realizovat vlastní nápady žáků, podněcuje tvořivost žáků
- učitel zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům žáci sami

2d. žák kriticky interpretuje získané poznatky a zjištění a ověřuje je, pro své tvrzení nachází argumenty a důkazy, formuluje a obhajuje podložené závěry

- učitel umožňuje žákům prezentovat výsledky své práce
- učitel vede žáky k ověřování pravdivosti hypotéz podle charakteru předmětu pokusem, pozorováním, sociologickým šetřením, konfrontací s literaturou a názory odborníků apod.
- učitel se zajímá o názory a zkušenosti žáků s řešením problémů a vede žáky k obhajobě vlastních postupů a závěrů
- učitel a žáci prezentují různé způsoby řešení a společně odhalují jejich výhody a nevýhody
- učitel pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení

2e. žák je otevřený k využití různých postupů při řešení problémů, nahlíží problém z různých stran

- učitel vede žáky k posuzování pohledů a názorů lišících se od jejich vlastních
- učitel ocení při řešení problému i postup, který žáka svedl od správného řešení, ocení vynaložené úsilí a chybu využije ku prospěchu všech

2f. žák zvažuje možné klady a zápory jednotlivých variant řešení, včetně posouzení jejich rizik a důsledků

- učitel vede žáky k posuzování pohledů a názorů lišících se od jejich vlastních

- učitel se zajímá o názory a zkušenosti žáků s řešením problémů a vede žáky k obhajobě vlastních postupů a závěrů

3. Kompetence komunikativní

3a. žák s ohledem na situaci a účastníky komunikace efektivně využívá dostupné prostředky komunikace, verbální i neverbální, včetně symbolických a grafických vyjádření informací různého typu

- učitel zadává úlohy, ve kterých žáci využijí doporučenou odbornou nebo populárně naučnou literaturu, slovníky, encyklopedie, internet
- učitel vede žáky k ověřování informací z různých zdrojů
- učitel vede žáky ke správné interpretaci projevů neverbální komunikace

3b. žák používá s porozuměním odborný jazyk a symbolická a grafická vyjádření informací různého typu

- učitel zadává úlohy, ve kterých žáci využijí doporučenou odbornou nebo populárně naučnou literaturu, slovníky, encyklopedie, internet
- učitel učí žáky vypracovávat výpisky z textů, poznámky z četby, kulturních představení, výstav a pozorování apod.

3c. žák efektivně využívá moderní informační technologie

- učitel zadává úlohy, ve kterých žáci využijí internet
- učitel vede žáky ke zpracování výsledků své práce na počítači, umožňuje odevzdávat některé zpracované materiály e-mailovou poštou

3d. žák se vyjadřuje v mluvených i psaných projevech jasně, srozumitelně a přiměřeně tomu, komu, co a jak chce sdělit, s jakým záměrem a v jaké situaci komunikuje; je citlivý k míře zkušeností a znalostí a k možným pocitům partnerů v komunikaci

- učitel vede žáky ke kultivovanému slovnímu i písemnému vyjadřování
- učitel navozuje situace pro vzájemnou komunikaci mezi žáky a učitelem
- učitel objasní žákům pravidla kultivované diskuse a vede je k jejich dodržování, učitel přenechá řízení diskuse podle možností žákům
- učitel vyvozuje spolu s žáky závěry z diskuse
- učitel vede žáky k pozitivní vzájemné komunikaci vedoucí k dohodě, vede žáky k nalezení východiska z konfliktní situace
- učitel napomáhá navozením vhodné atmosféry a použitím různých komunikačních metod odstranění případných komunikačních bariér a obav z vyjádření vlastního názoru

3e. žák prezentuje vhodným způsobem svou práci i sám sebe před známým i neznámým publikem

- učitel dává žákům prostor pro ústní a písemné vyjádření názorů a myšlenek
- učitel umožňuje žákům prezentovat výsledky své práce

3f. žák rozumí sdělením různého typu v různých komunikačních situacích, správně interpretuje přijímaná sdělení a věcně argumentuje; v nejasných nebo sporných komunikačních situacích pomáhá dosáhnout porozumění

- učitel vybízí žáky, aby kladli věcné otázky a reagovali na ně, vede žáky k upřesnění svých myšlenek, k jejich obhajobě
- učitel ověřuje, zda žák rozumí čtenému textu, klade doplňující dotazy, vede žáka k interpretaci textu, k vyjádření hlavních myšlenek, ke stručnému vyjádření obsahu
- učitel vede žáky k pozitivní vzájemné komunikaci vedoucí k dohodě, vede žáky k nalezení východiska z konfliktní situace

4. Kompetence sociální a personální

4a. žák posuzuje reálně své fyzické a duševní možnosti, je schopen sebereflexe

- učitel projevuje důvěru ve schopnosti žáků vyřešit daný úkol
- učitel umožňuje žákovi porovnávat své výsledky s ostatními

4b. žák si stanovuje cíle a priority s ohledem na své osobní schopnosti, zájmovou orientaci a životní podmínky

- učitel sleduje práci jednotlivých žáků a oceňuje jejich pokrok
- učitel umožňuje žákům účast v nejrůznějších školou podporovaných soutěžích, olympiádách a projektech, k účasti je motivuje a vede
- učitelé nabízejí žákům vhodná témata pro seminární práce
- učitelé nabízejí žákům různé volitelné předměty

4c. žák odhaduje důsledky vlastního jednání a chování v nejrůznějších situacích, své jednání a chování podle toho koriguje

- učitel se v diskusi spolu s žáky zamýšlí nad názory ostatních žáků, žáci zkoumají výhody a nevýhody různých přístupů a pohledů

4d. žák se přizpůsobuje měnícím se životním a pracovním podmínkám a podle svých schopností a možností je aktivně a tvořivě ovlivňuje

- učitel mění podmínky vyučování a učí žáky adaptovat se

4e. žák aktivně spolupracuje při stanovování a dosahování společných cílů

- učitel zapojuje žáky do různých forem skupinové práce
- učitel spolu s žáky stanoví dle potřeby pravidla práce ve skupině, napomáhá rozdělení rolí, dle možností umožní volbu činnosti nebo tématu ve skupině
- učitel vede žáky k poznávání výhod spolupráce s ostatními lidmi
- učitel vede žáky k uvědomění si svého přínosu pro práci skupiny a tím podporuje jeho sebedůvěru
- učitel vyžaduje prezentaci výsledků práce skupiny

4f. žák přispívá k vytváření a udržování hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci, empatii

- učitel vede žáky k vzájemné úctě a ohleduplnosti při spolupráci se spolužáky
- učitel volí citlivý přístup při rozdělování úkolů v týmu i při vytváření týmů
- učitel se zajímá o pocity žáků z týmové práce
- učitel vede žáky k tomu, aby byli ochotni poskytnout pomoc a aby se nebáli o pomoc požádat, učitel odhaluje spolu s žáky odlišnosti a jedinečnost jiných společenských kultur a vede je k respektu k přesvědčení druhých lidí
- učitel zprostředkuje podle možností setkávání s lidmi různých národů, odlišných kultur, přesvědčení, náboženství apod.

4g. žák projevuje zodpovědný vztah k vlastnímu zdraví a k zdraví druhých

- učitel dbá na hygienu práce
- učitel vede žáky při praktických činnostech k ochraně zdraví svého i ostatních

4h. žák se rozhoduje na základě vlastního úsudku, odolává společenským a mediálním tlakům

- učitel diskutuje se žáky o aktuálních tématech
- učitel vede žáky ke vzájemné diskuzi

5. Kompetence občanská

5a. žák informovaně zvažuje vztahy mezi zájmy osobními, zájmy širší skupiny, do níž patří, a zájmy veřejnými, rozhoduje se a jedná vyváženě

- učitel vede žáky k poznání a pochopení základních společenských norem a zákonů
- učitel vyžaduje dodržování společenských norem
- učitel napomáhá žákovi ztotožnit se se svými právy a povinnostmi
- učitel odhaluje spolu s žáky odlišnosti a jedinečnost jiných společenských kultur a vede je k respektu k přesvědčení druhých lidí
- učitel zprostředkuje podle možností setkávání s lidmi různých národů, odlišných kultur, přesvědčení, náboženství apod.

5b. žák uvažuje o chodu společnosti a civilizace z hlediska udržitelnosti života, rozhoduje se a jedná tak, aby neohrožoval a nepoškozoval přírodu a životní prostředí ani kulturu

- učitel vede žáky ke třídění odpadů
- učitel vede žáky k udržování a zlepšování prostředí školy a jejího okolí
- učitel ve výuce reflektuje aktuální problémy týkající se životního prostředí
- učitel podporuje účast žáků v aktivitách směřujících ke zlepšení životního prostředí
- učitel vede žáky k hospodárnosti

5c. žák respektuje různorodost hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí

- učitel se zajímá o názory, náměty a zkušenosti žáků
- učitel vede žáky k přemýšlení nad odlišnými názory
- učitel umožňuje žákům sdělovat si své pocity a názory, využívá prožitek

5d. žák rozšiřuje své poznání a chápání kulturních a duchovních hodnot, spoluvytváří je a chrání

- učitel zprostředkuje žákům návštěvu koncertů, divadelních a filmových představení, výstav, sportovních akcí
- učitel seznamuje žáky s kulturním a historickým dědictvím při exkurzích a výletech a do jejich přípravy žáky v co největší míře zapojuje
- učitel podporuje zapojení žáků do činnosti kroužků a jiných kulturně společenských sdružení a podle svých možností napomáhá organizaci kulturních, společenských a sportovních aktivit

5e. žák promýšlí souvislosti mezi svými právy, povinnostmi a zodpovědností; k plnění svých povinností přistupuje zodpovědně a tvořivě, hájí svá práva i práva jiných, vystupuje proti jejich potlačování a spoluvytváří podmínky pro jejich naplňování

- učitel vede žáky k poznání a pochopení základních společenských norem a zákonů
- učitel vyžaduje dodržování společenských norem
- učitel napomáhá žákovi ztotožnit se se svými právy a povinnostmi

5f. žák se chová informovaně a zodpovědně v krizových situacích a v situacích ohrožujících život a zdraví, poskytne ostatním pomoc

- učitel vede žáky k úspěšnému zvládnutí krizové situace související s ohrožením života a zdraví nejen teoretickou průpravou podle charakteru daného předmětu, ale i nácvikem chování v modelových situacích

5g. žák posuzuje události a vývoj veřejného života, sleduje, co se děje v jeho bydlišti a okolí, zaujímá a obhajuje informovaná stanoviska a jedná k obecnému prospěchu podle nejlepšího svědomí

- učitel podporuje zapojení žáků do činnosti kroužků a jiných kulturně společenských sdružení a podle svých možností napomáhá organizaci kulturních, společenských a sportovních aktivit, které přesahují rámec školy
- učitel ve výuce reflektuje společenské a přírodní dění, využívá aktuální témata

6. Kompetence k podnikavosti

6a. žák cílevědomě, zodpovědně a s ohledem na své potřeby, osobní předpoklady a možnosti se rozhoduje o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření

- učitel přizpůsobuje úlohy zájmům a osobnosti žáka i s ohledem na jeho budoucí profesní orientaci
- učitel napomáhá žákovi v jeho profesní orientaci

6b. žák rozvíjí svůj osobní i odborný potenciál, rozpoznává a využívá příležitosti pro svůj rozvoj v osobním a profesním životě

- učitel přizpůsobuje úlohy zájmům a osobnosti žáka i s ohledem na jeho budoucí profesní orientaci
- učitel zařazuje dle možností do výuky praktické činnosti
- učitel doplňuje výuku činností na praktických projektech realizovaných případně i mimo školu

6c. žák uplatňuje proaktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost, vítá a podporuje inovace

- učitel mění podmínky vyučování a učí žáky adaptovat se
- učitel umožňuje žákům prezentovat výsledky práce ve škole i mimo školu
- učitel doplňuje výuku činností na praktických projektech realizovaných případně i mimo školu

6d. žák získává a kriticky vyhodnocuje informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech, využívá dostupné zdroje a informace při plánování a realizaci aktivit

- učitel vede žáky k orientaci v podnikatelské sféře pomocí exkurzí, besed s lidmi z praxe, projektů navozujících podnikatelské prostředí apod.
- učitel zprostředkuje setkání žáků se světem práce formou exkurzí

6e. žák usiluje o dosažení stanovených cílů, průběžně reviduje a kriticky hodnotí dosažené výsledky, koriguje další činnost s ohledem na stanovený cíl; dokončuje zahájené aktivity, motivuje se k dosahování úspěchu

- učitel důsledně vyžaduje dokončení práce v dohodnuté kvalitě a termínu
- učitel vede žáky k hospodárnosti
- učitel umožňuje žákům prezentovat výsledky práce ve škole i mimo školu

6f. žák posuzuje a kriticky hodnotí rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích a v případě nezbytnosti je připraven tato rizika nést

- učitel vede žáky při praktických činnostech k ochraně zdraví svého i ostatních¨

6g. žák chápe podstatu a principy podnikání, zvažuje jeho možná rizika, vyhledává a kriticky posuzuje příležitosti k uskutečnění podnikatelského záměru s ohledem na své předpoklady, realitu tržního prostředí a další faktory

- učitel vede žáky k orientaci v podnikatelské sféře pomocí exkurzí, besed s lidmi z praxe, projektů navozujících podnikatelské prostředí apod.
- učitel vytváří u žáků představu o právech a povinnostech v pracovním procesu
- učitel důsledně vyžaduje dokončení práce v dohodnuté kvalitě a termínu

VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona.

Speciální vzdělávací potřeby žáků zjišťuje školské poradenské zařízení. Podpůrná opatření realizuje škola.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení (ŠPZ). Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví platná legislativa.

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně je ŠVP podkladem pro tvorbu individuálního vzdělávacího plánu (IVP). IVP zpracovává škola.

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními spočívajícími v úpravě vzdělávacích obsahů může být v souladu s principy individualizace a diferenciace vzdělávání zařazována do IVP na doporučení ŠPZ speciálně pedagogická a pedagogická intervence. Počet vyučovacích hodin předmětů speciálně pedagogické péče je v závislosti na stupni podpory stanoven platnou legislativou. Časová dotace na předměty speciálně pedagogické péče je poskytována z disponibilní časové dotace RVP G.

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou integrováni do běžných tříd. Předpokladem jejich úspěšného vzdělávání je úzká spolupráce rodiny, školského poradenského zařízení, školy a případně dalších odborníků.

Při hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se přihlíží k povaze postižení nebo znevýhodnění.

Škola není vybavena žádnými speciálními pomůckami usnadňujícími práci žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, není bezbariérová a ani nemá speciálně vyškolené pedagogy. Přesto je snahou školy udělat pro vzdělávání těchto žáků vše, co je v jejich silách a finančních možnostech. Vždyť právě gymnázium poskytuje přípravu na povolání, ve kterých se mohou např. osoby se zdravotním postižením či znevýhodněním uplatnit (právník, učitel, počítačový expert, finanční analytik, psycholog atp.).

Vzhledem k těmto omezením je nezbytně nutné, aby se rodiče v případě zájmu o studium na naší škole spojili s vedením školy a společně posoudili reálnost svých představ o možnostech školy.

Škola je schopná zabezpečit tyto podmínky:

- uplatňovat zdravotní hlediska a respektovat individualitu a potřeby žáka;
- využívat přiznaná podpůrná opatření při vzdělávání žáků;
- uplatňovat při organizaci činností princip diferenciace a individualizace při stanovování obsahu, forem i metod výuky;
- zabezpečovat odbornou výuku předmětů speciálně pedagogické péče;
- umožnit ze závažných důvodů, zejména zdravotních, uvolnění zcela nebo zčásti z vyučování některého předmětu nebo z provádění určitých činností (viz § 67 odst. 2 školského zákona), případně upravit a formulovat očekávané výstupy vzdělávacích oborů tak, aby byly pro tyto žáky z hlediska jejich možností reálné a splnitelné, a těmto výstupům přizpůsobit i výběr učiva;
- umožnit v IVP, pokud zdravotní postižení neumožňuje realizaci vzdělávacího obsahu některého vyučovacího předmětu z ŠVP nebo jeho části, nahradit příslušný vzdělávací obsah nebo jeho část příbuzným nebo jiným vzdělávacím obsahem, který lépe vyhovuje vzdělávacím možnostem žáků;
- při vzdělávání žáka, který při komunikaci využívá prostředky alternativní nebo augmentativní komunikace, zajistit jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho vzdělávacím potřebám;
- zohlednit přiznaná podpůrná opatření při hodnocení výsledků vzdělávání;
- odstraňovat architektonické bariéry a provádět potřebné změny, případně úpravy školního prostředí;
- spolupracovat s rodiči (zákonnými zástupci žáka), školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby spolupracovat s odborníky z jiných resortů (zejména při tvorbě individuálních vzdělávacích plánů);
- podporovat nadání a talent žáků vytvářením vhodných studijních podmínek;
- podporovat další vzdělávání pedagogických pracovníků zaměřené na zkvalitnění jejich práce se žáky se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP

Plán pedagogické podpory (PLPP) sestavuje výchovný poradce na základě doporučení školského poradenského zařízení a za pomoci třídního učitele a s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevují speciální vzdělávací potřeby žáka. PLPP má písemnou podobu. Výchovný poradce koordinuje případné schůzky se zákonnými zástupci žáka, příslušnými pedagogy, vedením školy i žákem samotným. Plnění PLPP se vyhodnocuje průběžně (minimálně v termínech, které stanoví legislativa) na základě informací všech aktérů. PLPP může být v průběhu školního roku upravován.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP

Individuální vzdělávací plán (IVP) sestavuje výchovný poradce na základě doporučení školského poradenského zařízení, za pomoci třídního učitele a s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevují speciální vzdělávací potřeby žáka. IVP má písemnou podobu. Výchovný poradce koordinuje případné schůzky se zákonnými zástupci žáka, příslušnými pedagogy, vedením školy i žákem samotným. Plnění IVP je vyhodnocováno průběžně (minimálně v termínech, které stanoví legislativa) ve spolupráci všech zainteresovaných osob. IVP může být v průběhu školního roku upravován.

VZDĚLÁVÁNÍ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH ŽÁKŮ

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Za mimořádně nadaného žáka se považuje žák, jehož rozložení schopností

dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Zjišťování nadání a mimořádného nadání a vzdělávacích potřeb nadaného a mimořádně nadaného žáka provádí školské poradenského zařízení ve spolupráci se školou.

Škola vyhledává a rozvíjí nadání i mimořádné nadání žáků. Při zjišťování mimořádného nadání žáků spolupracuje s poradenským pracovištěm a na základě jeho doporučení sestavuje a realizuje Individuální vzdělávací plán konkrétního žáka se strukturou dle právní úpravy. Mimořádně nadaní žáci mohou být přeřazeni do vyššího ročníku nebo jim může být umožněno navštěvovat hodiny určitého předmětu ve vyšším ročníku.

Nadaným žákům připravují a zadávají učitelé školní práci, která odpovídá úrovni jejich kompetencí v oblasti jejich nadání a dále je rozvíjí. Součástí této práce je systematická příprava na předmětové soutěže v oblasti zájmu žáka, individuální studium naučné literatury, řešení problémových úloh (hlavolamy, problémové úlohy), hledání jiných řešení, použití jiných technik (např. výtvarných), zpracovávání referátů či vyhledávání zajímavostí k probíranému tématu. Je-li to vhodné, je těmto žákům svěřováno řízení práce skupiny spolužáků.

Je-li v určité oblasti více nadaných žáků, mohou pro ně být zřizovány kroužky a nepovinné předměty rozvíjející kompetence v oblasti jejich zájmu. Hudebně nadaní žáci jsou směřováni do školních hudebních těles. Práce výtvarně nadaných žáků jsou prezentovány ve škole i mimo ni. Pohybově nadaní žáci jsou vedeni ke sportovní reprezentaci školy.

Velmi důležité je vést nadané žáky k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci, k ochotě pomáhat slabším.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP nadaného a mimořádně nadaného žáka

Plán pedagogické podpory (PLPP) sestavuje výchovný poradce na základě doporučení školského poradenského zařízení za pomoci třídního učitele a učitelů vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje nadání nebo mimořádné nadání žáka. PLPP má písemnou podobu. Výchovný poradce koordinuje případné schůzky se zákonnými zástupci žáka, příslušnými pedagogy, vedením školy i žákem samotným. PLPP se vyhodnocuje průběžně (minimálně v termínech, které stanoví legislativa) a může se podle potřeby měnit.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP mimořádně nadaného žáka

Individuální vzdělávací plán (IVP) sestavuje výchovný poradce na základě doporučení školského poradenského zařízení za pomoci třídního učitele a učitelů vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka. IVP má písemnou podobu. Výchovný poradce koordinuje případné schůzky se zákonnými zástupci žáka, příslušnými pedagogy, vedením školy i žákem samotným. IVP se vyhodnocuje průběžně (minimálně v termínech, které stanoví legislativa) a může se podle potřeby měnit.

ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT

Průřezová témata jsou realizována

A. formou tematických dnů a projektů

Případné zařazení tematických dnů a projektů bude vždy upřesněno v ročním plánu školy.

B. integrací do předmětů

1. Osobnostní a sociální výchova (OSV)

Toto průřezové téma je realizováno v průběhu celého vzdělávání přístupem učitele a způsobem vedení vyučovacího procesu. Kromě toho je výrazněji posilováno v předmětu základy společenských věd.

Tematické okruhy	kvinta 1. ročník	sexta 2. ročník	septima 3. ročník	oktáva 4. ročník
poznávání a rozvoj vlastní osobnosti	JKV, Aj, Šj, Bi, D, Zsv, Hv, Vv	JKV, Aj, Zsv, Bi, Hv, Vv	Aj, Šj, Zsv, Bi, LV	Aj, LV, Zsv
seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů	D, Zsv	Zsv	Zsv, Bi	
sociální komunikace	JKV, LV, Aj, Fj, Nj, Šj, Rj, Zsv, D, Hv	JKV, Aj, Rj, Zsv, Hv	Aj, Rj, Zsv, D, LV	JKV, Aj, Rj
morálka všedního dne	Zsv, D	JKV, D	Zsv, D, Nj	JKV, LV, D, Zsv, Nj
spolupráce a soutěž	Zsv	D	Zsv, D	

2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

Tematické okruhy	kvinta 1. ročník	sexta 2. ročník	septima 3. ročník	oktáva 4. ročník
globalizační a rozvojové procesy		Z, Ch	Z	D, Zsv
globální problémy, jejich příčiny a důsledky	Z, Ch	Z, D, Ch	Z, Bi, D, Šj	Bi, D, Zsv, JKV
humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce		Z	Z	D, Zsv
žijeme v Evropě	Fj, Nj, Šj, Rj, D, Vv	D, Rj, Vv	Z, Zsv, D, Rj	JKV, LV, D, Zsv, Rj, Šj
vzdělávání v Evropě a ve světě			Zsv	JKV, D, Zsv, Šj

3. Multikulturní výchova (MuV)

Tematické okruhy	kvinta 1. ročník	sexta 2. ročník	septima 3. ročník	oktáva 4. ročník
základní problémy sociokulturních rozdílů	Zsv, D, LV, Vv	Zsv, Z, D, LV, Nj, Vv	Fj, Nj, Šj, Z, D, Zsv, LV	Fj, Nj, Šj, D, LV, Zsv
psychosociální aspekty interkulturality	Zsv, Vv	Zsv, Vv	Z	D, LV, Zsv
vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi různého kulturního prostředí	Zsv, D, LV, Vv	Fj, Nj, Šj, Zsv, D, Z, LV, Vv	Z, Fj, Nj, Šj, Zsv, LV	Fj, Nj, Šj, D, LV, Zsv

4. Environmentální výchova (EV)

Tematické okruhy	kvinta 1. ročník	sexta 2. ročník	septima 3. ročník	oktáva 4. ročník
problematika vztahů organismů a prostředí	Bi, Zsv, D	Bi, Ch, D	Zsv, Z, Bi, Ch	Bi, Ch
člověk a životní prostředí	Bi, Ch, Aj, Zsv, D, Z, Vv	Aj, Ch, Zsv, D, Vv	Aj, Zsv, Z, D, F, Ch	Bi, F, Ch, D, Zsv, Fj, Nj, Šj
životní prostředí regionu a České republiky	Z, Bi		Z, F	Bi, Zsv

5. Mediální výchova (MeV)

Tematické okruhy	kvinta 1. ročník	sexta 2. ročník	septima 3. ročník	oktáva 4. ročník
média a mediální produkce	Zsv, Vv	JKV, Zsv, D, Vv	Zsv, D, LV, Šj	JKV, Zsv
mediální produkty a jejich významy	Rj, Zsv, Vv	JKV, Zsv, Rj, Vv	LV, Zsv, Rj	JKV, LV, Zsv, Rj
uživatelé	Vv	JKV, Zsv, Vv	Zsv	JKV, Zsv
účinky mediální produkce a vliv médií	Zsv, Vv	JKV, Zsv, Vv	Zsv	JKV, LV, D, Zsv
role médií v moderních dějinách	Vv	Zsv, Vv	Zsv	JKV, LV, D, Zsv

4. UČEBNÍ PLÁN

Předměty	1. ročník, kvinta		2. ročník, sexta		3. ročník, septima		4. ročník, oktáva		CELKEM		Vzdělávací oblasti a vzdělávací obory dle RVP G																			
											Jazyk a jazyková komunikace			Matematika a její aplikace	Člověk a příroda					Člověk a společnost		Člověk a svět práce	Umění a kultura		Člověk a zdraví		Informatika a informační technologie	Volitelné předměty	CELKEM
	Hodin týdně	z toho dělených	Hodin týdně	z toho dělených	Hodin týdně	z toho dělených	Hodin týdně	z toho dělených	Hodin týdně	z toho dělených	Český jazyk a literatura	Cizí jazyk	Další cizí jazyk		Fyzika	Chemie	Biologie	Geografie	Geologie	Občanský a společenskovědní základ	Dějepis		Hudební obor	Výtvarný obor	Tělesná výchova	Výchova ke zdraví			
Jazyková a komunikační výchova	1	1	2	1	2	1	2	1	7	4	7																		7
Literární a slohová výchova	2		2		2		2		8	0	8																		8
Cizí jazyk	3	3	3	3	3	3	3	3	12	12		12																	12
Další cizí jazyk	3	3	3	3	3	3	3	3	12	12			12																12
Matematika a její aplikace	4	1	4	1	4	1	3	1	15	4				15															15
Fyzika	2		2		2		2		8	0					8														8
Chemie	2		2		2		2		8	0						8													8
Biologie	3		2		2		2		9	0							8		0,5							0,5			9
Zeměpis	2		2		2		–		6	0								5,5	0,5										6
Základy společenských věd	1,5		2		2		2		7,5	0										5,5		1				1			7,5
Dějepis	2		2		2		2		8	0											8								8
Hudební výchova/Výtvarná výchova	2		2		–		–		4	0													4						4
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	8	8															8				8
První pomoc	0,5	0,5	–		–		–		0,5	0,5																0,5			0,5
Informatika a komunikační technologie	2	2	2	2	–		–		4	4																	4		4
Volitelné předměty	–		–		4	4	8	8	12	12																		12	12
Laboratorní práce	1	1	1	1	1	1	–		3	3					1	1	1												3
Celkem	33	13,5	33	13	33	15	33	18	132	59,5	15	12	12	15	9	9	9	5,5	1	5,5	8	1	4		8	2	4	12	132
											39			15	33,5					13,5		1	4		10		4	12	132
Předepsáno RVP – minimum											12	12	12	10	36							X	4		8		4	8	106
Přidělené disponibilní hodiny											3	0	0	5	11							1	0		2		0	4	26

POZNÁMKY K UČEBNÍMU PLÁNU

Jazyková a komunikační výchova, Literární a slohová výchova

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Český jazyk a literatura** je rozdělen do dvou předmětů – Jazyková a komunikační výchova, Literární a slohová výchova. V předmětu jazyková a komunikační výchova je třída ve všech ročnících vždy na jednu hodinu dělena na dvě skupiny.

Cizí jazyk

Ve škole se vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Cizí jazyk** realizuje v předmětu Anglický jazyk. V případě, že je přijat dostatečný počet žáků s jiným Cizím jazykem ze základní školy, a je-li to v možnostech školy, mohou žáci pokračovat ve studiu Cizího jazyka ze základní školy jako Cizího jazyka i u nás. Jako Další cizí jazyk si pak musí vzít anglický jazyk.

Není-li přijato dost žáků nebo není-li v možnostech školy vyučovat žáky s jiným Cizím jazykem ze základní školy, je žákovi jako Cizí jazyk přidělen předmět Anglický jazyk a je na něm, aby svým úsilím stačil tempu ostatních (podle RVP ZV měl být na základní škole upozorněn na to, že na středních školách není zajištěna návaznost na jiný než anglický jazyk).

Název předmětu, který realizuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Cizí jazyk, se odvozuje z názvu vyučovaného jazyka. Tedy – Anglický jazyk, Německý jazyk, Španělský jazyk, Francouzský jazyk nebo Ruský jazyk.

Třída je při výuce Cizího jazyka ve všech hodinách dělena na skupiny. Skupiny mohou sdružovat i žáky z různých tříd. Do skupin jsou žáci rozděleni na začátku 1. ročníku čtyřletého gymnázia, a to podle pokročilosti. Žáci kvint pokračují ve skupinách vytvořených na nižším gymnáziu.

Další cizí jazyk

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Další cizí jazyk** se realizuje v předmětech Anglický jazyk, Německý jazyk, Španělský jazyk, Francouzský jazyk nebo Ruský jazyk. Je vyučován povinně, a to od 1. ročníku. Žákům je předmět přidělován na základě jejich zájmu s přihlédnutím k možnostem školy. Žák si za Další cizí jazyk musí zvolit jazyk odlišný od Cizího jazyka a v případě, že jeho Cizím jazykem není Anglický jazyk, je mu jako Další cizí jazyk přidělen Anglický jazyk.

Název předmětu, který realizuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk, se odvozuje z názvu vyučovaného jazyka.

Třída je při výuce Dalšího cizího jazyka ve všech hodinách dělena na skupiny. Skupiny mohou sdružovat i žáky z různých tříd téhož ročníku. Do skupin jsou žáci rozděleni na začátku 1. ročníku čtyřletého gymnázia, a to podle pokročilosti. Žáci kvint buď pokračují ve studiu Dalšího cizího jazyka z nižšího stupně osmiletého gymnázia, nebo se u nich, v případě, že na nižším gymnáziu Další cizí jazyk nestudovali, postupuje obdobně jako u žáků čtyřletého gymnázia.

Matematika a její aplikace

V předmětu se realizuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Matematika a její aplikace**. Třída je ve všech ročnících vždy na jednu hodinu dělena na dvě skupiny.

Fyzika

V předmětu se realizuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Fyzika**.

Chemie

V předmětu se realizuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Chemie**.

Biologie

Předmět integruje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Biologie**, **část** vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru **Geologie** a **část** vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru **Výchova ke zdraví.**

Zeměpis

Předmět se vyučuje pouze v 1. až 3. ročníku, resp. v kvintě až septimě. Předmět integruje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Geografie** a **část** vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru **Geologie.**

Základy společenských věd

Předmět se v 1. ročníku vyučuje v jednom pololetí jednu a ve druhém pololetí dvě hodiny týdně. V ostatních ročnících má hodinovou dotaci 2 hodiny týdně. Integruje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Občanský a společenskovědní základ**, vzdělávací obsah vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce** (ve 3. ročníku, resp. septimě) a **část** vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru **Výchova ke zdraví.**

Hodina uspořená v jednom z pololetí 1. ročníku je věnována výuce předmětu První pomoc.

Dějepis

V předmětu se realizuje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Dějepis**.

Hudební výchova/Výtvarná výchova

V předmětech Hudební výchova a Výtvarná výchova se realizuje vzdělávací obsah vzdělávacích oborů **Hudební obor** a **Výtvarný obor**. Předmět se vyučuje v 1. a 2. ročníku, resp. v kvintě a sextě. Žák si volí jeden z těchto předmětů na celé dvouleté období. Zvolený předmět navštěvují žáci z různých tříd příslušného ročníku.

Tělesná výchova

Předmět integruje vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Tělesná výchova** a **část** vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru **Výchova ke zdraví** týkající se ochrany člověka za mimořádných událostí, poskytování první pomoci na horách a záchrany tonoucího**.** S touto částí Výchovy ke zdraví se žáci seznamují v 1. ročníku na lyžařském kurzu a v předmětu První pomoc, ve 2. ročníku v rámci výuky plavání a ve 3. ročníku při sportovním kurzu.

Na hodiny tělesné výchovy jsou třídy děleny na skupiny chlapců a dívek. Skupiny téhož pohlaví ve stejném ročníku mohou být při malém počtu žáků spojovány mezi třídami.

První pomoc

Ve vyučovacím předmětu se realizuje **část** vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru **Výchova ke zdraví**. Třída je vždy dělena na dvě skupiny. Výuka předmětu probíhá v jednom z pololetí 1. ročníku, a to 1 hodinu týdně. V pololetí, ve kterém neprobíhá výuka tohoto předmětu, je tato hodina věnována Základům společenských věd. Specifická první pomoc (první pomoc na horách, záchrana tonoucího, první pomoc při mimořádných událostech) je probírána také v předmětu Tělesná výchova (viz výše).

Informatika a komunikační technologie

V předmětu se realizuje vzdělávací obsah vzdělávací oblasti **Informatika a informační a komunikační technologie**. Předmět se vyučuje pouze v 1. a 2. ročníku, resp. v kvintě a sextě. Ve všech hodinách je třída dělena na dvě skupiny.

Volitelné předměty

Volitelné předměty jsou žákům nabízeny ve 3. a 4. ročníku, a to dle zájmu žáků a možností školy. Ve studiu 2 volitelných předměty, které si žák vybral ve 3. ročníku, resp. v septimě pokračuje i ve 4. ročníku, resp. v oktávě, kde si k nim přibírá další 2 volitelné předměty. Seznam volitelných předmětů vyučovaných ve škole v příslušném školním roce tvoří samostatnou, každý rok aktualizovanou přílohu školního vzdělávacího programu. Na volitelné předměty se třída dělí do skupin. Skupiny mohou sdružovat žáky z různých tříd téhož ročníku.

Laboratorní práce

V hodině laboratorních prací je třída vždy dělena na skupiny. Předmět se vyučuje v 1. – 3. ročníku, resp. v kvintě – septimě. Není samostatně klasifikován. Realizují se v něm laboratorní práce z předmětů Biologie, Fyzika a Chemie (**části** vzdělávacích obsahů vzdělávacích oblastí **Fyzika, Chemie, Biologie**). V těchto předmětech je také žák za svoje laboratorní práce hodnocen.

CLIL

Ve všech předmětech je možné používat metodu CLIL, tj. integrovat výuku předmětu a cizího jazyka.

5. UČEBNÍ OSNOVY

JAZYKOVÁ A KOMUNIKAČNÍ VÝCHOVA

Charakteristika

Vyučovací předmět jazyková a komunikační výchova vychází z požadavků vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura a naplňuje je v součinnosti s předmětem literární a slohová výchova.

V hodinách jazykové a komunikační výchovy získá student přiměřené poučení o mateřském jazyku – v obsahu i rozsahu prohloubené ve srovnání se základním vzděláváním – tak, aby dokázal využít jeho variety ve svém jazykovém projevu (psaném i mluveném) v souladu s komunikační situací. Komunikační kompetence, která je pro žáka střední školy klíčová, je rozvíjena prostřednictvím mluvních cvičení, monologických, dialogických i konfrontačních, důraz je kladen na pravopisně i slohově správnou tvorbu písemností. Žáci se učí kultivovaně odůvodňovat svoje názory a obhajovat své postoje, rozvíjet diskusní schopnosti, účinně argumentovat, ale i aktivně naslouchat a přijmout odlišný názor.

Předmětu je v 1. ročníku a v kvintě věnována jedna hodina týdně. V dalších ročnících to jsou dvě hodiny týdně. Třída je v každém ročníku na jednu z hodin dělena na skupiny.

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
KVINTA, 1. ROČNÍK		
v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu a s oporou příruček řeší složitější případy; účinně využívá možností grafického členění textu	**Grafická stránka jazyka** - seznámí se vznikem a typy písma - zdokonaluje se v pravopisu lexikálním, morfologickém, tvaroslovném a syntaktickém - v připraveném mluvním cvičení objasní spolužákům vybraný pravopisný jev - pracuje s PČP školního a akademického vydání - správně píše a vyslovuje slova přejatá a běžně užívaná cizí slova - s pomocí normativních příruček odhalí jazykové nedostatky textu	3
odlišuje různé variety národního jazyka a vhodně jich využívá ve svém jazykovém projevu v souladu s komunikační situací	**Obecné poučení o jazyku a řeči** - rozumí vztahu řeči a jazyka - seznámí se s postavením češtiny v rámci indoevropských jazyků - uvědomí si příbuznost jazyků na základě podobnosti jevů ve slovní zásobě a mluvnické stavbě - odliší spisovný jazyk a obecnou češtinu, chápe funkci obecné češtiny v běžném dorozumívání - seznámí se s typickými znaky vybraných nářečních oblastí - v připraveném mluvním cvičení představí slang oblasti svého zájmu, identifikuje a chápe funkci profesní mluvy a slangu	3
efektivně a samostatně využívá různých informačních zdrojů (slovníky, encyklopedie, internet) pořizuje z textu výpisky, zpracovává výtahy, konspekty	**Zdroje poučení o jazyce** - účastní se exkurze do Okresní knihovny v Náchodě - seznámí se s různými jazykovými slovníky, příručkami, populárně-naučnými publikacemi o jazyce a ČNK a pracuje s nimi - využívá služeb knihovny školní i veřejné - při orientaci v knihovně a při vlastní práci s prameny využívá znalosti pojmů předmětový a elektronický katalog, bibliografie, bibliografický údaj, tiráž, rejstřík, resumé, obsah, anotace, citace… - při práci s populárně-naučným textem pracuje např. metodou INSERT, vyznačí v textu klíčová slova, hlavní myšlenky a pořídí výpisky; zaznamená podstatné ve formě výtahu	3
v mluveném projevu ovládá zásady spisovné výslovnosti a pro účinné dorozumívání vhodně užívá zvukových prostředků řeči (modulace síly, výšky hlasu a tempa řeči; umístění přízvuků a pauz, správného frázování)	**Zvuková stránka jazyka** - prohlubuje si poznatky a dovednosti z oblasti spisovné výslovnosti a slovního přízvuku - využívá obecného poučení o zvukových prostředcích souvislé řeči ve své řečové praxi a při přednesu uměleckého textu	3

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
v psaném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich funkce a ve vztahu ke sdělovacímu záměru, k dané situaci, kontextu a k adresátovi; vysvětlí a odůvodní význam slov v daném kontextu v mluveném projevu vhodně využívá nonverbálních prostředků řeči	**Funkční styly a jejich realizace v textech** **Funkční styl prostěsdělovací** **Komunikační strategie** **Míra připravenosti, mluvenost a psanost projevu** **Slohová charakteristika výrazových prostředků** - jazykově a slohově analyzuje texty prostého sdělování (SMS, MMS, chat, e-mail, telefonický rozhovor,…) - stylizuje oznámení, pozvánku, inzerát a zprávu z oblasti svého zájmu a prezentuje ji v tištěné i elektronické podobě - aktivně se zapojuje do diskuse; využívá zásad komunikace a pravidel dialogu, seznamuje se s technikou aktivního naslouchání - v modelových situacích realizuje konkrétní komunikační záměry s využitím odpovídajících verbálních i neverbálních prostředků - napíše osobní dopis - navrhne znění úředního dopisu – žádost, objednávka, přihláška - zdokonaluje se ve schopnosti zajímavě a poutavě vypravovat za použití odpovídajících verbálních, neverbálních a paralingválních prostředků (hádanka, anekdota, připravené i improvizované vypravování) - projev je zaznamenáván diktafonem, videokamerou a následně analyzován	3 základy společenských věd OSV
SEXTA, 2. ROČNÍK		
v mluveném i psaném projevu vhodně využívá slohotvorné rozvrstvení výrazových prostředků češtiny	**Slovní zásoba, sémantika a tvoření slov** – jednotky slovní zásoby (včetně frazeologických); významové vztahy mezi slovy; rozšiřování slovní zásoby; způsoby tvoření slov - ujasní si vztah pojmenování a slova - osvojí si pojmy týkající se slovní zásoby, jejího členění a obohacování - pochopí a pozná vztahy mezi slovy - rozvíjí v praktických cvičeních svou slovní zásobu - rozumí významu slov i frekventovaných slov přejatých, některá aktivně využívá - pracuje se slovníkovými příručkami (SSČ, SCS) - zopakuje si základní pojmy týkající se stavby slova - pochopí principy slovotvorné a morfematické analýzy - vytváří systémovým způsobem odvozeniny	3
ve svém projevu uplatňuje znalosti tvarosloví a slovotvorných a syntaktických principů českého jazyka	**Tvarosloví (morfologie)** – slovní druhy a jejich mluvnické kategorie a tvary - zopakuje si učivo o slovních druzích a mluvnických kategoriích, navazuje na znalosti nabyté na základní škole - bezpečně rozpoznává slovní druhy - určuje mluvnické kategorie - uvědomí si, že mnohá podstatná jména se v některých tvarech odchylují od svých vzorů - utvrdí se v pravopise tvarů přídavných jmen, zájmen	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	a číslovek - ovládá také tvary podmiňovacího způsobu u sloves a umí je vhodně využívat - navykne si pracovat se slovníkovými příručkami (SSČ, PČP)	
v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu a s oporou příruček řeší složitější případy	**Grafická stránka jazyka** - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický - zdokonaluje ve cvičeních interpunkci ve větě jednoduché - opakuje a prohlubuje si pravidla pro psaní velkých písmen	
v písemném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich funkce a ve vztahu k sdělovacímu záměru, k dané situaci, kontextu a k adresátovi; vysvětlí a odůvodní význam slov v daném kontextu	**Slohová charakteristika výrazových prostředků** - uvědomuje si, že působivost vypracovaných textů je závislá na umění vhodně využívat prostředků lexikálních a gramatických - kriticky čte, učí se hodnotit předkládaný text - provádí slohovou a jazykovou analýzu vybraných textů - ve vybraných textech odstraňuje lexikální, morfologické a syntaktické nedostatky	3
volí adekvátní komunikační strategie, zohledňuje partnera a publikum; rozeznává manipulativní komunikaci a dovede se jí bránit	**Funkční styly a jejich realizace v textech – publicistický styl** - seznámí se s hlavními publicistickými útvary - ve vybraných cvičeních odstraňuje stylistické a stylizační chyby - rozpoznává masmediální manipulaci, získá základy obrany proti ní - připraví a uskuteční interview - napíše oznámení, zprávu - dokáže přiměřeně svým zkušenostem stylizovat text reportáže či fejetonu	3 OSV, MeV základy společenských věd
SEPTIMA, 3. ROČNÍK		
odlišuje různé variety národního jazyka a vhodně jich využívá ve svém jazykovém projevu v souladu s komunikační situací	**Jazyk a řeč** - podílí se vhodným a přiměřeným vyjadřováním na rozvoji jazykové kultury	3
v mluveném projevu ovládá zásady spisovné výslovnosti a pro účinné dorozumívání vhodně užívá zvukové prostředky řeči (modulace síly, výšky hlasu a tempa řeči; umístění přízvuků a pauz, správné	**Slohový postup výkladový** - s využitím různých informačních zdrojů připraví a přednese odborný referát, využívá verbální i neverbální prostředky komunikace	3 OSV

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
frázování) v mluveném projevu vhodně užívá nonverbálních prostředků řeči při tvorbě vlastního textu mluveného i psaného využívá základní principy rétoriky		
efektivně a samostatně využívá různých informačních zdrojů (slovníky encyklopedie, internet)	- pro vypracování referátu zvolí vhodné prameny	
v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu a s oporou příruček řeší složitější případy; účinně využívá možností grafického členění textu	**Grafická stránka jazyka** **Shoda přísudku s podmětem** - bezpečně ovládá pravopis ve shodě přísudku s podmětem **Členicí znaménka** - ovládá interpunkční pravopis, jeho správnost ověří v PČP **Základní principy výstavby textu** **Kompozice útvarů odborného stylu** - rozdělí vlastní i zadaný odborný text do odstavců, navrhne či uvede i další možnosti grafického členění textu	
v písemném i mluveném projevu volí vhodné výrazové prostředky podle jejich funkce a ve vztahu k sdělovacímu záměru, k dané situaci, kontextu a k adresátovi; vysvětlí a odůvodní význam slov v daném kontextu	**Slohová charakteristika výrazových prostředků** **Slohový postup popisný** - vytváří delší souvislé texty v rámci popisného slohového postupu - výstižně popíše danou věc - srozumitelně a výstižně vysvětlí složitější jev ze své odbornosti	3
ve svém projevu uplatňuje znalosti tvarosloví a slovotvorných a syntaktických principů českého jazyka	**Skladba** **Výpověď a věta** správně, srozumitelně a vhodně stylizuje výpověď v konkrétním projevu	3
využívá znalostí o větných členech a jejich vztazích, o aktuálním členění výpovědí a o druzích	**Výpověď a věta** - na základě opakování poznatků o skladbě si uvědomí různé možné podoby výpovědi (věty dvojčlenné a jednočlenné, souvětí, větné ekvivalenty)	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
vět podle záměru mluvčího k vhodnému vyjádření myšlenky, k účinnému dorozumívání, logickému strukturování výpovědí a k odlišení záměru mluvčího	**Větné členy** - upevní si algoritmus pro poznávání větných členů a vedlejších vět - připomene si různé možnosti vyjádření konatele děje nebo nositele děje či vlastnosti a různé druhy přísudku - rozliší přívlastek volný a těsný (a s tím související interpunkci), shodný a neshodný, postupně rozvíjející - dovede užít členů ve vztahu přístavkovém **Souvětí** - zopakuje si znalosti o stavbě souvětí (souvětí souřadné a podřadné, druhy vedlejších vět, významové poměry mezi větami, věta vložená) **Základy valenční syntaxe** - seznámí se se základními pojmy valenční teorie (základová větná struktura, gramatický větný vzorec, valence) - rozumí pojmu valence, pokusí se určit valenční potenciál slovesa	
používá různé prostředky textového navazování vedoucí ke zvýšení srozumitelnosti, přehlednosti a logické souvislosti sdělení; uplatní textové členění v souladu s obsahovou výstavbou textu a rozvíjením tématu	**Základní vlastnosti textu** **Základy textové syntaxe** - uvědomí si význam členění výpovědi na východisko a jádro - v mluveném a psaném projevu dodržuje zásady českého slovosledu a využívá jeho tvárnosti - využívá zvláštností ve větném členění - rozpozná odchylky od pravidelné větné stavby představující neobratnosti a chyby, ve vlastních projevech se jim vyhýbá **Funkční styly a jejich realizace v textech** **Funkční styl odborný** - přehledně a logicky uspořádá, stylizuje i člení odborný text, užívá grafických prostředků	
volí adekvátní komunikační strategie, zohledňuje partnera a publikum; rozeznává manipulativní komunikaci a dovede se jí bránit	**Slohový postup úvahový** - jasně a srozumitelně sděluje své názory a stanoviska, dokáže je odůvodnit, vysvětlit, učí se argumentovat	3
posoudí a interpretuje komunikační účinky textu, svá tvrzení argumentačně podpoří jeho všestrannou analýzou	**Funkční styl odborný** - seznámí se s obecnou charakteristikou odborného stylu, s jeho druhy a útvary - pracuje s texty odborného stylu – zařadí text k jednomu ze čtyř druhů odborného stylu, posoudí jeho míru objektivity a subjektivity, odhalí v textu použití slohových postupů - uvědomí si důležitost adresáta a z toho vyplývající podání textu - pokusí se nalézt a opravit chyby a nedostatky v odborném textu a navrhnout vhodnější vyjádření	3 OSV

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
pořizuje z textu výpisky, zpracovává výtahy, konspekty	- vytvoří stručný výtah, konspekt či pořizuje výpisky z odborného textu	
OKTÁVA, 4. ROČNÍK		
odlišuje různé variety národního jazyka a vhodně jich využívá ve svém jazykovém projevu v souladu s komunikační situací	**Obecné poučení o jazyku a řeči** - seznámí se s pojmem jazyková kultura - uvádí příklady, jak o jazykovou kulturu pečovat, uvede příklad institucí, které mají na j. k. dohlížet - popíše, jakým způsobem se na jazykové kultuře podílí on sám - porovná národní jazyk s ostatními jazyky, zařadí ho k jazykovým skupinám, na příkladech rozliší genetickou a typologickou příbuznost jazyků - porovná konkrétní literární texty obsahující různé variety národního jazyka - ve svém projevu dodržuje jazykovou etiketu, zdůvodní nutnost jejího dodržování	
při analýze vybraných textů popíše základní rysy češtiny a vysvětlí zákonitosti jejího vývoje i současné vývojové tendence	- stručně popíše a na příkladech doloží základní vývojové tendence českého jazyka - pohovoří o rozdílech mezi historickou češtinou a češtinou současnou	VMGSE dějepis
v mluveném projevu ovládá zásady spisovné výslovnosti a pro účinné dorozumívání vhodně užívá zvukové prostředky řeči (modulace síly, výšky hlasu a tempa řeči; umístění přízvuků a pauz, správné frázování)	**Řečnický styl (rétorika)** - rozliší oficiální a neoficiální text, uvede konkrétní příklady formálních, veřejných i neveřejných textů - stylizuje připravený i nepřipravený řečnický útvar, jako je například referát, projev apod., a to s využitím vhodných jazykových prostředků - modeluje různé komunikační situace, sehraje v nich různé role **Funkce komunikátů** - klade při tom důraz na sebevyjádření, apel, přesvědčování, zvládne základní prostředky argumentace, udržuje při tom kontakt s komunikačními partnery	3, 4 OSV, MeV základy společenských věd
v mluveném projevu vhodně užívá nonverbálních prostředků řeči	- všímá si nonverbální komunikace svých spolužáků, provede jednoduchý rozbor řeči těla některých politiků (na základě úryvku televizního programu) - při vytváření mluveného projevu se pokouší kontrolovat svou nonverbální komunikaci	
v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu a s oporou příruček řeší složitější případy; účinně využívá možností grafického členění textu	**Český pravopis** - v písemném projevu ovládá zásady českého pravopisu - při vytváření vlastních písemných jazykových projevů v případě nejasnosti samostatně pracuje s jazykovými příručkami a slovníky - pozná odchylky od základních principů českého pravopisu	3
v písemném i mluveném projevu	**Umělecký styl** - charakterizuje výrazové prostředky uměleckého stylu	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
volí vhodné výrazové prostředky podle jejich funkce a ve vztahu k sdělovacímu záměru, k dané situaci, kontextu a k adresátovi; vysvětlí a odůvodní význam slov v daném kontextu	- samostatně rozebere umělecký text zejména po stránce jazykové a kompoziční - pokusí se vytvořit vlastní umělecký text s využitím řeči přímé, nepřímé, polopřímé a nevlastní přímé a tak se seznámí s jejich funkcí v textu - využívá i dalších výrazových prostředků vhodných pro umělecký styl - při práci s uměleckými texty si všímá funkce a podoby dialogu, vnímá a rozlišuje subjekty mimo a vnitrotextové **Administrativní styl** - porovná administrativní styl s ostatními styly, rozliší zejména jejich funkce a vybírá adekvátní jazykové prostředky - připraví se spolužáky např. přijímací pohovor - napíše vlastní strukturovaný životopis - využívá výrazových prostředků vhodných pro administrativní styl	
používá různé prostředky textového navazování vedoucí ke zvýšení srozumitelnosti, přehlednosti a logické souvislosti sdělení; uplatní textové členění v souladu s obsahovou výstavbou textu a rozvíjením tématu při tvorbě vlastního textu mluveného i psaného využívá zákl. principy rétoriky efektivně a samostatně využívá různých informačních zdrojů (slovníky, encyklopedie, internet)	**Základní vlastnosti textu, principy jeho výstavby** - posoudí na konkrétních příkladech mluveného i psaného projevu koherenci textu, všimne si, jak texty navazují, jaká je jejich tematická posloupnost, jak jsou členěny - vytváří vlastní mluvené i psané texty, správně je člení, používá odstavce a další jednotky, dbá na intertextovost - nezapomíná přitom ani na tematické členění textu a jeho signály - při vytváření vlastních textů využívá slovníky, encyklopedie a jiné informační zdroje **Rétorika** - připraví a realizuje vlastní řečnické vystoupení - posuzuje a hodnotí oficiální mluvené projevy jiných lidí	IKT
volí adekvátní komunikační strategie, zohledňuje partnera a publikum; rozeznává manipulativní komunikaci a dovede se jí bránit	**Řečnický styl a komunikace, rétorika** - na základě konkrétního textu (např. reklama, předvolební debaty politiků) rozezná manipulativní postupy a vysvětlí, jak se jim lze bránit – vyhýbá se manipulativním postupům ve vlastním projevu - využívá výrazových prostředků vhodných pro řečnický styl	3 OSV, MeV základy společenských věd
posoudí a interpretuje komunikační účinky textu, svá tvrzení argumentačně podpoří jeho všestrannou analýzou	- rozliší asertivní, agresivní a pasivní komunikaci - využívá možností nonverbální komunikace ve svém vlastním projevu - rozebere odborný i neodborný text, interpretuje ho po stránce formální i jazykové	

LITERÁRNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

„Slova knih nás vždy vzruší, důležité však je, aby nás změnila.“
(Konfucius)

Charakteristika

Vyučovací předmět literární a slohová výchova vychází z požadavků vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura a naplňuje je v součinnosti s předmětem jazyková a komunikační výchova.

Výuka literatury respektuje tradiční chronologické a životopisné pojetí, ale v návaznosti na základní vzdělání je těžiště výuky v četbě a interpretaci textů, ve výchově ke čtenářství. Tomu má napomoci i základní orientace v literárněvědných termínech. Žák se má naučit vnímat literaturu jako způsob reflexe a interpretace světa. Návrh autorů a titulů vychází z povinné a doporučené řady pro jednotlivé ročníky, je maximalizovaný a počítá i s individuálním výběrem učitele a žáků. Výuku vhodně doplňují literárněhistorické exkurze, besedy o četbě, dílny čtení, návštěvy divadelních a filmových představení, tvorba a prezentace vlastních textů aj. Vybrané umělecké texty jsou využívány k nácviku a prohlubování stylistických a stylizačních dovedností a k tvorbě vlastních slohových projevů.

Předmětu jsou po celé studium věnovány dvě hodiny týdně.

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
KVINTA, 1. ROČNÍK		
rozliší umělecký text od neuměleckého, nalezne jevy, které činí text uměleckým	**Vývoj nejstarších literárních druhů a žánrů** **Jazykové, kompoziční a tematické prostředky výstavby literárního díla** **Metody interpretace textu** **Způsoby vyjadřování zážitků z literárních děl a soudů nad nimi (recenze, diskuse, referát,…)**	3
vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení	- porovnává umělecký text s neuměleckým a zkoumá funkci umělecké literatury - vyvodí na základě ukázek typické znaky tří základních žánrů – lyriky, epiky a dramatu - seznámí se s nejstaršími eposy světové literatury a definuje epos jako žánr - pracuje s ukázkami nejstarší lyriky (egyptská, čínská,…); podle tematiky a vyznění rozlišuje lyriku intimní, přírodní, meditativní, náladovou, apelativní,… - podle formy a obsahu rozlišuje nejstarší lyrické žánry – hymnus, píseň, elegii,… - při četbě ezopských bajek porozumí podstatě a využití alegorie; stylizuje vlastní bajku na některé z ezopských poučení a tak si ověří porozumění žánru	OSV, MuV jazyková a komunikační výchova
na konkrétních příkladech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu	- při četbě ukázek lyriky starověkého Řecka a Říma (Sapfó, Anakreón, Catullus, Ovidius,…) se seznamuje se základními figurami a tropy (apostrofa, hyperbola, gradace, inverze, metafora, přirovnání, epiteton,…) - znalost lyrických žánrů doplní o anakreontskou lyriku, epigram,… - porovná některý z antických mýtů s veršovaným příběhem Ovidiových Proměn - diskutuje o použitelnosti Ovidiova návodu na lásku a milování (Umění milovati) - porovnává Ovidiovu teorii lásky a milování s praxí Danny Smiřického (Umění milovati a Škvoreckého Prima sezóna) - přečte několik starozákonních a novozákonních příběhů a využije jejich znalosti k vysvětlení významu a původu některých úsloví - čte s porozuměním text o původu a podobě antického divadla; porovnává divadlo tehdy a dnes	
samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl	- zhlédne některou z řeckých tragédií (Král Oidipus nebo Antigona); diskutuje o postavách a motivech jejich jednání; napíše a přednese jednoduchou recenzi zhlédnutého - v diskusi o Aristotelově zásadě tří jednot využije vlastní divácké zkušenosti	jazyková a komunikační výchova
získané schopnosti a dovednosti tvořivě využívá v produktivních	- napíše úvahu inspirovanou myšlenkou některého z antických filozofů a poté ji přednese s uplatněním některých zásad rétoriky - srovnáním dvorské lyriky a středověkých písní	jazyková a komunikační výchova

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
činnostech rozvíjejících jeho individuální styl	o činech si připomene rozdíl mezi lyrikou a epikou - porovnává hrdinu antického a rytířského eposu - posoudí aktuálnost některých myšlenek cyrilometodějské mise - podle formy a obsahu rozlišuje základní žánry středověké literatury náboženské i světské – legendu, modlitbu, duchovní píseň, kroniku, žákovskou poezii,… - vytvoří aktuální parafrázi k některé z pasáží Mastičkáře a předvede ji spolužákům - porovná některou ze staročeských satir (např. Řezník) se současným textem na totéž téma (např. povídky I. Klímy) - při práci s uvedenými texty rozpozná jednotlivé typy komična (satira, sarkasmus, ironie, sebeironie) a groteskno	
	- při návštěvě pražského Vyšehradu vyhledá a popíše typické znaky románského a gotického stavebního slohu; vypravuje některou z nejstarších českých pověstí inspirován vyšehradským géniem loci	dějepis, výtvarná výchova
	- hledá příklady využití alegorie v české literatuře 13. – 15. století (spor, traktát,…)	
	- samostatně se seznámí se způsobem života v renesanci; pokusí se všimnout si a charakterizovat renesančního člověka současnosti - na historických památkách regionu vyhledá a popíše typické znaky renesančního stavebního slohu	dějepis, výtvarná výchova
	- při četbě vybraných povídek Boccacciova Dekameronu se seznámí s charakteristickými znaky novely - porovnává příběhy Dekameronu s milostnými povídkami současnosti	
vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny)	- najde shody a rozdíly mezi povídkou a novelou, povídkou a románem - znalost lyrických žánrů doplní o sonet a villonskou baladu - porozumí pojmu donkichotství - při interpretaci renesanční prózy využije znalosti pojmů téma, motiv, řeč postav a řeč vypravěče, ich a er forma vyprávění, řeč přímá, nepřímá, nevlastní přímá a polopřímá - zhlédne jevištní provedení některého z Shakespearových dramat (Hamlet, Romeo a Julie), všímá si klíčových monologů a dialogů; diskutuje o tom, co ve hře hledá a nalézá naše současnost - hledá souvislost mezi antickou tragédií a Shakespearem - porovná příběh Romea a Julie s příběhem Pyrama a Thisbe z Proměn Ovidiových - zamýšlí se nad (ne) důležitostí vzdělání nad textem	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
při interpretaci literárního textu ve všech jeho kontextech uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře literárního textu, literárních žánrech a literárněvědných termínech	Blahoslavovy Filipiky proti misomusům - ukázku z Bible kralické porovná s ukázkou z ekumenického překladu bible - sleduje zásluhu o vyšší kulturu české řeči u Jana Husa, českých humanistů, Komenského, puristů a Josefa Dobrovského - porovná Enšpígla a Palečka s Ezopem (E. Frynta: Moudří blázni) - porovná ukázky z Miliónu Marka Pola s ukázkami z vybraného českého cestopisu doby humanismu a současnosti - na stavebních památkách regionu vyhledá a popíše typické znaky baroka (architektura, malířství, sochařství,…) - v textech barokní poezie české i evropské si všímá motivů, veršové formy, rozložení rýmů, užitých poetismů - uvažuje o platnosti pedagogických zásad Komenského v podmínkách dnešní školy a rodiny - v ukázkách z Komenského Labyrintu světa a ráje srdce hledá projevy alegorie, parodie, satiry, groteskna,… - doplní s využitím principu kontrastu (antiteze) vynechané verše do básně Co Bůh? Člověk? - zhlédne dramatizaci kramářské písně / loutkovou hru v podání spolužáků a rozpozná charakteristické znaky - vyhledá a popíše typické znaky klasicistního stavebního slohu - dokáže platnost Aristotelovy zásady tří jednot a inspiraci antikou na Molierově Lakomci - zhlédne záznam divadelního představení Sluha dvou pánů (C. Goldoni) a všímá si znaků commedie dell arte - porovná klasicistní bajku s bajkou ezopskou - rozumí žánru utopie jako předchůdci sci-fi - formou referátu představí spolužákům oblíbeného autora, knihu, doporučený titul,…	jazyková a komunikační výchova dějepis, výtvarná výchova dějepis, výtvarná výchova jazyková a komunikační výchova
SEXTA, 2. ROČNÍK		
objasní rozdíly mezi fikčním a reálným světem a vysvětlí, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu, jaký vliv může mít svět fikce na myšlení a jednání reálných lidí	**Vývoj literatury v kontextu dobového myšlení, umění a kultury (velké autorské osobnosti, literární směry a hnutí, literární druhy a žánry)** **Jazykové, kompoziční a tematické prostředky výstavby literárního díla** **Metody interpretace textu** **Způsoby vyjadřování zážitků z literárních děl a soudů nad nimi** - vyslechne hudební ukázku, seznámí se s reprodukcemi významných malířských děl a vyvodí typické znaky romantismu	3 hudební výchova, výtvarná výchova

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení	- na základě ukázek z tvorby anglických romantiků posoudí, v čem je romantická óda odlišná od antické - porovná fantastické příběhy E. T. A. Hoffmanna se současnou fantasy literaturou - přečte některé povídky, které napsal E. A. Poe, a registruje hlavní znaky hororového a detektivního žánru - na základě porovnání originálu básně Lorelei s několika českými překlady se seznámí s problematikou překladu poezie - při četbě Máchova Máje vyhledává a pojmenovává již známé figury a tropy a seznamuje se s novými (oxymorón, eufonie,…) - svůj vlastní názor porovná s texty dobových kritik Máchova Máje	jazyková a komunikační výchova MuV
na konkrétních příkladech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci	- na základě některé hry J. K. Tyla vysvětlí pojem dramatická báchorka - vybere si libovolné přísloví z Čelakovského Mudrosloví a napíše na toto téma krátký příběh - na příkladech z Čelakovského Ohlasů ukáže rozdíly mezi českou a ruskou lidovou slovesností	
získané schopnosti a dovednosti tvořivě využívá v produktivních činnostech rozvíjejících jeho individuální styl	- vysvětlí, v čem jsou Havlíčkovy epigramy stále aktuální - porovná epigram antický (Martialis) a Havlíčkův - v Tyrolských elegiích vyhledá ironii a sarkasmus - sleduje vinu a trest v jednotlivých baladách Kytice - porovná Záhořovo lože s Májem - srovná baladickou tvorbu Heina, Čelakovského a Erbena	
samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl	- na základě četby Babičky napíše Viktorčin příběh, ukáže romantické prvky, které jsou v něm obsaženy - srovná vyprávění Němcové s básnickou verzí J. Seiferta (Píseň o Viktorce), popř. s filmem - seznamuje se při návštěvě Muzea Boženy Němcové s jejím životem	
vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny)	- znalost lidové a villonské balady doplní o baladu sociální (Neruda) - znalost lyrických žánrů doplní o romanci - konfrontuje básnickou tvorbu Hálkovu a Nerudovu - srovnává, jakými prostředky vyvolávají atmosféru fantastična Hoffmann a Arbes - znalost prozaických žánrů doplní o romaneto - své znalosti o alegorii si zopakuje četbou alegorických básní S. Čecha - seznámí se s novými strofickými formami v díle Vrchlického - na základě ukázek evropské literatury vyvodí typické znaky realismu a naturalismu	
rozezná typy promluv a vyprávěcí způsoby	- přečte povídku Kulička, diskutuje o postavách a motivech jejich jednání, formuluje svůj názor na	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
a posoudí jejich funkci v konkrétním textu	vlastenectví - zhlédne či přečte Gogolova Revizora, diskutuje o postavách a motivech jejich jednání - samostatně navštíví Jiráskův rodný dům v Hronově	
rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vypravěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře	- přečte Jiráskovu povídku Host, diskutuje o nesmyslnosti války, vyhledá pomník padlého pruského vojáka - vyhledá archaismy v ukázce z historické literatury a vysvětlí je - vysvětlí rozdíl mezi archaismem a historismem - seznámí se s historií Národního divadla, příp. je navštíví v rámci literárně-historické exkurze - zhlédne či přečte Maryšu bratří Mrštíků, diskutuje o motivech jednání Maryši - vyhledá dialektismy v ukázkách z díla G. Preissové - formou referátu představí spolužákům oblíbeného autora, knihu, doporučený titul,…	dějepis jazyková a komunikační výchova
SEPTIMA, 3. ROČNÍK		
na konkrétních příkladech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu	**Vývoj literatury v kontextu dobového myšlení, umění a kultury (velké autorské osobnosti, literární směry a hnutí, literární druhy a žánry)** **Jazykové, kompoziční a tematické prostředky výstavby literárního díla** **Metody interpretace textu** **Způsoby vyjadřování zážitků z literárních děl a soudů nad nimi** - vyslechne hudební ukázku, seznámí se s reprodukcemi významných malířských děl a vyvodí typické znaky impresionismu - chápe nástup nových uměleckých směrů jako reakci na popisnost realismu a naturalismu - diskutuje o významu pojmu symbol a symbolika, hledá příklady symbolistního vyjádření v básnickém textu - v ukázkách z tvorby francouzských prokletých básníků najde příklady hudebnosti a symbolu, básnické obrazotvornosti a volné asociace,… - prostřednictvím filmu „Úplné zatmění“ porozumí označení prokletí básníci - sleduje vliv volné obraznosti na rozvolnění veršové formy při četbě Rimbaudova Opilého korábu (vázaný verš x volný verš) - seznámí se se základními požadavky Manifestu České moderny	3 hudební výchova, výtvarná výchova, dějepis OSV, MuV
při interpretaci literárního textu ve všech jeho kontextech uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře literárního textu,	- při práci s texty českých modernistů sleduje vliv evropských směrů (impresionismus, symbolismus, realismus, dekadence) - pracuje s ukázkami lyrické poezie a podle vyznění a tematiky rozlišuje lyriku intimní, přírodní, meditativní, náladovou,…	výtvarná výchova, hudební výchova, dějepis

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
literárních žánrech a literárněvědných termínech	- prohlubuje znalost lyrických žánrů - porovnává vlastní názor na přečtený text s názorem dobové literární kritiky	
	- pod dojmem poslechu a četby ukázek z tvorby buřičské generace (Gellner, Šrámek, Toman,…) debatuje o fenoménu buřičství, hledá paralelu k jejich postoji u novodobých buřičů (písničkáři,…)	jazyková a komunikační výchova
	- při práci s texty rozpozná různé druhy komična (satira, sarkasmus, ironie, sebeironie) a groteskno	OSV, MuV
	- v textech Slezských písní hledá znaky buřičství a symbolismu	
rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vypravěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře	- přečte Dykova Krysaře, charakterizuje jednotlivé postavy příběhu; všímá si motivů jejich jednání - znalost formy básnické povídky si prověří při práci s textem Milé sedmi loupežníků Viktora Dyka - využije dosavadních znalostí k porovnání balady Erbenovy, Nerudovy a Bezručovy a porozumí pojmu sociální balada - přečte povídku Vojákův návrat (E. Hemingway) a porozumí pocitům tzv. ztracené generace - interpretuje ukázky z děl s tematikou 1. světové války - na Rollandově příběhu Petr a Lucie rozpozná typické znaky novely	dějepis
rozezná typy promluv a vyprávěcí způsoby a posoudí jejich funkci v konkrétním textu vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury,významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení	- porovná filmové zpracování Remarquova románu Na západní frontě klid s literární předlohou - seznámí se s ukázkou z Haškova Švejka a pokusí se o vlastní vysvětlení hrdinovy povahy; napíše krátké zamyšlení nad švejkovstvím jako specifickým rysem české povahy; při práci s textem rozliší ironii, sarkasmus, parodii, groteskno,… - při práci s ukázkami z výtvarné a básnické tvorby počátku 20. století se seznamuje s charakteristikou nastupujících uměleckých směrů (kubismus, futurismus, dadaismus, expresionismus, surrealismus) - hledá souvislost mezi projevy vitalismu a civilismu a zkušeností války a technického pokroku - seznamuje se s novými básnickými formami (kaligram, pásmo) a principy tvorby (princip volné asociace, polytematičnost, automatické psaní,…) - získaných znalostí využije při tvorbě vlastního textu – kaligram, dadaistická báseň, automatický text - v básnických textech vyhledá základní rysy proletářské literatury - při četbě ukázek z poezie Jiřího Wolkera hledá vzájemný vztah mezi intimní lyrikou a baladami	jazyková a komunikační výchova výtvarná výchova, jazyková a komunikační výchova OSV, MuV jazyková a komunikační výchova
vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná	- prohlubuje znalost základních figur a tropů (apostrofa, hyperbola, gradace, metafora, přirovnání, epiteton,…) - porovná obraznost vyjadřování v básních proletářského umění a poetismu (K. Biebl: S lodí, jež dováží čaj a kávu)	jazyková a komunikační

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny)	- vnímá poetismus jako umění „všech krás světa“ - inspiruje se přečtenými texty a obdobnou metodou vytvoří vlastní báseň - hledá dominantní motivy v básních autorů meziválečného období (Halas, Holan, Reynek, Zahradníček) - využije čtenářské zkušenosti k pochopení pojmu lyrizovaná próza - při interpretaci vybraných děl světové prózy prohlubuje znalost pojmů téma, motiv, řeč postav a řeč vypravěče, ich a er forma vypravěče, řeč přímá, nepřímá, nevlastní přímá a polopřímá - zařazuje přečtená prozaická díla ke konkrétním uměleckým směrům a tendencím (existencionalistická, psychologická, filozofující a faktografická próza 20. a 30. let 20. století)	výchova
	- u autorů demokratického proudu v české meziválečné próze hledá obraz obyčejného života a člověka (K. Čapek, I. Olbracht, K. Poláček,…)	dějepis, jazyková a komunikační výchova
	- v příbězích povídek Z jedné a druhé kapsy hledá projevy Čapkova humanismu, relativismu a pragmatismu	3
	- využije vlastní čtenářské zkušenosti k charakteristice Čapkova vypravěčského stylu (slovní zásoba, výstavba textu,…)	OSV, MuV
	- zhlédne záznam dramatu Bílá nemoc a zamýšlí se nad nadčasovostí lidských typů a myšlenek - připraví ve spolupráci se spolužáky dramatizaci části některé Čapkovy hry - při četbě Čapkovy utopie Války s mloky registruje užité vyprávěcí postupy, styly a formy, odhaluje mnohovýznamovost základního motivu	
	- při práci s textem Devatera pohádek vnímá bohatost a různorodost Čapkova jazyka	jazyková a komunikační výchova, dějepis
	- při literárněhistorické exkurzi do Hronova a Malých Svatoňovic využije muzejní expozice k získání poznatků o životě a významu Karla Čapka a Egona Hostovského	
samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl	- porovná vybranou ukázku z Listů z vyhnanství s Halasovou básní v próze Já se tam vrátím - hledá v textu Vančurova Rozmarného léta vliv poetismu v obsahu i formě; porovná filmovou podobu s literární předlohou	
	- dosavadní znalost prozaických žánrů rozšíří o pojem baladická próza; pracuje s ukázkami dle volného výběru; charakteristické znaky doloží na Olbrachtově příběhu O smutných očích Hany Karadžičové	dějepis, jazyková a komunikační výchova
získané schopnosti a dovednosti tvořivě využívá	- zhlédne Uhdeho Baladu pro banditu, vybranou část jevištního zpracování porovná s literární předlohou	hudební výchova
	- napíše příspěvek na školní web nebo do regionálního	OSV, MuV, MeV

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
v produktivních činnostech rozvíjejících jeho individuální styl	tisku o literárněhistorické exkurzi do Malých Svatoňovic, Hronova nebo Kuksu	jazyková a komunikační výchova
OKTÁVA, 4. ROČNÍK		
rozliší umělecký text od neuměleckého, nalezne jevy, které činí text uměleckým objasní rozdíly mezi fikčním a reálným světem a vysvětlí, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu, jaký vliv může mít svět fikce na myšlení a jednání reálných lidí samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl vystihne podstatné rysy základních period vývoje české i světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení identifikuje využití	**Základy literární vědy** **Metody interpretace textu** **Způsoby vyjadřování zážitků z literárních děl a soudů nad nimi (osobní záznamy, anotace, kritika a recenze, polemiky)** **Jazykové, kompoziční a tematické prostředky výstavby literárního díla** **Text a intertextovost** **Vývoj literatury v kontextu dobového myšlení, umění a kultury** - s využitím literárních ukázek (Lustig, Hrabal, Pavel, Škvorecký, Fuks, Klíma,…) zkoumá vliv válečných událostí na lidskou psychiku, vztahy a hodnoty – porovnává s autentickými filmovými dokumenty (bez komentáře) - zhlédne filmové zpracování prózy s válečnou tématikou (Sofiina volba, Modlitba pro Kateřinu Horowitzovou, Spalovač mrtvol, Obchod na korze, Daleká cesta,…) – porovnává prostředky i účinky audiovizuálního a literárního dila - všímá si účinků a role cizojazyčných prvků v textu (Škvorecký, Hrabal, Lustig, Aškenazy,…) - seznámí se s literárními a reálnými kontexty díla J. Škvoreckého v rámci regionální exkurze – hledá další prvky vlastních životních reálií a autobiografie v dílech jiných autorů - na základě vlastní četby sv. literatury hledá literární (zejména příběhové) paralely s texty české literatury - hledá podobnosti a rozdíly v literatuře reflektující 1. a 2. sv. válku - hodnotí autenticitu textů (jejich prostředků) věnujících se tématu holocaustu - při exkurzi v pražském židovském městě si všímá místa židovské kultury v českém prostředí - pokusí se vyhledat ve svém okolí člověka, který má s válkou a holocaustem osobní zkušenost, a seznámí s jeho příběhem spolužáky (krátké umělecké vypravování, připravené řečnické vystoupení,…) - v současných zpravodajských médiích vyhledá paralely a vztahy k válečným událostem (dnešní konflikty, rasové násilí, neonacismus,…) a porovnává publicistické ztvárnění s uměleckým – zaujímá postoj k přetrvávajícím problémům – napíše dopis určený iniciátorovi nebo oběti násilí, jehož motivy měly s 2. sv. válkou zmizet - na základě ukázek vyčlení základní tendence	3 dějepis OSV, MuV jazyková a komunikační výchova MeV jazyková

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
jednoho textu v textu jiném (intertextovost) a objasní jeho funkci a účinek na čtenáře objasní rozdíly mezi fikčním a reálným světem a vysvětlí, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu, jaký vliv může mít svět fikce na myšlení a jednání reálných lidí na konkrétních příkladech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci vysvětlí specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnosti a jejich příčiny) tvořivě využívá informací z odborné literatury, internetu,	(formální, tématické) poválečné světové i české prózy a dramatu (magický realismus, postmoderna, socialistický realismus, neorealismus, absurdní literatura, beatnická literatura, nový román, samizdatová literatura,…) – pojmenuje jejich základní principy a znaky, zvláště si všímá způsobů mezitextového navazování a žánrů na něm založených - srovnává prvky realistické a magické a nadpřirozené v ukázkách textů magického realismu, pohádky, legendy, pověsti, fantasy literatury (Marquéz, Tolkien, Grimmové, Urban, Bulgakov, Palla, Ajvaz,…) - inspirován J. L.Borghesem vytvoří medailón nadpřirozené, magické, nereálné bytosti, s níž se v literatuře (nebo v osobním životě) setkal - připraví medailonek beatnického autora, jehož součástí bude i textová ukázka, která autora dobře vystihuje, charakterizuje - porovnává život a tvorbu beatniků s prokletými básníky, anarchistickými buřiči, (event. současnou písničkářskou, hip-hopovou, punkovou a rapovou scénou) - sleduje tendenci uvolňování formy v moderní poezii - u konkrétních textů a autorů vysvětlí funkci návratu k pravidelné básnické formě - na konkrétních textech dokládá vliv moderních básnických směrů na poválečnou poezii - pokusí se o literární interpretaci básnického textu některého z významných českých poválečných básníků – uplatňuje dosud získané znalosti figur a tropů - na základě vlastní čtenářské zkušenosti se pokouší odhalit principy experimentální poezie (Hiršal, Kolář, Havel, Ray,…) a využívá je ve vlastních textových pokusech (hra se slovy, zvuky, logické texty, kaligramy, obrazové básně,…) - zhlédne záznam (ukázku) představení některého z divadel malých forem – diskutuje o prolínání dramatu, poezie a hudebních forem v poválečném divadle - nachází souvislosti mezi předválečným Osvobozeným divadlem a poválečnými divadly malých forem - podá důkazy o vztahu politiky a divadla v době předválečné i poválečné - rozpozná odlišné funkce, možnosti a postupy divadel „velkých“ a „malých“ forem - seznámí se s vývojem a prací pražského Divadla Na zábradlí v rámci pražské exkurze - v českém kulturním prostředí si všímá (a dokládá konkrétně – výtvarníci literárními hrdiny, publicisté spisovateli, spisovatelé scénáristy, filmaři divadelními	a komunikační výchova hudební výchova

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
tisku a z dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje získané schopnosti a dovednosti tvořivě využívá v produktivních činnostech rozvíjejících jeho individuální styl postihne smysl textu, vysvětlí důvody a důsledky různých interpretací téhož textu, porovná je a zhodnotí, odhalí eventuální dezinterpretace textu při interpretaci literárního textu ve všech jeho kontextech uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře literárního textu, literárních žánrech a literárněvědných termínech	režiséry, zpěváci divadelníky,…) blízké vztahy literatury, divadla, filmu, publicistiky, výtvarného umění a hudby - všímá si vztahu mezi divadlem, populární hudbou a písničkářskou tvorbou - identifikuje různé zdroje tvorby písničkářů od 60. let 20. stol. (lidová poezie, dadaismus, politický pamflet,…) - pracuje s alegorií a metaforou písničkářské poezie – na základě znalosti dobového kontextu hledá konkrétní události reflektované zpívajícími básníky - zhlédne inscenaci absurdního dramatického textu - uvede příklady dalších absurdních dramatiků - porovnává administrativní funkční styl s jazykem absurdního dramatu – je schopen pojmenovat shodné znaky - zamýšlí se nad způsoby komunikace a v nich odrážených mezilidských vztazích v absurdním dramatu – porovnává s prozaickými texty (Kundera, Páral,…) - s využitím přímé, nepřímé, nevlastní přímé a polopřímé řeči se pokusí převést dramatický text do prozaické podoby (nebo literárního filmového scénáře) – na základě výsledků svého pokusu diskutuje o specifických znacích dramatu a jeho působení na diváky - porovnává poválečnou vězeňskou literaturu (Solženicyn, Fučík, Kantůrková,…) se staršími texty (Borovský, Mácha, Dumas, prométheovský a tantalovský mýtus,…) – identifikuje shodné znaky a rozpozná různá východiska „vězňů“ v závislosti na dobových literárních a společenských souvislostech – nachází různá „vězení“ i v dalších literárních dílech - porozumí pojmu „vězeň svědomí“ - připraví profil zvoleného exilového nebo samizdatového nakladatelství, periodika a prezentuje před spolužáky - v českém literárním prostředí rozlišuje oficiální a neoficiální literaturu, je si vědom příčin vzniku literárního „dualismu“ - charakterizuje vliv klíčových historických událostí (2/1948, 8/1968, 11/1989) na vývoj naší literatury – hledá literární reflexe těchto autentických událostí - na základě vlastního čtenářského zájmu zhodnotí význam vybrané osobnosti české poválečné literatury v domácím i světovém kontextu - uvede příklady nejvýznamnějších světových i domácích ocenění za literaturu a jejich českých i světových nositelů - hledá stylové podobnosti v próze světových a českých	hudební výchova jazyková a komunikační výchova dějepis jazyková a komunikační výchova dějepis MeV

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
rozliší texty spadající do oblasti tzv. literatury vážné, středního proudu a literárního braku a svůj názor argumentačně zdůvodní	autorů (Hemingway – Škvorecký, Kerouac – Hrabal,…) - představí zvoleného autora světové literatury mimo hlavní proudy (Vian, Saroyan, Singer, Grass, Bernhard, McDonnagh, Rawenhill,…) a zařadí do literárního kontextu - orientuje se v současném českém literárním světě, seznámí se se současnými literárními periodiky, sleduje vydávání děl českých autorů - ve skupině připraví přehled nejvydávanějších a nejprodávanějších českých autorů - představí stručně produkci jednoho ze současných českých vydavatelství - porovnává vybavenost knižní produkce jednotlivých vydavatelství v minulosti i dnes – diskutuje o významu hraničních složek textu (předmluva, doslov, autorská a vydavatelská poznámka, „záložka“, ilustrace, grafická úprava a typografie,…) – pokusí se o některou z těchto složek u libovolné knihy, kterou přečetl, a prezentuje ji - zkoumá vztahy masové kultury, literatury a divadla (coolnes dramatika) a pokouší se s využitím konkrétních příkladů stanovit hranice mezi jednotlivými patry umělecké/literární tvorby - zaujme stanovisko k pojmům umění, móda, brak, kýč v literatuře - je aktivním čtenářem!!!	

ANGLICKÝ JAZYK

„S moudrými rozmlouvati – rozhled rozšířiti, s hlupáky se baviti – vlastního rozumu pozbýti.“
(anglické přísloví)

Charakteristika

Hodinová dotace ve všech ročnících jsou 3 hodiny týdně. Třídy jsou rozděleny do dvou skupin podle jazykové úrovně, rozřazovací testy vypracují žáci v úvodu studia. Výuka probíhá pokud možno v jazykových učebnách.

Vzdělávání směřuje k dosažení úrovně B2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Přihlížet se ovšem musí ke vstupní úrovni kompetencí. Výstupy a učivo je rozděleno podle pokročilosti, do ročníků bude zařazeno podle aktuální situace ve třídě.

Materiály: učebnice, časopisy, gramatické knihy, autentické materiály, zlehčená četba

Jednou ročně pořádáme, ve spolupráci s učiteli jiných předmětů, dny anglicky mluvící země. Zahrnují studentské projekty a přednášky v rámci možností se zapojením rodilého mluvčího.

V septimě, oktávě a ve 3. a 4. ročníku si studenti mohou vybrat semináře z anglického jazyka.

Ve výuce se uplatňují průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Environmentální výchova.

Celým procesem výuky anglického jazyka prostupují klíčové kompetence k učení, kompetence komunikativní, sociální a personální (4a, b, c) a občanská (5a, 5e).

Všechny výstupy z RVP jsou rozvíjeny průběžně různou měrou v každém tematickém celku.

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
PRE INTERMEDIATE (MÍRNĚ POKROČILÍ)		
- porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického ústního projevu složitějšího obsahu na aktuální téma, postihne jeho hlavní a doplňující informace - porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického čteného textu či písemného projevu složitějšího obsahu na aktuální téma - vyjádří a obhájí své myšlenky, názory a stanoviska vhodnou písemnou i ústní formou - využívá výkladové a odborné slovníky při zpracování písemného projevu na neznámé téma	**PŘEDSTAVOVÁNÍ** **OBLAST OSOBNÍ – SPOLEČENSKÉ VZTAHY, BLÍZCÍ LIDÉ, SPOLUPRACOVNÍCI** - sdělí základní údaje o sobě, svých zájmech a práci a na podobné informace se zeptá kamaráda - rozumí slyšenému vyprávění a vyhledá v textu konkrétní informace - popíše svého přítele - rozumí čtenému popisu třetí osoby a jejich zájmu v časopise za účelem seznámení se - simuluje společenské situace a užívá společenské fráze ve správné intonaci **Gramatika** - **známé časy: přítomný, minulý, budoucí** - **další vyjádření minulosti, přítomnosti, budoucnosti** - **tvorba otázky** **Fonetika** - **přízvuk a intonace slov, zvuková výstavba slova** **Lexikologie – slovní zásoba** - **větné členy** - **antonyma** **Komunikační situace** - **hledání v dvojjazyčném slovníku** - **běžné společenské výrazy při setkání a loučení** **Postoj, názor, stanovisko – souhlas, nesouhlas, svolení**	OSV (sociální komunikace) základy společenských věd
- logicky a jasně strukturuje formální a neformální písemný projev různých slohových stylů - podrobně popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související	**PRACOVNÍ DEN** **OBLAST PRACOVNÍ – POPIS PRÁCE** **OBLAST OSOBNÍ – ŽIVOTNÍ STYL** - vyhledá hlavní body v čteném popisu běžného režimu pracovního dne - zeptá se druhé osoby na její běžný způsob života a na podobné otázky odpoví - popíše svůj běžný průběh dne - vyhledá hlavní body čteného textu - rozumí hlavním informacím slyšeného rozhlasového vysílání - popíše svůj oblíbený pokoj či místnost - napíše osobní e-mail s využitím vět spojených vhodnými odporovacími a účelovými spojkami **Gramatika** - **přítomný čas prostý a průběhový** - **sloveso „mít“** **Fonetika** - **zvuková stránka věty, fonetická redukce, fonetické rysy** - **intonace vět**	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	Pravopis - **zákonitosti vyplývající z psané podoby jazyka pro frázování a intonaci** - **konvence používané k prezentaci výslovnosti** **Lexikologie – slovní zásoba** - **běžná slovní spojení v každodenním životě** - **spojky a spojovací výrazy** **Komunikační situace** - **vedení konverzace – doplňující otázky, projevení zájmu** **Emoce – zájem/nezájem** - **psaní e-mailu**	
- čte s porozuměním literaturu ve studovaném jazyce, - identifikuje strukturu textu a rozliší hlavní a doplňující informace volně a srozumitelně - reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý autentický text se slovní zásobou a jazykovými strukturami odpovídajícími náročnějšímu textu	**PŘÍBĚHY** **OBLAST OSOBNOSTNÍ – ZPŮSOB VNÍMÁNÍ SEBE SAMA** **OBLAST OSOBNÍ – SPOLEČENSKÉ VZTAHY** - rozumí hlavním bodům novinového článku - vysvětlí kamarádovi, proč něco dělal - popíše sled událostí v minulosti - odhadne, co se přihodilo podle obrázku a titulku článku - zjistí od kamaráda chybějící informace k příběhu související s obrázkem - přiřadí obrázky k textu příběhu a vytvoří jeho dokončení - převypráví přečtenou povídku - vytvoří a vypráví vlastní povídku - přiblíží děj pomocí správně formulovaných časových údajů - v slyšeném textu rozpozná časové určení děje či události **Gramatika** - **minulý čas prostý a průběhový** **Pravopis** - **pravidla u složitějších slov** **Lexikologie – slovní zásoba** - **slovesa opačného významu** - **příslovce** - **časové údaje** **Komunikační situace** - **vázání slov ve větě** - **vyprávění příběhu** **Samostatný ústní projev – vyprávění**	OSV (sociální komunikace) literární výchova
- porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického čteného textu či písemného projevu složitějšího obsahu na aktuální	**JÍDLO** **OBLAST OSOBNÍ – RECEPTY** - zeptá se na množství potravin a na podobné otázky odpoví - detailně popíše obrázek - rozumí hlavním bodům textu a pochopí hlavní	biologie

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
téma - při setkání s rodilými mluvčími zahájí, vede a zakončí dialog a zapojí se do živé diskuse na různá témata týkající se odbornějších zájmů	myšlenku informace v něm obsažené - porozumí specifickým informacím v čteném popisu - napíše kamarádovi pohlednici z prázdnin, ve které popíše své zážitky - koupí si v malém obchodě věci každodenní potřeby - rozumí zápisu a pronesení cen v měnách GB, USA a Eurozóny **Gramatika** - **vyjádření množství, dotaz na množství** - **nějaký, žádný** - **neurčitá zájmena** - **určitý a neurčitý člen** **Lexikologie – slovní zásoba** - **jídlo** - **předměty v koupelně** - **běžné obchody a zboží, ceny** - **jednoduché idiomy** **Komunikační situace** - **zdvořilostní obraty** - **nakupování**	
- vyjádří a obhájí své myšlenky, názory a stanoviska vhodnou písemnou i ústní formou	**PLÁNY** **OBLAST OSOBNOSTNÍ – IDENTITA, ZPŮSOB VNÍMÁNÍ SEBE SAMA** - zeptá se kamaráda, co by rád dělal a na podobné otázky odpoví - vyjádří, co se rozhodl nebo co zamýšlí udělat na základě svých plánů - uvede osobní údaje do formuláře - vyjmenuje typické problémy mladých lidí a svůj názor konfrontuje s kamarády - rozumí hlavním bodům úryvku písně a pokusí se dokončit její obsah na základě slovní nápovědy - využívá vhodných emotivních výrazů a slov k popisu situace nebo zážitku - popíše svůj citový stav v různých situacích - simuluje různé běžné situace a zeptá se kamaráda, jak se v danou chvíli cítí **Gramatika** - **spojení s infinitivem** - **spojení s gerundiem** - **jmenné a verbální fráze** - **vyjádření budoucnosti** - **intonace při zvolání** - **sufixy** **Lexikologie – Slovní zásoba** - **přídavná jména s koncovku „– ed“ a „– ing“** - **pocity** **Komunikační situace** - **diskuse o problému a návrhu řešení**	OSV (poznávání a rozvoj vlastní osobnosti) základy společenských věd

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	- **vyplňování formuláře** **Emoce – obava, vděčnost, strach**	
- podrobně popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související	**MĚSTO** **OBLAST VEŘEJNÁ – VEŘEJNÉ INSTITUCE** **OBLAST PRACOVNÍ – STÁTNÍ SPRÁVA** **OBLAST OSOBNÍ – CIZÍ DOMOV** - porovná kvalitu a vlastnosti dvou daných položek - ústně popíše svoje rodné město, zajímavé místo, situaci či děj s využíváním vhodných synonym, aby se vyhnul opakování slov - vyplní on-line formulář k rezervaci ubytování - naplánuje několik dnů zábavy, shlédnutí zajímavostí a nakupování pro návštěvníky svého města **Gramatika** - **dotaz na vzhled a kvalitu** - **stupňování přídavných jmen** - **srovnávání** **Lexikologie – slovní zásoba** - **město a život ve městě** - **popisná přídavná jména** - **ustálená větná spojení** **Komunikační situace** - **zjemňování vyjádření** - **rezervace online** - **prohlídka pamětihodností a zajímavých míst či budov** - **písemný popis místa** **Delší písemný projev – podrobný popis**	zeměpis, dějepis, výtvarná výchova
- formuluje svůj názor srozumitelně, gramaticky správně, spontánně a plynule - přednese souvislý projev na zadané téma	**ŽIVOTOPIS** **OBLAST OSOBNOSTNÍ – IDENTITA** - rozumí čtenému stručnému životopisu známé osobnosti - zeptá se kamaráda, zda zažil někdy něco výjimečného - zeptá se druhé osoby na základní životní údaje - vyhledá v bulvárním novinovém článku specifické údaje ze života filmové hvězdy - zaujme stanovisko k obsahu sdělení v bulvárním novinovém článku - napíše biografii známé osobnosti - v běžné společenské konverzaci používá vhodné, krátké odpovědi na otázky **Gramatika** - **předpřítomný čas a minulý čas** - **další vyjádření přítomnosti a minulosti** - **vyjádření trvání děje** - **přehled časů** **Fonetika** **– zvuková výstavba slova – přízvuk slova**	hudební výchova, výtvarná výchova

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	Lexikologie – slovní zásoba - **povolání** - **koncovky podstatných jmen** - **zdvořilé vyjadřování** - **ustálené kolokace** **Interakce – neformální rozhovor**	
- vyjádří a obhájí své myšlenky, názory a stanoviska vhodnou písemnou i ústní formou - podrobně popíše s okolí, své zájmy a činnosti s nimi související	**POVINNOSTI** **OBLAST OSOBNÍ – BLÍZCÍ LIDÉ, DOMÁCÍ POTŘEBY, ZDRAVÍ, ŽIVOTNÍ STYL, ČASOPISY** - ústně popíše svůj školní či pracovní den, svoje povinnosti doma - rozpozná v čteném populárně-naučném článku problém a způsob jeho řešení - vyměňuje si s kamarády názory na období, kdy dospělé děti opouštějí své rodiče a staví se na vlastní nohy - vyhledá specifické informace v novinovém článku - k popisu svých obtíží u lékaře používá vhodné frazeologické výrazy - vhodnými výrazy rozliší svůj neformální a formální projev **Gramatika** - **vyjádření povinnosti: „mám“, „měl bych“, „musím“** **Fonetika** **– zvuková výstavba slova, fonetická redukce** **Lexikologie – slovní zásoba** - **složená slova** - **slovní spojení k tématu** - **generační problémy** - **symptomy a nemoci** - **ustálené kolokace** **Komunikační situace** - **u lékaře** - **formální a neformální výrazy v dopise a v e-mailu** **Kratší písemný projev – vzkaz, osobní dopis**	OSV (sociální komunikace) základy společenských věd
- formuluje svůj názor srozumitelně, gramaticky správně, spontánně a plynule - požívá bohatou všeobecnou slovní zásobu k rozvíjení argumentace, aniž by redukoval to, co chce sdělit	**CESTOVÁNÍ** **OBLAST VEŘEJNÁ – PASY, OPRÁVNĚNÍ** **OBLAST OSOBNOSTNÍ – SVĚTONÁZOR** - užívá vhodné fráze pro popis každodenních situací - gramaticky správně formuluje svůj názor na důvody, proč lidi rádi či neradi cestují, a projedná ho s kamarády - zdůvodní, proč by chtěl navštívit vybraná místa - písemně uvede důvody pro a proti cestování vlakem - uvede, kde se ve městě nacházejí významné budovy a místa, a popíše cestu k nim	EV (člověk a životní prostředí) zeměpis

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	Gramatika - **časové spojky a spojovací výrazy** - **„první kondicionál“** - **rozvité věty vedlejší** **Lexikologie – slovní zásoba** - **ustálené výrazy se slovesy „dělat“, „udělat“, „vzít“ a „dostat“** - **ustálené kolokace** - **frázová slovesa** - **příslovce místa** - **výrazy k popisu cesty** - **turistické zajímavosti v rodném městě** **Komunikační situace** - **dotaz na cestu, nasměrování** - **diskuse o „pro“ a „proti“** **Interakce – diskuse** **Delší písemný projev – úvaha, esej**	
- porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického ústního projevu složitějšího obsahu na aktuální téma, postihne jeho hlavní a doplňující informace - využívá různé druhy slovníků, informativní literaturu, encyklopedie a média	**VĚDA A TECHNIKA** **OBLAST SPOLEČENSKÁ – VĚDA A TECHNIKA** - rozumí hlavním bodům populárně-naučného článku ze světa vědy a objevů a vyhledá v něm specifické údaje - používá výrazy a fráze v běžném telefonním hovoru **Gramatika** - **trpný rod** **Fonetika** **– zvuková stránka věty** **– intonace číselných výrazů** **Lexikologie – slovní zásoba** - **běžná slovní spojení a fráze** - **telefonní čísla** - **vynálezy a objevy** **Komunikační situace** - **Interakce – komunikace prostřednictvím telefonu a dalších médií** - **hodnocení knihy nebo filmu** **Delší písemný projev – úvaha**	fyzika
- logicky a jasně strukturuje formální a neformální písemný projev různých slohových stylů	**LIDSTVO** **OBLAST OSOBNÍ – CIZÍ DOMOV, KRAJINA, SPOLEČENSKÉ VZTAHY** **OBLAST OSOBNOSTNÍ – SVĚTONÁZOR** - rozumí statistickým údajům týkajícím se lidské populace - gramaticky správně formuluje doporučení kamarádovi, co by sám dělal na jeho místě - napíše esej o svých životních plánech - využívá vhodná synonyma při vyjadřování se v běžných společenských situacích	OSV (poznávání a rozvoj vlastní osobnosti) dějepis, základy společenských věd

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	- vhodnými výrazy vyjádří protest, překvapení, údiv apod. **Gramatika** - **„druhý kondicionál“, rozvité věty vedlejší** - **„snad“ – vyjádření domněnky** **Fonetika** - **zvuková stránka věty** - **větný přízvuk** - **vyjádření „kdybych byl na tvém místě“** **Lexikologie – slovní zásoba** - **doslovná frázová slovesa** - **idiomatická frázová slovesa** **Komunikační situace** **Postoj, názor stanovisko – udílení rady, doporučení** **Delší písemný projev – čtení vlastní eseje**	
- sestaví souvislý text na širokou škálu témat a vyjádří své stanovisko	**PRÓZA, POEZIE** **OBLAST OSOBNÍ – ROMÁNY** - gramaticky správně vyjádří, jak dlouho nějakou činnost dělá - rozumí hlavním bodům populárně-naučného novinového článku - sdělí svůj názor - rozumí hlavní myšlence obsahu lyrické písně a zaujme k ní stanovisko - využívá vhodné konverzační fráze a obraty v běžných společenských situacích **Gramatika** - **předpřítomný čas průběhový** - **srovnání předpřítomného času prostého a průběhového** - **další vyjádření přítomnosti, minulosti a budoucnosti** **Lexikologie – slovní zásoba** - **ustálené výrazy se slovesy „přinést“, „vzít“, „přijít“ a „jít“** - **životní osudy** - **výrazy spojující myšlenky** - **společenské výrazy** **Komunikační situace** - **běžné každodenní společenské situace** **Emoce – libost/nelibost, nezájem, radost, zklamání, údiv**	OSV (poznávání a rozvoj vlastní osobnosti) literární výchova

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
INTERMEDIATE (STŘEDNĚ POKROČILÍ)		
- formuluje svůj názor srozumitelně, gramaticky správně, spontánně a plynule - odvodí význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby, kontextu, znalosti tvorby slov a internacionalismů - rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různý styl, citové zabarvení, názory a stanoviska jednotlivých mluvčích	**VYNÁLEZY** **OBLAST VZDĚLÁVACÍ – NAUČNÉ SPOLEČNOSTI A KLUBY** **OBLAST SPOLEČENSKÁ – VĚDA, TECHNIKA, POKROK, GLOBÁLNÍ PROBLÉMY, EKOLOGIE, ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, PŘÍRODA** - sdělí souhlas a nesouhlas - rozumí slyšenému vyprávění lidí o technických vynálezech - rozumí čtenému textu o vynálezech moderní doby - formuluje svůj názor - simuluje společenské situace a užívá společenské fráze ve správné intonaci **Gramatika** - **přehled časů: přítomný, minulý, budoucí** - **tvorba otázky** - **pomocná slovesa** - **morfémy, prefixy, sufixy** **Lexikologie – slovní zásoba** - **slovní druhy** - **tvoření slov** - **pravopis a výslovnost** - **odborné výrazy a fráze na známá témata** **Komunikační situace** - **hledání v dvojjazyčném slovníku** - **běžné společenské výrazy při setkání a loučení** **Delší písemný projev** - **podrobný a odborný popis** **Čtený či slyšený text** - **texty informační, popisné** **Informace z médií** **– tisk, rozhlas, TV, internet, film, audionahrávky, veřejná hlášení, telefon, videonahrávky**	OSV (sociální komunikace) fyzika, chemie
- porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického ústního projevu složitějšího obsahu na aktuální téma, postihne jeho hlavní a doplňující informace - vyhledává a shromáždí informace z různých textů na méně běžné, konkrétní téma a pracuje s nimi	**PRACOVNÍ DEN –** **OBLAST PRACOVNÍ – MÉNĚ ČASTÉ PROFESE, NÁSTROJE, ZAŘÍZENÍ, PRACOVNÍ UDÁLOSTI, PRACOVNÍ SMLOUVA** **OBLAST VZDĚLÁVACÍ – PRIMÁRNÍ, SEKUNDÁRNÍ A TERCIÁRNÍ ŠKOLSTVÍ V ČR A V ZEMÍCH STUDOVANÉHO JAZYKA, STUDENTSKÉ SHROMÁŽDĚNÍ, PRÁCE V UČEBNÁCH, DEBATY A DISKUSE** - vyhledá hlavní body v čteném popisu běžného režimu pracovního dne konkrétní osoby - zeptá se druhé osoby na její běžný způsob života a na podobné otázky odpoví - popíše svůj běžný průběh dne - vyhledá hlavní body čteného textu - rozumí hlavním informacím slyšeného vyprávění o sportovních činnostech	EV (člověk a životní prostředí)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	Gramatika - **přítomné časy** - **další vyjádření přítomnosti** - **trpný rod** **Lexikologie – slovní zásoba** - **sport, volný čas** - **peníze, data** **Komunikační situace** - **vyjádření názoru na umění** **Čtený či slyšený text** - **jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty** **Samostatný ústní projev** - **popis, srovnání, shrnutí**	
- přednese souvislý projev na zadané téma - komunikuje plynule a foneticky správně na témata abstraktní i konkrétní v méně běžných i odborných situacích - ve postihne zápletku i sled událostí filmu či hře	**LITERATURA, VÝTVARNÉ UMĚNÍ** **OBLAST VZDĚLÁVACÍ – ANOTACE, VÝTAHY** **OBLAST OSOBNÍ – LITERATURA, ČASOPISY, UMĚLECKÉ PŘEDMĚTY** - rozumí hlavním bodům textu o významných osobnostech - vypráví na základě textu o známé osobnosti - rozumí hlavním informacím slyšeného vyprávění o literatuře a filmech **Gramatika** - **minulé časy** - **další vyjádření minulosti** **Lexikologie – slovní zásoba** - **umění a literatura** **Komunikační situace** - **vyjádření názoru na umění** **Delší písemný projev** - **vypravování, úvaha, esej** **Čtený či slyšený text** - **informační, imaginativní i umělecké** **Informace z médií** - **tisk, rozhlas, TV, internet, film, audionahrávky, veřejná hlášení, telefon, videonahrávky**	výtvarná výchova, literární výchova
- porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického čteného textu či písemného projevu složitějšího obsahu na aktuální téma	**CHOVÁNÍ** **OBLAST OSOBNOSTNÍ – IDENTITA, ZPŮSOB VNÍMÁNÍ SEBE SAMA, SVĚTONÁZOR** - rozumí hlavním bodům textu a pochopí hlavní myšlenku informace v něm obsažené - popíše různé způsoby chování - napíše slohovou práci o výhodách a nevýhodách na téma např. dětství **Gramatika** - **způsobová slovesa**	základy společenských věd

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	Lexikologie – slovní zásoba - **národnosti** - **země** - **přídavná jména** **Komunikační situace** - **postoj, názor, stanovisko – příkaz, zákaz** - **vyjádření žádosti a nabídky**	
- a využívá výkladové odborné slovníky při zpracování písemného projevu na neznámé téma	**ŽIVOTNÍ PLÁNY** **OBLAST VZDĚLÁVACÍ – NAUČNÉ A SPOLEČNOSTI A KLUBY, PROFESNÍ INSTITUCE, POVOLÁNÍ A TITULY VZDĚLÁVACÍCH INSTITUCÍ** - formuluje jednoduchým způsobem své záměry a plány - vyjádří, co se rozhodl nebo co zamýšlí udělat na základě svých plánů - sdělí, jaká je předpověď počasí - rozumí obsahu článku o dovolené - požádá o pomoc v hotelu **Gramatika** - **vyjádření budoucnosti různými tvary** - **další vyjádření budoucnosti** **Lexikologie – slovní zásoba** - **počasí** **Komunikační situace** - **cestování**	OSV (sociální komunikace) základy společenských věd
- přednese souvislý projev na zadané téma - sestaví souvislý text na širokou škálu témat a vyjádří své stanovisko	**VELKOMĚSTA A REÁLIE ZEMÍ STUDOVANÉHO JAZYKA A ČR** **OBLAST VEŘEJNÁ – VEŘEJNÉ INSTITUCE, VEŘEJNÁ OZNÁMENÍ, ÚŘADY, HL. POLITICKÉ STRANY A ORGÁNY, VEŘEJNÉ SLUŽBY** **OBLAST PRACOVNÍ – STÁTNÍ SPRÁVA, FIRMY, PRŮMYSL** - popíše předměty, kterými se rád obklopuje, a využije vhodných přívlastků k vyjádření svého vztahu k těmto předmětům - zeptá se na vzhled nějakého města a na podobnou otázku odpoví - porovná kvalitu a vlastnosti dvou daných položek - popíše hlavní město státu, z kterého pochází **Gramatika** - **vyjádření množství, dotaz na množství** - **nějaký, žádný** - **neurčitá zájmena** - **určitý a neurčitý člen** **Lexikologie – slovní zásoba** - **jídlo** - **předměty v koupelně** - **běžné obchody a zboží, ceny**	OSV (sociální komunikace) zeměpis, dějepis

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	Komunikační situace - **zdvořilostní obraty** - **nakupování** **Delší písemný projev** - **podrobný popis** **Samostatný ústní projev** - **prezentace a reprodukce textu** **Reálie** - **politické a ekonomické postavení ve světě** - **stručná charakteristika ekonomiky, společnosti a kultury** - **vztahy s Českou republikou** - **literatura, významná díla a autoři** - **věda, technika, sport, umění, významné osobnosti, díla, úspěchy** - **život a tradice, rodina, vzdělávání, národní záliby a zvláštnosti** - **jazykové zvláštnosti a odlišnosti** - **média a jejich účinky na jednotlivce a společnost** - **aktuální události a dění většího významu** - **autentické materiály – tisk, rozhlas, film**	
- porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického ústního projevu složitějšího obsahu na aktuální téma, postihne jeho hlavní a doplňující informace - formuluje svůj názor srozumitelně, gramaticky správně, spontánně a plynule - s porozuměním přijímá a srozumitelně i gramaticky správně předává obsahově složitější informace	**PRÁCE, ZAMĚSTNÁNÍ, ŽIVOTOPIS** **OBLAST VEŘEJNÁ – ÚŘEDNÍ DOPISY, VEŘEJNÁ JEDNÁNÍ, SOUTĚŽE, VYSTOUPENÍ** **OBLAST PRACOVNÍ – PRACOVNÍ SMLOUVA, PRACOVNÍ DEN, OBCHODNÍ DOPIS, REKLAMNÍ MATERIÁLY, POPIS PRÁCE, NÁVODY, BEZPEČNOST PRÁCE, ZEMĚDĚLSTVÍ;** **OBLAST OSOBNÍ – SPOLUPRACOVNÍCI** - rozumí čtenému popisu zaměstnání - formuluje svůj názor na svou vysněnou práci a srovnává různá zaměstnání - gramaticky správně vyjádří předpřítomným časem činný a trpný rod pro oznámení novinky - simuluje telefonní rozhovor - napíše životopis **Gramatika** - **předpřítomný čas a minulý čas** - **vyjádření trvání děje** - **přehled časů** - **přízvuk slova** **Lexikologie – slovní zásoba** - **povolání** - **frázová slovesa** - **kolokace** - **ustálené větné rámce** - **telefonování** **Kratší písemný projev – úřední dopis, žádost, inzerát, strukturovaný životopis**	základy společenských věd

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	Interakce - **strukturovaný pohovor, náhodné situace v osobním i profesním životě, komunikace prostřednictvím telefonu a dalších médií** - **korespondence**	
- formuluje svůj názor srozumitelně, gramaticky správně, spontánně a plynule - s porozuměním přijímá a srozumitelně i gramaticky správně předává obsahově složitější informace	**PENÍZE** **OBLAST PRACOVNÍ – FIRMY, PRŮMYSL, OBCHODNÍ DOPIS, MÉNĚ ČASTÉ PROFESE, PRACOVNÍ UDÁLOSTI** **OBLAST VEŘEJNÁ – VEŘEJNÉ SLUŽBY** - ústně vyjádří své přání podmínkovou větou - vyměňuje si s kamarády názory na investování peněz - radí a navrhuje různá řešení situací **Gramatika** - **podmínkové a časové věty** - **rozvité věty vedlejší, složitá souvětí** **Lexikologie – slovní zásoba** - **přídavná jména, synonymní výrazy** **Komunikační situace** - **návrhy** - **postoj, názor, stanovisko – možnost, nemožnost, nutnost, potřeba** **Interakce** - **formální i neformální rozhovor, diskuse**	OSV (poznávání a rozvoj vlastní osobnosti) základy společenských věd
- požívá bohatou všeobecnou slovní zásobu k rozvíjení argumentace, aniž by redukoval to, co chce sdělit	**RODINA, VZTAHY** **OBLAST OSOBNÍ – BLÍZCÍ LIDÉ, CIZÍ DOMOV, SPOLEČENSKÉ VZTAHY, KRAJINA, DOMÁCÍ POTŘEBY, ZDRAVÍ, ŽIVOTNÍ STYL, NETRADIČNÍ DOVOLENÁ, NETRADIČNÍ KONÍČKY, RECEPTY, VYBAVENÍ PRO SPORT A ZÁBAVU, ZDRAVÍ, NEHODY** - v slyšeném vyprávění zaznamená rodinný stav a vztahy - srovná různé pohledy na vztahy v rodině - gramaticky správně formuluje vyjádření pravděpodobnosti v přítomnosti a v minulosti **Gramatika** - **způsobová slovesa** - **vyjádření pravděpodobnosti** - **přitakávání** **Lexikologie – Slovní zásoba** - **přídavná jména vyjadřující charakter** - **příslovní** - **jednoduché idiomy** **Komunikační situace** - **přitakávání** - **postoj, názor, stanovisko, souhlas, nesouhlas** - **emoce – zájem, nezájem** - **morální postoje a funkce – omluva, odpuštění, pochvala, pokárání, odsouzení**	OSV (poznávání a rozvoj vlastní osobnosti) základy společenských věd

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	Kratší písemný projev - **pozdrav, vzkaz, přání, blahopřání, pozvání, odpověď, osobní dopis** **Čtený či slyšený text** - **jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty**	
- čte s porozuměním literaturu ve studovaném jazyce, - ve postihne zápletku i sled událostí filmu či hře	**FILM** **OBLAST OSOBNÍ – ROMÁNY, ČASOPISY** - rozumí hlavním bodům článku - porovná synonymní výrazy z článku - diskutuje s kamarády o názorech - referuje o přečtené knížce, časopisu či o zhlédnutém filmu a doporučí ji kamarádům **Gramatika** - **předpřítomný čas průběhový** - **srovnání předpřítomného času prostého a průběhového** - **transpozice, valence, transformace a odvozování** **Lexikologie – slovní zásoba** - **složená podstatná jména** - **vyjádření množství** **Čtený či slyšený text** - **texty dokumentární a faktografické** **Informace z médií** - **tisk, rozhlas, TV, internet, film, audionahrávky, veřejná hlášení, telefon, videonahrávky**	literární výchova
- identifikuje strukturu textu a rozliší hlavní a doplňující informace - s porozuměním přijímá a srozumitelně i gramaticky správně předává obsahově složitější informace	**VŠEOBECNÉ ZNALOSTI O SVĚTĚ, ZAJÍMAVOSTI** **OBLAST OSOBNOSTNÍ – SVĚTONÁZOR** - gramaticky správně formuluje nepřímé otázky - rozumí slyšenému vyprávění - napíše dopis s použitím spojek **Gramatika** - **nepřímé otázky, dodatky** **Lexikologie – slovní zásoba** - **lidské tělo** - **neformální výrazy** - **ustálená větná spojení** **Delší písemný projev** - **podrobný životopis**	OSV (sociální komunikace) dějepis
- reaguje spontánně a gramaticky správně v složitějších, méně běžných situacích užitím vhodných výrazů a frazeologických	**ŽIVOTNÍ UDÁLOSTI** **OBLAST OSOBNÍ – BLÍZCÍ LIDÉ** - rozumí metaforickému vyjádření básně - gramaticky správně vyjádří nepřímé dotazy a příkazy - zaznamená hlavní body vyprávění - využívá vhodné konverzační fráze a obraty omluvy	OSV (sociální komunikace) základy společenských věd, biologie

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
obratů - komunikuje plynule a foneticky správně na témata abstraktní i konkrétní v méně běžných i odborných situacích	**Gramatika** - **nepřímá řeč** - **příkazy a žádosti** **Lexikologie – slovní zásoba** - **narození, manželství, smrt** **Komunikační situace** - **emoce – libost, nelibost, zájem, nezájem, radost, zklamání, sympatie, strach, obava, vděčnost, lhostejnost, údiv** **Samostatný ústní projev** - **vyprávění, oznámení** **Interakce** - **korespondence**	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
UPPER INTERMEDIATE (VELMI POKROČILÍ)		
- porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického ústního projevu složitějšího obsahu na aktuální téma, postihne jeho hlavní a doplňující informace	**CESTOVÁNÍ** **OBLAST SPOLEČENSKÁ – PŘÍRODA, ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, EKOLOGIE** - sdělí zážitky z cestování - rozumí čtenému textu o lidech trvale žijících v cizí zemi - rozumí slyšenému textu **Gramatika** - **přehled časů: přítomný, minulý, budoucí, další vyjádření přítomnosti, minulosti, budoucnosti** - **tvorba otázky** **Fonetika** - **přízvuk a intonace slov, zvuková výstavba slova** **Lexikologie – slovní zásoba** - **hovorová angličtina, jednoduché idiomy** - **složená slova** **Komunikační situace** - **společenské výrazy** **Interakce** - **formální i neformální rozhovor, diskuse** **Čtený či slyšený text** - **texty informační, faktografické, dokumentární** **Informace z médií – tisk, rozhlas, televize, internet**	OSV (sociální komunikace) zeměpis
- identifikuje strukturu textu a rozliší hlavní a doplňující informace	**CESTOVATELÉ** **OBLAST OSOBNOSTNÍ – SVĚTONÁZOR** - srovná dva texty a vytvoří otázky - popíše své vlastní zážitky z cestování - rozumí hlavním informacím čteného textu o cestování **Gramatika** - **předpřítomné časy** **Lexikologie – slovní zásoba** - **vazby se slovesy „make“ a „do“** - **frázová slovesa** **Komunikační situace** - **vyjádření citoslovcí** **Delší písemný projev – podrobný popis**	OSV (sociální komunikace) zeměpis, dějepis
- volně a srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý autentický text se slovní zásobou a jazykovými strukturami odpovídajícími náročnějšímu textu	**RODINNÉ VZTAHY** **OBLAST OSOBNOSTNÍ – IDENTITA, ZPŮSOB VNÍMÁNÍ SEBE SAMA** **OBLAST OSOBNÍ – SPOLEČENSKÉ VZTAHY, BLÍZCÍ LIDÉ, ŽIVOTNÍ STYL** - rozumí hlavním bodům textu o rodinných vztazích - vypráví o svých čtenářských zážitcích - rozumí slyšeným zprávám **Gramatika** - **minulé časy**	OSV (poznávání a rozvoj vlastní osobnosti) základy společenských věd, literární výchova

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	Lexikologie – slovní zásoba - **umění a literatura** **Komunikační situace** - **projevení zájmu** - **postoj, názor, stanovisko – souhlas, nesouhlas, svolení, hrozba, odmítnutí, možnost, nemožnost, nutnost** **Kratší písemný projev** - **vzkaz, přání, blahopřání**	
- vyhledává a shromáždí informace z různých textů na méně běžné, konkrétní téma a pracuje s nimi	**OSUDY LIDÍ** **OBLAST OSOBNÍ – BLÍZCÍ LIDÉ, NEHODY, ZDRAVÍ, NETRADIČNÍ DOVOLENÁ** - rozumí hlavním bodům textu - rozumí slyšenému sdělení - správně formuluje otázky přímé i nepřímé **Gramatika** - **otázky a zápory** **Lexikologie – slovní zásoba** - **předpony a antonyma** **Komunikační situace** - **projevení zdvořilosti** **Samostatný ústní projev** - **vyprávění, reprodukce textu**	OSV (sociální komunikace) dějepis
- formuluje svůj názor srozumitelně, gramaticky správně, spontánně a plynule	**PLÁNY** **OBLAST VZDĚLÁVACÍ – POVOLÁNÍ** - formuluje své záměry a plány - vyjádří, co se rozhodl nebo co zamýšlí udělat na základě svých plánů - zaznamená základní informace o setkání bývalých spolužáků **Gramatika** - **vyjádření budoucnosti** **Lexikologie – slovní zásoba** - **výrazy se slovesy „take“ a „put“** **Komunikační situace** - **zakončení telefonního rozhovoru** **Interakce** - **komunikace prostřednictvím telefonu a dalších médií** - **náhodné situace v osobním i profesním životě**	OSV (sociální komunikace) základy společenských věd
- s porozuměním přijímá a srozumitelně i gramaticky správně předává obsahově složitější informace - adekvátně a gramaticky správně okomentuje	**PODNIKÁNÍ, OBCHOD** **OBLAST VEŘEJNÁ – ÚŘADY, ÚŘEDNÍ DOPISY, VEŘEJNÁ JEDNÁNÍ** **OBLAST PRACOVNÍ – PRACOVNÍ SMLOUVA, OBCHODNÍ DOPIS, REKLAMNÍ MATERIÁLY** - rozumí slyšenému textu a zaznamená informace do tabulky - rozumí čtenému textu a vyhledá odpovědi na otázky v textu	OSV (sociální komunikace) základy společenských věd

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
a prodiskutuje odlišné názory různých faktografických i imaginativních textů	- správně vyjádří různé typy číslovek **Gramatika** - **vyjádření množství – formální a neformální** **Lexikologie – slovní zásoba** - **obchodní výrazy** - **číslovky** **Kratší písemný projev** - **strukturovaný životopis, úřední dopis** **Interakce** - **formální i neformální rozhovor**	
- požívá bohatou všeobecnou slovní zásobu k rozvíjení argumentace, aniž by redukoval to, co chce sdělit - formuluje svůj názor srozumitelně, gramaticky správně, spontánně a plynule	**MANŽELSTVÍ** **OBLAST OSOBNÍ** - rozumí mluvenému vyjádření o svatbě a odpoví na otázky - formuluje svůj názor na manželství - rozumí čtenému textu o dospělých dětech bydlících u rodičů - správně formuluje pravdivé výpovědi s použitím sloves obsahujících „get“ **Gramatika** - **modální slovesa** **Lexikologie – slovní zásoba** - **slovesa s „get“** **Morální postoje a funkce – omluva, odpuštění, pochvala, pokárání, lítost, přiznání, odsouzení**	OSV (sociální komunikace) základy společenských věd
- porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického ústního projevu složitějšího obsahu na aktuální téma, postihne jeho hlavní a doplňující informace	**POČASÍ** **OBLAST SPOLEČENSKÁ – EKOLOGIE, PŘÍRODA, ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, GLOBÁLNÍ PROBLÉMY** - rozumí slyšenému textu o extrémních podmínkách počasí a zodpoví otázky týkající se textu - rozumí čtenému textu o životě v polárních podmínkách - diskutuje o možnosti dovolené ve studených oblastech **Gramatika** - **vztažné věty, participium** **Lexikologie – slovní zásoba** - **kolokace s příslovci, nápisy**	OSV (sociální komunikace) zeměpis
- formuluje svůj názor srozumitelně, gramaticky správně, spontánně a plynule	**ŠKOLA** **OBLAST VZDĚLÁVACÍ – PRIMÁRNÍ, SEKUNDÁRNÍ, TERCIÁRNÍ ŠKOLSTVÍ V ČR, VYBAVENÍ UČEBEN, PRÁCE V UČEBNÁCH** - v slyšeném vyprávění zaznamená informace ze školního prostředí - rozumí čtenému textu - gramaticky správně formuluje vyjádření vlastního názoru **Gramatika** - **used to do/doing**	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	Lexikologie – slovní zásoba - **homonyma, homofony** **Pravopis** - **zákonitosti vyplývající z psané podoby jazyka pro frázování a intonaci** - **konvence používané k prezentaci výslovnosti** **Morální postoje a funkce** - **omluva, pochvala, pokárání, lítost, přiznání**	
- přednese souvislý projev na zadané téma	**PŮVODNÍ OBYVATELÉ AMERIKY** **OBLAST SPOLEČENSKÁ – ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, PŘÍRODA** - v textu vyhledá odpovědi na otázky týkající se původních obyvatel Ameriky - vypráví příběh, který měl rád v dětství **Gramatika** - **modální slovesa** **Lexikologie – slovní zásoba** - **metafory, idiomy, synonyma** - **lidské tělo** **Delší písemný projev** - **vypravování, esej**	OSV (sociální komunikace) dějepis, zeměpis
- formuluje svůj názor srozumitelně, gramaticky správně, spontánně a plynule	**SNY, PŘÁNÍ** **OBLAST OSOBNOSTNÍ – IDENTITA, ZPŮSOB VNÍMÁNÍ SEBE SAMA** - gramaticky správně formuluje přání a věty s „if“ - rozumí článku týkajícímu se zajímavostí světa - rozumí slyšenému vyprávění o lidské zapomnětlivosti - napíše dopis s použitím spojek **Gramatika** - **přací věty** **Lexikologie – slovní zásoba** - **ustálená slovní spojení** - **hovorová angličtina**	OSV (sociální komunikace) základy společenských věd
- volně a srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý autentický text se slovní zásobou a jazykovými strukturami odpovídajícími náročnějšímu textu	**ŽIVOTNÍ OSUDY** **OBLAST OSOBNÍ – SPOLEČENSKÉ VZTAHY** - rozumí metaforickému vyjádření písně - gramaticky správně používá členy a determinátory - zaznamená hlavní body vyprávění - využívá vhodné konverzační fráze a obraty vyjadřující spojení myšlenek **Gramatika** - **použití členů a determinátorů** **Lexikologie – slovní zásoba** - **hovorová angličtina, ustálená spojení slov „life“ a „time“** - **spojovací výrazy např. „anyway“, „in fact“ apod.** **Emoce – libost, nelibost, zájem, nezájem, radost, zklamání, překvapení, údiv, obava, vděčnost, sympatie, lhostejnost, strach**	OSV (sociální komunikace) základy společenských věd

NĚMECKÝ JAZYK

„Kdo má žluč v ústech, tomu je všechno hořké.“
(německé přísloví)

Charakteristika

Předmět Německý jazyk je určen pro žáky, kteří měli němčinu jako první cizí jazyk na základní škole, resp. na nižším stupni osmiletého gymnázia.

Vyučovací předmět Německý jazyk vychází z obsahu vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace vzdělávacího oboru Cizí jazyk z RVP pro gymnázia. V kvintě – oktávě je hodinová dotace 3 hodiny týdně. Na hodiny je třída dělena ve všech ročnících.

Podle RVP pro gymnázia směřuje výuka k dosažení úrovně B2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Při výuce se používá učebnice. Její součástí je pracovní sešit a CD. Dále používáme různé autentické materiály, zařazujeme zlehčenou četbu. Všichni žáci mají možnost zúčastnit se výměnného pobytu v naší partnerské škole v Německu, několik žáků tam může dokonce každoročně absolvovat roční pobyt se studiem.

Do předmětu jsou začleněna následující průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova

Celým procesem výuky německého jazyka prostupují klíčové kompetence k učení (1b), kompetence komunikativní (3acde) a občanské (5a).

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
KVINTA, 1. ROČNÍK		
rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různý styl, citové zabarvení, názory a stanoviska jednotlivých mluvčích využívá různé druhy slovníků, informativní literaturu, encyklopedie a média sestaví souvislý text na širokou škálu témat a vyjádří své stanovisko reaguje spontánně a gramaticky správně v složitějších, méně běžných situacích užitím vhodných výrazů a frazeologických obratů formuluje svůj názor srozumitelně, gramaticky správně, spontánně a plynule	**Fonetika – zvuková výstavba slova, zvuková stránka věty, fonetická redukce, fonetické rysy** - rozliší slabé a silné formy výslovnosti - správně používá rytmus a intonaci **Pravopis – pravidla u složitějších slov, zákonitosti vyplývající z psané podoby jazyka pro frázování a intonaci, konvence používané k prezentaci výslovnosti** - rozpozná pravopisné chyby - správně používá interpunkční pravidla **Gramatika – jmenné a verbální fráze, morfémy, prefixy, sufixy, další vyjádření minulosti, přítomnosti a budoucnosti, rozvité věty vedlejší** - správně časuje pravidelná a běžná nepravidelná slovesa - rozlišuje používání préterita a perfekta **Kratší písemný projev – pozdrav, vzkaz, přání, blahopřání, pozvání, odpověď, osobní dopis** - formuluje jazykově nekomplikovaný a logicky strukturovaný text - napíše e-mail kamarádovi do Německa **Oblast osobní – cizí domov, krajina, společenské vztahy, blízcí lidé, spolupracovníci, umělecké předměty, domácí potřeby, vybavení pro sport a zábavu** - popíše vybavení bytu - popíše krajinu **Oblast pracovní – státní správa, firmy, průmysl, zemědělství, méně časté profese, nástroje a zařízení, pracovní události, pracovní smlouva** - pojmenuje méně běžná povolání **Oblast osobnostní – identita, způsob vnímání sebe sama, světonázor** - vyjádří svůj světonázor	3a 3d

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
SEXTA, 2. ROČNÍK		
identifikuje strukturu textu a rozliší hlavní a doplňující informace čte s porozuměním literaturu ve studovaném jazyce podrobně popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související vyjádří a obhájí své myšlenky, názory a stanoviska vhodnou písemnou i ústní formou přednese souvislý projev na zadané téma	**Lexikologie – ustálené kolokace, ustálená větná spojení, přísloví, jednoduché idiomy, frázová slovesa, ustálené větné rámce, odborné výrazy a fráze na známá témata** - porozumí složitějším textům o reáliích německy mluvících zemí - porozumí jazykově nekomplikovaným a logicky strukturovaným textům - používá odborné výrazy a fráze na známá témata - používá ustálená větná spojení i jednoduché idiomy **Kratší písemný projev – úřední dopis, žádost, inzerát, strukturovaný životopis** - napíše žádost - odpoví na inzerát - napíše strukturovaný životopis **Čtený či slyšený text – jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty, texty informační, popisné, faktografické, dokumentární, imaginativní i umělecké** - čte zjednodušený text v německém jazyce - orientuje se v informačních textech - porozumí mluvenému textu na jednoduchá témata **Oblast veřejná – veřejné instituce, veřejná oznámení, úřady, úřední dopisy, hlavní politické strany a orgány, veřejná jednání, veřejné služby, pasy, oprávnění, vystoupení, soutěže** - porozumí jednoduchému úřednímu dopisu - vyjmenuje hlavní politické strany v SRN **Samostatný ústní projev – popis, shrnutí, srovnání, vyprávění, oznámení, prezentace, reprodukce textu** - seznámí ostatní se svými zálibami, se svým běžným pracovním dnem i dny o víkendu a o prázdninách - vypráví jednoduchý příběh - předvede jednoduše formulovanou prezentaci	MuV (multikulturalita) 3d 1b, 3e

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
SEPTIMA, 3. ROČNÍK		
porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického ústního projevu složitějšího obsahu na aktuální téma, postihne jeho hlavní a doplňující informace vyhledá a shromáždí informace z různých textů na méně běžné, konkrétní téma a pracuje se získanými informacemi využívá výkladové a odborné slovníky při zpracování písemného projevu na neznámé téma používá bohatou všeobecnou slovní zásobu k rozvíjení argumentace, aniž by redukoval to, co chce sdělit komunikuje plynule a foneticky správně na témata abstraktní i konkrétní v méně běžných i odborných situacích s porozuměním přijímá a srozumitelně i gramaticky správně předává obsahově složitější informace	**Gramatika – složitá souvětí, odvozování, transpozice, transformace, valence** - seznámí se s běžnými podřadicími a souřadicími spojkami - rozliší průběhové a stavové pasívum **Oblast osobní – zdraví, nehody, životní styl, netradiční dovolená, netradiční koníčky, recepty, romány, časopisy** - napíše jednoduchý recept - vypráví o své dovolené **Oblast pracovní – obchodní dopis, reklamní materiály, návody, popis práce, bezpečnost práce** - seznámí se s jednoduchými návody - odpoví na jednoduchý obchodní dopis **Postoj, názor, stanovisko – souhlas, nesouhlas, svolení, prosba, odmítnutí, možnost, nemožnost, nutnost, potřeba, zákaz, příkaz** - odmítne žádost - poprosí o svolení - vyjádří souhlas i nesouhlas **Emoce – libost/nelibost, zájem/nezájem, radost/zklamání, překvapení, údiv, obava, vděčnost, sympatie, strach, lhostejnost** - popíše emoce jiných lidí - vyjádří verbálně své emoce **Morální postoje – omluva, odpuštění, pochvala, pokárání, lítost, přiznání, odsouzení** - omluví svůj pozdní příchod - vyjádří lítost - pochválí spolužáka **Oblast vzdělávací – primární, sekundární a terciární školství v ČR a v zemích studovaného jazyka, naučné společnosti a kluby, profesní instituce, povolání a tituly vzdělávacích institucí, studentské shromáždění, vybavení učeben, práce v učebnách, debaty a diskuse, anotace, výtahy** - diskutuje o problémech v českém školství - porovná školství u nás a v Německu **Reálie – politické a ekonomické postavení ve světě, stručná charakteristika ekonomiky, společnosti a kultury, vztahy s Českou republikou, aktuální události a dění většího významu, život a tradice, rodina, vzdělávání, národní záliby a zvláštnosti** - porovná životný styl u nás a v Německu - seznámí se s německými tradicemi	1b, 3e 3b Čj 3d OSV (sociální rozvoj) 3b
OKTÁVA, 4. ROČNÍK		

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického čteného textu či písemného projevu složitějšího obsahu na aktuální téma odvodí význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby, kontextu, znalosti tvorby slov a internacionalismů postihne zápletku i sled událostí ve filmu či hře volně a srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý autentický text se slovní zásobou a jazykovými strukturami odpovídajícími náročnějšímu textu logicky a jasně strukturuje formální i neformální písemný projev různých slohových stylů adekvátně a gramaticky správně okomentuje a prodiskutuje odlišné názory různých faktografických i imaginativních textů při setkání s rodilými mluvčími zahájí, vede a zakončí dialog a zapojí se do živé diskuse na různá témata týkající se odbornějších zájmů	**Delší písemný projev – podrobný životopis, vypravování, úvaha, esej, podrobný popis, odborný popis** - formuluje svůj životopis - napíše příběh - napíše úvahu **Interakce – formální i neformální rozhovor, diskuse, korespondence, strukturovaný pohovor, náhodné situace v osobním i profesním životě, komunikace prostřednictvím telefonu a dalších médií** - diskutuje o textech, které se vztahují k běžným i méně běžným, konkrétním i abstraktním tématům - diskutuje i o méně běžných tématech, se kterými se může setkat v každodenním životě nebo při cestování do německy mluvících zemí - diskutuje o aktuálních událostech z tisku **Informace z médií – tisk, rozhlas, televize, internet, film, audionahrávky, videonahrávky, veřejná hlášení, telefon** - porozumí čteným i slyšeným zprávám - diskutuje o aktuálních událostech z tisku - zhlédne film v němčině, stručně shrne jeho obsah, diskutuje o filmu - pracuje s časopisy a texty z internetu **Oblast společenská – příroda, životní prostředí, ekologie, globální problémy, věda a technika, pokrok** - diskutuje o problémech životního prostředí **Reálie – literatura, významná díla a autoři, věda, technika, sport, umění, významné osobnosti, díla, úspěchy, jazykové zvláštnosti a odlišnosti, média a jejich účinky na jednotlivce a společnost, autentické materiály – tisk, rozhlas, film** - diskutuje i o méně běžných tématech, se kterými se může setkat v každodenním životě nebo při cestování do německy mluvících zemí - pracuje s časopisy a texty z internetu	EV (lidské aktivity a problémy životního prostředí) 3c, 3d MuV (etnický původ) 3a Čj 3d, 5a VMEGS (jsme Evropané)

NĚMECKÝ JAZYK – (DALŠÍ CIZÍ JAZYK)

„Kdo má žluč v ústech, tomu je všechno hořké.“
(německé přísloví)

Charakteristika

Vyučovací předmět Německý jazyk vychází z obsahu vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace vzdělávacího oboru Další cizí jazyk z RVP pro gymnázia. V kvintě až oktávě osmiletého studia a v 1. až 4. ročníku čtyřletého studia je hodinová dotace 3 hodiny týdně. Na hodiny je třída dělena ve všech ročnících.

Podle RVP pro gymnázia směřuje výuka dalšího cizího jazyka k dosažení úrovně B1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Žáci, kteří další cizí jazyk studují už od tercie, resp. od 8. třídy ZŠ by mohli dosáhnout úrovně mezi B1 a B2.

Při výuce se používá učebnice. Její součástí je pracovní sešit a CD. Dále používáme různé autentické materiály, zařazujeme zlehčenou četbu. Všichni žáci mají možnost zúčastnit se výměnného pobytu v naší partnerské škole v Německu, několik žáků tam může dokonce každoročně absolvovat roční pobyt se studiem.

Do předmětu jsou začleněna následující průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova

Celým procesem výuky německého jazyka prostupují klíčové kompetence k učení (1b), kompetence komunikativní (3acde) a občanské (5ae).

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
KVINTA, 1. ROČNÍK – ZAČÁTEČNÍCI		
rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obratů s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků	**Fonetika – distinktivní rysy, slovní přízvuk, tónový průběh slova, struktura slabiky, rytmus, intonace, slabé a silné formy výslovnosti** - seznámí se se základy spisovné výslovnosti **Pravopis – interpunkce, pravidla u běžných slov Stažené tvary, běžně používané litografické znaky, konvence používané ve slovníku k prezentaci výslovnosti** - vyhledá neznámé slovo ve dvojjazyčném slovníku **Gramatika – jednoduché slovní tvary, alternace samohlásek a modifikace souhlásek, nepravidelné a nulové tvary slovních druhů, synonyma, antonyma, základní vyjádření přítomnosti, minulosti a budoucnosti** - seznámí se s časováním pravidelných a nejběžnějších nepravidelných sloves **Kratší písemný projev – pozdrav, vzkaz, přání, pozvání, odpověď** - představí sebe, své přátele - napíše pohlednici **Oblast osobní – rodina a její společenské vztahy, přátelé, příbuzní, vybavení domácnosti** - popíše byt nebo dům, ve kterém bydlí **Oblast pracovní – zaměstnání, běžné profese** - reaguje adekvátně na představování - pojmenuje nejběžnější profese **Oblast osobnostní – koníčky, zájmy, názory a postoje k blízkému okolí** - objedná si jídlo a pití v restauraci, zaplatí - koupí si základní potraviny - hovoří o využití svého volného času	3e OSV (sociální komunikace) základy společenských věd 1b 3e VMEGS (žijeme v Evropě) 3a

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
SEXTA, 2. ROČNÍK – ZAČÁTEČNÍCI		
odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace Jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obratů	**Lexikologie – ustálená slovní spojení, přirovnání, složené předložky** - porozumí textům o reáliích německy mluvících zemí **Kratší písemný projev – osobní dopis, jednoduchý formální dopis, žádost, jednoduchý inzerát** - napíše jednoduchý osobní dopis **Čtený či slyšený text – jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty, texty informační, popisné i umělecké** - čte s porozuměním jednoduché texty **Oblast veřejná – služby, obchody, nákupní střediska, trhy, zboží, nálepky a obaly, veřejná doprava, jízdní řády, lístky, pokuty, divadlo, kino, programy, zábavní podniky, restaurace, jídelníčky, formuláře, běžné události, zdravotní služby, oznámení, letáky** - popíše návštěvu u lékaře - pojmenuje jednotlivé části lidského těla - uvede nemoci, které ho trápí **Samostatný ústní projev – popis, srovnání, vyprávění, krátké oznámení, jednoduše formulovaná prezentace reprodukce kratšího textu** - vypráví o lyžařském kurzu, jehož se zúčastnil - pozve své přátele na oslavu - seznámí ostatní se svým běžným pracovním dnem i dny o víkendu a prázdninách - orientuje se v plánu města - uvádí polohu různých míst ve městě, popíše cestu k nim	MuV (základní problémy sociokulturních rozdílů) zeměpis 3a

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
SEPTIMA, 3. ROČNÍK – ZAČÁTEČNÍCI		
identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích	**Gramatika – trpný rod přítomný, slova složená, rozvité věty vedlejší, souřadné souvětí, supletivnost, řízenost, shoda** - seznámí se s běžnými podřadicími a souřadicími spojkami - rozliší průběhové a stavové pasívum **Postoj, názor, stanovisko – souhlas, nesouhlas, svolení, prosba, odmítnutí, zákaz, příkaz, možnost, nemožnost, nutnost, potřeba** - odpoví na osobní dopis - formuluje svá přání - vyjádří spokojenost či nespokojenost se svou prací **Emoce – libost/nelibost, zájem/nezájem, radost/zklamání, překvapení, údiv, obava, vděčnost, sympatie, lhostejnost, strach** - vypráví o problémech mladých lidí **Morální postoje – omluva, odpuštění, pochvala, pokárání, lítost, přiznání** - omluví svůj pozdní příchod **Oblast vzdělávací – škola, učebny, školní prostory, učitelé, pomocný personál, vybavení školy, méně běžné školní pomůcky, významné školní dny a události, výuka, domácí úkoly, diskuse, video texty, texty na obrazovce počítače, slovníky, příručky** - diskutuje o rozdílech českého a německého školství **Oblast osobní – jednoduché vybavení pro sport a zábavu, život na venkově a ve městě, dovolená, svátky, osobní dopisy** - napíše osobní dopis - pojmenuje rozdíly mezi životem ve městě a na vesnici - rozumí jednoduchému dopisu či e-mailu - orientuje se v německém televizním programu **Reálie – geografické zařazení a stručný popis, životní styl a tradice v porovnání s Českou republikou** - porovná život u nás s životem v Německu - seznámí se s reáliemi německy mluvících zemí	3d 3a jazyková a komunikační výchova 3c OSV základy společenských věd

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
OKTÁVA, 4. ROČNÍK – ZAČÁTEČNÍCI		
rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na dané téma využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života	**Delší písemný projev – stručný životopis, příběh, stručný popis** - popíše cestu na dovolenou a zážitky z cest **Interakce – formální i neformální rozhovor, diskuse, korespondence, strukturovaný pohovor** - diskutuje o problémech životního prostředí - vyloží, jak s odpadem nakládají v Německu - diskutuje o počasí **Informace z médií – tisk, rozhlas, televize, internet, film, audionahrávky, videonahrávky, veřejná prohlášení, telefon** - zhlédne krátký film v němčině - orientuje se v televizním programu - porozumí čteným i slyšeným zprávám **Oblast pracovní – běžné podniky, běžné vybavení pracoviště, obchodní administrativa, obchodní dopis, nákup a prodej, jednoduchý návod a popis práce, orientační značení, jednoduché recepty** - sestaví jednoduchý recept **Oblast osobní – život mimo domov: kolej, hotel, domov přátel, okolní krajina** - objedná si pokoj v hotelu **Oblast společenská – příroda, životní prostředí, kultura, tradice, sport, média** - diskutuje o problémech životního prostředí **Reálie – významné události z historie, významné osobnosti, kultura, umění, sport, některé známé osobnosti a jejich úspěchy, ukázky významných literárních děl** - přečte a reprodukuje texty zjednodušené německé četby - diskutuje o přečtené četbě	5a OSV (morálka všedního dne) 3e MuV 3a literární výchova 5e EV (člověk a životní prostředí)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
KVINTA – (ZAČALI S NJ V KVARTĚ)		
rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obratů s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků	**Fonetika – distinktivní rysy, slovní přízvuk, tónový průběh slova, struktura slabiky, rytmus, intonace, slabé a silné formy výslovnosti** - rozliší slabé a silné formy výslovnosti - správně používá rytmus a intonaci **Pravopis – interpunkce, pravidla u běžných slov, Stažené tvary, běžně používané litografické znaky, konvence používané ve slovníku k prezentaci výslovnosti** - vyhledá neznámé slovo ve dvojjazyčném slovníku **Gramatika – jednoduché slovní tvary, alternace samohlásek a modifikace souhlásek, nepravidelné a nulové tvary slovních druhů, synonyma, antonyma, základní vyjádření přítomnosti, minulosti a budoucnosti** - správně časuje pravidelná a běžná nepravidelná slovesa - rozlišuje používání préterita a perfekta **Kratší písemný projev – pozdrav, vzkaz, přání, pozvání, odpověď** - napíše velmi jednoduchý osobní dopis **Oblast osobní – rodina a její společenské vztahy, přátelé, příbuzní, vybavení domácnosti** - popíše svou rodinu, své přátele **Oblast osobnostní – koníčky, zájmy, názory a postoje k blízkému okolí** - představí své zájmy a koníčky - pojmenuje nejběžnější profese **Oblast pracovní – zaměstnání, běžné profese** - pojmenuje nejběžnější profese	3e OSV (sociální rozvoj) Ov 1b 3e VMEGS (jsme Evropané) 3a

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
SEXTA – (ZAČALI S NJ V KVARTĚ)		
odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích	**Lexikologie – ustálená slovní spojení, přirovnání, složené předložky** - porozumí složitějším textům o reáliích německy mluvících zemí **Kratší písemný projev – osobní dopis, jednoduchý formální dopis, žádost, jednoduchý inzerát** - sestaví jednoduchý formální dopis **Čtený či slyšený text – jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty, texty informační, popisné i umělecké** - orientuje se v informačních textech **Oblast veřejná – služby, obchody, nákupní střediska, trhy, zboží, nálepky a obaly, veřejná doprava, jízdní řády, lístky, pokuty, divadlo, kino, programy, zábavní podniky, restaurace, jídelníčky, formuláře, běžné události, zdravotní služby, oznámení, letáky** - koupí si lístek do divadla, kina - objedná jídlo v restauraci **Samostatný ústní projev – popis, srovnání, vyprávění, krátké oznámení, jednoduše formulovaná prezentace, reprodukce kratšího textu** - pozve své přátele na oslavu - seznámí ostatní se svým běžným pracovním dnem i dny o víkendu a prázdninách	MuV (multikulturalita) zeměpis 3a

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
SEPTIMA – (ZAČALI S NJ V KVARTĚ)		
identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích	**Gramatika – trpný rod přítomný, slova složená, rozvité věty vedlejší, souřadné souvětí, supletivnost, řízenost, shoda** - seznámí se s běžnými podřadicími a souřadicími spojkami - rozliší průběhové a stavové pasívum **Postoj, názor, stanovisko – souhlas, nesouhlas, svolení, prosba, odmítnutí, zákaz, příkaz, možnost, nemožnost, nutnost, potřeba** - formuluje důvod souhlasu či nesouhlasu, vyjádří různé možnosti **Emoce – libost/nelibost, zájem/nezájem, radost/zklamání, překvapení, údiv, obava, vděčnost, sympatie, lhostejnost, strach** - vyjádří verbálně emoce **Morální postoje – omluva, odpuštění, pochvala, pokárání, lítost, přiznání** - vyjádří své morální postoje **Oblast vzdělávací – škola, učebny, školní prostory, učitelé, pomocný personál, vybavení školy, méně běžní školní pomůcky, významné školní dny a události, výuka, domácí úkoly, diskuse, video texty, texty na obrazovce počítače, slovníky, příručky** - charakterizuje systém školství v Německu a u nás - dozví se zajímavosti ze světa práce v Německu - seznámí se s tamními médii **Oblast osobní – jednoduché vybavení pro sport a zábavu, život na venkově a ve městě, dovolená, svátky, osobní dopisy** - porovná život ve městě a na venkově - napíše dopis kamarádovi do Německa - odpoví na osobní dopis **Reálie – geografické zařazení a stručný popis, životní styl a tradice v porovnání s Českou republikou** - porovná život u nás s životem v Německu - seznámí se s reáliemi německy mluvících zemí	3d 3a Čj 3c MuV (lidské vztahy) Ov

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
OKTÁVA – (ZAČALI S NJ V KVARTĚ)		
rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života	**Delší písemný projev – stručný životopis, příběh, stručný popis** - napíše stručný popis - napíše svůj životopis **Interakce – formální i neformální rozhovor, diskuse, korespondence, strukturovaný pohovor** - diskutuje o běžných tématech **Informace z médií – tisk, rozhlas, televize, internet, film, audionahrávky, videonahrávky, veřejná prohlášení, telefon** - porozumí čteným i slyšeným zprávám - zhlédne krátký film v němčině - diskutuje o aktuálních událostech z tisku **Oblast pracovní – běžné podniky, běžné vybavení pracoviště, obchodní administrativa, obchodní dopis, nákup a prodej, jednoduchý návod a popis práce, orientační značení, jednoduché recepty** - sestaví jednoduchý recept - popíše jednoduchý pracovní postup **Oblast osobní – život mimo domov: kolej, hotel, domov přátel, okolní krajina** - popíše krajinu svého regionu **Oblast společenská – příroda, životní prostředí, kultura, tradice, sport, média** - diskutuje o problémech životního prostředí - popíše čtyři roční období **Reálie – významné události z historie, významné osobnosti, kultura, umění, sport, některé známé osobnosti a jejich úspěchy, ukázky významných literárních děl** - přečte a reprodukuje texty zjednodušené německé četby - diskutuje o přečtené četbě	5a MuV (lidské vztahy) 3e MuV (etnický původ) 3a Čj 5e EV (lidské aktivity a problémy životního prostředí)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
KVINTA, 1. ROČNÍK – (ZAČALI S NJ V TERCII, RESP. V 8. TŘÍDĚ)		
rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obratů s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků	**Fonetika – distinktivní rysy, slovní přízvuk, tónový průběh slova, struktura slabiky, rytmus, intonace, slabé a silné formy výslovnosti** - rozliší slabé a silné formy výslovnosti - správně používá rytmus a intonaci **Pravopis – interpunkce, pravidla u běžných slov, stažené tvary, běžně používané litografické znaky, konvence používané ve slovníku k prezentaci výslovnosti** - rozpozná pravopisné chyby - správně používá interpunkční pravidla **Gramatika – jednoduché slovní tvary, alternace samohlásek a modifikace souhlásek, nepravidelné a nulové tvary slovních druhů, synonyma, antonyma, základní vyjádření přítomnosti, minulosti a budoucnosti** - správně časuje pravidelná a běžná nepravidelná slovesa - rozlišuje používání préterita a perfekta **Kratší písemný projev – pozdrav, vzkaz, přání, pozvání, odpověď** - formuluje jazykově nekomplikovaný a logicky strukturovaný text - napíše e-mail kamarádovi do Německa **Oblast osobní – rodina a její společenské vztahy, přátelé, příbuzní, vybavení domácnosti** - popíše svou rodinu, své přátele - popíše vybavení bytu **Oblast pracovní – zaměstnání, běžné profese** - pojmenuje běžná povolání **Oblast osobnostní – koníčky, zájmy, názory a postoje k blízkému okolí** - představí své zájmy a koníčky - napíše osobní dopis, jednoduchý inzerát - vede neformální rozhovor na jednoduchá témata	3e OSV (sociální rozvoj) Ov 1b 3e VMEGS (jsme Evropané) 3a

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
SEXTA, 2. ROČNÍK – (ZAČALI S NJ V TERCII, RESP. V 8. TŘÍDĚ)		
odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích	**Lexikologie – ustálená slovní spojení, přirovnání, složené předložky** - porozumí složitějším textům o reáliích německy mluvících zemí **Kratší písemný projev – osobní dopis, jednoduchý formální dopis, žádost, jednoduchý inzerát** - napíše jednoduchý inzerát - sestaví jednoduchý formální dopis **Čtený či slyšený text – jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty, texty informační, popisné i umělecké** - orientuje se v informačních textech - porozumí mluvenému textu na jednoduchá témata **Oblast veřejná – služby, obchody, nákupní střediska, trhy, zboží, nálepky a obaly, veřejná doprava, jízdní řády, lístky, pokuty, divadlo, kino, programy, zábavní podniky, restaurace, jídelníčky, formuláře, běžné události, zdravotní služby, oznámení, letáky** - koupí si lístek do divadla, kina - objedná jídlo v restauraci **Samostatný ústní projev – popis, srovnání, vyprávění, krátké oznámení, jednoduše formulovaná prezentace, reprodukce kratšího textu** - formuluje ústně jednoduché vyprávění - představí jednoduchou prezentaci	MuV (multikulturalita) zeměpis 3a

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
SEPTIMA, 3. ROČNÍK – (ZAČALI S NJ V TERCII, RESP. V 8. TŘÍDĚ)		
identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích	**Gramatika – trpný rod přítomný, slova složená, rozvité věty vedlejší, souřadné souvětí, supletivnost, řízenost, shoda** - seznámí se s běžnými podřadicími a souřadicími spojkami - rozliší průběhové a stavové pasívum **Postoj, názor, stanovisko – souhlas, nesouhlas, svolení, prosba, odmítnutí, zákaz, příkaz, možnost, nemožnost, nutnost, potřeba** - formuluje důvod souhlasu či nesouhlasu - zaujme stanovisko **Emoce – libost/nelibost, zájem/nezájem, radost/zklamání, překvapení, údiv, obava, vděčnost, sympatie, strach, lhostejnost** - popíše emoce jiných lidí - vyjádří verbálně své emoce **Morální postoje – omluva, odpuštění, pochvala, pokárání, lítost, přiznání** - omluví svůj pozdní příchod - vyjádří lítost - pochválí spolužáka **Oblast vzdělávací – škola, učebny, školní prostory, učitelé, pomocný personál, vybavení školy, méně běžní školní pomůcky, významné školní dny a události, výuka, domácí úkoly, diskuse, video texty, texty na obrazovce počítače, slovníky, příručky** - diskutuje o problémech v českém školství - porovná školství u nás a v Německu **Oblast osobní – jednoduché vybavení pro sport a zábavu, život na venkově a ve městě, dovolená, svátky, osobní dopisy** - porovná život ve městě a na venkově - napíše kamarádovi dopis o tom, jak strávil prázdniny - seznámí se s nejvýznamnějšími německými svátky **Reálie – geografické zařazení a stručný popis, životní styl a tradice v porovnání s Českou republikou** - porovná životný styl u nás a v Německu - seznámí se s německými tradicemi	3d 3a Čj 3c MuV (lidské vztahy) Ov

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
OKTÁVA, 4. ROČNÍK – (ZAČALI S NJ V TERCII, RESP. V 8. TŘÍDĚ)		
rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života	**Delší písemný projev – stručný životopis, příběh, stručný popis** - formuluje svůj životopis - napíše příběh - popíše čtyři roční období **Interakce – formální i neformální rozhovor, diskuse, korespondence, strukturovaný pohovor** - diskutuje o mezilidských vztazích, vztazích v rodině - odpoví na osobní dopis, inzerát - napíše reklamaci **Informace z médií – tisk, rozhlas, televize, internet, film, audionahrávky, videonahrávky, veřejná prohlášení, telefon** - seznámí se s německými médii - zhlédne krátký film v němčině - pracuje s německým vyhledávačem **Oblast pracovní – běžné podniky, běžné vybavení pracoviště, obchodní administrativa, obchodní dopis, nákup a prodej, jednoduchý návod a popis práce, orientační značení, jednoduché recepty** - napíše jednoduchý návod - napíše jednoduchý recept **Oblast osobní – život mimo domov: kolej, hotel, domov přátel, okolní krajina** - popíše svůj pobyt v hotelu - popíše krajinu svého regionu **Oblast společenská – příroda, životní prostředí, kultura, tradice, sport, média** - diskutuje o problémech životního prostředí - popíše čtyři roční období **Reálie – významné události z historie, významné osobnosti, kultura, umění, sport, některé známé osobnosti a jejich úspěchy, ukázky významných literárních děl** - přečte a reprodukuje texty zjednodušené německé četby - diskutuje o přečtené knize, ukázce	5a MuV (lidské vztahy) 3e MuV (etnický původ) 3a Čj 5e EV (lidské aktivity a problémy životního prostředí)

ŠPANĚLSKÝ JAZYK – (DALŠÍ CIZÍ JAZYK)

„Tam, kde jedny dveře zavřeš, jiné se otevřou.“
(španělské přísloví)

Charakteristika

Vzhledem k tomu, že se ve světě stává španělský jazyk čím dále používanějším, vysvětlujeme žákům jeho rostoucí roli v moderním životě, a tedy i jejich dobrou možnost uplatnění na mezinárodním trhu práce.

Vyučovací předmět Španělský jazyk vychází z obsahu vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace vzdělávacího oboru Další cizí jazyk z RVP pro gymnázia. V 1. – 4. ročníku čtyřletého studia a v kvintě – oktávě osmiletého studia je hodinová dotace 3 hodiny týdně. Třída je dělena na skupiny ve všech ročnících.

Podle RVP pro gymnázia směřuje výuka dalšího cizího jazyka k dosažení úrovně B1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Při výuce se používají učebnice, různé autentické materiály, zařazujeme zlehčenou četbu a doplňkové poslechy. Žáci 1. a 2. ročníku (kvinty a sexty) mají možnost vycestovat na poznávací zájezd do Španělska a rozšířit tak své vědomosti a kulturní povědomí o reálnou zkušenost ze Španělska.

Do předmětu jsou začleněna následující průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova

Celým procesem výuky španělského jazyka prostupují klíčové kompetence k učení (1bc), kompetence k řešení problémů (2ad), kompetence komunikativní (3acdef), kompetence sociální a personální (4b) a občanské (5b).

Učivo a dílčí výstupy jsou rozlišeny podle pokročilosti žáků na počátku studia španělského jazyka.

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
KVINTA, 1. ROČNÍK – ZAČÁTEČNÍCI		
rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy	- pozdraví, představí sebe, svou rodinu, přátele - dokáže adekvátně reagovat na představování **KRATŠÍ PÍSEMNÝ PROJEV – pozdrav, vzkaz, přání, blahopřání, pozvání, odpověď, osobní dopis, jednoduchý formální dopis, žádost, jednoduchý inzerát**	3e OSV (sociální komunikace) základy společenských věd
využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů	- zeptá se na telefonní číslo - mluví o zaměstnání přátel a rodičů **OBLAST PRACOVNÍ – zaměstnání, běžné profese, běžné podniky, běžné vybavení pracoviště, obchodní administrativa, obchodní dopis, nákup a prodej, jednoduchý návod a popis práce, orientační značení, jednoduché recepty**	1b
sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek	- popíše byt či dům - umí napsat e-mail, hláskovat svou adresu a jméno **GEOGRAFICKÉ ZAŘAZENÍ A STRUČNÝ POPIS**	3c VMEGS (žijeme v Evropě)
reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obratů	- orientuje se v plánu města - zeptá se na cestu, čas nebo otevírací dobu různých zařízení **VÝZNAMNÉ UDÁLOSTI Z HISTORIE, VÝZNAMNÉ OSOBNOSTI**	3a
s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků	- objedná si jídlo a pití v restauraci, zaplatí - nakoupí základní potraviny - hovoří o různých způsobech nakupování **ŽIVOTNÍ STYL A TRADICE V POROVNÁNÍ S ČESKOU REPUBLIKOU**	
shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života	- popíše osobu a její vlastnosti - mluví detailně o svých aktivitách ve volném čase a během dne - mluví o členech své rodiny - zná barvy a oblečení **PRAVOPIS – interpunkce, pravidla u běžných slov, stažené tvary, běžně používané litografické znaky, konvence používané ve slovníku k prezentaci výslovnosti**	3e OSV (poznávání a rozvoj vlastní osobnosti)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
SEXTA, 2. ROČNÍK – ZAČÁTEČNÍCI		
odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu	- vypráví o prázdninách a událostech z blízké minulosti - porozumí složitějším textům o reáliích španělsky mluvících zemí **POSTOJ, NÁZOR, STANOVISKO – souhlas, nesouhlas, svolení, prosba, odmítnutí, zákaz, příkaz, možnost, nemožnost, nutnost, potřeba**	MuV (základní problémy sociokulturních rozdílů) zeměpis
užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení	- porozumí rozhovorům a vyprávěním - vyjádří různé nálady a stavy **OBLAST VEŘEJNÁ – služby, obchody, nákupní střediska, trhy, zboží, nálepky a obaly, veřejná doprava, jízdní řády, lístky, pokuty, divadlo, kino, programy, zábavní podniky, restaurace, jídelníčky, hotely, formuláře, běžné události, zdravotní služby, oznámení, letáky**	
sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek	- je schopen vyhledat informace o kultuře španělsky mluvících zemí - dokáže hovořit o událostech v minulosti	1c MuV
shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace	- orientuje se v situacích běžných pro cestování, zeptá se na let a zavazadla - popíše počasí i různé druhy klimatu a jednotlivá roční období **OBLAST OSOBNÍ – rodina a její společenské vztahy, přátelé, příbuzní, vybavení domácnosti; život mimo domov: kolej, hotel, domov přátel, okolní krajina; jednoduché vybavení pro sport a zábavu, život na venkově a ve městě, dovolená, svátky, osobní dopisy**	zeměpis
zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích	- vypráví o svém dětství - dohovoří se u lékaře a popíše své obtíže - popíše části těla **EMOCE – libost/nelibost, zájem/nezájem, radost/zklamání, překvapení, údiv, obava, vděčnost, sympatie, lhostejnost, strach**	
reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obratů	- vyjádří možnost děje i zákaz - popíše sebe a důvody pro studium španělštiny **FONETIKA – distinktivní rysy, slovní přízvuk, tónový průběh slova, struktura slabiky, rytmus, intonace, slabé a silné formy výslovnosti**	4b OSV (poznávání a rozvoj vlastní osobnosti)
jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související	- dokáže rozlišit odlišnosti dějů v minulosti - napíše životopis - orientuje se ve složitějším textu i poslechu	3d jazyková a komunikační výchova

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
SEPTIMA, 3. ROČNÍK – ZAČÁTEČNÍCI		
identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace	- dokáže porozumět delšímu souvislému poslechu - dokáže vyplnit španělský formulář - diskutuje o problematice Hispánců v USA **GRAMATIKA – jednoduché slovní tvary, alternace samohlásek a modifikace souhlásek, nepravidelné a nulové tvary slovních druhů, synonyma, antonyma, základní vyjádření přítomnosti, minulosti a budoucnosti, trpný rod přítomný, slova složená a sousloví, rozvité věty vedlejší, souřadné souvětí, supletivnost, řízenost, shoda**	MuV (etnický původ a sociokulturní rozdíly)
formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně	- vyjádří svou spokojenost a nespokojenost - formuluje svůj názor na určitou problematiku - dokáže napsat jednoduchý inzerát **OBLAST VZDĚLÁVACÍ – škola, učebny, školní prostory, učitelé, pomocný personál, vybavení školy, méně běžné školní pomůcky, významné školní dny a události, výuka, domácí úkoly, diskuse, video-texty, texty na obrazovce počítače, slovníky, příručky**	3f
využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma	- umí dát příkazy - popíše aktivity vykonávané v domácnosti - rozumí jednoduchému receptu ve španělštině **OBLAST OSOBNOSTNÍ – koníčky, zájmy, názory a postoje k blízkému okolí**	
shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace	- zeptá se na cestu a umí ji popsat - je schopen chronologicky uspořádat události - vyjádří domněnku nebo předpoklad **INFORMACE Z MÉDIÍ – tisk, rozhlas, televize, internet, film, audionahrávky, videonahrávky, veřejná prohlášení, telefon**	
zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích	- zprostředkuje to, co řekla jiná osoba - reaguje na zprávu, umí zprávu sdělit - orientuje se v jednoduchých novinových článcích **MORÁLNÍ POSTOJE – omluva, odpuštění, pochvala, pokárání, lítost, přiznání**	MeV (média a mediální produkce) literární výchova
logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma	- umí blahopřát - hovoří o zdraví a diskutuje o možnostech zdravého života - formuluje svá přání a obavy - mluví o událostech během cest a způsobech dopravy - hovoří o pracovních podmínkách - mluví o problémech na trhu práce **OBLAST SPOLEČENSKÁ – příroda, životní prostředí, kultura, tradice, sport, média**	OSV (sociální komunikace) VMEGS (globální problémy, jejich příčiny a důsledky) základy společenských věd, zeměpis

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
OKTÁVA, 4. ROČNÍK – ZAČÁTEČNÍCI		
rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma	- vyjádří lítost a překvapení - porozumí čteným i slyšeným zprávám - zná svátky ve španělsky mluvících zemích **LEXIKOLOGIE – ustálená slovní spojení, přirovnání, složené předložky**	MuV (základní problémy sociokuturních rozdílů)
srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata	- vyjádří své preference, indiferentnost - zprostředkuje rozkaz **DELŠÍ PÍSEMNÝ PROJEV – stručný životopis, příběh, stručný popis**	2a
s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků	- dokáže požádat o svolení, laskavost - vysvětlí konzumní zvyklosti Španělů, problémy životního prostředí ve Španělsku **ČTENÝ ČI SLYŠENÝ TEXT – jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty, texty informační, popisné i umělecké**	5b EV (člověk a životní prostředí) VMEGS (žijeme v Evropě)
využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma	- zformuluje málo pravděpodobné podmínky - vyjádří svoje přání a dokáže poradit - zná španělský vzdělávací systém **SAMOSTATNÝ ÚSTNÍ PROJEV – popis, srovnání, vyprávění, krátké oznámení, jednoduše formulovaná prezentace, reprodukce kratšího textu**	VMEGS (vzdělávání v Evropě a ve světě)
vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života	- formuluje plány na víkend - umí nabídnout pomoc - účastní se debaty, dokáže argumentovat při proslovu - zná nejvýznamnější latinskoamerické spisovatele a laureáty Nobelovy ceny **INTERAKCE – formální i neformální rozhovor, diskuse, korespondence, strukturovaný pohovor** **KULTURA, UMĚNÍ A SPORT, NĚKTERÉ ZNÁMÉ OSOBNOSTI A JEJICH ÚSPĚCHY** **UKÁZKY VÝZNAMNÝCH LITERÁRNÍCH DĚL**	2d literární výchova

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
KVINTA – (ZAČALI SE ŠJ V KVARTĚ)		
reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obratů	- orientuje se v plánu města - zeptá se na cestu, čas nebo otevírací dobu různých zařízení **PRAVOPIS – interpunkce, pravidla u běžných slov, stažené tvary, běžně používané litografické znaky, konvence používané ve slovníku k prezentaci výslovnosti** **GEOGRAFICKÉ ZAŘAZENÍ A STRUČNÝ POPIS**	VMEGS (jsme Evropané)
s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků	- objedná si jídlo a pití v restauraci, zaplatí - nakoupí základní potraviny **KRATŠÍ PÍSEMNÝ PROJEV – pozdrav, vzkaz, přání, blahopřání, pozvání, odpověď, osobní dopis, jednoduchý formální dopis, žádost, jednoduchý inzerát** **ŽIVOTNÍ STYL A TRADICE V POROVNÁNÍ S ČESKOU REPUBLIKOU**	OSV (sociální rozvoj)
sdělí požadované informace	- popíše osobu a její vlastnosti - mluví detailně o svých aktivitách ve volném čase a během dne - mluví o členech své rodiny **OBLAST PRACOVNÍ – zaměstnání, běžné profese, běžné podniky, běžné vybavení pracoviště, obchodní administrativa, obchodní dopis, nákup a prodej, jednoduchý návod a popis práce, orientační značení, jednoduché recepty**	
sdělí ústně i písemně základní údaje o své osobě, rodině a o běžných každodenních situacích	- zná barvy a oblečení - hovoří o různých způsobech nakupování - identifikuje data a časová určení **OBLAST VEŘEJNÁ – služby, obchody, nákupní střediska, trhy, zboží, nálepky a obaly, veřejná doprava, jízdní řády, lístky, pokuty, divadlo, kino, programy, zábavní podniky, restaurace, jídelníčky, hotely, formuláře, běžné události, zdravotní služby, oznámení, letáky**	
odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu	- vypráví o prázdninách a událostech z blízké minulosti - porozumí složitějším textům o reáliích španělsky mluvících zemí **VÝZNAMNÉ UDÁLOSTI Z HISTORIE, VÝZNAMNÉ OSOBNOSTI**	MuV (multikulturalita) Zeměpis
užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení	- porozumí rozhovorům a vyprávěním - vyjádří různé nálady a stavy **POSTOJ, NÁZOR, STANOVISKO – souhlas, nesouhlas, svolení, prosba, odmítnutí, zákaz, příkaz, možnost, nemožnost, nutnost, potřeba**	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
SEXTA – (ZAČALI SE ŠJ V KVARTĚ)		
sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek	- je schopen vyhledat informace o kultuře španělsky mluvících zemí - dokáže hovořit o událostech v minulosti **OBLAST OSOBNÍ – rodina a její společenské vztahy, přátelé, příbuzní, vybavení domácnosti; život mimo domov: kolej, hotel, domov přátel, okolní krajina; jednoduché vybavení pro sport a zábavu, život na venkově a ve městě, dovolená, svátky, osobní dopisy**	MuV
shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace	- orientuje se v situacích běžných pro cestování, zeptá se na let a zavazadla - popíše počasí i různé druhy klimatu a jednotlivá roční období **OBLAST VZDĚLÁVACÍ – škola, učebny, školní prostory, učitelé, pomocný personál, vybavení školy, méně běžné školní pomůcky, významné školní dny a události, výuka, domácí úkoly, diskuse, video-texty, texty na obrazovce počítače, slovníky, příručky**	Zeměpis
zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích	- vypráví o svém dětství - dohovoří se u lékaře a popíše své obtíže - popíše části těla **FONETIKA – distinktivní rysy, slovní přízvuk, tónový průběh slova, struktura slabiky, rytmus, intonace, slabé a silné formy výslovnosti**	
reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obratů	- vyjádří možnost děje i zákaz - popíše sebe a důvody pro studium španělštiny **EMOCE – libost/nelibost, zájem/nezájem, radost/zklamání, překvapení, údiv, obava, vděčnost, sympatie, lhostejnost, strach**	OSV (osobnostní rozvoj a sebepojetí)
napíše jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět	- dokáže rozlišit odlišnosti dějů v minulosti - napíše životopis - orientuje se ve složitějším textu i poslechu **INFORMACE Z MÉDIÍ – tisk, rozhlas, televize, internet, film, audionahrávky, videonahrávky, veřejná prohlášení, telefon**	Český jazyk
identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace	- dokáže porozumět delšímu souvislému poslechu - dokáže vyplnit španělský formulář - diskutuje o problematice Hispánců v USA **OBLAST OSOBNOSTNÍ – koníčky, zájmy, názory a postoje k blízkému okolí**	MuV (etnický původ a sociokulturní rozdíly)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
SEPTIMA – (ZAČALI SE ŠJ V KVARTĚ)		
formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně	- vyjádří svou spokojenost a nespokojenost - formuluje svůj názor na určitou problematiku - dokáže napsat jednoduchý inzerát **MORÁLNÍ POSTOJE – omluva, odpuštění, pochvala, pokárání, lítost, přiznání**	
využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma	- umí dát příkazy - popíše aktivity vykonávané v domácnosti - rozumí jednoduchému receptu ve španělštině **OBLAST SPOLEČENSKÁ – příroda, životní prostředí, kultura, tradice, sport, média**	
shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace	- zeptá se na cestu a umí ji popsat - je schopen chronologicky uspořádat události - vyjádří domněnku nebo předpoklad	
zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích	- zprostředkuje to, co řekla jiná osoba - reaguje na zprávu, umí zprávu sdělit - orientuje se v jednoduchých novinových článcích **GRAMATIKA – jednoduché slovní tvary, alternace samohlásek a modifikace souhlásek, nepravidelné a nulové tvary slovních druhů, synonyma, antonyma, základní vyjádření přítomnosti, minulosti a budoucnosti**	
napíše jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět	- dokáže formulovat doporučení - umí blahopřát - hovoří o zdraví a diskutuje o možnostech zdravého života	OSV (rozvoj osobnosti) Ov
vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby	- formuluje svá přání a obavy - dokáže vyjádřit stížnost, případně napsat reklamaci - mluví o událostech během cest a způsobech dopravy	Zeměpis
zapojí se do jednoduché pečlivě vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadované informace	- dokáže srovnávat a vyjádřit intenzitu událostí - hovoří o pracovních podmínkách - mluví o problémech na trhu práce **DELŠÍ PÍSEMNÝ PROJEV – stručný životopis, příběh, stručný popis**	VMEGS (globální problémy)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
OKTÁVA – (ZAČALI SE ŠJ V KVARTĚ)		
rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma	- vyjádří lítost a překvapení - porozumí čteným i slyšeným zprávám - zná svátky ve španělsky mluvících zemích	MuV (multikulturalita)
srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata	- vyjádří své preference, indiferentnost - zprostředkuje rozkaz **LEXIKOLOGIE – ustálená slovní spojení, přirovnání, složené předložky**	
s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků	- dokáže požádat o svolení, laskavost - vysvětlí konzumní zvyklosti Španělů, problémy životního prostředí ve Španělsku **KULTURA, UMĚNÍ A SPORT, NĚKTERÉ ZNÁMÉ OSOBNOSTI A JEJICH ÚSPĚCHY** **UKÁZKY VÝZNAMNÝCH LITERÁRNÍCH DĚL**	EV (lidské aktivity a problémy životního prostředí) VMEGS (žijeme v Evropě)
využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma	- zformuluje málo pravděpodobné podmínky - vyjádří svoje přání a dokáže poradit - zná španělský vzdělávací systém	MuV (žijeme v Evropě)
vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života	- formuluje plány na víkend - umí nabídnout pomoc **ČTENÝ ČI SLYŠENÝ TEXT – jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty, texty informační, popisné i umělecké**	
reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace	- účastní se debaty, dokáže argumentovat při proslovu **SAMOSTATNÝ ÚSTNÍ PROJEV – popis, srovnání, vyprávění, krátké oznámení, jednoduše formulovaná prezentace, reprodukce kratšího textu**	
zapojí se do jednoduché pečlivě vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadované informace	- popíše skončené děje - zná nejvýznamnější latinskoamerické spisovatele a laureáty Nobelovy ceny **INTERAKCE – formální i neformální rozhovor, diskuse, korespondence, strukturovaný pohovor**	Český jazyk

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
KVINTA, 1. ROČNÍK – (ZAČALI SE ŠJ V TERCII RESP. V 8. TŘÍDĚ)		
shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace	- orientuje se v situacích běžných pro cestování, zeptá se na let a zavazadla - popíše počasí i různé druhy klimatu a jednotlivá roční období **KRATŠÍ PÍSEMNÝ PROJEV – pozdrav, vzkaz, přání, blahopřání, pozvání, odpověď, osobní dopis, jednoduchý formální dopis, žádost, jednoduchý inzerát**	Zeměpis
zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích	- vypráví o svém dětství - dohovoří se u lékaře a popíše své obtíže - popíše části těla **PRAVOPIS – běžně používané litografické znaky, konvence používané ve slovníku k prezentaci výslovnosti**	
reaguje adekv. a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeolog. obratů	- vyjádří možnost děje i zákaz - popíše sebe a důvody pro studium španělštiny **FONETIKA – distinktivní rysy, slabé a silné formy výslovnosti**	OSV (osobnostní rozvoj a sebepojetí)
sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek	- je schopen vyhledat informace o kultuře španělsky mluvících zemí - dokáže hovořit o událostech v minulosti **OBLAST PRACOVNÍ – zaměstnání, běžné profese, běžné podniky, běžné vybavení pracoviště, obchodní administrativa, obchodní dopis, nákup a prodej, jednoduchý návod a popis práce, orientační značení, jednoduché recepty**	MuV
napíše jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět	- dokáže rozlišit odlišnosti dějů v minulosti - napíše životopis - orientuje se ve složitějším textu i poslechu **POSTOJ, NÁZOR, STANOVISKO – souhlas, nesouhlas, svolení, prosba, odmítnutí, zákaz, příkaz, možnost, nemožnost, nutnost, potřeba**	Český jazyk
identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace	- dokáže porozumět delšímu souvislému poslechu - dokáže vyplnit španělský formulář - diskutuje o problematice Hispánců v USA **OBLAST VEŘEJNÁ – služby, obchody, nákupní střediska, trhy, zboží, nálepky a obaly, veřejná doprava, jízdní řády, lístky, pokuty, divadlo, kino, programy, zábavní podniky, restaurace, jídelníčky, hotely, formuláře, běžné události, zdravotní služby, oznámení, letáky** **VÝZNAMNÉ UDÁLOSTI Z HISTORIE, VÝZNAMNÉ OSOBNOSTI** **GEOGRAFICKÉ ZAŘAZENÍ A STRUČNÝ POPIS** **ŽIVOTNÍ STYL A TRADICE V POROVNÁNÍ S ČESKOU REPUBLIKOU**	MuV (etnický původ a sociokulturní rozdíly)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
SEXTA, 2. ROČNÍK – (ZAČALI SE ŠJ V TERCII RESP. V 8. TŘÍDĚ)		
formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně	- vyjádří svou spokojenost a nespokojenost - formuluje svůj názor na určitou problematiku - dokáže napsat jednoduchý inzerát **EMOCE – libost/nelibost, zájem/nezájem, radost/zklamání, překvapení, údiv, obava, vděčnost, sympatie, lhostejnost, strach**	
využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma	- umí dát příkazy - popíše aktivity vykonávané v domácnosti - rozumí jednoduchému receptu ve španělštině **OBLAST OSOBNÍ – rodina a její společenské vztahy, přátelé, příbuzní, vybavení domácnosti; život mimo domov: kolej, hotel, domov přátel, okolní krajina; jednoduché vybavení pro sport a zábavu, život na venkově a ve městě, dovolená, svátky, osobní dopisy**	
shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace	- zeptá se na cestu a umí ji popsat - je schopen chronologicky uspořádat události - vyjádří domněnku nebo předpoklad **OBLAST VZDĚLÁVACÍ – škola, učebny, školní prostory, učitelé, pomocný personál, vybavení školy, méně běžné školní pomůcky, významné školní dny a události, výuka, domácí úkoly, diskuse, video-texty, texty na obrazovce počítače, slovníky, příručky**	VMEGS (žijeme v Evropě)
zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích	- zprostředkuje to, co řekla jiná osoba - reaguje na zprávu, umí zprávu sdělit - orientuje se v jednoduchých novinových článcích **INFORMACE Z MÉDIÍ – tisk, rozhlas, televize, internet, film, audionahrávky, videonahrávky, veřejná prohlášení, telefon**	
napíše jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět	- dokáže formulovat doporučení - umí blahopřát - hovoří o zdraví a diskutuje o možnostech zdravého života **MORÁLNÍ POSTOJE – omluva, odpuštění, pochvala, pokárání, lítost, přiznání**	OSV (rozvoj osobnosti) Ov

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
SEPTIMA, 3. ROČNÍK – (ZAČALI SE ŠJ V TERCII RESP. V 8. TŘÍDĚ)		
vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby	- formuluje svá přání a obavy - dokáže vyjádřit stížnost, případně napsat reklamaci - mluví o událostech během cest a způsobech dopravy **OBLAST OSOBNOSTNÍ – koníčky, zájmy, názory a postoje k blízkému okolí**	Zeměpis
zapojí se do jednoduché pečlivě vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadované informace	- dokáže srovnávat a vyjádřit intenzitu událostí - hovoří o pracovních podmínkách - mluví o problémech na trhu práce **DELŠÍ PÍSEMNÝ PROJEV – stručný životopis, příběh, stručný popis**	VMEGS (globální problémy)
rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma	- vyjádří lítost a překvapení - porozumí čteným i slyšeným zprávám - zná svátky ve španělsky mluvících zemích	MuV (multikulturalita)
srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata	- vyjádří své preference, indiferentnost - zprostředkuje rozkaz **GRAMATIKA – alternace samohlásek a modifikace souhlásek, nepravidelné a nulové tvary slovních druhů, synonyma, antonyma, základní vyjádření minulosti a budoucnosti, trpný rod přítomný, rozvité věty vedlejší, souřadné souvětí**	
s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků	- dokáže požádat o svolení, laskavost - vysvětlí konzumní zvyklosti Španělů, problémy životního prostředí ve Španělsku **OBLAST SPOLEČENSKÁ – příroda, životní prostředí, kultura, tradice, sport, média**	EV (lidské aktivity a problémy životního prostředí) VMEGS (žijeme v Evropě)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
OKTÁVA, 4. ROČNÍK – (ZAČALI SE ŠJ V TERCII RESP. V 8. TŘÍDĚ)		
využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma	- zformuluje málo pravděpodobné podmínky - vyjádří svoje přání a dokáže poradit - zná španělský vzdělávací systém	MuV (žijeme v Evropě)
vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života	- formuluje plány na víkend - umí nabídnout pomoc **ČTENÝ ČI SLYŠENÝ TEXT – jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty, texty informační, popisné i umělecké**	VMEGS (globální problémy)
reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace	- účastní se debaty, dokáže argumentovat při proslovu **LEXIKOLOGIE – ustálená slovní spojení, přirovnání, složené předložky**	
zapojí se do jednoduché pečlivě vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadované informace	- popíše skončené děje - zná nejvýznamnější latinskoamerické spisovatele a laureáty Nobelovy ceny **SAMOSTATNÝ ÚSTNÍ PROJEV – popis, srovnání, vyprávění, krátké oznámení, jednoduše formulovaná prezentace, reprodukce kratšího textu**	Český jazyk
rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma	- vyjádří lítost a překvapení - porozumí čteným i slyšeným zprávám - zná svátky ve španělsky mluvících zemích **INTERAKCE – formální i neformální rozhovor, diskuse, korespondence, strukturovaný pohovor** **KULTURA, UMĚNÍ A SPORT, NĚKTERÉ ZNÁMÉ OSOBNOSTI A JEJICH ÚSPĚCHY** **UKÁZKY VÝZNAMNÝCH LITERÁRNÍCH DĚL**	MuV (multikulturalita)

FRANCOUZSKÝ JAZYK – (DALŠÍ CIZÍ JAZYK)

„Laskavá řeč jazyku neublíží.“
(francouzské přísloví)

Charakteristika

Vyučovací předmět Francouzský jazyk vychází z obsahu vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace vzdělávacího oboru Další cizí jazyk z RVP pro gymnázia. V 1. – 4. ročníku čtyřletého studia a v kvintě – oktávě osmiletého studia je hodinová dotace 3 hodiny týdně. Na hodiny je třída dělena ve všech ročnících.

Podle RVP pro gymnázia směřuje výuka dalšího cizího jazyka k dosažení úrovně B1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Při výuce se používá učebnice. Její součástí je pracovní sešit a CD. Dále používáme různé autentické materiály, zařazujeme různé aktivity z internetových stránek, které jsou speciálně přizpůsobené pro výuku francouzštiny. Pro zájemce existuje tzv. francouzský klub, kde naše aktivity dále rozvíjíme např. zpíváním písní, procvičováním, hraním různých scének atp.

Do předmětu jsou začleněna následující průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova

Celým procesem výuky francouzského jazyka prostupují klíčové kompetence k učení (1b), kompetence komunikativní (3acde) a občanské (5ae).

Učivo a dílčí výstupy jsou rozlišeny podle pokročilosti žáků na počátku studia francouzského jazyka.

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
KVINTA, 1. ROČNÍK – ZAČÁTEČNÍCI		
rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých a vhodných výrazů a frazeologických obratů s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků	**Fonetika – distinktivní rysy, slovní přízvuk, tónový průběh slova, struktura slabiky, rytmus, intonace, slabé a silné formy výslovnosti** - seznámí se se základy spisovné výslovnosti - rozliší intonaci věty oznamovací,tázací a rozkazovací **Pravopis – interpunkce, pravidla u běžných slov** **Stažené tvary, běžně používané litografické znaky, konvence používané ve slovníku k prezentaci výslovnosti** - vyhledá neznámé slovo ve dvojjazyčném slovníku - seznámí se se základy pravopisu **Gramatika – jednoduché slovní tvary, alternace samohlásek a modifikace souhlásek, nepravidelné a nulové tvary slovních druhů, synonyma, antonyma, základní vyjádření přítomnosti, minulosti a budoucnosti** - ovládá časování pravidelných a některých nepravidelných sloves **Kratší písemný projev – pozdrav, vzkaz, přání, pozvání, odpověď** - napíše pohlednici, krátké oznámení **Oblast osobní – rodina a její společenské vztahy, přátelé, příbuzní, vybavení domácnosti** - pojmenuje členy rodiny - vyjmenuje základní předměty v domácnosti **Oblast pracovní – zaměstnání, běžné profese** - pojmenuje různá běžná povolání **Oblast osobnostní – koníčky, zájmy** - hovoří o využití svého volného času	3e OSV (sociální komunikace) základy společenských věd 3e VMEGS (žijeme v Evropě) 3a 1b
SEXTA, 2. ROČNÍK – ZAČÁTEČNÍCI		
odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu	**Lexikologie – ustálená slovní spojení, přirovnání, složené předložky** - ovládá nejběžnější ustálená slovní spojení **Kratší písemný projev – osobní dopis, jednoduchý formální dopis, žádost, jednoduchý inzerát** - napíše osobní dopis - odpoví na inzerát **Čtený či slyšený text – jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty, texty informační, popisné i umělecké**	MuV (základní problémy sociokulturních rozdílů) Zeměpis 3a

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace zapojí se, případně s menšími obtížemi do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na dané téma jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obratů užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení	- porozumí jednoduchému čtenému či slyšenému textu **Oblast veřejná – služby, obchody, nákupní střediska, trhy, zboží, nálepky a obaly, veřejná doprava, jízdní řády, lístky, pokuty, divadlo, kino, programy, zábavní podniky, restaurace, jídelníčky, formuláře, běžné události, zdravotní služby, oznámení, letáky** - pojmenuje jednotlivé části lidského těla - uvede nemoci, které ho trápí - popíše návštěvu u lékaře **Samostatný ústní projev – popis, srovnání, vyprávění, krátké oznámení, reprodukce kratšího textu, jednoduše formulovaná prezentace** - seznámí ostatní se svým běžným pracovním dnem i dny o víkendu a prázdninách - popíše místo svého bydliště a okolí - pohovoří o činnostech, které preferuje ve svém volném čase - orientuje se v plánu města - uvádí polohu různých míst ve městě, popíše cestu - představí zajímavosti v regionu, ve kterém bydlí - navrhne cizinci, co podniknout ve volném čase	
SEPTIMA, 3. ROČNÍK – ZAČÁTEČNÍCI		
identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace	**Gramatika – trpný rod přítomný, slova složená, rozvité věty vedlejší, souřadné souvětí, supletivnost, řízenost, shoda** - vytvoří vedlejší větu pomocí vztažných zájmen - seznámí se se souřadnými spojkami - rozpozná shodu předmětu, který předchází před slovesem - chápe rozdíl mezi činným a trpným rodem - dokáže vytvořit věty v pasivu - seznámí se s tvořením podmínkových vět - zná slovesa a spojení vyžadující použití subjonctivu	3d 3a 3c Jazyková a komunikační výchova OSV Základy společenských věd

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích	**Postoj, názor, stanovisko – souhlas, nesouhlas, svolení, prosba, odmítnutí, zákaz, příkaz, možnost, nemožnost, nutnost, potřeba** - dokáže zaujmout postoj, názory, stanovisko **Emoce – libost/nelibost, zájem/nezájem, radost/zklamání, překvapení, údiv, obava, vděčnost, sympatie, strach, lhostejnost** - dokáže vyjádřit verbálně emoce **Morální postoje – omluva, odpuštění, pochvala, pokárání, lítost, přiznání** - dokáže vyjádřit své morální postoje **Oblast vzdělávací – škola, učebny, školní prostory, učitelé, pomocný personál, vybavení školy, méně běžné školní pomůcky, významné školní dny a události, výuka, domácí úkoly, diskuse, video texty, texty na obrazovce počítače, slovníky, příručky** - objasní rozdíly mezi školskými systémy v ČR a ve Francii **Oblast osobní – jednoduché vybavení pro sport a zábavu, život na venkově a ve městě, dovolená, svátky, osobní dopisy** - popíše cestu na dovolenou a zážitky z cest - porovná život ve městě a na venkově - vyjmenuje nejvýznamnější svátky u nás i ve Francii - popíše místo, kde by chtěl strávit dovolenou - napíše dopis kamarádovi do Francie - reálie – geografické zařazení a stručný popis, životní styl a tradice v porovnání s Českou - pojmenuje nejvýznamnější řeky, hory, města ve francouzsky mluvících zemích - porovná život u nás s životem ve Francie - seznámí se s rozmanitými zvyky ve Francii	
OKTÁVA, 4. ROČNÍK – ZAČÁTEČNÍCI		
rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata	**Delší písemný projev – stručný životopis, příběh, stručný popis** - napíše strukturovaný životopis a motivační dopis - napíše příběh na dané téma **Interakce – formální i neformální rozhovor, diskuse, korespondence, strukturovaný pohovor** - dokáže zahájit, vést i ukončit diskusi - vede rozhovor na jednoduché téma - dokáže napsat reklamační dopis	OSV (morálka všedního dne) 5a MuV 3a 3e

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na dané téma vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života	**Informace z médií – tisk, rozhlas, televize, internet, film, audionahrávky, videonahrávky, veřejná prohlášení, telefon** - orientuje se v nabídce novin a časopisů vydávaných ve Francii, seznámí se s názvy nejsledovanějších televizních kanálů - porozumí krátké zprávě v novinách - zhlédne francouzský film - vede telefonní rozhovor - orientuje se v televizním programu **Oblast pracovní – běžné podniky, běžné vybavení pracoviště, obchodní administrativa, obchodní dopis, nákup a prodej, jednoduchý návod a popis práce, orientační značení, jednoduché recepty** - napíše žádost o zaměstnání - přeloží jednoduchý návod k použití - popíše jednoduchý pracovní postup - vyjmenuje nejznámější speciality jednotlivých regionů **Oblast osobní – život mimo domov: kolej, hotel, domov přátel, okolní krajina** - popíše krajinu ve svém regionu **Oblast společenská – příroda, životní prostředí, kultura, tradice, sport, média** - diskutuje o problémech životního prostředí - vyloží, jak s odpadem nakládají ve Francii - diskutuje o počasí - hovoří o možnostech kulturního a sportovního vyžití ve svém městě **Reálie – významné události z historie, významné osobnosti, kultura, umění, sport, některé známé osobnosti a jejich úspěchy, ukázky významných literárních děl** - napíše obsah oblíbené knihy - napíše obsah filmu, který ho oslovil - porozumí čteným i slyšeným zprávám	EV (člověk a životní prostředí) Literární výchova

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
KVINTA – (ZAČALI S FJ V KVARTĚ)		
rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obratů s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků	**Fonetika – distinktivní rysy, slovní přízvuk, tónový průběh slova, struktura slabiky, rytmus, intonace, slabé a silné formy výslovnosti** - upevní si základy spisovné výslovnosti - rozliší intonaci věty oznamovací, tázací a rozkazovací **Pravopis – interpunkce, pravidla u běžných slov, Stažené tvary, běžně používané litografické znaky, konvence používané ve slovníku k prezentaci výslovnosti** - vyhledá neznámé slovo ve dvojjazyčném slovníku - zdokonalí se pravopisu **Gramatika – jednoduché slovní tvary, alternace samohlásek a modifikace souhlásek, nepravidelné a nulové tvary slovních druhů, synonyma, antonyma, základní vyjádření přítomnosti, minulosti a budoucnosti** - ovládá časování pravidelných a některých nepravidelných sloves **Kratší písemný projev – pozdrav, vzkaz, přání, pozvání, odpověď** - napíše pohlednici, krátké oznámení **Oblast osobní – rodina a její společenské vztahy, přátelé, příbuzní, vybavení domácnosti** - pojmenuje členy rodiny - vyjmenuje základní předměty v domácnosti **Oblast pracovní – zaměstnání, běžné profese** - pojmenuje různá běžná povolání **Oblast osobnostní – koníčky, zájmy** - hovoří o využití svého volného času	3e OSV (sociální rozvoj) Ov
SEXTA – (ZAČALI S FJ V KVARTĚ)		
odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek	**Lexikologie – ustálená slovní spojení, přirovnání, složené předložky** - ovládá nejběžnější ustálená slovní spojení **Kratší písemný projev – osobní dopis, jednoduchý formální dopis, žádost, jednoduchý inzerát** - napíše osobní dopis - odpoví na inzerát - sestaví jednoduchý formální dopis	MuV (základní problémy sociokulturních rozdílů) Zeměpis 3a

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích	**Čtený či slyšený text – jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty, texty informační, popisné i umělecké** - porozumí jednoduchému čtenému či slyšenému textu - orientuje se v informačních textech **Oblast veřejná – služby, obchody, nákupní střediska, trhy, zboží, nálepky a obaly, veřejná doprava, jízdní řády, lístky, pokuty, divadlo, kino, programy, zábavní podniky, restaurace, jídelníčky, formuláře, běžné události, zdravotní služby, oznámení, letáky** - pojmenuje jednotlivé části lidského těla - uvede nemoci, které ho trápí - popíše návštěvu u lékaře - koupí si lístek do divadla, kina - objedná jídlo v restauraci **Samostatný ústní projev – popis, srovnání, vyprávění, krátké oznámení, reprodukce kratšího textu, jednoduše formulovaná prezentace** - seznámí ostatní se svým běžným pracovním dnem - popíše místo svého bydliště a okolí - pohovoří o činnostech, které preferuje ve svém volném čase - orientuje se v plánu města - uvádí polohu různých míst ve městě, popíše cestu - představí zajímavosti v regionu, ve kterém bydlí - navrhne cizinci, co podniknout ve volném čase - předvede jednoduše formulovanou prezentaci na zvolené téma	
SEPTIMA – (ZAČALI S FJ V KVARTĚ)		
identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma	**Gramatika – trpný rod přítomný, slova složená, rozvité věty vedlejší, souřadné souvětí, supletivnost, řízenost, shoda** - vytvoří vedlejší větu pomocí vztažných zájmen - seznámí se se souřadnými spojkami - rozpozná shodu předmětu, který předchází před slovesem - chápe rozdíl mezi činným a trpným rodem - dokáže věty v pasivu - seznámí se s tvořením podmínkových vět - zná slovesa a spojení vyžadující použití subjonctivu	3d 3a Čj 3c MuV (lidské vztahy) Ov

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích	**Postoj, názor, stanovisko – souhlas, nesouhlas, svolení, prosba, odmítnutí, zákaz, příkaz, možnost, nemožnost, nutnost, potřeba** - dokáže zaujmout postoj, názory, stanovisko - formuluje důvod souhlasu či nesouhlasu, vyjádří různé možnosti **Emoce – libost/nelibost, zájem/nezájem, radost/zklamání, překvapení, údiv, obava, vděčnost, sympatie, strach, lhostejnost** - dokáže vyjádřit verbálně emoce **Morální postoje – omluva, odpuštění, pochvala, pokárání, lítost, přiznání** - dokáže vyjádřit své morální postoje **Oblast vzdělávací – škola, učebny, školní prostory, učitelé, pomocný personál, vybavení školy, méně běžní školní pomůcky, významné školní dny a události, výuka, domácí úkoly, diskuse, video texty, texty na obrazovce počítače, slovníky, příručky** - objasní rozdíly mezi školskými systémy v ČR a ve Francii - charakterizuje systém školství v Francii a u nás, dozví se zajímavosti ze světa práce v Francii, seznámí se s tamními médii **Oblast osobní – jednoduché vybavení pro sport a zábavu, život na venkově a ve městě, dovolená, svátky, osobní dopisy** - popíše cestu na dovolenou a zážitky z cest - porovná život ve městě a na venkově - vyjmenuje nejvýznamnější svátky u nás i ve Francii - popíše místo, kde by chtěl strávit dovolenou - napíše dopis kamarádovi do Francie - diskutuje o mezilidských vztazích, vztazích v rodině **Reálie – geografické zařazení a stručný popis, životní styl a tradice v porovnání s Českou republikou** - pojmenuje nejvýznamnější řeky, hory, města ve francouzsky mluvících zemích - porovná život u nás s životem ve Francie - seznámí se s rozmanitými zvyky ve Francii - vypráví o problémech mladých lidí u nás i ve Francii	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
OKTÁVA – (ZAČALI S FJ V KVARTĚ)		
rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života	**Delší písemný projev – stručný životopis, příběh, stručný popis** - napíše strukturovaný životopis a motivační dopis - napíše příběh na dané téma - popíše své zájmy a své okolí **Interakce – formální i neformální rozhovor, diskuse, korespondence, strukturovaný pohovor** - dokáže zahájit, vést i ukončit diskusi - vede rozhovor na jednoduché téma - dokáže napsat reklamační dopis **Informace z médií – tisk, rozhlas, televize, internet, film, audionahrávky, videonahrávky, veřejná prohlášení, telefon** - orientuje se v nabídce novin a časopisů vydávaných ve Francii a seznámí se s názvy nejsledovanějších televizních kanálů - porozumí krátké zprávě v novinách - zhlédne francouzský film - vede telefonní rozhovor - orientuje se v televizním programu - diskutuje o aktuálních událostech z tisku - předvede vlastní prezentaci na zvolené téma **Oblast pracovní – běžné podniky, běžné vybavení pracoviště, obchodní administrativa, obchodní dopis, nákup a prodej, jednoduchý návod a popis práce, orientační značení, jednoduché recepty** - napíše žádost o zaměstnání - přeloží jednoduchý návod k použití - popíše jednoduchý pracovní postup - vyjmenuje nejznámější speciality jednotlivých regionů **Oblast osobní – život mimo domov: kolej, hotel, domov přátel, okolní krajina** - popíše krajinu svého regionu **Oblast společenská – příroda, životní prostředí, kultura, tradice, sport, média** - diskutuje o problémech životního prostředí - vyloží, jak s odpadem nakládají ve Francii - diskutuje o počasí - hovoří o možnostech kulturního a sportovního vyžití ve svém městě - popíše čtyři roční období	5a MuV (lidské vztahy) 3e MuV (etnický původ) 3a Čj 5e EV (lidské aktivity a problémy životního prostředí)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	Reálie – významné události z historie, významné osobnosti, kultura, umění, sport, některé známé osobnosti a jejich úspěchy, ukázky významných literárních děl - napíše obsah oblíbené knihy - napíše obsah filmu, který ho oslovil - porozumí čteným i slyšeným zprávám	

KVINTA, 1. ROČNÍK – (ZAČALI S FJ V TERCII, RESP. V 8. TŘÍDĚ)		
rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obratů s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků	**Fonetika – distinktivní rysy, slovní přízvuk, tónový průběh slova, struktura slabiky, rytmus, intonace, slabé a silné formy výslovnosti** - upevní si základy spisovné výslovnosti - rozliší intonaci věty oznamovací, tázací a rozkazovací - ovládá základy interpunkce **Pravopis – interpunkce, pravidla u běžných slov, Stažené tvary, běžně používané litografické znaky, konvence používané ve slovníku k prezentaci výslovnosti** - vyhledá neznámé slovo ve dvojjazyčném slovníku - zdokonalí se pravopisu **Gramatika – jednoduché slovní tvary, alternace samohlásek a modifikace souhlásek, nepravidelné a nulové tvary slovních druhů, synonyma, antonyma, základní vyjádření přítomnosti, minulosti a budoucnosti** - ovládá časování pravidelných a některých nepravidelných sloves - používá 2 minulé časy (imparfait a passé composé) - používá 2 budoucí časy (futur proche a futur simple) **Kratší písemný projev – pozdrav, vzkaz, přání, pozvání, odpověď** - napíše pohlednici, krátké oznámení - formuluje jazykově nekomplikovaný a logicky strukturovaný text **Oblast osobní – rodina a její společenské vztahy, přátelé, příbuzní, vybavení domácnosti** - pohovoří o své rodině, představí členy své rodiny, promluví o jejich vzhledu a charakteru - vyjmenuje předměty v domácnosti a činnosti	Čj 1b 3d MuV 3e 3d

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	s nimi spojené - popíše svůj byt **Oblast pracovní – zaměstnání, běžné profese** - pojmenuje různá běžná povolání **Oblast osobnostní – koníčky, zájmy** - – hovoří o využití svého volného času	
SEXTA, 2. ROČNÍK – (ZAČALI S FJ V TERCII, RESP. V 8. TŘÍDĚ)		
odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích	**Lexikologie – ustálená slovní spojení, přirovnání, složené předložky** - ovládá běžná ustálená slovní spojení i přirovnání **Kratší písemný projev – osobní dopis, jednoduchý formální dopis, žádost, jednoduchý inzerát** - napíše osobní dopis - odpoví na inzerát - sestaví jednoduchý formální dopis - formuluje jednoduchou žádost **Čtený či slyšený text – jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty, texty informační, popisné i umělecké** - rozumí jednoduchému dopisu či e-mailu - orientuje se v informačních textech - seznámí se s velmi jednoduchou poezií **Oblast veřejná – služby, obchody, nákupní střediska, trhy, zboží, nálepky a obaly, veřejná doprava, jízdní řády, lístky, pokuty, divadlo, kino, programy, zábavní podniky, restaurace, jídelníčky, formuláře, běžné události, zdravotní služby, oznámení, letáky** - pojmenuje jednotlivé části lidského těla - uvede nemoci, které ho trápí - popíše návštěvu u lékaře - koupí si lístek do divadla, kina - objedná jídlo v restauraci - vyplní jednoduchý formulář - konverzuje s prodavačem - orientuje se v informačních textech **Samostatný ústní projev – popis, srovnání, vyprávění, krátké oznámení, reprodukce kratšího textu, jednoduše formulovaná prezentace** - seznámí ostatní se svým běžným pracovním dnem - popíše místo svého bydliště a okolí - pohovoří o činnostech, které preferuje ve svém volném čase	3f MuV (základní problémy sociokulturních rozdílů) Z 3f MeV (mediální produkty) 3e 3d 3e

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	- orientuje se v plánu města - uvádí polohu různých míst ve městě, popíše cestu - představí zajímavosti v regionu, ve kterém bydlí - navrhne cizinci, co podniknout ve volném čase - předvede jednoduše formulovanou prezentaci na zvolené téma - formuluje ústně jednoduché vyprávění	
SEPTIMA, 3. ROČNÍK – (ZAČALI S FJ V TERCII, RESP. V 8. TŘÍDĚ)		
identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích	**Gramatika – trpný rod přítomný, slova složená, rozvité věty vedlejší, souřadné souvětí, supletivnost, řízenost, shoda** - vytvoří vedlejší větu pomocí vztažných zájmen - seznámí se se souřadnými spojkami - rozpozná shodu předmětu, který předchází před slovesem - chápe rozdíl mezi činným a trpným rodem - dokáže vytvořit věty v pasivu - používá podmínkové věty - správně a vhodně použije subjonctif, souslednost časovou **Postoj, názor, stanovisko – souhlas, nesouhlas, svolení, prosba, odmítnutí, zákaz, příkaz, možnost, nemožnost, nutnost, potřeba** - dokáže zaujmout postoj, názory, stanovisko - formuluje důvod souhlasu či nesouhlasu, vyjádří různé možnosti **Emoce – libost/nelibost, zájem/nezájem, radost/zklamání, překvapení, údiv, obava, vděčnost, sympatie, strach, lhostejnost** - dokáže vyjádřit verbálně emoce - popíše emoce jiných lidí **Morální postoje – omluva, odpuštění, pochvala, pokárání, lítost, přiznání** - dokáže vyjádřit své morální postoje vůči jiným lidem **Oblast vzdělávací – škola, učebny, školní prostory, učitelé, pomocný personál, vybavení školy, méně běžní školní pomůcky, významné školní dny a události, výuka, domácí úkoly, diskuse, video texty, texty na obrazovce počítače, slovníky, příručky** - objasní rozdíly mezi školskými systémy v ČR a ve Francii - charakterizuje systém školství v Francii a u nás, dozví se zajímavosti ze světa práce v Francii, seznámí se s tamními médii	3d 3d Čj 3f VMGS (vzdělávání v Evropě) Zsv 3a MuV (vztah k multilingvní situaci) Zsv

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	- diskutuje o problémech našeho i francouzského školství **Oblast osobní – jednoduché vybavení pro sport a zábavu, život na venkově a ve městě, dovolená, svátky, osobní dopisy** - popíše cestu na dovolenou a zážitky z cest - porovná život ve městě a na venkově - vyjmenuje nejvýznamnější svátky u nás i ve Francii - popíše místo, kde by chtěl strávit dovolenou - napíše dopis kamarádovi do Francie - diskutuje o mezilidských vztazích, vztazích v rodině **Reálie – geografické zařazení a stručný popis, životní styl a tradice v porovnání s Českou republikou** - pojmenuje nejvýznamnější řeky, hory, města ve francouzsky mluvících zemích - porovná život u nás s životem ve Francie - seznámí se s rozmanitými zvyky ve Francii - vypráví o problémech mladých lidí u nás i ve Francii	
OKTÁVA, 4. ROČNÍK – (ZAČALI S FJ V TERCII RESP. V 8. TŘÍDĚ)		
rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života	**Delší písemný projev – stručný životopis, příběh, stručný popis** - napíše strukturovaný životopis a motivační dopis - napíše příběh na dané téma - popíše své zájmy a své okolí - sestaví jednoduchý návod **Interakce – formální i neformální rozhovor, diskuse, korespondence, strukturovaný pohovor** - dokáže zahájit, vést i ukončit diskusi - vede rozhovor na jednoduché téma - dokáže napsat reklamační dopis **Informace z médií – tisk, rozhlas, televize, internet, film, audionahrávky, videonahrávky, veřejná prohlášení, telefon** - orientuje se v nabídce novin a časopisů vydávaných ve Francii a seznámí se s názvy nejsledovanějších televizních kanálů - porozumí krátké zprávě v novinách - zhlédne francouzský film a diskutuje o něm - vede telefonní rozhovor - orientuje se v televizním programu - diskutuje o aktuálních událostech z tisku - předvede vlastní prezentaci na zvolené téma - vyhledá na internetu potřebné informace ve francouzském jazyce	3f MeV (mediální produkty) Zsv 3d 3e MeV (média a mediální produkce) IKT 3a Čj 3d

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	- pracuje s videonahrávkami a následně udělá cvičení již připravená na internetu **Oblast pracovní – běžné podniky, běžné vybavení pracoviště, obchodní administrativa, obchodní dopis, nákup a prodej, jednoduchý návod a popis práce, orientační značení, jednoduché recepty** - napíše žádost o zaměstnání - přeloží jednoduchý návod k použití - popíše jednoduchý pracovní postup - vyjmenuje nejznámější speciality jednotlivých regionů Francie a popíše jejich přípravu **Oblast osobní – život mimo domov: kolej, hotel, domov přátel, okolní krajina** - popíše krajinu ve svém regionu - porovná život doma a na ubytovně **Oblast společenská – příroda, životní prostředí, kultura, tradice, sport, média** - diskutuje o problémech životního prostředí - vyloží, jak s odpadem nakládají ve Francii - diskutuje o počasí - hovoří o možnostech kulturního a sportovního vyžití ve svém městě - popíše čtyři roční období - orientuje se v jednotlivých oblastech kultury ve francouzsky mluvících zemích **Reálie – významné události z historie, významné osobnosti, kultura, umění, sport, některé známé osobnosti a jejich úspěchy, ukázky významných literárních děl** - napíše obsah oblíbené knihy - napíše obsah filmu, který ho oslovil - porozumí čteným i slyšeným zprávám - pracuje s ukázkami literárních děl, diskutuje o nich - seznámí se s významnými osobnostmi z oblasti umění, kultury a sportu	

RUSKÝ JAZYK – (DALŠÍ CIZÍ JAZYK)

„Boj se hlavně toho, kdo v hlavě nemá mnoho.“
(ruské přísloví)

Charakteristika

Obecné cíle

Žák si musí osvojit komunikativní jazykové kompetence, aby se dorozuměl v běžných situacích každodenního života. Současně se žák učí toleranci k hodnotám jiných národů, jejich respektování.

Vzdělávání v druhém cizím jazyce směřuje k dosažení úrovně B1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Rozdílná předchozí délka výuky ruského jazyka (na ZŠ nebo v tercii až kvartě) se projeví v širších a hlubších znalostech žáků, které získají v ušetřeném čase intenzivnějším procvičováním a opakováním učiva, jeho prohloubením a konverzací.

Rozdělení učiva do ročníků bude provedeno vždy až podle úrovně vstupních kompetencí žáků.

Charakteristika učiva

Obsah učiva je rozdělen do čtyř složek

- řečové dovednosti – rozvíjejí se komplexně na základě osvojování jazykových prostředků, slovní zásoby v tematických okruzích a rozšiřováním poznatků o zemích studovaného jazyka
- jazykové prostředky – zvuková stránka jazyka, pravopis, slovní zásoba a gramatika
- tematické okruhy, komunikační situace a jazykové funkce – vztahují se k oblastem osobního, společenského a pracovního života, jedná se o vyjadřování řečové etikety v různých životních situacích a stylistických rovinách
- reálie – poznatky z kultury, národních zvyků a tradic, historie, politiky, geografie

RECEPTIVNÍ, PRODUKTIVNÍ A INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

- poslech s porozuměním monologických i dialogických textů
- čtení textů včetně odborných
- ústní a písemné vyjadřování tematicky i situačně zaměřené
- reprodukce textu, výpisky, překlad
- vypracování jednoduché písemnosti důležité z hlediska budoucího povolání

Pojetí výuky

V pojetí výuky prosazovat problémové učení, týmovou práci a kooperaci, diskusi, zařazovat hry, soutěže, simulační a situační metody, veřejnou prezentaci práce žáků, uplatňovat projektové metody výuky.

Výstupy z RVP	Učivo, dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
KVINTA, 1. ROČNÍK		
rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma	- ovládá písmena azbuky v grafické i psané podobě - rozlišuje ruskou intonaci tázacích a oznamovacích vět - objasní důležitou roli ruského přízvuku - rozlišuje přízvučné a nepřízvučné slabiky - podle poslechu napodobuje výslovnost - rozlišuje výslovnost českých a ruských souhlásek, nepřízvučného o, a, e (fonetika – distinktivní rysy, slovní přízvuk, tónový průběh slova, struktura slabiky, rytmus, intonace, slabé a silné formy výslovnosti**)**	český jazyk
identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace	- najde požadovanou informaci v textu - dokáže se zeptat na jméno a představí se - umí pozdravit a použít jiná oslovení - formuluje jednoduché dotazy a odpovědi rozumí jednoduchému dopisu či e-mailu (korespondence)	3e
rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy	- mluví o členech své rodiny	OSV (poznávání a rozvoj vlastní osobnosti)
formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně	- mluví o zaměstnání rodičů a přátel (oblast osobnostní – koníčky, zájmy, názory a postoje k blízkému okolí) - formuluje svá přání ohledně budoucího povolání - charakterizuje krátce jednotlivé osoby (samostatný ústní projev – popis, srovnání, vyprávění, krátké oznámení)	3f základy společenských věd
využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů	- vyhledá neznámé slovo v dvojjazyčném slovníku - využívá abecední slovník ke kontrole pravopisu (interpunkce, pravidla u běžných slov, stažené tvary, běžně používané litografické znaky, konvence používané ve slovníku k prezentaci výslovnosti)	
SEXTA, 2. ROČNÍK		
reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obratů vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou v jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každoden. života	- popíše školní budovu (oblast vzdělávací – škola, učebny, školní prostory, učitelé, pomocný personál, vybavení školy, méně běžné školní pomůcky, významné školní dny a události, výuka, domácí úkoly, diskuze, video-texty, texty na obrazovce počítače, slovníky, příručky) - vypracuje rozvrh hodin - navrhuje program na víkend - popisuje významné památky Moskvy, Petrohradu, Prahy - navrhne týdenní program pobytu pro ruské studenty - napíše seznamovací inzerát a odpoví na něj - vyjádří postoj, názor, stanovisko – souhlas, nesouhlas, svolení, prosba, odmítnutí - dokáže pracovat s plánkem města - orientuje se ve městě, popíše polohu různých míst a cestu k nim	2, 3, 5 VMEGS, MuV, MeV český jazyk, zeměpis, hudební výchova, výtvarná výchova, dějepis 3a základy společenských věd zeměpis
s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně	- porovnává cestování různými dopravními prostředky (české a ruské metro); lexikologie – ustálená slovní spojení, přirovnání, složené předložky	VMEGS (žijeme v Evropě)

Výstupy z RVP	Učivo, dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků	- v rozhovorech se ptá na cestu a umí popsat cestu návštěvníkům města - je schopen komunikovat při nákupu potravin, oděvů,… - orientuje se v obchodování, v obchodních střediscích, v problematice koupě a prodeje, poskytování služeb, vedení podniku (oblast veřejná – služby, obchody, nákupní střediska, trhy, zboží, nálepky a obaly; oblast pracovní – obchodní administrativa, obchodní dopis, nákup a prodej) - jednoduchým způsobem vyjádří své pocity, plány (emoce – libost/nelibost, zájem/nezájem, radost/zklamání, překvapení, údiv, obava, vděčnost, sympatie, lhostejnost, strach) - pomocí nejzákladnějších výrazů vypráví minulé události - dokáže pozvat kamaráda na návštěvu, do kina - odpoví na osobní dopis (kratší písemný projev – pozdrav, vzkaz, přání, blahopřání, pozvání, odpověď - gramatika – synonyma, antonyma, základní vyjádření přítomnosti, minulosti a budoucnosti)	český jazyk
shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace	- dokáže vyplnit dotazník (oblast veřejná – formuláře) - orientuje se v televizním, divadelním programu (informace z médií – tisk, rozhlas, televize, internet, film, audionahrávky, videonahrávky, veřejná prohlášení, telefon)	
SEPTIMA, 3. ROČNÍK		
s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků	- je schopen vyjadřovat názory na osobní vlastnosti lidí - charakterizuje příčiny, zdůvodňuje vlastní stanoviska - ovládá vyjadřování vzájemnosti, nutnosti, možnosti - dokáže vyjádřit omluvu a politování (morální postoje – omluva, odpuštění, pochvala, pokárání, lítost, přiznání) - podle obrázku demonstruje různé řečové situace - vyzná s módních trendech (oblékání) - rozlišuje 4 roční období, interpretuje předpověď počasí	3e
sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek	- umí napsat žádost, poptávku, nabídku, reklamaci (gramatika – slova složená a sousloví, rozvité věty vedlejší, souřadné souvětí, slovesné a předložkové vazby) - koupí si lístky na kulturní představení a zhodnotí jeho úroveň - seznámí ostatní se svým pracovním dnem, náplní víkendu, prázdnin - zná nejvýznamnější místa, památky, tradice, představitele kultury, vědy Ruska - chápe roli Ruska v současném světě (oblast společenská – kultura, tradice)	1c MuV (základní problémy sociokulturních rozdílů)
srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata	- čte s porozuměním, na základě přečteného nebo vyslechnutého textu rozliší pravdivost a nepravdivost výroků, odpoví na obsahové otázky, sám je formuluje	

Výstupy z RVP	Učivo, dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
OKTÁVA, 4. ROČNÍK		
zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích	- diskutuje o mezilidských vztazích, vztazích v rodině, úrovní bydlení (oblast osobní – rodina a její společenské vztahy, přátelé, příbuzní, vybavení domácnosti, život mimo domov: kolej, hotel, domov přátel, okolní krajina, jednoduché vybavení pro sport a zábavu, život na venkově a ve městě, dovolená, svátky, osobní dopisy) - vypráví o problémech mladých lidí - shrne generační problémy - při komunikaci v běžných situacích respektuje zvyklosti a základní pravidla zdvořilosti - bez větších obtíží s porozuměním a vyjadřováním reaguje na otázky, odpovídá a sám klade otázky na běžná témata	5 VMEGS základy společenských věd
jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související	- souvisle a bez přípravy hovoří o tématech týkajících se jeho samého, rodiny, zájmů a nejbližšího okolí - vyjádří vlastní názor, postoj – odmítnutí, zákaz, příkaz, možnost, nemožnost, nutnost, potřebu - používá základních výrazů pro vyjádření logických vztahů mezi větami - napíše text o životě známé ruské osobnosti (delší písemný projev – stručný životopis, příběh, stručný popis; pravopis – interpunkce, pravidla u běžných slov)	český jazyk
shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace	- samostatný ústní projev – popis, srovnání, vyprávění, krátké oznámení, jednoduše formulovaná prezentace, reprodukce kratšího textu - dokáže komunikovat v různých situacích na letišti, nádraží, při celní a pasové kontrole, při uvítání a odjezdu hosta - je schopen objednat nocleh v hotelu (interakce – formální i neformální rozhovor, diskuse, korespondence, strukturovaný pohovor) - je schopen popsat recept (oblast pracovní – jednoduchý recept) - hraje scénky z restaurace (interakce – formální i neformální rozhovor, diskuse; oblast veřejná – restaurace, jídelníčky) - dokáže hovořit o jídlech k určitým příležitostem - popíše cestu na dovolenou, zážitky z cest - diskutuje o problémech životního prostředí (oblast společenská – příroda, životní prostředí)	český jazyk zeměpis EV (Člověk a životní prostředí), biologie
sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek	- napíše inzerát (kratší písemný projev – jednoduchý formální dopis, žádost)	
logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma	- napíše obsah knihy oblíbeného ruského spisovatele (gramatika – synonyma, antonyma, trpný rod přítomný, slova složená a sousloví, rozvité věty vedlejší, souřadné souvětí, supletivnost, řízenost, shoda, slovesné a předložkové vazby)	literární výchova

Výstupy z RVP	Učivo, dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma	- zorientuje se v obtížnějším textu týkajícím se běžných témat (čtený a slyšený text – jazykově nekomplikované a logicky strukturované text, texty informační, popisné i umělecké) - vyhledá další údaje ze života významných ruských,… osobností	1c
užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu	- porozumí složitějším textu o reáliích Ruska, ČR,… (geografické zařazení a stručný popis; významné události z historie, významné osobnosti; životní styl a tradice v porovnání s Českou republikou; kultura, umění a tradice, svátky, některé známé osobnosti a jejich úspěchy; ukázky významných literárních děl)	2, 3, 5 VMEGS, MuV, MeV český jazyk, zeměpis, hudební výchova, výtvarná výchova, dějepis

Výstupy z RVP	Učivo, dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
KVINTA (ruský jazyk od tercie)		
s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků	- upevňování probraného učiva z předcházejících ročníků - je schopen vyjadřovat názory na osobní vlastnosti lidí - charakterizuje příčiny, zdůvodňuje vlastní stanoviska - ovládá vyjadřování vzájemnosti, nutnosti, možnosti - dokáže vyjádřit omluvu a politování (morální postoje – omluva, odpuštění, pochvala, pokárání, lítost, přiznání) - podle obrázku demonstruje různé řečové situace - vyzná se v módních trendech (oblékání) - rozlišuje 4 roční období, interpretuje předpověď počasí	3e OSV (poznávání a rozvoj vlastní osobnosti)
sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek	- umí napsat žádost, poptávku, nabídku, reklamaci (gramatika – slova složená a sousloví, rozvité věty vedlejší, souřadné souvětí) - koupí si lístky na kulturní představení a zhodnotí jeho úroveň - seznámí ostatní se svým pracovním dnem, náplní víkendu, prázdnin - popíše cestu na dovolenou, zážitky z cest - stručně pohovoří o nejvýznamnějších místech a osobnostech kultury, vědy Ruska	1c MuV (základní problémy sociokulturních rozdílů) zeměpis, český jazyk
srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata	- čte s porozuměním, na základě přečteného nebo vyslechnutého textu rozliší pravdivost a nepravdivost výroků, odpoví na obsahové otázky, sám je formuluje	
využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma	- napíše text o životě známé osobnosti (delší písemný projev – stručný životopis, příběh, stručný popis; pravopis – interpunkce, pravidla u běžných slov)	
SEXTA (ruský jazyk od tercie)		
zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích	- diskutuje o mezilidských vztazích, vztazích v rodině, úrovni bydlení (oblast osobní – rodina a její společenské vztahy, přátelé, příbuzní, vybavení domácnosti, život mimo domov: kolej, hotel, domov přátel, okolní krajina, jednoduché vybavení, dovolená, osobní dopisy) - vypráví o problémech mladých lidí - při komunikaci v běžných situacích respektuje zvyklosti a základní pravidla zdvořilosti - bez větších obtíží s porozuměním a vyjadřováním reaguje na otázky, odpovídá a sám klade otázky na běžná témata	5 VMEGS základy společenských věd
jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související	- souvisle a bez přípravy hovoří o tématech týkajících se jeho samého, rodiny, zájmů a nejbližšího okolí - vyjádří vlastní názor, postoj – odmítnutí, zákaz, příkaz, možnost, nemožnost, nutnost, potřebu - používá základních výrazů pro vyjádření logických vztahů mezi větami	český jazyk
shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace	- vypráví o zajímavém člověku, události (samostatný ústní projev – popis, srovnání, vyprávění, krátké oznámení, jednoduše formulovaná prezentace, reprodukce kratšího	český jazyk

Výstupy z RVP	Učivo, dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	textu)	
sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek	- napíše inzerát (kratší písemný projev – jednoduchý formální dopis, žádost) - napíše text o životě známé ruské osobnosti nebo události (delší písemný projev – stručný životopis, příběh, stručný popis; pravopis – interpunkce, pravidla u běžných slov, stažené tvary)	literární výchova
využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma	- zorientuje se v obtížnějším textu týkajícím se běžných témat (čtený a slyšený text – jazykově nekomplikované a logicky strukturované text, texty informační, popisné i umělecké) - vyhledá další údaje ze života významných ruských,… osobností	1c
užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu	- porozumí složitějším textu o reáliích Ruska, ČR,… (geografické zařazení a stručný popis; významné události z historie, významné osobnosti; životní styl a tradice v porovnání s Českou republikou; kultura, svátky, tradice; některé známé osobnosti a jejich úspěchy; ukázky významných literárních děl)	2, 3, 5 VMEGS, MuV, MeV český jazyk, zeměpis, hudební výchova, výtvarná výchova, dějepis
s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků	- je schopen popsat jednotlivé dopravní prostředky, vyjmenovat výhody a nevýhody - dokáže komunikovat v různých situacích na letišti, nádraží, při celní a pasové kontrole, při uvítání a odjezdu hosta - je schopen objednat nocleh v hotelu (interakce – formální i neformální rozhovor, diskuse, korespondence, strukturovaný pohovor) - hraje scénky z restaurace (oblast veřejná – restaurace, jídelníčky) - je schopen popsat recept (oblast pracovní – jednoduchý recept) - dokáže hovořit o jídlech k určitým příležitostem, sestavit jídelníček - diskutuje o problémech životního prostředí (oblast společenská – příroda, životní prostředí	EV (člověk a životní prostředí), biologie
SEPTIMA (ruský jazyk od tercie)		
s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků	- má správné fonetické a pravopisné návyky - prohlubuje lexikální a gramatickou stránku jazyka - osvojí si používání trpného rodu, rozvitých vět vedlejších, souřadného souvětí - je schopen vyjadřovat názory na osobní vlastnosti lidí v diskusi, rozhovoru - charakterizuje příčiny, zdůvodňuje vlastní stanoviska v korespondenci i strukturovaném pohovoru	
rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová	- ovládá vyjadřování vzájemnosti, nutnosti, možnosti, nemožnosti, potřeby, nutnosti - dokáže vyjádřit emoce – překvapení, údiv, obavu, vděčnost, sympatie, lhostejnost, strach, morální postoje –	

Výstupy z RVP	Učivo, dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
zabarvení promluvy	omluvu, odpuštění, pochvalu, pokárání, přiznání a lítost	
užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení	- čte s porozuměním texty vztahující se k tématům, texty popisné, umělecké – ukázky významných literárních děl, informační – o významných osobnostech, událostech z historie	
využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžná téma	- získává informace z různých pramenů a médií – tisku, rozhlasu, televize, internetu,… - napíše podrobné texty na různá témata v podobě příběhu, stručného popisu, recenze, zprávy,…	
zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích	- diskutuje o mezilidských vztazích, společenských vztazích v rodině, vybavení domácnosti, životě mimo domov, životě na venkově a ve městě - vypráví o problémech mladých lidí, postojích názorech k okolí - orientuje se v problematice zdraví - řeší situace u lékaře, v lékárně (interakce – diskuse; oblast veřejná – zdravotní služby, oznámení, letáky) - je schopen hovořit o různých nemocech používá stylisticky vhodné obraty - dokáže hovořit o sportu všeobecně, o sportovních soutěžích, zná významné ruské sportovce, chápe význam paralympiády, orientuje se ve sportovním programu - orientuje se ve spojeních: sport a peníze, sport a zdraví, sport a fanoušci (oblast společenská – sport, media) - orientuje se v obchodování, v obchodních střediscích, v problematice koupě a prodeje, poskytování služeb, vedení podniku (oblast veřejná – služby, obchody, nákupní střediska, trhy, zboží, nálepky a obaly; oblast pracovní – obchodní administrativa, obchodní dopis, nákup a prodej)	VMEGS ZSV 5
reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím vhodných výrazů a frazeologických obratů	- bez větších obtíží s porozuměním a vyjadřováním reaguje na otázky, odpovídá a sám klade otázky na běžná témata - rozumí ději a sledu událostí knihy, filmu, audionahrávky, videonahrávky,… reprodukuje je,… - diskutuje o současném politickém vývoji, osobnostech kulturního života Ruska	
užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení	- čte s porozuměním delší a složitější texty vztahující se k tématům (věda, kultura, umění, historie, tradice, svátky)	
OKTÁVA (ruský jazyk od tercie)		
srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý autentický text se slovní zásobou na běžné téma	- upevňuje správné fonetické, pravopisné a gramatické návyky - prohlubuje lexikální a gramatickou stránku jazyka – ustálená slovní spojení, slovesné a předložkové vazby, přirovnání, nepravidelné časování a skloňování, přídavná jména slovesná, přechodníky - porozumí delším promluvám a přednáškám, reprodukuje je - reprodukuje většinu televizních zpráv, pořadů týkajících	

Výstupy z RVP	Učivo, dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	se aktuálních témat - reprodukuje snadno kratší text a vybere z něj důležitá fakta a informace	
reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím vhodných výrazů a frazeologických obratů	- orientuje se ve složité výměně názorů na již známá téma - zhodnotí texty současné prózy a motivy jednání postav - zhodnotí jednoduchá sdělení a standardní úřední a obchodní dopisy - formuluje svá přání ohledně budoucího povolání, - studia na VŠ, života na koleji vyjádří spokojenost či nespokojenost se svou prací - v diskusích odůvodní a obhájí své názory - vede plynulý rozhovor s rodilými mluvčími - vysvětlí své stanovisko k aktuálním otázkám - vyjádří své pocity	
využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžná téma	- vyjádří spokojenost či nespokojenost se svou prací - v diskusích odůvodní a obhájí své názory - vede plynulý rozhovor s rodilými mluvčími - vysvětlí své stanovisko k aktuálním otázkám - vyjádří své pocity - napíše jasné a podrobné texty na různá témata v podobě zprávy, dopisu, žádosti, inzerátu, eseje,… - vypracuje prezentaci o životním stylu a tradicích v Rusku a porovná je s tradicemi v ČR	

Výstupy z RVP	Učivo, dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
KVINTA (ruský jazyk od kvarty)		
reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obratů	- upevňuje správné fonetické, pravopisné a gramatické návyky - opakuje a prohlubuje výslovnostní a intonační dovednosti - popíše školní budovu (oblast vzdělávací – škola, učebny, školní prostory, učitelé, pomocný personál, vybavení školy, méně běžné školní pomůcky, významné školní dny a události, výuka, domácí úkoly, diskuze, video-texty, texty na obrazovce počítače, slovníky, příručky)	2, 3, 5 VMEGS, MuV, MeV český jazyk, zeměpis, hudební výchova, výtvarná výchova, dějepis
vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou v jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života	- vypracuje rozvrh hodin - navrhuje program na víkend - navrhne týdenní program pobytu pro ruské studenty - napíše seznamovací inzerát a odpoví na něj - vyjádří postoj, názor, stanovisko – souhlas, nesouhlas, svolení, prosba, odmítnutí - dokáže pracovat s plánkem města - orientuje se ve městě, popíše polohu různých míst a cestu k nim	3a základy společenských věd zeměpis
s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků	- porovnává cestování různými dopravními prostředky (české a ruské metro); lexikologie – ustálená slovní spojení, přirovnání, složené předložky - v rozhovorech se ptá na cestu a umí popsat cestu návštěvníkům města - jednoduchým způsobem vyjádří své pocity, plány (emoce – libost/nelibost, zájem/nezájem, radost/zklamání, překvapení, údiv, obava, vděčnost, sympatie, lhostejnost, strach) - pomocí nejzákladnějších výrazů vypráví minulé události - dokáže pozvat kamaráda na návštěvu, do kina,… - dokáže nakoupit základní potřeby - popisuje významné památky Moskvy, Petrohradu, Prahy	VMEGS (žijeme v Evropě)
sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek	- odpoví na osobní dopis (kratší písemný projev – pozdrav, vzkaz, přání, blahopřání, pozvání, odpověď; gramatika – synonyma, antonyma, základní vyjádření přítomnosti, minulosti a budoucnosti)	český jazyk
využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů	- dokáže vyplnit dotazník (oblast veřejná – formuláře) - orientuje se v televizním, divadelním programu (informace z médií – tisk, rozhlas, televize, internet, film, audionahrávky, videonahrávky, veřejná prohlášení, telefon)	
SEXTA (ruský jazyk od kvarty)		
s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků	- je schopen vyjadřovat názory na osobní vlastnosti lidí - charakterizuje příčiny, zdůvodňuje vlastní stanoviska - ovládá vyjadřování vzájemnosti, nutnosti, možnosti - dokáže vyjádřit omluvu a politování (morální postoje – omluva, odpuštění, pochvala, pokárání, lítost, přiznání) - podle obrázku demonstruje různé řečové situace - vyzná s módních trendech (oblékání) - rozlišuje 4 roční období, interpretuje předpověď počasí	3e
sestaví ústně i písemně	- umí napsat žádost, poptávku, nabídku, reklamaci	1c

Výstupy z RVP	Učivo, dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek	(gramatika – slova složená a sousloví, rozvité věty vedlejší, souřadné souvětí, supletivnost, řízenost, shoda) - koupí si lístky na kulturní představení a zhodnotí jeho úroveň - seznámí ostatní se svým pracovním dnem, náplní víkendu, prázdnin	
srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata	- čte s porozuměním, na základě přečteného nebo vyslechnutého textu rozliší pravdivost a nepravdivost výroků, odpoví na obsahové otázky, sám je formuluje	
SEPTIMA (ruský jazyk od kvarty)		
zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích	- diskutuje o mezilidských vztazích, vztazích v rodině, úrovní bydlení (oblast osobní – rodina a její společenské vztahy, přátelé, příbuzní, vybavení domácnosti, život mimo domov: kolej, hotel, domov přátel, okolní krajina, jednoduché vybavení pro sport a zábavu, život na venkově a ve městě, dovolená, svátky, osobní dopisy) - při komunikaci v běžných situacích respektuje zvyklosti a základní pravidla zdvořilosti - bez větších obtíží s porozuměním a vyjadřováním reaguje na otázky, odpovídá a sám klade otázky na běžná témata - popíše cestu na dovolenou, zážitky z cest - dokáže komunikovat v různých situacích na letišti, nádraží, při celní a pasové kontrole, při uvítání a odjezdu hosta - je schopen popsat jednotlivé dopravní prostředky, vyjmenovat výhody a nevýhody - je schopen objednat nocleh v hotelu (interakce – formální i neformální rozhovor, diskuse, korespondence, strukturovaný pohovor) - diskutuje o problémech životního prostředí (oblast společenská – příroda, životní prostředí)	5 VMEGS základy společenských věd zeměpis EV (Člověk a životní prostředí)
jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související	- souvisle a bez přípravy hovoří o tématech týkajících se jeho samého, jeho rodiny, zájmů a nejbližšího okolí - vyjádří vlastní názor, postoj – odmítnutí, zákaz, příkaz, možnost, nemožnost, nutnost, potřebu - používá základních výrazů pro vyjádření logických vztahů mezi větami - napíše text o životě známé ruské osobnosti (delší písemný projev – stručný životopis, příběh, stručný popis)	český jazyk
shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace	- vypráví o zajímavém člověku, příhodě (samostatný ústní projev – popis, srovnání, vyprávění, krátké oznámení, jednoduše formulovaná prezentace, reprodukce kratšího textu)	český jazyk
sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako	- napíše inzerát, kratší písemný projev – jednoduchý formální dopis, žádost - vyhledá další údaje ze života významných ruských	

Výstupy z RVP	Učivo, dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
lineární sled myšlenek	osobností	
logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma	- napíše obsah knihy oblíbeného ruského spisovatele (gramatika – synonyma, antonyma, základní vyjádření přítomnosti, minulosti a budoucnosti, slova složená a sousloví, rozvité věty vedlejší, souřadné souvětí, supletivnost, řízenost, shoda)	literární výchova
užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení	- zorientuje se v obtížnějším textu týkajícím se běžných témat (čtený a slyšený text – jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty, informační, popisné i umělecké)	
odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu	- porozumí složitějším textu o reáliích Ruska, ČR,… (geografické zařazení a stručný popis; významné události z historie, významné osobnosti; životní styl a tradice v porovnání s Českou republikou; kultura, umění a sport, některé známé osobnosti a jejich úspěchy; ukázky významných literárních děl)	2, 3, 5 VMEGS, MuV, MeV český jazyk, zeměpis, hudební výchova, výtvarná výchova, dějepis
s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků	- je schopen popsat recept (oblast pracovní – jednoduchý recept) - hraje scénky z restaurace (interakce – formální i neformální rozhovor, diskuse; oblast veřejná – restaurace, jídelníčky) - dokáže hovořit o jídlech k určitým příležitostem	
využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů	chápe roli Ruska v současném světě (oblast společenská – kultura, tradice)	MuV (základní problémy sociokulturních rozdílů) D, Vv, Hv
OKTÁVA (ruský jazyk od kvarty)		
zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích	- vypráví o problémech mladých lidí - shrne generační problémy - bez větších obtíží s porozuměním a vyjadřováním reaguje na otázky, odpovídá a sám klade otázky na běžná témata (význam studia jazyků, profesní volba,…) - rozumí ději a sledu událostí knihy, filmu, audionahrávky, videonahrávky,… reprodukuje je	5 VMEGS
jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související	- souvisle a bez přípravy hovoří o tématech týkajících se jeho samého, rodiny, zájmů a nejbližšího okolí - vyjádří vlastní názor, postoj – odmítnutí, zákaz, příkaz, možnost, nemožnost, nutnost, potřebu - používá základních výrazů pro vyjádření logických vztahů mezi větami	 český jazyk
logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma	- napíše text o životě známé ruské osobnosti (delší písemný projev – stručný životopis, příběh, stručný popis)	

Výstupy z RVP	Učivo, dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace	- vypráví o zajímavém člověku, události (samostatný ústní projev – popis, srovnání, vyprávění, krátké oznámení, jednoduše formulovaná prezentace, reprodukce kratšího textu) - orientuje se v problematice o zdraví - řeší situace u lékaře, v lékárně (interakce – diskuse; oblast veřejná – zdravotní služby, oznámení, letáky) - je schopen hovořit o různých nemocech používá stylisticky vhodné obraty - dokáže hovořit o sportu všeobecně, o sportovních soutěžích, zná významné ruské sportovce, chápe význam paralympiády, orientuje se ve sportovním programu orientuje se ve spojeních: sport a peníze, sport a zdraví, sport a fanoušci (oblast společenská – sport, media) - orientuje se v obchodování, v obchodních střediscích, v problematice koupě a prodeje, poskytování služeb, vedení podniku (oblast veřejná – služby, obchody, nákupní střediska, trhy, zboží, nálepky a obaly; - oblast pracovní – obchodní administrativa, obchodní dopis, nákup a prodej) - popíše zařízení bytu, srovná přednosti bydlení na venkově a ve městě, v rodinném domě a v bytovém domě,…	český jazyk
logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma	- napíše obsah knihy oblíbeného ruského spisovatele (gramatika – trpný rod přítomný, slova složená a sousloví, rozvité věty vedlejší, souřadné souvětí)	literární výchova
odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu	- porozumí složitějším textu o reáliích Ruska, ČR,… (geografické zařazení a stručný popis; významné události z historie, významné osobnosti; životní styl a tradice v porovnání s Českou republikou; kultura, umění a sport, některé známé osobnosti a jejich úspěchy; ukázky významných literárních děl) - čte s porozuměním texty vztahující se k tématům	2, 3, 5 VMEGS, MuV, MeV český jazyk, zeměpis, hudební výchova, výtvarná výchova, dějepis
s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků	- formuluje svá přání ohledně budoucího povolání, studia na VŠ, života na koleji - vyjádří spokojenost či nespokojenost se svou prací - v diskusích odůvodní a obhájí své názory - vysvětlí své stanovisko k aktuálním otázkám - vyjádří své pocity	dějepis
využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma	- napíše jasné a podrobné texty na různá témata v podobě zprávy, dopisu, žádosti, inzerátu, eseje,… - získává informace z různých pramenů a médií – tisku, rozhlasu, televize, internetu,…	Čj, D, ZSV,Vv, Hv

MATEMATIKA

„Výsledek prověřuje čin.“
(Publius Ovidius Naso)

Charakteristika

Předmět vychází ze vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace RVP pro gymnázia, v prvním až třetím ročníku s časovou dotací 4 vyučovací hodiny týdně a 3 hodiny týdně v ročníku čtvrtém.

Matematika navazuje na již získané znalosti a dovednosti, postupně je stále více upevňuje, rozšiřuje a prohlubuje. Předmět rozvíjí logické myšlení, myšlení abstraktní a analytické. Rozvíjí a prohlubuje pochopení kvantitativních a prostorových vztahů reálného světa. Učí žáky srozumitelně a věcně argumentovat, aktivně si osvojit strategii řešení úloh a problémů. Rozvíjí geometrickou představivost v rovině a v prostoru a napomáhá získané dovednosti dále uplatnit v praktickém životě a v dalších vědních oborech.

Metody práce jsou založeny na samostatné práci i na vzájemné spolupráci (dvojice, skupiny). Žákům jsou předkládány problémové úlohy, jsou vedeni k samostatnému hledání možných řešení, formulaci svých názorů. Učí se srozumitelné a věcné argumentaci s cílem najít objektivní pravdu. Ve výuce může být využívána výpočetní technika, především kalkulátory, určité typy výukových programů a některé další pomůcky, které umožňují snadnější přístup k matematice. Všemi postupy uplatňovanými ve výuce se utváří a rozvíjí klíčové kompetence, především kompetence k učení, k řešení problémů, komunikativní.

V rámci výuky jsou žákům ve třetím a čtvrtém ročníku nabízeny volitelné předměty. Dvouletý Seminář z matematiky, jednoletý Cvičení z matematiky a jednoletý Infinitezimální počet. Jsou určeny zejména žákům, kteří budou potřebovat matematiku k přijímacím zkouškám a k dalšímu studiu na vysokých školách, zejména s ekonomickým zaměřením, dále se zaměřením na přírodní vědy, informatiku, techniku, a žákům s hlubším zájmem o matematiku.

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
KVINTA, 1. ROČNÍK		
ARGUMENTACE A OVĚŘOVÁNÍ		
čte a zapisuje tvrzení v symbolickém jazyce matematiky zdůvodňuje svůj postup a ověřuje správnost řešení problému rozliší definici a větu, rozliší předpoklad a závěr věty	**Základní poznatky z matematiky – výrok, definice, věta** - rozeznává, kdy je věta výrok - používá symboliku výrokového počtu - rozlišuje předpoklad a závěr věty **Množiny – množina, prvek množiny, podmnožina, sjednocení, průnik, rozdíl, doplněk, rovnost množin a Vennovy diagramy** - zapisuje a určuje množinu výčtem prků, charakteristickou vlastností a množinovou symbolikou - provádí operace s množinami - užívá Vennovy diagramy při řešení různých množinových situací	
ČÍSLO A PROMĚNNÁ		
užívá vlastnosti dělitelnosti přirozených čísel operuje s intervaly, aplikuje geometrický význam absolutní hodnoty provádí operace s mocninami a odmocninami, upravuje číselné výrazy odhaduje výsledky numerických výpočtů a efektivně je provádí, účelně využívá kalkulátor upravuje efektivně výrazy s proměnnými, určuje definiční obor výrazu rozkládá mnohočleny na součin vytýkáním a užitím vzorců, aplikuje tuto dovednost při řešení rovnic a nerovnic řeší lineární a kvadratické rovnice	**Číselné obory – přirozená, celá, racionální a reálná čísla** **Přirozená čísla** - provádí aritmetické operace s přirozenými čísly - rozlišuje prvočíslo a číslo složené, rozkládá přirozené číslo na prvočinitele - užívá pojem dělitelnosti přirozených čísel a znaky dělitelnosti - určuje největší společný dělitel a nejmenší společný násobek přirozených čísel **Celá čísla** - provádí aritmetické operace s celými čísly - užívá pojem opačné číslo **Racionální čísla** - pracuje s různými tvary zápisu racionálního čísla a provádí jejich převody - provádí operace se zlomky - provádí operace s desetinnými čísly včetně zaokrouhlování, určuje řád čísla - řeší praktické úlohy na procenta užitím trojčlenky - znázorňuje racionální číslo na číselné ose **Reálná čísla** - zařazuje číslo do příslušného číselného oboru - provádí aritmetické operace v číselných oborech - užívá pojmy opačné číslo a převrácené číslo - znázorňuje reálné číslo nebo jeho aproximaci na číselné ose - určuje absolutní hodnotu reálného čísla a chápe její geometrický význam - zapisuje a znázorňuje intervaly, jejich průnik, sjednocení a doplněk **Mocniny – mocniny s přirozeným, celým a racionálním exponentem, odmocniny** - užívá druhé a třetí mocniny a odmocniny	fyzika

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
a nerovnice, řeší soustavy rovnic, v jednodušších případech diskutuje řešitelnost nebo počet řešení rozlišuje ekvivalentní a neekvivalentní úpravy geometricky interpretuje číselné, algebraické a funkční vztahy, graficky znázorňuje řešení rovnic, nerovnic a jejich soustav analyzuje a řeší problémy, v nichž aplikuje řešení lineárních a kvadratických rovnic a jejich soustav	– provádí operace s mocninami s celočíselným exponentem **Výrazy s proměnnými – mnohočleny, lomené výrazy, výrazy s mocninami a odmocninami** **Algebraický výraz** – určuje hodnotu výrazu – určuje nulový bod výrazu **Mnohočleny** – provádí početní operace s mnohočleny – rozkládá mnohočlen na součin užitím vzorců a vytýkáním **Lomené výrazy** – provádí operace s lomenými výrazy – stanovuje definiční obor lomeného výrazu **Výrazy s mocninami a odmocninami** – provádí operace s výrazy obsahujícími mocniny a odmocniny – stanovuje definiční obor výrazu s odmocninou **Rovnice a nerovnice – lineární rovnice, nerovnice a jejich soustavy, kvadratická rovnice (diskriminant, vztahy mezi kořeny a koeficienty), rovnice a nerovnice v součinovém a podílovém tvaru, rovnice a nerovnice s absolutní hodnotou, rovnice s neznámou ve jmenovateli a pod odmocninou, logaritmické, exponenciální a goniometrické rovnice** **Lineární rovnice a jejich soustavy, rovnice s neznámou ve jmenovateli** – stanovuje definiční obor rovnice – řeší lineární rovnice o jedné neznámé a rovnice s neznámou ve jmenovateli – řeší početně i graficky rovnice obsahující výrazy s neznámou v absolutní hodnotě – vyjadřuje neznámou ze vzorce – používá rovnice při řešení slovní úlohy – řeší početně i graficky soustavu dvou lineárních rovnic o dvou neznámých – řeší soustavy tří lineárních rovnic o třech neznámých **Kvadratické rovnice** – řeší neúplné i úplné kvadratické rovnice – užívá vztahy mezi kořeny a koeficienty kvadratické rovnice – užívá kvadratickou rovnici při řešení slovní úlohy **Lineární a kvadratické nerovnice a jejich soustavy** – řeší lineární nerovnice s jednou neznámou a jejich soustavy – řeší rovnice a nerovnice v součinovém a podílovém tvaru – řeší nerovnice obsahující lineární výrazy s neznámou	fyzika IKT (Derive) IKT (Derive)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	v absolutní hodnotě – řeší početně i graficky kvadratické nerovnice	
GEOMETRIE		
používá geometrické pojmy, zdůvodňuje a využívá vlastnosti geometrických útvarů v rovině, na základě vlastností třídí útvary určuje vzájemnou polohu lineárních útvarů, vzdálenosti a odchylky využívá náčrt při řešení rovinného problému v úlohách početní geometrie aplikuje funkční vztahy, trigonometrii a úpravy výrazů, pracuje s proměnnými a iracionálními čísly řeší polohové a nepolohové konstrukční úlohy užitím všech bodů dané vlastnosti a pomocí konstrukce na základě výpočtu řeší planimetrické problémy motivované praxí	**Geometrie v rovině – rovinné útvary (klasifikace), obvody a obsahy; shodnost a podobnost trojúhelníků; Pythagorova věta a věty Euklidovy; množiny bodů dané vlastnosti; úhly v kružnici; konstrukční úlohy** **Planimetrické pojmy a poznatky** – pojmenovává, znázorňuje a správně užívá pojmy bod, přímka, polopřímka, rovina, polorovina, úsečka a úhly – vedlejší, vrcholové, střídavé, souhlasné – s porozuměním užívá polohové a metrické vztahy mezi geometrickými útvary v rovině (rovnoběžnost, kolmost a odchylka přímek, délka úsečky a velikost úhlu, vzdálenosti bodů a přímek) – rozlišuje konvexní a nekonvexní útvary – popisuje konvexní a nekonvexní útvary a jejich vlastnosti aplikuje v úlohách planimetrie – využívá množin všech bodů dané vlastnosti při řešení úloh konstrukční geometrie **Trojúhelníky** – pojmenovává a charakterizuje základní objekty v trojúhelníku (strany, vnitřní a vnější úhly, osy stran a úhlů, výšky, těžnice, střední příčky, kružnice opsaná a vepsaná) – správně a s porozuměním používá jejich vlastností – při řešení úloh argumentuje a využívá poznatky vět o shodnosti a podobnosti trojúhelníků – využívá poznatky o trojúhelnících (obvod, obsah, výška, Pythagorova a Euklidovy věty, poznatky o těžnicích a těžišti, goniometrické funkce v pravoúhlém trojúhelníku) v úlohách početní geometrie – aplikuje získané poznatky o trojúhelnících v úlohách konstrukční geometrie **Mnohoúhelníky** – vyjmenovává základní druhy čtyřúhelníků – rozlišuje základní druhy čtyřúhelníků (různoběžníky, rovnoběžníky, lichoběžníky) – uvádí znaky a příklady pravidelných mnohoúhelníků – prozkoumává a popisuje vlastnosti čtyřúhelníků a mnohoúhelníků a nachází rozdíly – pojmenovává, znázorňuje a správně užívá základní objekty ve čtyřúhelníku (strany, vnitřní a vnější úhly, osy stran a úhlů, kružnice opsaná a vepsaná, úhlopříčky, výšky) – popisuje vlastnosti konvexních mnohoúhelníků – aplikuje vlastnosti konvexních mnohoúhelníků v úlohách planimetrie – s porozuměním užívá poznatků o čtyřúhelníku	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	a mnohoúhelnících (obvod, obsah, vlastnosti úhlopříček a kružnice opsaná nebo vepsaná) v úlohách početní geometrie – aplikuje získané poznatky o mnohoúhelnících v úlohách konstrukční geometrie **Kružnice a kruh** – vyslovuje definici kružnice a kruhu – pojmenovává, načrtává nebo znázorňuje základní objekty v kružnici a kruhu (tětiva, kružnicový oblouk, kruhová výseč a úseč, mezikruží) – aplikuje získané poznatky při řešení úloh – objasňuje polohové vztahy mezi body, přímkami a kružnicemi – reprodukuje metrické poznatky o kružnicích a kruzích (obvod, obsah, velikost obvodového a středového úhlu) a potřebné vzorce se učí zpaměti, popřípadě je vysvětluje a zdůvodňuje – získané metrické poznatky používá v úlohách početní geometrie – používá získaných a osvojených poznatků o kružnici a kruhu v úlohách konstrukční geometrie	
SEXTA, 2. ROČNÍK		
ČÍSLO A PROMĚNNÁ		
v jednodušších případech diskutuje řešitelnost nebo počet řešení rozlišuje ekvivalentní a neekvivalentní úpravy geometricky interpretuje číselné, algebraické a funkční vztahy, graficky znázorňuje řešení rovnic, nerovnic a jejich soustav analyzuje a řeší problémy, v nichž aplikuje řešení lineárních a kvadratických rovnic a jejich soustav	**Rovnice a nerovnice – lineární rovnice, nerovnice a jejich soustavy, kvadratická rovnice (diskriminant, vztahy mezi kořeny a koeficienty), rovnice a nerovnice v součinovém a podílovém tvaru, rovnice a nerovnice s absolutní hodnotou, rovnice s neznámou ve jmenovateli a pod odmocninou, logaritmické, exponenciální a goniometrické rovnice** **Lineární a kvadratické rovnice** – řeší lineární rovnice s parametrem – řeší kvadratické rovnice s parametrem – řeší soustavy lineární a kvadratické rovnice o dvou neznámých **Rovnice s neznámou pod odmocninou** – řeší rovnice s neznámou pod odmocninou, při řešení rovnic rozlišuje ekvivalentní a neekvivalentní úpravy	IKT (Derive)
ARGUMENTACE A OVĚŘOVÁNÍ		
čte a zapisuje tvrzení v symbolickém jazyce matematiky	**Základní poznatky z matematiky – výrok, definice, věta, důkaz** – rozeznává, kdy je věta výrok – užívá správně logické spojky a kvantifikátory	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
užívá správně logické spojky a kvantifikátory rozliší správný a nesprávný úsudek vytváří hypotézy, zdůvodňuje jejich pravdivost a nepravdivost, vyvrací nesprávná tvrzení zdůvodňuje svůj postup a ověřuje správnost řešení problému	– neguje výroky s kvantifikátory a s číselnými údaji – rozlišuje předpoklad a závěr věty – rozlišuje hlavní typy důkazů **Výroková logika** – určuje pravdivostní hodnotu složeného výroku – pracuje s o obrácenou a obměněnou větou – neguje složené výroky – vyvrací jednoduchá matematická tvrzení, uvádí protipříklady – rozliší správný a nesprávný úsudek	
ZÁVISLOSTI A FUNKČNÍ VZTAHY		
načrtne grafy požadovaných funkcí (zadaných jednoduchým funkčním předpisem) a určí jejich vlastnosti formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných funkcí využívá poznatky o funkcích při řešení rovnic a nerovnic, při určování kvantitativních vztahů aplikuje vztahy mezi hodnotami exponenciálních, logaritmických a goniometrických funkcí a vztahy mezi těmito funkcemi modeluje závislosti reálných dějů pomocí známých funkcí řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o funkcích	**Obecné poznatky o funkcích – pojem funkce, definiční obor a obor hodnot, graf funkce, vlastnosti funkcí** **Základní poznatky o funkcích** – používá různá zadání funkce v množině reálných čísel a pracuje s porozuměním s pojmy definiční obor, obor hodnot, hodnota funkce v bodě, graf funkce – určuje průsečíky grafu funkce s osami soustavy souřadnic, sestrojí graf elementární funkce a přiřadí mu předpis funkce $y = f(x)$ – rozhoduje, zda je funkce sudá nebo lichá, prostá, omezená, periodická, stanovuje definiční obory a obory hodnot funkcí, intervaly monotonie a body, v nichž funkce nabývá lokální a globální extrémy – sestrojuje s využitím grafu funkce $y = f(x)$ grafy funkcí $y = f(x-m) + n$, $y = \|f(x)\|$, $y = f(\|x\|)$, $y = f(-x)$, $y = -f(x)$ – používá pojem inverzní funkce, rozhoduje, zda k dané funkci existuje funkce inverzní, určuje ji a načrtává její graf – intuitivně užívá poznatky o složené funkci – modeluje reálné závislosti pomocí funkcí **Funkce – lineární funkce, kvadratická funkce, funkce s absolutní hodnotou, lineární lomená funkce, mocninné funkce, funkce druhá odmocnina, exponenciální, logaritmické a goniometrické funkce, vztahy mezi goniometrickými funkcemi** **Lineární funkce** – vysvětluje pojem přímá úměrnost a popisuje její vlastnosti – určuje lineární funkci, sestrojuje její graf – využívá geometrický význam parametrů a, b v předpisu funkce $y = ax + b$ ke konstrukci grafu a popisu vlastností funkce	fyzika, chemie, biologie

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	– určuje předpis lineární funkce z daných bodů nebo grafu funkce – sestrojuje graf lineární funkce s absolutními hodnotami a určuje základní vlastnosti funkce – řeší reálné problémy pomocí lineární funkce **Kvadratické funkce** – určuje kvadratickou funkci, vysvětluje význam parametru *a* v předpisu kvadratické funkce, upravuje předpis funkce pro sestrojení grafu, sestrojuje graf – stanovuje definiční obor a obor hodnot funkce, nachází bod, v němž nabývá funkce extrému, určuje intervaly monotonie – sestrojuje graf kvadratické funkce s absolutní hodnotou – řeší reálné problémy pomocí kvadratické funkce **Mocninné funkce** – určuje mocninnou funkci s celočíselným exponentem a funkce druhá a třetí odmocnina, sestrojuje grafy těchto funkcí – stanovuje definiční obor, obor hodnot, intervaly monotonie – užívá mocninu s racionálním exponentem a ovládá početní výkony s mocninami a odmocninami **Lineární lomená funkce** – používá pojem a vlastnosti nepřímé úměrnosti – rozpoznává lineární lomenou funkci, upravuje předpis funkce, určuje asymptoty, načrtává graf lineární lomené funkce posunutím grafu nepřímé úměrnosti – určuje definiční obor lineární lomené funkce, obor hodnot, intervaly monotonie – načrtává graf lineární lomené funkce s absolutní hodnotou – řeší reálné problémy pomocí lineární lomené funkce **Exponenciální a logaritmické funkce, rovnice a nerovnice** – rozpoznává exponenciální funkci a načrtává její graf – s porozuměním aplikuje pojem inverzní funkce na definici logaritmické funkce, rozpoznává logaritmickou funkci a načrtává její graf – stanovuje definiční obor a obor hodnot u obou funkcí, stanovuje typ monotonie v závislosti na hodnotě základu – řeší exponenciální a logaritmické rovnice a jednoduché nerovnice, používá logaritmu a jeho vlastností – aplikuje poznatky o exponenciálních a logaritmických funkcích při řešení reálných problémů **Goniometrické funkce, rovnice a nerovnice** – používá pojmu orientovaný úhel a jeho hodnoty v míře stupňové a obloukové – definuje goniometrické funkce v pravoúhlém	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	trojúhelníku – definuje goniometrické funkce v oboru reálných čísel, používá jednotkové kružnice – načrtává grafy goniometrických funkcí $y = f(x)$ a grafy funkcí $y = a \cdot f(bx+c) + d$, určuje jejich definiční obor – používá vztahy mezi goniometrickými funkcemi – řeší goniometrické rovnice a jednoduché nerovnice – aplikuje poznatky o goniometrických funkcích při řešení reálných problémů	
GEOMETRIE		
v úlohách početní geometrie aplikuje funkční vztahy, trigonometrii a úpravy výrazů, pracuje s proměnnými a iracionálními čísly	**Trigonometrie – sinová a kosinová věta; trigonometrie pravoúhlého a obecného trojúhelníku** **Trojúhelníky** – aplikuje poznatky o trojúhelnících v úlohách početní geometrie – řeší pravoúhlý trojúhelník – používá sinovou a kosinovou větu při řešení obecného trojúhelníku – aktivně užívá vzorce pro výpočet obsahu trojúhelníku při řešení úloh	fyzika
SEPTIMA, 3.ROČNÍK		
GEOMETRIE		
používá geometrické pojmy, zdůvodňuje a využívá vlastnosti geometrických útvarů v rovině a v prostoru, na základě vlastností třídí útvary využívá náčrt při řešení rovinného nebo prostorového problému řeší polohové a nepolohové konstrukční úlohy pomocí shodných zobrazení zobrazí ve volné rovnoběžné projekci hranol a jehlan, sestrojí a zobrazí rovinný řez těchto těles řeší planimetrické a stereometrické problémy motivované	**Geometrie v rovině – shodná zobrazení (osová a středová souměrnost, posunutí, otočení); stejnolehlost; konstrukční úlohy** **Geometrická zobrazení** – poznává, popisuje a rozlišuje shodná zobrazení (souměrnosti, posunutí, otočení) a používá při řešení úloh jejich vlastnosti – poznává, popisuje a rozlišuje stejnolehlost nebo podobnost útvarů a používá při řešení úloh jejich vlastnosti – používá poznatky o shodnosti a podobnosti v úlohách konstrukční geometrie **Geometrie v prostoru – polohové a metrické vlastnosti; základní tělesa, povrchy a objemy, volné rovnoběžné promítání** **Polohové vlastnosti útvarů v prostoru** – určuje a charakterizuje vzájemnou polohu bodů, přímek, přímky a roviny, rovin – zobrazí jednoduchá tělesa ve volném rovnoběžném promítání – konstruuje rovinné řezy hranolu a jehlanu **Metrické vlastnosti útvarů v prostoru** – vypočítává vzdálenost bodu od přímky a roviny, odchylku dvou přímek, přímky a roviny, dvou rovin **Tělesa** – poznává a charakterizuje jednotlivá tělesa (krychli,	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
praxí užívá různé způsoby analytického vyjádření přímky v rovině (geometrický význam koeficientů) řeší analyticky polohové a metrické úlohy o lineárních útvarech v rovině využívá charakteristické vlastnosti kuželoseček k určení analytického vyjádření z analytického vyjádření (z osové nebo vrcholové rovnice) určí základní údaje o kuželosečce řeší analyticky úlohy na vzájemnou polohu přímky a kuželosečky	kvádr, hranol, jehlan, rotační válec, rotační kužel, komolý jehlan a komolý kužel, kouli a její části) – vypočítává jejich objem a povrch (krychle, kvádr, hranol, jehlan, rotační válec, rotační kužel, komolý jehlan a komolý kužel, koule a její části) – využívá poznatků o tělesech v praktických úlohách **Analytická geometrie v rovině a v prostoru – vektory a operace s nimi; analytická vyjádření přímky v rovině; kuželosečky (kružnice, elipsa, parabola a hyperbola)** **Souřadnice bodu a vektoru v rovině i prostoru** – určuje souřadnice bodu v kartézské soustavě souřadnic – určuje vzdálenost dvou bodů a souřadnice středu úsečky – vysvětluje s pochopením pojmy vektor a jeho umístění – určí souřadnice vektoru, zakreslí umístění vektoru v soustavě souřadné – určuje velikost vektoru, s pochopením reprodukuje odvození vztahu na výpočet velikosti vektoru – provádí operace s vektory (součet vektorů, násobek vektoru reálným číslem, skalární a vektorový součin vektorů), graficky sčítá vektory a násobí vektor reálným číslem – určuje velikost úhlu dvou vektorů **Přímka a rovina** – užívá parametrické vyjádření přímky v rovině a prostoru, obecnou rovnici přímky a směrnicový tvar rovnice přímky v rovině, uvádí souvislosti mezi jednotlivými způsoby vyjádření přímky v rovině – aplikuje v úlohách polohové vztahy, rozhoduje o vzájemné poloze přímek v rovině i v prostoru, v rovině využívá k určení vzájemné polohy všech tvarů rovnic přímky – užívá parametrické vyjádření roviny a obecnou rovnici roviny – aplikuje v úlohách polohové vztahy, rozhoduje o vzájemné poloze dvou rovin a přímky a roviny – aplikuje v úlohách metrické vztahy (vzdálenost bodu od přímky a od roviny, odchylka přímek, odchylka přímky a roviny, odchylka dvou rovin) **Kuželosečky** – charakterizuje kružnici jako množinu bodů s danými vlastnostmi a odvozuje středovou rovnici kružnice – charakterizuje elipsu, hyperbolu a parabolu jako množinu bodů s danými vlastnostmi, rozlišuje základní charakteristiky kuželoseček, využívá jejich vlastností k určení středové (vrcholové) rovnice – užívá obecné rovnice všech kuželoseček, uvádí souvislosti mezi obecnou rovnicí a středovým	fyzika

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	(vrcholovým) tvarem, vyjadřuje ze středového (vrcholového) tvaru obecnou rovnici a obráceně – z analytického vyjádření určí základní údaje o kuželosečce – aplikuje v úlohách polohové vztahy, určuje vzájemnou polohu přímky a kuželosečky, sestavuje rovnici tečny kuželosečky v jejím bodě	
OKTÁVA, 4. ROČNÍK		
ČÍSLO A PROMĚNNÁ		
aplikuje geometrický význam absolutní hodnoty řeší lineární a kvadratické rovnice a nerovnice geometricky interpretuje číselné, algebraické a funkční vztahy, graficky znázorňuje řešení rovnic, nerovnic a jejich soustav	**Číselné obory – komplexní čísla** **Komplexní čísla** – užívá Gaussovu rovinu k zobrazení komplexních čísel – vyjadřuje komplexní číslo v algebraickém i goniometrickém tvaru – vypočítává absolutní hodnotu a argument komplexního čísla a vysvětluje jejich geometrický význam – sčítá, odčítá, násobí a dělí komplexní čísla v algebraickém tvaru – násobí, dělí komplexní čísla v goniometrickém tvaru – umocňuje a odmocňuje komplexní čísla v goniometrickém tvaru užitím Moivreovy věty **Rovnice a nerovnice – lineární rovnice, kvadratická rovnice, binomické rovnice** – řeší lineární rovnice v oboru komplexních čísel – řeší kvadratické rovnice s reálnými koeficienty v oboru komplexních čísel – řeší binomické rovnice – graficky znázorňuje řešení rovnic, nerovnic a jejich soustav	seminář z fyziky
ZÁVISLOSTI A FUNKČNÍ VZTAHY		
formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných funkcí a posloupností řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o funkcích a posloupnostech interpretuje z funkčního hlediska složené úrokování, aplikuje exponenciální funkci a geometrickou posloupnost ve finanční matematice	**Posloupnost – určení a vlastnosti posloupností, aritmetická a geometrická posloupnost** **Základní poznatky o posloupnostech** – používá znalostí o funkcích při úvahách a řešení úloh o posloupnostech – určuje posloupnost vzorcem pro *n*-tý člen, rekurentně, graficky – používá důkaz matematickou indukcí **Aritmetická a geometrická posloupnost** – poznává aritmetickou posloupnost a určuje její diferenci – poznává geometrickou posloupnost a určuje její kvocient – naučí se zpaměti základní vzorce aritmetické a geometrické posloupnosti, popisuje je vlastními slovy, popřípadě zdůvodňuje – účelně využívá základních vzorců aritmetické a geometrické posloupnosti a získaných poznatků	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	v zadaných úlohách **Limita posloupnosti a nekonečná geometrická řada** − užívá s porozuměním pojmy vlastní a nevlastní limita posloupnosti − užívá věty o limitách posloupnosti k výpočtu limity posloupnosti − rozhoduje, zda je geometrická řada konvergentní nebo divergentní, a následně vypočítává její součet **Využití posloupností pro řešení úloh z praxe** − využívá posloupností pro řešení úloh z praxe − řeší úlohy z finanční matematiky týkající se jednoduchého a složeného úrokování	
PRÁCE S DATY, KOMBINATORIKA, PRAVDĚPODOBNOST		
řeší reálné problémy s kombinatorickým podtextem (charakterizuje možné případy, vytváří model pomocí kombinatorických skupin a určuje jejich počet) využívá kombinatorické postupy při výpočtu pravděpodobnosti, upravuje výrazy s faktoriály a kombinačními čísly diskutuje a kriticky zhodnotí statistické informace a daná statistická sdělení volí a užívá vhodné statistické metody k analýze a zpracování dat (využívá výpočetní techniku) reprezentuje graficky soubory dat, čte a interpretuje tabulky, diagramy a grafy, rozlišuje rozdíly v zobrazení obdobných souborů vzhledem k jejich odlišným charakteristikám	**Kombinatorika – elementární kombinatorické úlohy, variace, permutace a kombinace (bez opakování), binomická věta, Pascalův trojúhelník** − rozpoznává kombinatorické skupiny (variace s opakováním, variace, permutace a kombinace bez opakování), určuje jejich počty a užívá je v reálných situacích − provádí operace s faktoriály a kombinačními čísly − užívá binomickou větu při řešení úloh **Pravděpodobnost – náhodný jev a jeho pravděpodobnost, pravděpodobnost sjednocení a průniku jevů, nezávislost jevů** − používá s porozuměním pojmy náhodný jev, jistý jev, nemožný jev, opačný jev, nezávislost jevů, sjednocení a průnik jevů − určuje pravděpodobnost náhodného jevu, řeší pravděpodobnost sjednocení nebo průniku dvou jevů **Práce s daty – analýza a zpracování dat v různých reprezentacích, statistický soubor a jeho charakteristiky (vážený aritmetický průměr, medián, modus, percentil, kvartil, směrodatná odchylka, mezikvartilová odchylka)** − vysvětluje a používá pojmy statistický soubor, rozsah souboru, statistická jednotka, statistický znak, četnost a relativní četnost − určuje četnost a relativní četnost hodnoty znaku, sestaví tabulku četností, graficky znázorňuje rozdělení četností − určuje charakteristiky polohy a variability (průměry, modus, medián, rozptyl, směrodatná odchylka) − vyhledává a vyhodnocuje statistická data v grafech a tabulkách	fyzika IKT (Excel)

FYZIKA

„Pochybování je počátek moudrosti.“
(René Descartes)

Charakteristika

Vyučovací předmět Fyzika vychází ze vzdělávacího oboru Fyzika, který je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda v RVP pro gymnázia. Fyzikální vzdělávání poskytují ve všech ročnících klíčové kompetence:

1. Kompetence k učení
2. Kompetence k řešení problémů
3. Kompetence komunikativní
4. Kompetence sociální a personální
5. Kompetence občanské
6. Kompetence k podnikavosti

Vyučovací předmět integruje průřezové téma Environmentální výchova, Osobnostní a sociální výchova a Mediální výchova. Úkolem výuky předmětu fyzika je osvojení základních fyzikální pojmů a zákonitostí, rozvíjení přirozené touhy po poznání světa, ve kterém žijeme, pochopení nejobecnějších zákonů přírodovědy, které jsou základem přírodních, technických a lékařských věd.

Vyučovací předmět směřuje k tomu, aby žáci chápali základní ekologické souvislosti a postavení člověka v přírodě a aby dokázali posoudit vliv činnosti člověka na složky životního prostředí a možnosti jeho ochrany.

Předmět je realizován jako povinný pro žáky 1. – 4. ročníku čtyřletého studia a kvinty – oktávy osmiletého studia s týdenní časovou dotací 2 hodiny. V 1. – 3. ročníku a v kvintě – septimě se část vzdělávacího obsahu fyzika realizuje v předmětu laboratorní práce, ve kterém se dělí o jednu hodinu týdně s předměty Chemie a Biologie. V této hodině se převážně realizují laboratorní úlohy, jejichž seznam je uveden. Pro žáky s větším zájmem o fyziku je určen volitelný předmět Seminář z fyziky, který je dvouletý nebo jednoletý.

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
KVINTA, 1. ROČNÍK		
FYZIKÁLNÍ VELIČINY A JEJICH MĚŘENÍ		
měří vybrané fyzikální veličiny vhodnými metodami, zpracuje a vyhodnotí výsledky měření rozliší skalární veličiny od vektorových a využívá je při řešení fyzikálních problémů a úloh	**Soustava fyzikálních veličin a jednotek – SI** - vysvětluje pojem fyzikální veličina - používá k zápisu fyzikální veličiny správné označení - uvádí a zapisuje základní a odvozené jednotky fyzikálních veličin - převádí uvedené jednotky, vyjadřuje je pomocí mocnin o základu 10 - změří vybrané fyzikální veličiny vhodnými měřidly - dodržuje pravidla správného měření měřidly - měří opakovaně fyzikální veličiny a zapisuje je do tabulky - vypočítá aritmetický průměr - rozlišuje skalární a vektorové fyzikální veličiny - používá správné označení skalární a vektorové veličiny - znázorňuje vektorovou veličinu orientovanou úsečkou - provádí operace s některými vektorovými veličinami **Absolutní a relativní odchylka měření** - určuje absolutní a relativní odchylku - zapisuje výsledek měření s absolutní a relativní odchylkou - vypočítá fyzikální veličinu z naměřených veličin a určuje absolutní a relativní odchylku	1, 2, 3 OSV Matematika
POHYB TĚLES A JEJICH VZÁJEMNÉ PŮSOBENÍ		
užívá základní kinematické vztahy při řešení problémů a úloh o pohybech rovnoměrných a rovnoměrně zrychlených/zpomalených určí v konkrétních situacích síly a jejich momenty působící na těleso a určí výslednici sil využívá (Newtonovy) pohybové zákony k předvídání pohybu těles využívá zákony zachování některých důležitých fyzikálních	**Kinematika pohybu** – vztažná soustava, poloha a změna polohy tělesa, jeho rychlost a zrychlení žák - rozhoduje, zda jde o pohyb či klid tělesa vzhledem k jinému tělesu - pracuje se vztažnou soustavou - vysvětluje pojmy trajektorie, dráha - rozlišuje pohyby podle trajektorie a rychlosti - vysvětluje na příkladech, kdy těleso koná pohyb rovnoměrný, rovnoměrně zrychlený a zpomalený - vysvětluje pojem zrychlení, uvádí vzorec a pracuje s ním - určuje rychlost, dráhu, případně zrychlení rovnoměrného, rovnoměrně zrychleného a zpomaleného pohybu - řeší úlohy z praxe - znázorní graficky závislost dráhy, rychlosti na čase - čte z grafů - užívá vektory při skládání pohybů - určuje rychlost bodu po kružnici - užívá pojmy úhlová rychlost, perioda, frekvence, dostředivé zrychlení - řeší úlohy týkající se pohybu po kružnici	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
veličin při řešení problémů a úloh objasní procesy vzniku, šíření, odrazu a interference mechanického vlnění	**Dynamika pohybu** – hmotnost a síla, 1.-3.pohybový zákon, inerciální soustava, hybnost tělesa, tlaková síla, tlak, třecí síla, síla pružnosti, gravitační a tíhová síla, gravitační pole, moment síly, práce, výkon, souvislost změny mechanické energie s prací, zákony zachování hmotnosti, hybnosti a energie - vyslovuje Newtonovy zákony a využívá je k předvídání pohybu těles - aplikuje Newtonovy zákony v různých situacích - řeší konkrétní úlohy v inerciálních i neinerciálních soustavách - definuje hybnost hmotného bodu a formuluje 2. Newtonův zákon pomocí změny hybnosti - vyslovuje zákon zachování hybnosti a hmotnosti a využívá ho k řešení úloh - objasňuje a používá pojmy tlaková síla, tlak, brzdná síla – třecí síla, smykové tření a valivý odpor, síla pružnosti - vysvětluje význam třecí síly pro pohyb těles v denní a technické praxi - řeší praktické úlohy týkající se tlaku a třecí síly - používá a vysvětluje pojmy gravitační pole, gravitační síla, gravitační zrychlení - vyslovuje Newtonův gravitační zákon - osvojí si vztah pro výpočet gravitační síly a gravitačního zrychlení - rozlišuje veličiny tíhová síla, tíha tělesa a pojem tíhové zrychlení - řeší úlohy spojené s gravitační a tíhovou silou - rozlišuje pohyby v homogenním tíhovém poli Země – svislý vrh vzhůru, vodorovný vrh, šikmý vrh vzhůru - řeší praktické úlohy s problematikou vrhů, určuje délku, výšku vrhu - určuje kruhovou rychlost tělesa v centrálním gravitačním poli Země - vyslovuje a objasní Keplerovy zákony - řeší úlohy v gravitačním poli Slunce - definuje, kdy těleso koná práci - zapisuje a používá vztah pro výpočet práce, určí jednotku práce - určí velikost práce z grafu - definuje pojmy kinetická a potenciální energie a osvojí si vzorce pro jejich výpočet - vysvětluje souvislost změny mechanické energie s prací - vyslovuje zákon zachování energie a využívá ho při řešení problémů a praktických úloh - vysvětluje pojmy výkon a účinnost a na základě osvojených vzorců řeší konkrétní úlohy	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	- určuje v konkrétních případech velikost síly - definuje pojem moment síly vzhledem k ose otáčení - určuje výsledný moment sil - skládá a rozkládá síly, určuje výslednici sil působících na těleso - objasňuje pojem dvojice sil - vysvětluje pojem těžiště tělesa, určuje polohu těžiště některých těles - rozlišuje polohu stabilní, vratkou, volnou - určuje kinetickou energii tuhého tělesa pomocí momentu setrvačnosti	
SEXTA, 2. ROČNÍK		
využívá (Newtonovy) pohybové zákony k předvídání pohybu těles využívá zákony zachování některých důležitých fyzikálních veličin při řešení problémů a úloh objasní procesy vzniku, šíření, odrazu a interference mechanického vlnění	**Mechanické kmitání a vlnění** – kmitání mechanického oscilátoru, jeho perioda a frekvence, postupné vlnění, stojaté vlnění, vlnová délka a rychlost vlnění, zvuk, jeho hlasitost a intenzita - charakterizuje kmitavý pohyb - užívá veličiny frekvence, perioda, okamžitá výchylka a základní kinematické vztahy - popíše mechanický oscilátor, určí působící síly a jejich výslednici - vysvětlí jev nucené kmitání, pojem rezonance - popíše postupné vlnění - objasní proces vzniku a šíření mechanického vlnění - používá rovnici postupné vlny - objasní proces odrazu a interference mechanického vlnění - vysvětlí vznik stojatého vlnění - používá veličiny vlnová délka, rychlost šíření vlnění - vysvětlí Huygensův princip - uvede příklad mechanického vlnění – zvuk - rozlišuje hlasitost a intenzitu zvuku - charakterizuje infrazvuk, ultrazvuk	1bc, 2abcde, 3abcde
STAVBA A VLASTNOSTI LÁTEK		
objasní souvislost mezi vlastnostmi látek různých skupenství jejich vnitřní strukturou aplikuje s porozuměním termodynamické zákony při řešení konkrétních fyzikálních úloh využívá stavovou rovnici ideálního plynu stálé hmotnosti při předvídání stavových změn plynu	**Kinetická teorie látek –** charakter pohybu a vzájemných interakcí částic v látkách různých skupenství - uvede poznatky kinetické teorie látek - charakterizuje pohyb částic a vzájemné silové působení mezi nimi - objasní souvislost mezi vlastnostmi látek různých skupenství a jejich vnitřní strukturou **Termodynamika –** termodynamická teplota, vnitřní energie a její změna, teplo, první a druhý termodynamický zákon, měrná tepelná kapacita, různé způsoby přenosu vnitřní energie v rozličných systémech - definuje molární veličiny a termodynamickou teplotu - vnímá pojem vnitřní energie - uvede možnosti její změny - charakterizuje pojem tepelná výměna, teplo a používá	1ab, 2ac 1abc, 2abcf, 3abd

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	vztah pro jeho výpočet - objasní pojem měrná tepelná kapacita - používá kalorimetrickou rovnici a objasní její podstatu - uvede příklady způsobů přenosu vnitřní energie v různých systémech - vysvětlí pojem ideální plyn - využívá stavovou rovnici ideálního plynu - charakterizuje děje v plynech - využívá první zákon termodynamiky při charakteristice dějů v plynech - vysvětlí pojem práce plynu - charakterizuje a graficky znázorňuje kruhový děj - při řešení úloh s porozuměním aplikuje termodynamické zákony	
analyzuje vznik a průběh procesu pružné deformace pevných těles porovná zákonitosti teplotní roztažnosti pevných těles a kapalin a využívá je k řešení praktických problémů	**Vlastnosti látek –** normálové napětí, Hookův zákon, povrchové napětí kapaliny, kapilární jevy, součinitel teplotní roztažnosti pevných látek a kapalin, skupenské a měrné skupenské teplo - rozlišuje typy deformace pevného tělesa - definuje veličinu normálové napětí - zformuluje Hookův zákon a používá jej v úlohách - porovná zákonitosti teplotní roztažnosti pevných těles a teplotní objemové roztažnosti kapalin a využívá je k řešení praktických problémů - objasní pojmy povrchová vrstva, povrchová síla, povrchové napětí - popíše jevy na rozhraní pevného tělesa a kapaliny - popíše kapilární jevy - popíše změny skupenství látek - rozlišuje skupenské teplo a měrné skupenské teplo - sestaví jednoduchou rovnici skupenské přeměny - nakreslí fázový diagram a popíše jeho oblasti a křivky	1bcd, 2ac, 3bcd
SEPTIMA, 3. ROČNÍK		
ELEKTROMAGNETICKÉ JEVY		
porovnává účinky elektrického pole na vodič a izolant využívá Ohmův zákon při řešení praktických problémů aplikuje poznatky o mechanismech vedení elektrického proudu v kovech, polovodičích, kapalinách a plynech při analýze chování	**Elektrický náboj a elektrické pole –** elektrický náboj a jeho zachování, intenzita elektrického pole, elektrické napětí, kondenzátor - získává představu o fyzikálním silovém poli - používá zákon zachování energie - rozlišuje zdroje napětí **Elektrický proud v látkách –** proud jako veličina, Ohmův zákon pro část obvodu i uzavřený obvod - řeší jednoduché obvody s jedním zdrojem - měří napětí a proud v obvodu - používá měřicí přístroje - zapojuje jednoduché obvody	výchova ke zdraví (účinky elektrického proudu na člověka)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
těles z těchto látek v elektrických obvodech využívá zákon elektromagnetické indukce k řešení problémů a k objasnění funkce elektrických zařízení porovnává šíření různých druhů elektromagnetických vlnění v rozličných prostředích	**Elektrický odpor, elektrická energie a výkon stejnosměrného proudu, polovodičová dioda** - určuje základní vlastnosti elektrických spotřebičů - porovnává účinnosti dějů při přeměnách elektrické energie **Magnetické pole –** pole magnetů a vodičů s proudem, magnetická indukce, indukované napětí - zdokonaluje se v modelování silového pole - rozlišuje účinky magnetického a elektrického pole **Střídavý proud –** harmonické střídavé napětí a proud, jejich frekvence, výkon střídavého proudu, generátor střídavého proudu, elektromotor, transformátor - získává představy o výrobě, využívání a distribuci elektrické energie - rozlišuje jednotlivé typy elektráren z hlediska přeměn a využití jednotlivých druhů energie **Elektromagnetické záření –** elektromagnetická vlna, spektrum elektromagnetického záření - získává představu o účincích jednotlivých druhů elektromagnetických vlnění - určuje zdroje elektromagnetického vlnění	EV
OKTÁVA, 4.ROČNÍK		
SVĚTLO		
porovnává šíření různých druhů elektromagnetických vlnění v rozličných prostředích využívá zákony šíření světla v prostředí k určování vlastností zobrazení předmětů jednoduchými optickými systémy	**Vlnové vlastnosti světla** – charakterizuje základní pojmy týkající se vlnové vlastnosti světla – šíření světla, odraz a lom světla, disperze světla, barva světla - objasní interferenci světla na tenké vrstvě a ohyb světla na mřížce - charakterizuje základní principy speciální teorie relativity a některé její důsledky - charakterizuje základní fotometrické veličiny **Optické zobrazování** – aplikuje poznatky o odrazu světla na rovinném a kulovém zrcadle – zdánlivý a skutečný obraz, určuje obraz graficky, používá zobrazovací rovnici a vztahy pro příčné zvětšení - aplikuje poznatky o lomu světla na tenké čočce - určuje obraz graficky - používá zobrazovací rovnici a vztahy pro příčné zvětšení - popíše oko jako optický systém - objasní pojem zorný úhel - popíše zobrazení lupou	2abc, 3bc OSV EV (člověk a životní prostředí)
MIKROSVĚT		
využívá poznatky o kvantování energie záření a mikročástic	**Kvanta a vlny –** foton a jeho energie, korpuskulárně vlnová povaha záření a mikročástic - objasní fotoelektrický jev	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
k řešení fyzikálních problémů posoudí jadernou přeměnu z hlediska vstupních a výstupních částic i energetické bilance využívá zákon radioaktivní přeměny k předvídání chování radioaktivních látek navrhne možné způsoby ochrany člověka před nebezpečnými druhy záření	- charakterizuje foton a jeho energii - vysvětlí korpuskulární a vlnovou povahu záření a mikročástic **Atomy –** kvantování energie elektronů v atomu, spontánní a stimulovaná emise, laser, jaderná energie, syntéza a štěpení jader atomů, řetězová reakce, jaderný reaktor - objasní zákonitosti kvantování energie atomů - vysvětlí princip spontánní a stimulované emise - popíše laser - charakterizuje radioaktivitu a typy radioaktivních přeměn - využívá zákon radioaktivní přeměny - popíše jadernou syntézu a štěpení těžkých jader a posoudí jejich využití - vysvětlí řetězovou reakci - popíše jaderný reaktor a jadernou elektrárnu - navrhne základní principy ochrany před škodlivými účinky jaderného záření	chemie

Seznam prováděných laboratorních úloh v 1. – 3. ročníku a v kvintě až septimě
minimální počet: 4 úlohy v ročníku

KVINTA, 1. ROČNÍK

Volný pád – měření tíhového zrychlení
Rozklad sil na nakloněné rovině
Zrychlený pohyb
Měření délky tělesa
Měření součinitele smykového tření
Pohyb kuličky po nakloněné rovině
Vrh vodorovný
Vrh šikmý
Ověření vztahu pro páku
Číslo π
Určení tíhového zrychlení

SEXTA, 2. ROČNÍK

Měření hustoty válce
Měření hustoty kamenů, slané vody, vzduchu
Měření hustoty kapalin – Archimédův zákon
Měření rychlosti kapaliny vytékající z nádoby
Tepelná kapacita kalorimetru
Měrná tepelná kapacita kovů
Objem plynu
Stanovení součinitele vzpružívosti míčku
Deformace pevného tělesa
Povrchové napětí
Závislost teploty vody na ohřívání
Změny skupenství, teplotní roztažnost kapalin
Určení měrného skupenského tepla tání ledu
Určení měrného skupenského tepla varu vody
Zjišťování neznámé závislosti

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy

Doba kmitu kyvadla
Měření tuhosti pružiny

SEPTIMA, 3. ROČNÍK
Zapojování obvodů
Měření napětí, proudu a odporu
Měření napětí, proudu a výpočet odporu
Měření kapacity kondenzátoru z vybíjecí křivky
Určení voltampérových charakteristik spotřebičů
Měření měrného odporu kovového vodiče
Měření odporu spojených rezistorů
Zatěžovací charakteristika zdroje
Závislost odporu termistoru a cívky na teplotě
Voltampérová charakteristika diod
Voltampérová charakteristika LED (svítivých diod)
Tranzistory
Vedení elektrického proudu v elektrolytu
Určení Faradayovy konstanty
Práce elektrického proudu
Určení měrného náboje elektronu
Sestrojení kompasu
Měření horizontální složky magnetického pole Země
Měření magnetické indukce permanentního magnetu
Obvod střídavého proudu s rezistorem, cívkou a kondenzátorem
Ověření vzorců pro výpočet kapacitance a induktance
Studium průchodu střídavého proudu kondenzátorem
Ověření vztahů v RLC obvodu
Studium rezonanční křivky LC obvodu
Rezonanční křivka LC obvodu

CHEMIE

„Příroda se podřizuje jen tomu, kdo se cítí být podřízen jí.“
(Francis Bacon)

Charakteristika

Předmět Chemie pro 1. – 4. ročník čtyřletého gymnázia a 5. – 8. ročník osmiletého gymnázia vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Počítá se s časovou dotací 2 hodiny týdně po celou dobu studia.

Výuka chemie na gymnáziu směřuje k pochopení základů chemie a k poznávání moderních technologií s využitím poznatků a dovedností z biologie a fyziky. Žáci se na vyšší úrovni seznamují se základy obecné, anorganické a organické chemie, biochemie, s vybranými poznatky chemie makromolekulárních látek a se základními metodami zkoumání chemických látek. Výuka předmětu chemie vede žáky k ovládnutí základních pracovních dovedností, metod a postupů, zejména z hlediska jejich praktického využití. Učí logickému uvažování a schopnosti ekologického myšlení.

Součástí výuky chemie jsou laboratorní práce. V jejich průběhu získávají žáci schopnosti a dovednosti v experimentální práci. Učí se deduktivnímu myšlení a zpracovávání zjištěných a naměřených poznatků.

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
KVINTA, 1. ROČNÍK		
OBECNÁ CHEMIE		
využívá odbornou terminologii při popisu látek a vysvětlování chemických dějů provádí chemické výpočty a uplatňuje je při řešení praktických problémů předvídá vlastnosti prvků a jejich chování v chemických procesech na základě poznatků o periodické soustavě prvků využívá znalosti o částicové struktuře látek a chemických vazbách k předvídání některých fyzikálně–chemických vlastností látek a jejich chování v chemických reakcích	**Soustavy látek a jejich složení** - popíše soustavu a rozliší směs homogenní a heterogenní - vysvětlí rozdíl mezi směsí a chemicky čistou látkou - vymezí pojem chemický prvek a chemická sloučenina, atom, molekula a ion - pojmenuje základní chemické nádobí a pomůcky a sestaví jednoduchou aparaturu - provede dělení složek směsi sedimentací, filtrací, krystalizací, sublimací a destilací a sestaví protokol o provedené laboratorní práci **Důležité veličiny a základní výpočty v chemii** - zapíše symboly fyzikálních veličin a jejich jednotky - vysvětlí pojem látkového množství, definuje jednotku mol, Ar, Mr - užívá definiční rovnice pro veličiny: molární hmotnost a molární objem, hmotnostní a objemový zlomek a molární koncentrace - vyhledá hodnoty základních chemických veličin v chemických tabulkách, jejich hodnoty odečte z grafu nebo schématu - řeší jednoduché příklady s použitím definičních a odvozených vztahů veličin nebo úměry - užívá výpočty ze vzorců u úloh na hmotnostní zlomek, empirický vzorec **Stavba atomu, radioaktivita, periodická soustava prvků** - popíše složení atomového jádra a rozdíly mezi pojmy nuklid, izotop, prvek - charakterizuje typy radioaktivního záření, rozdíly mezi přirozenou a umělou radioaktivitou, zapíše a doplní rovnice jaderných reakcí - vyhledá v chemických tabulkách příklady látek užívaných jako paliva a porovná jejich výhřevnost - uvede příklady oxidačně redukčních dějů v přírodě a technice (např. dýchací řetězec, fotolýza vody, galvanické články, elektrolýza) - vymezí pojem orbital, hodnoty a význam hlavního, vedlejšího, magnetického a spinového magnetického kvantového čísla, zapíše orbitaly pomocí symbolů a rámečků - zapíše elektronovou konfiguraci prvků a iontů podle pravidel o zaplňování orbitalů pomocí symbolů a rámečkových diagramů: s-, p-prvků a první řady d-prvků - vysvětlí pojmy perioda, skupina PSP a periodický zákon a zařadí a klasifikuje prvky PSP (s-, p-, d-, f–	1abcd, 2acdef, 3abdef, 4abcefgh, 5cdef, 6abcef OSV VMGES EV (člověk a životní prostředí) fyzika, matematika

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	prvky; nepřechodné, přechodné a vnitřně přechodné prvky; nekovy, polokovy, kovy) - aplikuje periodický zákon při charakteristice skupin nepřechodných prvků **Chemická vazba a vlastnosti látek** - vymezí podmínky vzniku chemické vazby, obsah pojmů délka vazby, vazebná (disociační) energie, násobnost (vazba σ a π), polarita chemické vazby (nepolární, polárně kovalentní, iontová vazba), kovová vazba, slabší vazebné interakce (vodíkové vazby a jejich vliv na fyzikální a chemické vlastnosti látek, van der Waalsovy síly) - určí vaznost atomů v molekulách a porovná ji s vazebnými možnostmi atomů v základním a excitovaném stavu - vymezí pojmy atomové (kovalentní), molekulové a iontové krystaly a kovy (kovové krystaly) - vysvětlí pomocí poznatků o složení a struktuře látek jejich fyzikální vlastnosti (teplotu tání a varu, vedení elektrického proudu v taveninách a vodných roztocích, rozpustnost látek v polárních a nepolárních rozpouštědlech) **Chemické reakce a jejich dělení: rozdělení, základní typy, tepelné změny při chemických reakcích, rychlost chemických reakcí** - definuje pojmy chemická reakce a chemická rovnice, výchozí látky (reaktanty) a produkty - zapíše chemickou reakci rovnicí a určí typ reakce - vyčíslí chemickou rovnici s použitím pravidla o zachování druhů atomů a pravidel pro vyčíslování redoxních rovnic, objasní podstatu průběhu oxidačně-redukčních (redoxních), acidobazických (protolytických), koordinačních (komplexotvorných) a srážecích reakcí, na základě chemického experimentu vysvětlí průběh reakce, určí typ reakce - uvede základní faktory ovlivňující rychlost chemické reakce (koncentrace látek, teplota, tlak, pozitivní a negativní katalyzátor) - vysvětlí pojmy aktivační energie a aktivovaný komplex - zapíše kinetickou rovnici chemické reakce - vysvětlí působení katalyzátorů a katalyzátorových jedů, vymezí pojmy homogenní a heterogenní katalýza - vysvětlí pojmy reakční teplo a standardní reakční teplo a klasifikuje chemické děje podle tepelné bilance (exotermické a endotermické reakce) - aplikuje termochemické zákony při výpočtu reakčního	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	tepla reakce z termochemických rovnic **Chemická rovnováha** - vysvětlí pojem chemické rovnováhy v soustavě a její dynamický charakter - zapíše vztah pro rovnovážnou konstantu z chemické rovnice dané chemické reakce, vypočítá hodnotu rovnovážné konstanty Kc - formuluje princip akce a reakce, posoudí vlivy na rovnovážné složení směsi změnou: koncentrace (látkového množství) reagujících látek, teploty, tlaku (v soustavě obsahující plynné látky) - posoudí význam optimálního průběhu chemické reakce v průmyslu - vymezí pojmy elektrolytická disociace, silný a slabý elektrolyt - vysvětlí průběh acidobazického (protolytického) děje pomocí Brønstedovy teorie kyselin a zásad - definuje disociační konstantu kyseliny K_A a zásady K_B, porovná sílu kyselin (zásad) podle hodnot K_A (K_B) - zapíše rovnici daného protolytického děje, vyznačí konjugované páry a vztah pro disociační konstantu dané kyseliny (zásady) - vymezí pojmy amfoterní látka, amfion (obojetný ion) a autoprotolýza, zapíše rovnici autoprotolýzy vody - definuje iontový součin vody Kv a pH - klasifikuje roztoky podle hodnoty pH (kyselé, neutrální a zásadité), vypočítá pH roztoků silných kyselin a zásad ze známé koncentrace iontů H_3O^+ a OH^- v jejich roztocích a naopak - vysvětlí podstatu hydrolýzy solí a využívá poznatky o hydrolýze k rozdělení daných vodných roztoků solí na kyselé, neutrální a zásadité - definuje a správně používá pojmy oxidace a redukce, oxidační a redukční činidlo, vysvětlí podstatu oxidačně redukčních dějů - podle Beketovovy elektrochemické řady napětí porovná schopnost prvků tvořit kationty	
SEXTA, 2. ROČNÍK		
ANORGANICKÁ CHEMIE		
využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin charakterizuje významné zástupce prvků a jejich sloučeniny, zhodnotí jejich surovinové	**Vodík a jeho sloučeniny, kyslík a vzácné plyny** - zapíše chemickými značkami nebo vzorci a pojmenuje vodík, kyslík a ozon, vzácné plyny, hydridy, binární sloučeniny vodíku s nekovy, oxidy, vodu a peroxid vodíku - charakterizuje složení vzduchu a běžných druhů vody - uvede základní způsoby přípravy, výroby a využití vodíku, kyslíku a výskyt, úpravy a využití vzduchu a vody	1abc, 2abcdef, 3abce, 4beg, 5bcfg, 6bce EV (problematika vztahů organismů a prostředí, člověk a životní prostředí) VMGES (globální

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí předvídá průběh typických reakcí anorganických sloučenin využívá znalosti základů kvalitativní a kvantitativní analýzy k pochopení jejich praktického významu v anorganické chemii	- využívá poznatky o složení a struktuře látek k určení fyzikálních a chemických vlastností vodíku a kyslíku, vody a peroxidu vodíku - využívá poznatky o stavbě iontových, polárních a kovalentních látek k určení fyzikálních a chemických vlastností hydridů a oxidů - zapíše a vyčíslí chemické rovnice vyjadřující základní reakce vodíku a kyslíku (např. s kovy a nekovy, rozklad peroxidu vodíku, redoxní reakce vodíku, kyslíku, H_2O_2) - vysvětlí význam čistoty ovzduší a vody - uvede hlavní zdroje znečištění ovzduší a vody a možnosti odstraňování nečistot a zplodin z vody a kouřových plynů **Nekovy – p-prvky a jejich sloučeniny** - charakterizuje vlastnosti prvků dané skupiny, např. C, B, Si - využívá poznatky o složení a struktuře látek k určení fyzikálních a chemických vlastností nekovů (uhlík, bor), polokovů (křemík),… - zapíše chemickými značkami nebo vzorci a pojmenuje halogeny, halogenovodíky a halogenidy, oxidy halogenů, kyslíkaté kyseliny halogenů, kyslíkaté soli halogenů a vzájemné sloučeniny halogenů - využívá poznatky o složení a struktuře látek k určení fyzikálních a chemických vlastností fluoru, chloru, bromu a jodu - uvede příklady výskytu halogenů ve formě halogenidů (CaF_2, NaCl, KCl, $CaCl_2$, $MgCl_2$) a základní způsoby přípravy a výroby chloru a použití chloru a jodu - využívá poznatky o stavbě iontových, polárních a kovalentních látek k určení fyzikálních a chemických vlastností - uvede a vysvětlí hlavní způsoby používání halogenů a jejich sloučenin (chlorování pitné vody, fluorizace vody, jodování soli, desinfekce jodovou tinkturou, fotografování) - zapíše chemickými značkami nebo vzorci a pojmenuje chalkogeny, sulfan a sulfidy, oxid siřičitý a oxid sírový, kyselinu sírovou a kyselinu siřičitou a jejich soli a hydrogensoli - využívá poznatky o složení a struktuře látek k určení fyzikálních a chemických vlastností síry - uvede příklady výskytu síry ve formě sulfidů (FeS_2, Ag_2S, ZnS, PbS) a síranů ($Na_2SO_4.10\ H_2O$, $CaSO_4.2\ H_2O$) a způsob získávání a využití síry - využívá poznatky o stavbě iontových, polárních	problémy, jejich příčiny a důsledky, globalizační a rozvojové procesy) biologie, matematika, fyzika, zeměpis laboratorní práce, exkurze

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	a kovalentních látek k určení fyzikálních a chemických vlastností sulfanu, sulfidů, oxidů síry, kyslíkatých kyselin síry a jejich solí - popíše základní způsob přípravy sulfanu a výrobu a využití kyseliny sírové - zapíše a vyčíslí chemické rovnice vyjadřující základní reakce prvků skupiny a jejich sloučenin - uvede a vysvětlí příčiny vzniku kyselých dešťů a posoudí možnost omezení tohoto jevu snížením koncentrace SO_2 v ovzduší - zapíše chemickými značkami nebo vzorci a pojmenuje prvky 15. skupiny, amoniak, oxidy dusíku a fosforu, kyselinu dusičnou a fosforečnou a jejich soli - využívá poznatky o složení a struktuře látek k určení fyzikálních a chemických vlastností dusíku a fosforu - uvede výskyt dusíku v atmosféře a fosforu ve formě fosforečnanů a způsob získávání a využití dusíku a fosforu - využívá poznatky o stavbě iontových, polárních a kovalentních látek k určení fyzikálních a chemických vlastností amoniaku, oxidů dusíku a fosforu, základních kyslíkatých kyselin a solí dusíku a fosforu - popíše výrobu a využití amoniaku a kyseliny dusičné - zapíše a vyčíslí chemické rovnice vyjadřující základní reakce prvků skupiny a jejich sloučenin - vysvětlí význam výroby průmyslových hnojiv a jejich možné negativní účinky na životní prostředí - zapíše chemickými značkami nebo vzorci a pojmenuje prvky 14. a 13. skupiny, jejich oxidy, kyslíkaté kyseliny, hydroxidy a soli - využívá poznatky o složení a struktuře látek k určení fyzikálních a chemických vlastností nekovů (uhlík, bor), polokovů (křemík) a kovů (cín, olovo a hliník) - uvede příklady alotropických modifikací uhlíku, výskyt uhličitanů v přírodě, výskyt oxidů, příp. sulfidů a dalších důležitých solí křemíku, cínu, olova a hliníku, způsob jejich výroby a význam v praxi - využívá poznatky o stavbě iontových, polárních a kovalentních látek k určení fyzikálních a chemických vlastností oxidů uhlíku, křemíku, základních kyslíkatých kyselin, hydroxidů a solí prvků 14. a 13. skupiny - popíše využití a zpracování vápence, použití křemičitanů a SiO_2 pro výrobu skla, porcelánu a keramiky - zapíše a vyčíslí chemické rovnice vyjadřující základní reakce prvků skupiny a jejich sloučenin - uvede hlavní způsoby využití křemíku a jeho	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	sloučenin, s nimiž se setkáváme v běžném životě (polovodiče v elektrotechnice, výrobky ze skla, porcelánu a keramiky) - vysvětlí význam a uplatnění drahých kamenů (diamant, odrůdy křemene a korundu) **Kovy – s-, p-prvky a jejich sloučeniny** - zapíše chemickými značkami nebo vzorci a pojmenuje s-prvky, jejich dvouprvkové sloučeniny, hydroxidy, kyslíkaté soli a hydrogensoli - určí na základě krystalové struktury a počtu valenčních elektronů fyzikální a chemické vlastnosti s-prvků - uvede příklady výskytu sodíku, draslíku, hořčíku a vápníku v přírodě ve formě solí a způsob výroby a využití sodíku a hořčíku - využívá poznatky o stavbě iontových látek k určení vlastností sloučenin s-prvků - charakterizuje Al, Sn, Pb, jejich výrobu a použití - uvede způsob výroby a využití hydroxidu sodného, uhličitanu sodného, oxidu a hydroxidu vápenatého, síranu vápenatého - vysvětlí princip tvrdnutí malty, betonu a sádry - vysvětlí princip elektrolýzy taveniny a vodného roztoku chloridu sodného a využívá poznatky o elektrolýze k vysvětlení způsobu výroby sodíku a hořčíku - zapíše a vyčíslí chemické rovnice vyjadřující základní reakce prvků skupiny a jejich sloučenin - vysvětlí průběh krasových jevů v přírodě na základě různé rozpustnosti $CaCO_3$ a $Ca(HCO_3)_2$ ve vodě - uvede a vysvětlí hlavní způsoby používání s-prvků a jejich sloučenin, s nimiž se setkáváme v běžném životě (vápnění půdy, používání prostředků pro praní v tvrdé vodě, užívání preparátů obsahujících Ca) **d– a f-prvky a jejich sloučeniny** **Přechodné prvky (d-prvky)** - zapíše chemickými značkami nebo vzorci a pojmenuje d-prvky a sloučeniny d-prvků (halogenidy, sulfidy, oxidy, hydroxidy a kyslíkaté soli) - zapíše chemickými vzorci a pojmenuje vybrané koordinační sloučeniny - využívá poznatky o složení a struktuře látek k určení základních fyzikálních a chemických vlastností d-prvků - uvede významné rudy železa, mědi, manganu, chromu, stříbra, zinku a rtuti, způsob jejich výroby, použití a využití, význam zlata a platiny	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	- využívá poznatky o stavbě iontových látek k určení vlastností sulfidů, oxidů, hydroxidů, kyslíkatých solí a koordinačních sloučenin d-prvků - uvede příklady využití významných sloučenin d-prvků (sulfidů, oxidů, kyslíkatých solí a koordinačních sloučenin) - zapíše a vyčíslí chemické rovnice vyjadřující základní reakce prvků 3.-12. skupiny a jejich sloučenin - uvede a vysvětlí hlavní způsoby získávání a výroby d-prvků **Vnitřně přechodné prvky (f-prvky)** - zapíše chemickými značkami nebo vzorci a pojmenuje f-prvky a sloučeniny f-prvků - objasní existenci a přípravu radioaktivních prvků a různé způsoby jejich využití v energetice, medicíně a ve farmakologii (problematika jaderných elektráren, radioterapie, skladování radioaktivního odpadu)	
SEPTIMA, 3. ROČNÍK		
ORGANICKÁ CHEMIE		
zhodnotí vlastnosti atomu uhlíku významné pro strukturu organických sloučenin aplikuje pravidla systematického názvosloví organické chemie při popisu sloučenin s možností využití triviálních názvů charakterizuje základní skupiny organických sloučenin a jejich významné zástupce, zhodnotí jejich surovinové zdroje, využití v praxi a vliv na životní prostředí aplikuje znalosti o průběhu organických reakcí na konkrétních příkladech využívá znalosti základů kvalitativní a kvantitativní analýzy	**Uhlovodíky a jejich klasifikace** **Deriváty uhlovodíků a jejich klasifikace** **Heterocyklické sloučeniny** **Syntetické makromolekulární látky** **Léčiva, pesticidy, barviva a detergenty** - charakterizuje organickou chemii - vyjmenuje hlavní organogenní prvky a seznámí se s důkazem jejich přítomnosti v organických sloučeninách - popíše vlastnosti atomu uhlíku, elektronovou konfiguraci atomu uhlíku - odvodí vaznost atomu uhlíku a vaznost ostatních atomů v organických sloučeninách - popíše vazby v organických sloučeninách, vysvětlí vliv charakteru vazeb na vlastnosti látek - objasní strukturu organických sloučenin - vysvětlí jev izomerie u organických sloučenin, rozdělí izomerii - orientuje se v určení jednotlivých typů izomerie na konkrétních příkladech sloučenin - klasifikuje organické sloučeniny (uhlovodíky a deriváty uhlovodíků) - rozdělí organické reakce (adice, eliminace, substituce, přesmyk) - charakterizuje organické reakce podle způsobu štěpení vazby (homolytické a heterolytické) a typu interagujících částic (elektrofilní, nukleofilní, radikálové) - popíše oxidaci a redukci u organických reakcí - seznámí se s hlavními principy názvosloví	1abcd, 2acdef, 3abdef, 4abcefgh, 5cdef, 6abcef OSV EV (člověk a životní prostředí, problematika vztahů organismů a prostředí)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
k pochopení jejich praktického významu v organické chemii	organických sloučenin (s názvoslovím se průběžně seznamuje při probírání jednotlivých tematických celků) **Uhlovodíky** - charakterizuje uhlovodíky, popíše alkany, alkeny, dieny, alkyny a areny - zná názvosloví uhlovodíků - popíše zdroje uhlovodíků, vysvětlí jejich zpracování - popíše a vysvětlí negativní působení uhlovodíků na životní prostředí (ropné havárie), toxické působení arenů - definuje homologickou řadu alkanů, vysvětlí změny teploty varu v homologické řadě alkanů - rozliší druhy izomerie u alkanů a alkenů - popíše fyzikální vlastnosti uhlovodíků - uvede metody přípravy jednotlivých skupin uhlovodíků - popíše a vysvětlí hlavní reakce skupin uhlovodíků, např. chlorace methanu, katalytická dehydrogenace ethanu, adiční reakce u alkenů a alkynů, substituční reakce arenů - vysvětlí průběh polymeračních reakcí nenasycených uhlovodíků a jejich hospodářský význam pro výrobu plastů - popíše důkaz násobné vazby - popíše další průmyslové využití uhlovodíků – paliva, rozpouštědla, suroviny pro organickou syntézu **Halogenderiváty uhlovodíků** - charakterizuje halogenderiváty - zná názvosloví, rozdělení a fyzikální vlastnosti těchto látek - popíše důkaz přítomnosti halogenu v organických sloučeninách - popíše metody přípravy halogenderivátů - uvede základní reakce halogenderivátů: substituční reakce, eliminační reakce, reakce s kovy, polymerační reakce – výroba PVC a teflonu - ukáže roli halogenderivátů při znečišťování životního prostředí (DDT, freony, polychlorované bifenyly) **Nitrosloučeniny** - charakterizuje nitrosloučeniny, ovládá jejich názvosloví - popíše přípravu těchto sloučenin - popíše redukci nitrosloučenin v závislosti na pH prostředí - uvede významné nitrosloučeniny	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	Aminy - charakterizuje aminy, provede jejich rozdělení - zná názvosloví, popíše přípravu aminů - popíše základní typy reakcí aminů (např. reakce s kyselinami, příprava amoniových solí, diazotační reakce, příprava azosloučenin) - popíše využití azosloučenin při výrobě barviv, objasní vztah struktury azosloučenin a jejich barevnosti **Organokovové sloučeniny** - popíše významné skupiny organokovových sloučenin a uvede jejich význam (Grignardovy sloučeniny, organolithné a organortuťnaté sloučeniny) **Kyslíkaté deriváty uhlovodíků** **c) Hydroxyderiváty a jejich sirné obdoby** - charakterizuje alkoholy a fenoly, provede jejich klasifikaci - charakterizuje thioly (uvede význam nižších thiolů pro odorizaci zemního plynu) - zná názvosloví alkoholů a fenolů - uvede metody přípravy těchto sloučenin - objasní příčinu vyšší teploty varu alkoholů ve srovnání s jinými organickými sloučeninami se stejným uhlovodíkovým zbytkem - popíše základní reakce alkoholů (oxidace, substituce, eliminace, esterifikace) - vysvětlí podstatu rozdílných acidobazických vlastností alkoholů a fenolů - uvede významné alkoholy a fenoly - charakterizuje ethery, porovná rozdílné teploty varu izomerních alkoholů a etherů **2. Karbonylové sloučeniny** - rozdělí karbonylové sloučeniny na aldehydy a ketony - zná jejich názvosloví - uvede metody přípravy těchto látek - popíše důkaz aldehydů - popíše využití aldehydů a ketonů v praxi (rozpouštědla, výroba plastů, konzervace biologických materiálů) - uvede důležité reakce těchto sloučenin (oxidace aldehydů, katalytická hydrogenace, redukce pomocí Grignardových činidel, reakce s alkoholy za vzniku poloacetalů, aldolizace např. u acetaldehydu) **3. Karboxylové kyseliny** - charakterizuje karboxylové kyseliny, provede jejich rozdělení - zná jejich názvosloví - popíše fyzikální vlastnosti karboxylových kyselin - vysvětlí podstatu acidity (porovná hodnoty	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	disociačních konstant) - popíše výskyt a přípravu karboxylových kyselin - popíše významné reakce těchto sloučenin (disociace, neutralizace, esterifikace) - uvede praktický význam důležitých karboxylových kyselin (kyselina mravenčí, kyselina octová, kyselina šťavelová, kyselina benzoová, kyselina akrylová, vyšší mastné kyseliny) **4. Deriváty karboxylových kyselin** - rozdělí deriváty na funkční a substituční d) **Funkční deriváty karboxylových kyselin** - charakterizuje a rozdělí tyto sloučeniny (halogenidy, estery, amidy, anhydridy a nitrily) - zná názvosloví a metody přípravy těchto látek - objasní významné reakce těchto sloučenin (reaktivita acylhalogenidů, hydrolýza esterů v kyselém a bazickém prostředí) - uvede estery významné v praxi e) **Substituční deriváty karboxylových kyselin** - charakterizuje a rozdělí tyto sloučeniny (halogenkyseliny, aminokyseliny, hydroxykyseliny, oxokyseliny) - zná názvosloví a metody přípravy těchto látek - vysvětlí vyšší aciditu halogenkyselin, popíše biologický význam některých hydroxykyselin, oxokyselin a aminokyselin - vysvětlí optickou izomerii u hydroxykyselin a aminokyselin - popíše acidobazický charakter aminokyselin, definuje izoelektrický bod aminokyselin, charakterizuje esenciální aminokyseliny - objasní vznik peptidů z aminokyselin - popíše některé významné hydroxykyseliny a oxokyseliny **Organické deriváty anorganických kyselin (H_2CO_3, HNO_3, H_2SO_4, H_3PO_4** - uvede nejvýznamnější deriváty a jejich praktický význam	
OKTÁVA, 4. ROČNÍK		
ORGANICKÁ CHEMIE A BIOCHEMIE		
objasní strukturu a funkci sloučenin nezbytných pro důležité chemické procesy probíhající v organismech aplikuje znalosti o průběhu organických reakcí na konkrétních	**Organická chemie v praxi** **Syntetické makromolekulární látky** - prezentuje výrobky ze základních typů plastů (PE, PS, PVC, PAN aj.) využívané v každodenním životě a posoudí vliv jejich praktického používání na člověka a jeho okolí - prezentuje příklady syntetických vláken a makromolekulárních sloučenin, ze kterých jsou vyrobena léčiva, pesticidy, barviva a detergenty - popíše běžně používaná léčiva (analgetika,	1abcd, 2acdef, 3abdef, 4abcefgh, 5cdef, 6abcef OSV EV (člověk a životní prostředí, problematika vztahů organismů a prostředí)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
příkladech charakterizuje základní metabolické procesy a jejich význam	antipyretika, anestetika, sedativa aj., konkrétně např. Acylpyrin, Panadol aj.) a princip jejich účinku - popíše konkrétní příklady pesticidů (DDT, HCH, organofosfáty aj.) - vysvětlí negativní působení pesticidů na životní prostředí - prezentuje příklady barviv používaných např. v textilním nebo potravinářském průmyslu (základní typy syntetických barviv), vysvětlí princip barevnosti a vliv barviv na životní prostředí - popíše tenzidy, vysvětlí vliv struktury na prací a čisticí účinky tenzidů, vysvětlí vliv tenzidů na životní prostředí **Izoprenoidy, heterocyklické sloučeniny a alkaloidy** - popíše isoprenoidy, uvede jejich klasifikaci a význam - klasifikuje heterocyklické sloučeniny podle velikosti kruhu, typu a počtu heteroatomů v kruhu, popíše strukturu heterocyklů, jejich vlastnosti - posoudí aromatický stav základních heterocyklických sloučenin (furan, thiofen, pyrrol, pyridin), popíše průběh substitučních reakcí uvedených heterocyklických sloučenin, popíše praktické použití heterocyklických sloučenin - charakterizuje a vysvětlí význam alkaloidů (léčiva, drogy), popíše význačnější představitele, jejich výskyt v přírodních zdrojích a způsoby jejich izolace **Bioorganická chemie** **Lipidy** - charakterizuje základní typy lipidů, použije vzorce a názvy lipidů, objasní jejich klasifikaci a vlastnosti včetně složitých lipidů (fosfolipidy) - sestaví vzorec triacylglycerolu z daného vzorce glycerolu a mastné kyseliny, vysvětlí způsob a podstatu zpracování tuků a olejů - popíše výrobu mýdla a princip jeho čisticích účinků, charakterizuje funkce lipidů v organizmech **Sacharidy** - charakterizuje a klasifikuje sacharidy, používá jejich názvosloví - objasní strukturu základních hexos a pentos, vyjadřuje acyklickou a cyklickou strukturu základních hexos a pentos pomocí Fischerových, Tollensových a Haworthových vzorců - vysvětlí optickou izomerii sacharidů, popíše a vysvětlí fyzikální a chemické vlastnosti, jejich praktické použití - popíše a vysvětlí skupenství sacharidů a jejich rozpustnost, vysvětlí podstatu glykosidické vazby,	biologie

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	rozliší monosacharidy, oligosacharidy a polysacharidy, škrob, glykogen, celulosu - vysvětlí podstatu rozlišení redukujících a neredukujících disacharidů pomocí Fehlingova a Tollensova činidla, popíše získávání sacharidů z přírodních zdrojů a jejich zpracování - popíše důkaz škrobu roztokem jódu, objasní funkce sacharidů v organismech **Proteiny** - používá vzorce a názvosloví vybraných aminokyselin - charakterizuje esenciální aminokyseliny, vysvětlí tvorbu amfiontů - popíše peptidovou vazbu v peptidech a bílkovinách - klasifikuje bílkoviny a jejich strukturu, vysvětlí funkce bílkovin v organizmech **Nukleové kyseliny** - charakterizuje a vysvětlí složení, strukturu a význam nukleových kyselin **Chemie živých soustav** **Enzymy, vitaminy a hormony** - charakterizuje enzymy jako biokatalyzátory, vysvětlí strukturu enzymů, aktivaci a inhibici enzymů - klasifikuje enzymy a popíše selektivitu jejich působení - vysvětlí závislost rychlosti reakce na koncentraci enzymu a substrátu, na teplotě a pH prostředí - charakterizuje vitamíny, popíše jejich klasifikaci (vitamíny ve vodě rozpustné, vitamíny ve vodě nerozpustné), vysvětlí význam vitamínů pro lidský organizmus, avitaminosu a její projevy - popíše přírodní zdroje jednotlivých vitamínů - charakterizuje hormony a jejich funkce v organizmu - popíše základní biotechnologie (výroba octa, piva, vína), vysvětlí ovlivňování metabolických procesů rozdílnou aktivitou enzymů nebo hormonální regulací **Energetický a látkový metabolismus** - charakterizuje základní fyzikální i chemické znaky živých a neživých soustav - vysvětlí podstatu metabolických procesů, rozliší děj anabolický a katabolický - popíše a vysvětlí biochemické redoxní děje, popíše ATP, jeho syntézu a význam v biochemických procesech - charakterizuje proteosyntézu a odbourávání bílkovin, fotosyntézu, glykolýzu, β-oxidaci, Krebsův cyklus	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy

Seznam prováděných laboratorních úloh v 1. – 3. ročníku a v kvintě až septimě
minimální počet: 6 úloh v ročníku

KVINTA, 1. ROČNÍK

1. Seznámení s chemickou laboratoří, laboratorní řád, bezpečnost práce v chemické laboratoři (význam a účel práce v chemické laboratoři, práce s plynem a elektrickým proudem, chemikálie, chemické sklo apod.)
2. Dělicí metody (filtrace, krystalizace, sublimace, destilace)
3. Roztoky – pojem roztoku, složení roztoků (hmotnostní a objemová koncentrace, směšovací rovnice, příklady výpočtů)
4. Roztoky – molární koncentrace, příklady výpočtů
5. Roztoky – příklady, procvičování
6. Sledování závislosti rychlosti chemické reakce na koncentraci roztoku
7. Sledování závislosti rychlosti chemické reakce na teplotě
8. Výpočty z chemických rovnic – kvalitativní a kvantitativní význam chemické rovnice
9. Výpočty z chemických rovnic – příklady výpočtů

Význam a uplatnění různých typů chemických reakcí v praxi.

10. Stanovení molární koncentrace silné kyseliny (kyseliny sírové nebo chlorovodíkové)
11. Stanovení chloridů v pitné vodě
12. Hydrolýza solí.

SEXTA, 2. ROČNÍK

1. Určení hmotnostního zlomku vody v modré skalici
2. Ovlivňování rychlosti chemické reakce
3. Neutralizační titrace, hydrolýza solí
4. Redukční účinky kovů (Beketovova řada napětí kovů, redoxní potenciál)
5. Typy chemických reakcí
6. Vodík, kyslík, peroxid vodíku (příprava a vlastnosti, reakce H_2O_2)
7. Halogeny a jejich sloučeniny, důkaz halogenidů
8. Síra a její sloučeniny (vlastnosti síry a jejich sloučenin, využití v ACH, vlastnosti H_2SO_4)
9. Sloučeniny dusíku (amoniak, kyselina dusičná)
10. Příprava a vlastnosti CO_2, důkaz uhličitanů
11. Alkalické kovy, kovy alkalických zemin, spektrální vlastnosti, elektrolýza roztoku NaCl nebo KI
12. Sloučeniny chromu (oxidační vlastností sloučenin Cr^{VI+})
13. Sloučeniny manganu (vliv pH na redoxní vlastnosti sloučenin manganu)
14. Komplexní sloučeniny Fe a Cu a jejich význam v ACH.

SEPTIMA, 3. ROČNÍK

1. Důkaz organogenních prvků
2. Důkaz násobných vazeb
3. Příprava některých halogenderivátů, nitroderivátů
4. Reakce aminů
5. Oxidační reakce alkoholů, reakce fenolů
6. Reakce aldehydů (důkaz aldehydické skupiny)

BIOLOGIE

„Ne přírodě poroučet, přírodu poslouchat!“
(Francis Bacon)

Charakteristika

Vyučovací předmět Biologie je zařazen samostatně v 1. až 4. ročníku čtyřletého gymnázia v hodinové dotaci 3 hodin týdně v 1. ročníku a 2 hodin týdně ve 2. až 4. ročníku. Hodinová dotace je stejná v odpovídajících ročnících vyššího stupně osmiletého gymnázia.

Navazuje převážně na žákovské výstupy vzdělávacího oboru přírodopis na 2. stupni ZŠ a nižším gymnáziu a dále na některé výstupy dalších vzdělávacích oblastí. Biologie v sobě zahrnuje část vzdělávací oblasti Člověk a příroda – vzdělávací obory biologie a část geologie a vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Upřednostňuje se komplexní pohled na daná témata s využitím mezioborových vztahů, kde žáci dostávají příležitost poznávat přírodu jako celek a porozumět zákonitostem přírodních jevů. Osvojují si vědomosti o přírodě a učí se pracovat s přírodním materiálem. Na tomto základě si vytvářejí a ověřují hypotézy a je podporována otevřenost myšlení. Člověk je zařazen do systému živé přírody. Je zdůrazňován ucelený pohled na vývoj, stavbu, funkci a chování člověka. Důležitou roli má prevence nemocí a jiných poškození zdraví.

V biologii se objevuje řada tematických okruhů průřezových témat, zejména environmentální výchovy, mediální výchovy, osobnostní a sociální výchovy. Z metod a forem práce se využívá vedle frontální výuky skupinová práce nebo práce ve dvojicích, vzájemné učení na základě laboratorních úkolů či prezentací, kde důraz je kladen na zvládnutí orientace v různých informačních zdrojích. Důležité pro upevnění vědomostí, dovedností a rozvíjení dalšího poznání jsou tematické dny, laboratorní cvičení, exkurze a přírodovědné vycházky.

V rámci celé výuky se rozvíjejí kompetence k učení a kompetence komunikativní (3bcde). V některých celcích, zejména v biologii člověka a ekologii, jsou naplňovány kompetence sociální a personální, občanská a kompetence k řešení problémů. Klasifikace je založena na hodnocení testů, ústního projevu, prezentovaných prací a aktivity v hodinách. Žáci jsou také vedeni k objektivnímu sebehodnocení.

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
KVINTA, 1. ROČNÍK		
GEOLOGIE		
využívá vybrané metody identifikace minerálů určí nerostné složení a rozpozná strukturu běžných magmatických, sedimentárních a metamorfovaných hornin využívá geologickou mapu ČR k objasnění geologického vývoje regionů posuzuje geologickou činnost člověka z hlediska možných dopadů na životní prostředí posoudí význam i ekologickou únosnost těžby a zpracovatelských technologií v daném regionu vyhodnotí bezpečnost ukládání odpadů a efektivitu využívání druhotných surovin v daném regionu	**Minerály (**jejich vznik a ložiska, krystaly a jejich vnitřní stavba, fyzikální a chemické vlastnosti minerálů**),** **magmatický proces (**vznik magmatu a jeho tuhnutí, krystalizace minerálů z magmatu**),** **zvětrávání a sedimentační proces** (mechanické a chemické zvětrávání, srážení, sedimentace) **, metamorfní procesy** (jejich typy, kontaktní a regionální metamorfóza) - podle vzorků vysvětlí rozdíl mezi horninou a minerálem a definuje je - rozpozná a definuje základní fyzikální a chemické vlastnosti minerálů včetně tvaru krystalu, na základě těchto zkušeností je schopen minerály roztřídit do hlavních skupin, popíše způsob vzniku nejběžnějších minerálů - popíše horninotvorný cyklus, zná 3 základní typy hornin (magmatické, sedimentární a metamorfované) - rozpozná a definuje základní fyzikální a chemické vlastnosti hornin, u nejběžnějších hornin je schopen na základě těchto zkušeností určit a popsat způsob jejich vzniku - čte v geologické mapě, rozpozná nejběžnější horniny místního regionu - uvede nejvýznamnější nerostné suroviny a jejich výskyt v ČR a v místním regionu, popíše jejich využití a možné problémy plynoucí z jejich těžby a zpracování	3cd, 5b EV (člověk a životní prostředí, životní prostředí regionu a ČR) zeměpis, fyzika, chemie laboratorní práce
OBECNÁ BIOLOGIE		
odliší živé soustavy od neživých na základě jejich charakteristických vlastností objasní stavbu a funkci strukturních složek a životní projevy prokaryotních a eukaryotních buněk vysvětlí význam	**Vznik a vývoj živých soustav, evoluce, biosféra a její členění** - uvede podstatné rozdíly mezi živou a neživou přírodou - charakterizuje základní vlastnosti živých organismů - uvede základní členění živé přírody **Buňka – stavba a funkce** - popíše stavbu a funkci buněčných struktur prokaryotní a eukaryotní buňky - charakterizuje tělní a pohlavní buňku a jejich vznik - charakterizuje způsoby příjmu a výdeje vody a látek buňkou	2 EV (problematika vztahů organismu a prostředí) chemie laboratorní práce

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
diferenciace a specializace buněk pro buněčné organismy		
BIOLOGIE VIRŮ		
charakterizuje viry jako nebuněčné soustavy zhodnotí způsoby ochrany proti virovým nemocem a metody jejich léčby zhodnotí pozitivní a negativní význam virů usiluje o pozitivní změny ve svém životě související s vlastním zdravím a zdravím druhých	**Stavba a funkce virů** - zařadí viry do systému organismů - porovná základní vlastnosti virů a buněčných organismů - objasní základní průběh životního cyklu viru - popíše způsoby šíření virové nákazy, posoudí opatření k zabránění virové infekce - uvede příklady virových onemocnění, zejména člověka, možnosti jejich prevence a některé způsoby jejich léčení	2, 3cde, 4g OSV (poznání a rozvoj vlastní osobnosti) EV (člověk a životní prostředí)
BIOLOGIE PROKARYOT		
charakterizuje bakterie z ekologického, zdravotnického a hospodářského hlediska zhodnotí způsoby ochrany proti bakteriálním, onemocněním a metody jejich léčby usiluje o pozitivní změny ve svém životě související s vlastním zdravím a zdravím druhých	**Stavba a funkce bakterií a sinic** - zařadí prokaryota do systému organismů - popíše stavbu buňky, typ výživy a způsob rozmnožování prokaryot - charakterizuje význam bakterií a sinic - uvede způsoby šíření bakteriální nákazy a posoudí opatření k zabránění bakteriální infekce - uvede příklady bakteriálních onemocnění člověka, možnosti prevence a některé způsoby jejich léčby - uvede příklady využití bakterií člověkem	2, 3cde, 4g OSV (poznání a rozvoj vlastní osobnosti) EV (člověk a životní prostředí) chemie
BIOLOGIE ROSTLIN		
popíše stavbu těl rostlin, stavbu a funkci rostlinných orgánů objasní princip životních cyklů a způsoby rozmnožování rostlin posoudí vliv životních podmínek na stavbu	**Morfologie a anatomie rostlin** - popíše specifické znaky rostlinné buňky - charakterizuje základní typy pletiv - popíše stavbu, funkci a přeměny základních vegetativních orgánů a uvede příklady jejich využití člověkem - popíše stavbu a funkci generativních orgánů - vysvětlí rozdílnou stavbu květu v souvislosti s odlišným způsobem opylování - popíše opylení a oplození semenných rostlin - charakterizuje stavbu, význam a způsoby šíření semen	3e, 4e, 6c EV (problematika vztahů organismu a prostředí) chemie film, exkurze,

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
a funkci rostlinného těla porovná společné a rozdílné vlastnosti stélkatých a cévnatých rostlin pozná a pojmenuje (s možným využitím různých informačních zdrojů) významné rostlinné druhy a uvede jejich ekologické nároky charakterizuje protista z ekologického, zdravotnického a hospodářského hlediska	a plodů **Fyziologie rostlin** - vysvětlí rozdíl mezi autotrofní a heterotrofní výživou - vysvětlí princip fotosyntézy a dýchání a jejich význam - charakterizuje příjem, transport a výdej látek rostlinou - charakterizuje působení faktorů, jimiž se řídí růst a vývin rostlin - klasifikuje pohyby rostlin - charakterizuje životní cyklus „vyšších“ rostlin **Systém a evoluce rostlin, stavba a funkce protist** - charakterizuje významné skupiny řas a jejich význam - popíše postupnou adaptaci rostlin k životu na souši - popíše stavbu těla, způsob rozmnožování a význam mechorostů, uvede některé běžné zástupce - popíše stavbu těla, způsob rozmnožování a význam kapraďorostů, uvede některé běžné zástupce - charakterizuje stavbu těla, rozmnožování, systém a významné druhy nahosemenných rostlin - charakterizuje stavbu těla, rozmnožování, systém a významné druhy krytosemenných rostlin - porovná charakteristické znaky jednoděložných a dvouděložných rostlin, uvede příklady hospodářsky významných čeledí a jejich zástupců	vycházka, laboratorní práce
BIOLOGIE HUB		
pozná a pojmenuje (s možným využitím informačních zdrojů) významné zástupce hub a lišejníků posoudí ekologický, zdravotnický a hospodářský význam hub a lišejníků usiluje o pozitivní změny ve svém životě související s vlastním zdravím a zdravím druhých	**Stavba a funkce hub** - porovná společné a rozdílné znaky říše hub s říšemi rostlin a živočichů - charakterizuje stavbu buňky a těla houby - charakterizuje způsoby výživy hub, objasní rozdíly mezi parazitickými, saprofytickými a symbiotickými houbami - vysvětlí základní způsoby rozmnožování hub - charakterizuje významné skupiny a nejčastěji se vyskytující zástupce - vysvětlí význam hub v přírodě a pro člověka - uvede možnosti prevence a ochrany před houbovými chorobami **Stavba a funkce lišejníků** - charakterizuje stavbu těla a způsob rozmnožování lišejníků - rozpozná nejrozšířenější zástupce - uvede ekologický význam lišejníků	2, 3cde, 4g OSV (poznání a rozvoj vlastní osobnosti) EV (člověk a životní prostředí) chemie laboratorní práce
SEXTA, 2. ROČNÍK		
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ		
charakterizuje hlavní taxonomické jednotky	**Morfologie a anatomie živočichů, fyziologie živočichů** - popíše charakteristické znaky živočišné buňky	2, 3cde, 4g

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
živočichů a jejich významné zástupce objasní principy základních způsobů rozmnožování a vývoj živočichů popíše evoluci a adaptaci jednotlivých orgánových soustav pozná a pojmenuje (s možným využitím různých informačních zdrojů) významné živočišné druhy a uvede jejich ekologické nároky charakterizuje základní typy chování živočichů charakterizuje protista z ekologického, zdravotnického a hospodářského hlediska zaujímá odmítavé postoje ke všem formám rizikového chování	- popíše hierarchické uspořádání těla mnohobuněčných živočichů - popíše vznik a význam ektodermu, entodermu a mezodermu během zárodečného vývoje živočicha - popíše stavbu, typy a vlastnosti epitelových, pojivových a svalových tkání a nervové tkáně - popíše stavbu a funkce orgánových soustav - porovná typy tělních pokryvů živočichů (bezobratlých i obratlovců) - uvede výhody a nevýhody vnější a vnitřní kostry - orientuje se v typických znacích koster obratlovců - objasní adaptace živočichů k získávání určitého typu potravy - uvede základní rozdíl mezi otevřenou a uzavřenou cévní soustavou - objasní vývojové tendence NS - porovná hlavní typy smyslových orgánů v souvislosti se způsobem života (adaptace) - popíše a porovná způsoby pohlavního a nepohlavního rozmnožování živočichů - porovná vnitřní a vnější oplození - porovná přímý a nepřímý vývin živočichů, proměnu dokonalou a nedokonalou - popíše význam zárodečných obalů vyšších obratlovců jako adaptace k životu na souši **Systém a evoluce živočichů, stavba a funkce protist, choroby přenosné pohlavním stykem** Prvoci - popíše stavbu buňky prvoků - popíše základní typy rozmnožování prvoků - charakterizuje významné skupiny prvoků či jejich zástupce - popíše nejvýznamnější nemoci člověka způsobené prvoky a uvede možnosti ochrany člověka proti těmto nemocem Mnohobuněční - charakterizuje a rozpozná hlavní kmeny bezobratlých živočichů a jejich významné zástupce - uvede příklady parazitických zástupců bezobratlých živočichů - objasní způsoby adaptace živočichů k parazitickému a dravému způsobu života - objasní základní fylogenetické vztahy mezi třídami obratlovců - uvede hlavní znaky strunatců - charakterizuje hlavní třídy obratlovců a pozná jejich typické zástupce, uvede příklady hospodářsky významných druhů	EV (problematika vztahů organismů a prostředí) OSV (poznávání a rozvoj vlastní osobnosti) zeměpis laboratorní práce, referáty, film, exkurze

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	Etologie - charakterizuje hlavní typy chování živočichů a jejich projevy - porovná výhody a nevýhody stálé tělní teploty a možnosti udržování tělní teploty u živočichů	
	SEPTIMA, 3. ROČNÍK	
BIOLOGIE ČLOVĚKA		
podle předloženého schématu popíše a vysvětlí evoluci člověka využívá znalosti o orgánových soustavách pro pochopení vztahů mezi procesy probíhajícími v lidském těle charakterizuje individuální vývoj člověka a posoudí faktory ovlivňující jej v pozitivním a negativním směru usiluje o pozitivní změny ve svém životě související s vlastním zdravím a zdravím druhých uplatňuje odpovědné a etické přístupy k sexualitě, rozhoduje se s vědomím možných důsledků orientuje se v problematice reprodukčního zdraví z hlediska odpovědnosti k budoucímu rodičovství zná práva každého jedince v oblasti sexuality a reprodukce	**Soustava opěrná a pohybová, civilizační choroby** - popíše stavbu kostí, typy kostí a jejich spojení - popíše v základních rysech kostru člověka a její funkce - objasní růst a vývoj kostí - popíše stavbu kosterního svalu a princip jeho činnosti - porovná stavbu, funkci a význam kosterních a hladkých svalů a srdeční svaloviny - určí polohu významných kosterních svalů - vysvětlí funkční propojení kosterních svalů a kostry a jejich význam pro pohyb - objasní souvislost mezi pohybem a prevencí civilizačních chorob **Soustavy látkové přeměny, zdravá výživa** (specifické potřeby výživy podle věku, zdravotního stavu a profese)**, civilizační choroby, poruchy příjmu potravy** Oběhová soustava a imunitní systém - objasní funkci tělních tekutin při zajišťování homeostázy - vysvětlí vztahy mezi krví, tkáňovým mokem a mízou - charakterizuje jednotlivé složky krve z hlediska jejich stavby a funkce - vysvětlí podstatu krevních skupin - popíše stavbu srdce a princip jeho činnosti - vysvětlí funkční uspořádání malého (plicního) a velkého (tělního) oběhu krve - popíše rozdíly ve stavbě a funkci žíly, tepny a vlásečnice - dokáže změřit krevní tlak a objasní význam naměřených hodnot - vysvětlí význam lymfatického systému - vysvětlí rozdíl mezi mechanismy nespecifické a specifické imunity, objasní vztah mezi antigenem a protilátkou, popíše základní rozdíl mezi buněčnou a látkovou imunitou - objasní, co je podstatou preventivního očkování proti infekčním chorobám, uvede příklady nemocí, proti kterým jsou u nás děti povinně očkovány, a nemocí, proti kterým je možno se nechat očkovat individuálně Dýchání a dýchací soustava	2abcd, 3cde, 4cgh OSV (poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů) VMEGS (globální problémy, jejich příčiny a důsledky) EV (člověk s životní prostředí) základy společenských věd beseda s odborníkem, exkurze, referáty, laboratorní práce, filmy

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
projevuje odolnost vůči výzvám k sebepoškozujícímu chování a rizikovému životnímu stylu zaujímá odmítavé postoje ke všem formám rizikového chování	- popíše stavbu dýchacích cest a plic - popíše mechanismus vdechu a výdechu - objasní rozdíl mezi dýcháním vnějším a vnitřním - popíše základní způsob transportu kyslíku a oxidu uhličitého krví - popíše tvorbu hlasu a ochranu hlasivek před poškozením - objasní pojem kyslíkový dluh a vysvětlí, kdy k takové práci svalů dochází Trávicí soustava a metabolismus - popíše stavbu a funkci jednotlivých částí trávicí soustavy - popíše postup trávení a vstřebávání sacharidů, bílkovin a tuků při jejich průchodu trávicí soustavou - uvede zásady správného pitného režimu a vysvětlí důležitost jeho dodržování - objasní význam vrátnicového oběhu - uvede zásady zdravé výživy s ohledem na stav organismu, zdraví a nemoc, nadměrnou fyzickou a duševní námahu, těhotenství, stáří, vysvětlí vliv nesprávného stravování na rozvoj civilizačních chorob - uvede znaky poruch přijímání potravy, vysloví názor na příčiny vzniku těchto poruch Vylučování a vylučovací soustava, homeostáza, kůže - objasní, jak a kde v organismu vznikají odpadní látky a kterými orgány jsou vylučovány - popíše stavbu a funkci vylučovací soustavy - popíše stavbu nefronu člověka a objasní základní děje, které zde probíhají - objasní, jak se vylučovací soustava podílí na udržení homeostázy - popíše stavbu a funkci kůže a typy kožních derivátů - zdůvodní, proč patří vyšetření krve, moči a krevního tlaku k základním lékařským vyšetřením - popíše, jak se podílí kůže na termoregulaci, a objasní vznik omrzlin **Soustavy regulační, zátěžové situace, stres a způsoby jeho zvládání; důsledky stresu v oblasti fyzického, duševního a sociálního zdraví** - popíše stavbu a funkci jednotlivých částí nervové soustavy - popíše inervaci a řízení činností tělních orgánů, popíše rozdíly mezi motorickým a vegetativním nervovým systémem - popíše stavbu a funkci neuronu, vznik a přenos nervového vzruchu	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	- popíše stavbu nervových obvodů a objasní jejich funkce - charakterizuje žlázy s vnitřní sekrecí a hormony, které ovlivňují základní životní funkce - srovná hormonální a nervovou regulaci, popíše jejich vzájemnou provázanost - popíše stavbu a funkci smyslových orgánů a dalších významných receptorů - popíše vady zraku a způsoby jejich nápravy - popíše biologické mechanismy zvládání stresu, posoudí důsledky stresu v oblasti fyzického, duševního a sociálního zdraví - objasní pojem duševní hygiena **Soustavy rozmnožovací, hygiena pohlavního styku, hygiena v těhotenství, péče o reprodukční zdraví, metody asistované reprodukce, její biologické, etické, psychosociální a právní aspekty, choroby přenosné pohlavním stykem, HIV/AIDS, hepatitidy, rizika v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví** (faktory ovlivňující plodnost, preventivní prohlídky, osvěta spojená s abúzem nikotinu, alkoholu, drog a sexuálně přenosnými chorobami)**, promiskuita, předčasné ukončení těhotenství** - popíše stavbu a funkci rozmnožovací soustavy muže a ženy - popíše průběh ovulačního a menstruačního cyklu ženy - uvede, odkud a které pohlavní hormony jsou vyměšovány v těle muže, a ženy a objasní jejich význam - charakterizuje proces oplození vajíčka a uvede možnosti prokázání těhotenství - popíše průběh těhotenství a porod a uvede příklady působení rizikových faktorů na vývoj zárodku a plodu - charakterizuje stručně jednotlivá období života člověka, porovná rozdíly mezi nimi a posoudí faktory, které pozitivně a negativně ovlivňují prenatální a postnatální vývoj člověka - objasní postavení člověka v živočišné říši - orientuje se ve fylogenetickém vývoji člověka - charakterizuje význačné lidské znaky jako výsledky procesu hominizace a sapientace - charakterizuje AIDS a hepatitidu, orientuje se v dalších pohlavně přenosných chorobách, doporučí a diskutuje některé možnosti jejich prevence - uvede základní typy antikoncepčních metod a zhodnotí jejich klady a zápory - objasní základní pravidla hygieny pohlavního styku a hygieny v těhotenství - orientuje se ve faktorech ovlivňujících plodnost, vysvětlí význam preventivních gynekologických	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	prohlídek, zváží vliv předčasného ukončení těhotenství na reprodukční zdraví ženy - charakterizuje metody asistované reprodukce, posoudí její biologické, etické, psychosociální a právní aspekty	
OKTÁVA, 4. ROČNÍK		
GENETIKA		
využívá znalosti o genetických zákonitostech pro pochopení rozmanitosti organizmů analyzuje možnosti využití znalostí z oblasti genetiky v běžném životě	**Molekulární a buněčné základy dědičnosti** - popíše strukturu a funkce nukleových kyselin a princip replikace - objasní pojem gen a podstatu genetického kódu - popíše expresi genetické informace a průběh proteosyntézy - porovná typ a uložení genetické informace v prokaryotní a eukaryotní buňce - charakterizuje průběh buněčného cyklu a zdůvodní význam jeho regulace - charakterizuje mitózu a meiózu a jejich význam **Dědičnost a proměnlivost** - zdůvodní význam dědičnosti a proměnlivosti pro život a vývoj organizmů - vysvětlí podstatu a význam klonování - vysvětlí Mendelovy zákony a aplikuje je na příkladech - objasní princip a důsledky vazby genů - popíše typy a podstatu chromozomového určení pohlaví - objasní podstatu dědičnosti znaků vázaných na pohlaví - objasní podstatu dědičnosti kvantitativních znaků - klasifikuje typy mutací a uvede jejich příčiny a důsledky **Genetika člověka** - uvede příklady dědičných chorob člověka - posoudí význam lékařské genetiky - uvede příklady metod genového inženýrství a jejich přínos pro člověka **Genetika populací** - vysvětlí podstatu genetické rovnováhy v panmiktické populaci - objasní genetické zákonitosti v autogamické populaci - charakterizuje faktory narušující genetickou rovnováhu v populacích	2, 3cde, 4g VMGES (globální problémy, jejich příčiny a důsledky) EV (problematika vztahů organizmů a prostředí) chemie film
EKOLOGIE		
používá správně základní ekologické pojmy	**Základní ekologické pojmy, rostliny a prostředí, živočichové a prostředí, podmínky života** - objasní, čím se ekologie jako věda zabývá	2, 3cd, 5b EV (problematika

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
objasňuje základní ekologické vztahy posoudí vliv životních podmínek na stavbu a funkci rostlinného těla zhodnotí problematiku ohrožených rostlinných druhů a možnosti jejich ochrany pozná a pojmenuje (s možným využitím různých informačních zdrojů) významné rostlinné druhy a uvede jejich ekologické nároky zhodnotí rostliny jako primární producenty biomasy a možnosti využití rostlin v různých odvětvích lidské činnosti posoudí význam živočichů v přírodě a v různých odvětvích lidské činnosti charakterizuje pozitivní a negativní působení živočišných druhů na lidskou populaci zhodnotí problematiku ohrožených živočišných druhů a možnosti jejich ochrany	- na konkrétních příkladech popisuje vztah jedince a jeho životního prostředí (ekologická nika, adaptace) - charakterizuje základní typy mezidruhových a potravních vztahů, uvede konkrétní příklady - správně definuje a popisuje jednotlivé složky vybraných ekosystémů, uvádí příklady začlenění jednotlivých organismů, objasní jejich roli a význam v daném ekosystému - vysvětlí postavení a odpovědnost člověka jako klíčového druhu biosféry, uvádí příklady pozitivních i negativních dopadů lidské činnosti, na konkrétních příkladech vysvětlí myšlenku trvale udržitelného života a rozvoje	vztahů organismů a prostředí, člověk a životní prostředí, životní prostředí regionu a ČR) zeměpis VMEGS (globální problémy, jejich příčiny a důsledky) film
OBECNÁ BIOLOGIE		
porovná významné hypotézy o vzniku a evoluci živých soustav na Zemi odvodí hierarchii recentních organismů ze znalostí o jejich evoluci	**Geologická historie Země** (geologická období vývoje Země, změny polohy kontinentů**), vznik a vývoj živých soustav, evoluce bioty a prostředí** - porovná významné hypotézy o vzniku života a vývoji organismů - popíše hlavní evoluční události ve vývoji rostlin a živočichů, zařadí tyto události do správného geologického období	2 film

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy

Seznam prováděných laboratorních úloh v 1. – 3. ročníku a v kvintě až septimě

1. ROČNÍK, KVINTA

1. Krystalizace
2. Určování minerálů
3. Určování hornin
4. Stavba rostlinné buňky
5. Rostlinná pletiva – parenchym, kolenchym, sklerenchym
6. Rostlinná pletiva – krycí a vodivá
7. Bakterie
8. Řasy
9. Kapraďorosty – pozorování výtrusnic a výtrusů
10. Nahosemenné – určování keřů a stromů
11. Botanická vycházka do okolí
12. Pozorování hub – plísně
13. Poznávání rostlin

2. ROČNÍK, SEXTA

1. Poznávání rostlin
2. Pozorování hub a jejich částí
3. Pozorování prvoků
4. Anatomie hmyzu
5. Systém hmyzu
6. Poznávání a pozorování bezobratlých (měkkýši, korýši apod.)
7. Poznávání paryb, ryb, obojživelníků, plazů – osteologické a dermatologické preparáty, vycpaniny a další
8. Pitva ryby
9. Systém ptáků
10. Poznávání živočichů

3. ROČNÍK, SEPTIMA

1. Poznávání savců – osteologické a dermatologické preparáty, vycpaniny a další
2. Poznávání živočichů
3. Popis kostry člověka
4. Měření tepové frekvence, zátěžové testy
5. Měření krevního tlaku
6. Pozorování tělních buněk člověka
7. Činnost smyslových orgánů a nervové reflexy
8. Pohyb a jeho význam pro organismus
9. Zdravá výživa
10. Alkohol, drogy, kouření
11. Základy první pomoci

Témata laboratorních prací jsou doporučená, vyučující z nich podle dané situace vybírá.

ZEMĚPIS

„Cestování – školení ve snášenlivosti.“
(Benajmin Disraeli)

Charakteristika

Předmět Zeměpis je na vyšším stupni osmiletého gymnázia a na čtyřletém gymnáziu vyučován v prvních třech ročnících, a to vždy s dvouhodinovou týdenní dotací.

Zeměpis se vyučuje alespoň jednou v týdnu v odborné učebně, která je však z prostorových důvodů zároveň i kmenovou učebnou. Učebna je vybavena dataprojektorem, připojením k internetu, pěti osobními počítači zapojenými do sítě s nainstalovanými zeměpisnými výukovými a zkušebními programy a další audiovizuální technikou (TV, video, diaprojektor, meotar). Řád učebny zeměpisu je nedílným vybavením učebny, dodržování uvedených pravidel je pro každého žáka závazné.

Obsah předmětu je tvořen učivem a výstupy ŠVP se zařazením průřezových témat. Předmět integruje část vzdělávacího obsahu geologie. Výuka zeměpisu má být pro žáka zajímavá a stimulující. Má žáka aktivizovat a rozvíjet jeho intelektové a komunikační dovednosti a pozitivně ovlivňovat jeho hodnotovou orientaci.

Vzdělávání v předmětu zeměpis směřuje

- k získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování hlavních geografických objektů, jevů, pojmů a používání poznávacích metod
- k získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací
- k respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a k podpoře ochrany životního prostředí
- k rozvoji trvalého zájmu o poznávání vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka
- k rozvíjení kritického myšlení a logického uvažování
- k aplikování geografických poznatků v praktickém životě

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání

- frontální výuka s demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem
- skupinová práce (s využitím map, pracovních listů, odborné literatury, časopisů, internetu)
- metody kritického myšlení a kooperativního učení
- zeměpisné vycházky s pozorováním
- projektové vyučování

Mezipředmětové vztahy

Předmět zeměpis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- chemie: znečištění atmosféry, hydrosféry, biosféry,…
- fyzika: sluneční soustava, vesmír,…
- biologie: rozšíření živočichů a rostlin, biotopy, CHKO, národní parky,…

Mezipředmětové vztahy jsou aplikovány i na předměty z ostatních vzdělávacích oblastí:

- matematika: měřítko mapy, převody jednotek, práce s grafy, diagramy,…
- IKT: zdroj aktuálních informací a jejich zpracování
- dějepis: kultura národů, historie států,…

Předmětem prolínají průřezová témata

OSV, EV, MeV, VMEGS, MuV

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti
- žáci získané poznatky kriticky posuzují, porovnávají a formulují závěry
- žáci poznávají smysl a cíl učení, mají pozitivní vztah k učení

Učitel vede žáky

- k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací

- k používání odborné terminologie
- k využití získaných poznatků v praxi a nalézání souvislostí mezi nimi
- k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů

Kompetence k řešení problémů
- žáci jsou schopni pochopit problém, vyhledat k němu vhodné informace, diskutovat o možnostech řešení
- žáci se učí myslet kriticky, jsou schopni hájit svá rozhodnutí

Učitel vede žáky:
- k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů
- k využívání metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci
- k argumentaci, k diskusi na dané téma, k obhajování svých výroků
- k odpovědím na otevřené otázky
- k práci s chybou

Kompetence komunikativní
- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- žáci se učí naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují

Učitel vede žáky:
- ke komunikaci mezi sebou a učitelem a k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace
- k naslouchání a respektování názorů druhých
- k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v písemné i mluvené podobě

Kompetence sociální a personální
- žáci spolupracují ve skupinách na základě vytvořených pravidel, upevňují dobré mezilidské vztahy, pomáhají si a jsou schopni o pomoc požádat, učí se vzájemnému naslouchání

Učitel vede žáky:
- k využívání skupinového a inkluzivního vyučování
- k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání
- k ochotě pomoci a o pomoc požádat
- k spoluúčasti na vytváření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků
- k dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů
- k občanské odpovědnosti za vytváření podmínek pro udržitelný rozvoj v lokálním a globálním měřítku

Kompetence občanská
- žáci respektují názory druhých, uvědomují si svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu
- žáci se rozhodují zodpovědně podle dané situace
- žáci chápou základní environmentální problémy, respektují požadavky na kvalitní životní prostředí, jednají v zájmu trvale udržitelného rozvoje

Učitel vede žáky:
- k dodržování pravidel slušného chování
- k pochopení práv a povinností v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje
- k tomu, aby brali ohled na druhé
- k vytváření osobních představ o geografickém a životním prostředí

Kompetence k podnikavosti
- žáci jsou seznámeni s pravidly bezpečného chování v terénu
- žáci jsou vedeni k efektivní práci

Učitel vede žáky:
- k dodržování pravidel bezpečného chování v terénu
- k vyhledávání a využívání různých zdrojů informací

Zeměpis výrazně posiluje kompetence k učení (1c), k řešení problémů (2abce), komunikativní (3ad), sociální a personální (4ab), občanskou (5ae) a k podnikavosti.

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
KVINTA, 1. ROČNÍK		
PŘÍRODNÍ PROSTŘEDÍ, SLOŽENÍ, STRUKTURA A VÝVOJ ZEMĚ		
porovná postavení Země ve vesmíru a podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy porovná složení a strukturu jednotlivých zemských sfér a objasní jejich vzájemné vztahy rozliší složky a prvky fyzickogeografické sféry a rozpozná vztahy mezi nimi	**Úvod do zeměpisu, Slunce a vesmír, planeta Země** - chápe propojení zeměpisu s ostatními předměty - objasní tvar a velikost Země, popíše stavbu planety včetně utváření jednotlivých geosfér - na základě srovnání s ostatními planetami soustavy vyvodí, v čem je Země jedinečná - popíše Zemi jako geologické těleso včetně základních geobiocyklů - popíše chemické, mineralogické a petrologické složení hlavních geosfér Země - popíše pohyby Země a jejich důsledky, vysvětlí pojmy: světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas (letní + zimní čas) - vymezí obsah fyzicko-geografické a socioekonomické sféry	fyzika,biologie, matematika exkurze: planetárium
GEOGRAFICKÉ INFORMACE A TERÉNNÍ VYUČOVÁNÍ		
používá dostupné kartografické produkty a další geografické zdroje dat a informací v tištěné i elektronické podobě pro řešení geografických problémů orientuje se s pomocí map v krajině používá s porozuměním vybranou geografickou, topografickou a kartografickou terminologii vytváří a využívá vlastní mentální schémata a mentální mapy pro orientaci v konkrétním území čte, interpretuje a sestavuje jednoduché grafy a tabulky, analyzuje a interpretuje číselné geografické údaje	**Znázornění Země na mapách** **Geografická kartografie a topografie** - chápe praktické aplikace s kartografickými produkty, s mapami různých funkcí, s kartogramy **Geografický a kartografický vyjadřovací jazyk** - používá obecné kartografické pojmy, kartografické znaky, vysvětlivky, statistická data, ostatní informační, komunikační a dokumentační zdroje dat pro geografii **Geografické informační a navigační systémy** - pracuje s geografickým informačním systémem (GIS), využívá poznatků dálkového průzkumu Země (DPZ) a používá v praxi satelitních navigačních přístrojů GPS **Terénní geografická výuka, praxe a aplikace** - získá v rámci geografické exkurze a terénního cvičení praktické dovednosti z topografie, orientace, bezpečnosti pohybu a pobytu v terénu, osvojí si postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení přírodních a společenských prvků krajiny a jejich interakce	matematika, fyzika

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
PŘÍRODNÍ PROSTŘEDÍ		
porovná na příkladech mechanismy působení endogenních (včetně deskové tektoniky) a exogenních procesů a jejich vliv na utváření zemského povrchu a na život lidí porovná složení a strukturu jednotlivých zemských sfér a objasní jejich vzájemné vztahy analyzuje energetickou bilanci Země a příčiny vnitřních a vnějších geologických procesů analyzuje různé druhy poruch v litosféře	**Geologické procesy v litosféře** - objasní mechanismus deskové tektoniky a příčiny pohybu litosférických desek, na konkrétních případech (Východoafrická příkopová propadlina, Středoatlantický hřbet, Ohnivý prstenec Pacifiku) popíše důsledky těchto pohybů - popíše vývoj stavby pevnin a oceánů - vysvětlí příčiny a důsledky vnitřních a vnějších geologických procesů (př. zemětřesení, vulkanismus a vrásnění, eroze, zvětrávání, krasové jevy, tvary zemského povrchu) - na konkrétních příkladech (např. České středohoří, Trosky, Adršpašsko-teplické skály) popíše, jak tyto procesy formují zemský povrch - popíše základní typy pevninského i oceánského reliéfu, objasní vznik nejvýznačnějších tvarů zemského povrchu - definuje typy křehkých a plastických deformací geologických objektů	biologie,fyzika, chemie EV (člověk a životní prostředí)
určí základní vlastnosti vzorku půdního profilu a navrhne využitelnost a způsob efektivního hospodaření s půdou v daném regionu	**Pedosféra** - popíše vznik a vývoj půd - popíše složení a vlastnosti půdy včetně faktorů, které toto určují - podle půdních profilů umí definovat vlastnosti a využitelnost nejrozšířenějších typů půd	fyzika
objasní velký a malý oběh vody a rozliší jednotlivé složky hydrosféry a jejich funkci v krajině hodnotí vodstvo a půdní obal Země jako základ života a zdroje rozvoje společnosti zhodnotí využitelnost různých druhů vod a posoudí možné způsoby efektivního hospodaření s vodou v příslušném regionu	**Hydrosféra** - zhodnotí a popíše rozložení a oběh povrchové i podpovrchové vody na Zemi včetně chemického složení, pH, hydrogeologického cyklu a geologického působení vody - zná vlastnosti mořské vody, správně vysvětluje příčiny salinity, rozlišuje mezi mořem a bezodtokým jezerem - na konkrétních příkladech vymezuje základní typy jezer - chápe význam vody pro lidstvo, na konkrétním příkladu (např. Aralské jezero) vysvětlí rizika neuváženého hospodaření s přírodními zdroji - popíše propustnost hornin pro podzemní vody a hydrogeologické systémy - chápe význam a potřebu ochrany podzemní vody jako hlavního zdroje pitné vody v místním regionu, zná vlastnosti minerálních vod	EV (člověk a životní prostředí) VMEGS (globální problémy, jejich příčiny a důsledky) EV (člověk a životní prostředí, životní prostředí regionu a ČR)
objasní mechanismy globální cirkulace atmosféry a její	**Atmosféra** - definuje počasí a podnebí a vysvětlí, které faktory ovlivňují jejich charakter	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
důsledky pro vytváření klimatických pásů rozliší hlavní biomy světa zhodnotí na příkladech různé krajiny jako systém pevninské části krajinné sféry se specifickými znaky, určitými složkami, strukturou, okolím a funkcemi analyzuje na konkrétních příkladech přírodní a kulturní (společenské) krajinné složky a prvky krajiny vyhodnotí bezpečnost ukládání odpadů a efektivitu využívání druhotných surovin v daném regionu zhodnotí některá rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí v lokální, regionální a globální úrovni	- na konkrétních příkladech popíše, jak tyto faktory (např. kontinentalita, oceanita, srážkový stín) ovlivňují průběh počasí a podnebí - vysvětlí, jak se mění podnebí s nadmořskou výškou, popíše místní výškové stupně - popíše podnebné pásy včetně atmosférické cirkulace a srážkového režimu - vysvětlí skleníkový efekt, zdůvodní dnešní změny klimatu a popíše možná rizika **Biosféra a životní prostředí** - popíše rozložení hlavních typů přírodních krajin, zná faktory, které je formují a ovlivňují - na konkrétních příkladech vysvětlí, jak je každý typ krajiny ovlivněn přírodními podmínkami a jak lidskou činností - popíše principy a zásady ochrany přírody, zná příklady chráněných území - na konkrétních příkladech vysvětlí myšlenku trvale udržitelného života a rozvoje - na vybraném konkrétním příkladu vysvětlí rizika neuváženého hospodaření s přírodními zdroji - popíše přístupy enviromentální geologie, rekultivaci a revitalizaci krajiny	biologie VMEGS (globální problémy, jejich příčiny a důsledky)
SOCIÁLNÍ PROSTŘEDÍ		
zhodnotí na příkladech dynamiku vývoje obyvatelstva na Zemi, geografické, demografické a hospodářské aspekty působící na chování, pohyb, rozmístění a zaměstnanost	**Obyvatelstvo** – základní geografické, demografické, etnické a hospodářské charakteristiky - vyjmenuje hlavní světová náboženství, zhodnotí jejich vliv na kulturu daného regionu, uvede příklady náboženských konfliktů - vymezí hlavní směry migrací a vysvětlí jejich příčiny - rozliší rozdíly ve fyzických znacích mezi jednotlivými rasami lidí - argumentuje proti rasistickým názorům a teoriím	dějepis

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
obyvatelstva analyzuje hlavní rasová, etnická, jazyková, náboženská, kulturní a politická specifika s ohledem na způsob života a životní úroveň v kulturních regionech světa identifikuje obecné základní geografické znaky a funkce sídel a aktuální tendence ve vývoji osídlení	**Kulturní a politické prostředí** – struktura obyvatelstva, státní zřízení, geopolitické procesy, hlavní světová ohniska napětí - rozliší a porovná státy světa a jejich mezinárodní integrační seskupení a organizace podle kritérií vzájemné podobnosti a odlišnosti - lokalizuje na politické mapě světa hlavní aktuální geopolitické změny s přihlédnutím k historickému vývoji - rozlišuje mezi pojmy národ a národnost - zařazuje hlavní světové a evropské jazyky do jazykových skupin **Sídla a osídlení** – sídelní struktura a její vývoj, sídlo, obec, město, jejich funkce - identifikuje obecné základní geografické znaky sídel a aktuální tendence ve vývoji osídlení	
zhodnotí na příkladech světové hospodářství jako otevřený dynamický systém s určitými složkami, strukturou a funkcemi a zohlední faktory územního rozmístění hospodářských aktivit, vymezí jádrové a periferní oblasti světa zhodnotí nerovnoměrné rozmístění, objem a distribuci světových surovinových a energetických zdrojů rozliší a porovnává státy světa a jejich mezinárodní integrační uskupení a organizace podle kritérií vzájemné podobnosti a odlišnosti lokalizuje na politické mapě světa hlavní aktuální geopolitické problémy a změny s přihlédnutím k historickému vývoji vyhledá na mapách hlavní světové oblasti	**Světové hospodářství** – lokalizační faktory, sektorová a odvětvová struktura a její důsledky - zhodnotí na příkladech světové hospodářství jako otevřený dynamický systém s určitými složkami, strukturou a funkcemi - zohlední faktory územního rozmístění hospodářských aktivit - vymezí jádrové a periferní oblasti světa - rozliší základní hospodářské sféry (primární a sekundární sféra, služby), porovná různou zaměstnanost v těchto sférách u vyspělých a rozvojových zemí - vymezí podstatné rozdíly mezi vyspělým a tržním hospodářstvím a ekonomikou málo rozvinutých států (ukazatel HDP, podíl služeb, skladba infrastruktury, gramotnost) - zhodnotí bilanci světových surovinových a energetických zdrojů **Socioekonomická sféra** – sociálně-geografické systémy, geografické aspekty bohatství a chudoby, globalizace - orientuje se v hlavních politických, bezpečnostních a integračních seskupeních států - uvede hlavní světová ohniska napětí a příčiny jejich konfliktů - zhodnotí význam a úlohu mezinárodních organizací při řešení ozbrojených konfliktů - vymezí a lokalizuje na mapách oblasti světa s převládajícím vývozem a dovozem - charakterizuje a vyhledá na mapách hlavní dopravní tahy - popíše a zhodnotí polohu a dostupnost jednotlivých oblastí vzhledem k stávající dopravní síti - vymezí hlavní oblasti cestovního ruchu - pojmenuje, popíše a vyhledá v mapách příklady národních kulturních památek a památek zapsaných	EV (člověk a životní prostředí, životní prostředí regionu a ČR) VMEGS (globální problémy, jejich příčiny a důsledky)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
cestovního ruchu, porovná jejich lokalizační faktory a potenciál	v seznamu světového kulturního dědictví UNESCO	
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ		
zhodnotí na příkladech různé krajiny jako systém pevninské části krajinné sféry se specifickými znaky, určitými složkami, strukturou, okolím a funkcemi analyzuje na konkrétních příkladech přírodní a kulturní (společenské) krajinné složky a prvky krajiny zhodnotí některá rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí v lokální, regionální a globální úrovni	**Krajina** – vývoj krajiny, přírodní prostředí, společenské prostředí, vývoj ve využívání půdy, kulturní krajina, enviromentalistika, krajinná (geografická) ekologie, typy krajiny, krajinný potenciál - zhodnotí na příkladech krajiny jako systém pevninské části krajinné sféry se specifickými znaky, určitými složkami, strukturou, okolím a funkcemi - analyzuje na konkrétních příkladech přírodní a kulturní složky a prvky krajiny - specifikuje polohu, přírodní, sídelní a hospodářské poměry místní oblasti (okolí bydliště, školy) - posuzuje přednosti, příležitosti, bariéry a rizika v dalším rozvoji místní oblasti - uvádí příklady pravomocí státní správy a samosprávy **Vývoj interakce příroda – společnost –** prostorová koexistence, udržitelný rozvoj (život), limity přírodního prostředí, globální problémy lidstva, výchovné, hospodářské a právní nástroje ochrany přírody a životního prostředí - zhodnotí některá rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí - posuzuje geologickou činnost člověka z hlediska možných negativních dopadů na ŽP - hodnotí ekologickou únosnost těžby a zpracovatelských technologií v daném regionu	biologie VMEGS (globální problémy, jejich příčiny a důsledky) EV (člověk a životní prostředí) chemie, biologie
SEXTA, 2. ROČNÍK		
REGIONY		
rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi lokalizuje na mapách makroregiony světa, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské vlastnosti a jednotlivé makroregiony vzájemně porovná	**Regionální geografie světa** **Regionální zeměpis světa – Afrika, Antarktida** - hodnotí polohu a členění Afriky z hlediska fyzicko-geografického, socioekonomického, politického, náboženského - ukáže na mapě a porovnává základní prvky týkající se horizontální a vertikální členitosti, vodstva, podnebí a ekosystémů Afriky - posoudí na přiměřené úrovni příčiny problémů afrického hospodářství - je schopen rozlišovat základní africké regiony na základě různých přírodních a socioekonomických rozdílů - zná základní problémy afrického kontinentu, je solidární s lidmi, dokáže jmenovat druhy pomoci a odstraňování překážek rozvoje Afriky, na příkladu vybraných modelových států (př. RJA, vybraná země Maghribu, Sahelu,…) popíše specifické znaky daných regionů - porovnává Antarktidu s ostatními světadíly a přiměřeně	VMEGS (globalizační a rozvojové procesy, globální problémy, jejich příčiny a důsledky, humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce) MuV (vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	hodnotí specifické přírodní poměry **Regionální zeměpis světa – Austrálie a Oceánie** - hodnotí polohu a členění Austrálie a Oceánie z hlediska fyzicko-geografického, socioekonomického, politického, náboženského - umí vyjmenovat, ukázat na mapě a porovnávat základní prvky týkající se horizontální a vertikální členitosti, vodstva, podnebí a biomů (endemické druhy) Austrálie a Oceánie - na příkladu vybraných modelových států (Australský svaz, Nový Zéland a Havajské ostrovy) popíše specifické znaky daných regionů - porovná ekonomické, kulturní a sociální rozdíly mezi původním obyvatelstvem a přistěhovalci **Regionální zeměpis světa – Amerika** - hodnotí polohu a členění Ameriky z hlediska fyzicko-geografického, socioekonomického, politického, náboženského - vyjmenuje, ukáže na mapě a porovná základní prvky týkající se horizontální a vertikální členitosti, vodstva, podnebí a biomů Ameriky - na příkladu vybraných modelových států (př. USA, Mexiko, Brazílie, Argentina,…) popíše specifické znaky daných regionů - porovná ekonomické, kulturní a sociální rozdíly mezi původním obyvatelstvem a přistěhovalci - zhodnotí střet předkolumbovských kultur a evropských kolonizátorů a následné mísení ras **Regionální zeměpis světa – Asie** - hodnotí polohu a členění Asie z hlediska fyzicko-geografického, socioekonomického, politického, náboženského - vyjmenuje, ukáže na mapě a porovná základní prvky týkající se horizontální a vertikální členitosti, vodstva, podnebí a biomů Asie - na příkladu vybraných modelových států (východní, jihovýchodní, jižní, jihozápadní, střední Asie a Zakavkazsko) popíše specifické znaky daných regionů - na základě znalostí přírodních podmínek zdůvodní nerovnoměrné rozmístění obyvatelstva a způsob života - označí kolébky starověkých civilizací a jejich přínos, zhodnotí jejich současné postavení, uvede potencionální ohniska napětí a vysvětlí příčiny jejich nestability	prostředí, základní problémy sociokulturních rozdílů) VMEGS (humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce)
SEPTIMA, 3. ROČNÍK		
REGIONY		
rozlišuje na konkrétních územních příkladech	**Regionální zeměpis světa – Evropa (přírodní podmínky, historický, politický a ekonomický vývoj, sociální**	dějepis, základy společenských věd

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi	**prostředí, evropská integrace, Západní Evropa, Severní Evropa, Jižní Evropa, Jihovýchodní Evropa, Východní Evropa)** - vymezí jednotlivé regiony Evropy - zhodnotí polohu, přírodní a sociální poměry evropských regionů - lokalizuje hlavní rozvojová jádra a periferie evropských regionů - hodnotí polohu a členění Evropy z hlediska fyzicko-geografického, socioekonomického, politického, náboženského - vyjmenuje, ukáže na mapě a porovná základní prvky týkající se horizontální a vertikální členitosti, vodstva, podnebí a biomů (endemické druhy) Evropy - popíše vznik, vývoj a cíle Evropská unie - zhodnotí důsledky členství v EU - na příkladu vybraných modelových států popíše specifické znaky daných regionů (JE, ZE, SE, JVE a VE), porovná ekonomické, kulturní a sociální rozdíly mezi regiony	VMEGS (globalizační a rozvojové procesy, globální problémy, jejich příčiny a důsledky, humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce, žijeme v Evropě) MuV (vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí, základní problémy sociokulturních rozdílů)
rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi	**Regionální geografie Střední Evropy (přírodní podmínky, sociální prostředí, Německo, Alpské země, Slovinsko, země Višegrádské čtyřky)** - zhodnotí polohu, přírodní a sociální poměry regionu střední Evropa - lokalizuje hlavní rozvojová jádra a periferie - hodnotí polohu a členění střední Evropy z hlediska fyzicko-geografického, socioekonomického, politického, náboženského - vyjmenuje, ukáže na mapě a porovná základní prvky týkající se horizontální a vertikální členitosti, vodstva, podnebí a biomů (endemické druhy) střední Evropy - porovná ekonomické, kulturní a sociální rozdíly mezi státy	dějepis, základy společenských věd MuV (vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí, základní problémy sociokulturních rozdílů) VMEGS (žijeme v Evropě)
zhodnotí polohu, přírodní poměry a zdroje České republiky lokalizuje na mapách hlavní rozvojová jádra a periferní oblasti České republiky, rozlišuje jejich specifika	**Regionální geografie České republiky** **Poloha a rozloha** - určí a popíše geografickou polohu ČR, posoudí její výhody a nevýhody - porovná rozlohu ČR s ostatními evropskými státy, vyhledá státy s obdobnou rozlohou **Geologická stavba a geomorfologické členění povrchu** - vymezí na geologické mapě ČR podle geologického vývoje oblast Českého masivu a Karpat, na fyzické mapě ČR je rozliší jako dvě základní geomorfologické	dějepis, základy společenských věd EV (životní prostředí regionu a ČR) VMEGS (žijeme v Evropě)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	jednotky: Českou vysočinu a Západní Karpaty - orientuje se na fyzické mapě ČR, vyhledává hlavní geomorfologické celky - uvádí na příkladech rozdíly v působení jednotlivých geomorfologických činitelů v krajině	biologie (neživá příroda)
	Podnebí a počasí - rozliší mezi podnebím a počasím, popíše hlavní činitele ovlivňující podnebí a počasí ČR - s pomocí mapy vymezí hlavní podnebné oblasti ČR, popíše rozložení srážek	
	Vodstvo - zařadí území ČR k úmořím evropských moří, pojmenuje hlavní vodní toky, vyhledá je v mapách - rozlišuje mezi přírodními a umělými vodními nádržemi, objasní původ jezer v ČR, zdůvodní význam českého rybníkářství v minulosti a přítomnosti	dějepis (historie rybníkářství a vodních děl v českých zemích)
	Půdy - rozlišuje mezi půdními druhy a půdními typy, pojmenuje hlavní půdní typy na území ČR, uvede zákonitosti jejich rozmístění, popíše a vysvětlí rozdílnou úrodnost	
	Rozmístění rostlinstva a živočišstva, ochrana přírody a životního prostředí - charakterizuje přírodní krajinu ČR a uvědomuje si rozdílnost mezi původní přírodní a dnešní kulturní krajinou - popíše skladbu a funkci základních přírodních ekosystémů na území ČR (les, vodní nádrž, louka), uvádí příklady rostlin a živočichů v nich - rozlišuje velkoplošná a maloplošná chráněná území v ČR a uvádí jejich příklady včetně mezinárodní soustavy NATURA 2000	EV biologie (ochrana přírody)
	Obyvatelstvo a sídla - posoudí hlavní aktuální trendy demografického vývoje obyvatelstva v ČR - zhodnotí souvislosti rozmístění obyvatelstva v ČR - rozděluje sídla podle jejich funkce a uvádí příklady - hodnotí proces urbanizace v místním regionu, navrhuje svou představu ideálního města (uspořádání, vybavenost)	MuV (základní problémy sociokulturních rozdílů) EV (člověk a životní prostředí)
	Složky hospodářství - člení hospodářství do jednotlivých sektorů, popisuje jejich strukturu a hodnotí jejich podíl na zaměstnanosti a tvorbě HDP - nalézá souvislosti mezi hospodářskými sektory a odvětvími - objasní a zdůvodní existenci územních rozdílů jednotlivých regionů ČR - vymezí a lokalizuje v mapách oblasti těžby paliv v ČR, zhodnotí strukturu surovinové základny naší republiky - objasní pojmy obnovitelné a neobnovitelné energetické zdroje	dějepis (nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury) biologie (základy ekologie, vlivy průmyslu na životní prostředí) chemie (chemický průmysl v ČR; bezpečnost práce, mimořádné

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	- vyhledává v mapách hlavní oblasti jednotlivých průmyslových odvětví - zhodnotí charakter zemědělství v ČR, popíše hlavní zemědělské oblasti - vymezí oblasti s nejvyšší (nejnižší) nezaměstnaností, vysvětlí příčiny	událostí, havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek)
	Doprava a cestovní ruch - posuzuje druhy dopravy z hlediska rychlosti, výkonnosti a vlivu na životní prostředí - vymezí a vyhledá v mapách hlavní dopravní tahy, popíše a zhodnotí polohu jednotlivých oblastí ČR vzhledem k stávající dopravní síti - vymezí hlavní oblasti cestovního ruchu v ČR - pojmenuje, popíše a vyhledá v mapách příklady národních kulturních památek a památek zapsaných v seznamu světového kulturního dědictví UNESCO	VMEGS (žijeme v Evropě)
	Zahraniční obchod, služby obyvatelstvu, členství ČR v mezinárodních organizacích - objasní základní pojmy: vývoz, dovoz, obrat, pojmenuje hlavní komodity zahraničního obchodu ČR - pojmenuje významné mezinárodní organizace, jejichž členem je ČR, zhodnotí jejich zaměření a význam pro ČR (EU, NATO)	
	Regiony České republiky (kraje a vyšší územně správní celky) - vymezí historické oblasti ČR - rozlišuje základní správní kategorie v územním členění ČR (kraje, NUTS2) - komplexně srovnává jednotlivé regiony ČR s ohledem na možnosti dalšího rozvoje, hodnotí společné znaky a specifické podmínky - vyjadřuje své názory na kvalitu jednotlivých regiónů (osobní preference k bydlení, k pracovním příležitostem, k cestování, k sportovnímu vyžití, ke studiu, k pobytovým formám rekreace apod.)	
vymezí místní region (podle bydliště, školy) na mapě podle zvolených kritérií, zhodnotí přírodní, hospodářské a kulturní poměry mikroregionu a jeho vazby k vyšším územním celkům a regionům	**Místní oblast (region)** - specifikuje polohu, přírodní, sídelní a hospodářské poměry místní oblasti (okolí bydliště, školy) - posuzuje přednosti, příležitosti, bariéry a rizika v dalším rozvoji místní oblasti - uvádí příklady pravomocí státní správy a samosprávy	EV (životní prostředí regionu a ČR)

ZÁKLADY SPOLEČENSKÝCH VĚD

„Moudří lidé mluví, protože mají co říci; hlupáci mluví, aby něco řekli.“ (Platón)

Charakteristika

Vyučovací předmět Základy společenských věd integruje vzdělávací obory Občanský a společenskovědní základ ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost, Výchova ke zdraví z oblasti Člověk a zdraví a oblast Člověk a svět práce. Hodinová dotace je 1,5 hodiny v 1. ročníku a kvintě a po 2 hodinách v sextě až oktávě a ve 2. – 4. ročníku.

Předmět Základy společenských věd využívá společenskovědní poznatky získané v základním vzdělávání. Rozvíjí je a součástí jsou i nové obsahové prvky, jejichž pochopení je podmíněné rozvinutější myšlenkovou činností a praktickou zkušeností žáka gymnázia. Vede ke zvládání základů společenskovědní analýzy, k osvojování demokratických principů v mezilidské komunikaci, rozvíjí schopnost diskuse a věcné argumentace, vede k rozpoznávání manipulativní strategie. Utváří realistický pohled na skutečnost, pomáhá v orientaci ve společenských jevech a procesech tvořících každodenní život. Rozvíjí pozitivní hodnotový systém, vnímání sounáležitosti s evropskou kulturou, uplatňování tolerantních postojů vůči minoritním skupinám ve společnosti, kultivuje vědomí osobní, lokální, národní, evropské i globální identity. Vede žáka k vědomé reflexi vlastního jednání i jednání druhých lidí, respektování různých systémů hodnot a motivací druhých lidí, odhalování předsudků v posuzování různých lidí, událostí či sociálních jevů, k rozpoznávání negativních stereotypů v nahlížení na roli muže a ženy ve společnosti. Upevňuje pocit odpovědnosti, rozvíjí zralé formy soužití s druhými lidmi a uplatňování partnerských přístupů při spolupráci. Uvádí žáka do profesního i ekonomického občanského života, v němž se neobejde bez základních znalostí tržní ekonomiky, světa financí, hospodářských struktur a vlivu globalizace. Prohlubuje vztah žáků ke zdraví vlastnímu i zdraví komunity (např. rodiny), posiluje rozumové a citové vazby k dané problematice a rozvíjí praktické dovednosti vedoucí ke zdravému životnímu stylu.

Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru je předmět Základy společenských věd velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Posiluje také průřezová témata Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Multikulturní výchova, ostatních průřezových témat se dotýká menší měrou.

Charakter předmětu umožňuje rozvíjet všechny klíčové kompetence. V průběhu celého studia jsou rozvíjeny klíčové kompetence k učení a komunikativní, ostatní kompetence se více soustřeďují k určitému učivu tak, jak je uvedeno v rozpracování výstupů.

Používáme kromě tradičních metod zejména skupinovou práci, projektovou činnost, didaktické hry, prezentaci produktů vlastní činnosti, pracujeme s audiovizuální technikou (dokumentární filmy) a pracovními listy.

V hodnocení se klade důraz na aktivitu v hodinách a při projektových činnostech, na schopnost komunikovat a spolupracovat. Minimální počet známek při dvouhodinové dotaci je stanoven na čtyři a při jednohodinové dotaci dvě známky za pololetí.

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
KVINTA, 1. ROČNÍK		
ČLOVĚK JAKO JEDINEC		
vyloží, jak člověk vnímá, prožívá a poznává skutečnost, sebe i druhé lidi a co může jeho vnímání a poznávání ovlivňovat objasní, proč a jak se lidé odlišují ve svých projevech chování, uvede příklady faktorů, které ovlivňují prožívání, chování a činnost člověka	**Podstata lidské psychiky a její obsah – psychické jevy** - objasní funkci psychologie jako vědy o lidské psychice (vyloží pojem společenské vědy, rozliší paradigma a hypotézu, zařadí předmět zkoumání k jednotlivým psychologickým oborům, vysvětlí, jak fungují metody psychologie, popíše vývoj psychologie) - rozdělí psychické jevy (procesy, stavy a vlastnosti) - jmenuje a popíše faktory ovlivňující lidské prožívání a chování	OSV
porovná osobnost v jednotlivých vývojových fázích života, vymezí, co každá etapa přináší do lidského života nového a jaké životní úkoly před člověka staví	**Osobnost člověka** - charakterizuje osobnost, vysvětlí její typologii, zařadí sám sebe k určitému typu, vysvětlí vývoj a formování osobnosti v jednotlivých etapách jejího života, popíše vlastnosti osobnosti, rysy osobnosti	4 OSV
porovnává různé metody učení a vyhodnocuje jejich účinnost pro své studium s ohledem na vlastní psychické předpoklady, uplatňuje zásady duševní hygieny při práci a učení	**Učení** - osvojí si způsoby motivace, zvládne algoritmus učení, pochopí myšlenkové operace, připraví si správné podmínky pro učení, pozoruje vlastnosti osobnosti mající vliv na výsledky učení - pochopí význam celoživotního učení a sebevýchovy - osvojí si zásady duševní hygieny	1
využívá získané poznatky při sebepoznávání, poznávání druhých lidí, volbě profesní orientace na příkladech ilustruje vhodné způsoby vyrovnávání se s náročnými životními situacemi	**Psychologie v každodenním životě** - rozhoduje se o životních otázkách - provádí duševní hygienu - seznámí se s možnostmi psychologie při volbě profesní orientace (testování, sebepoznání) - objasní, čím se zabývá sociální psychologie, a porovná ji se sociologií - popíše, jak zvládnout náročné životní situace, simuluje tyto situace a modelově je řeší - seznámí se se systémem psychologického poradenství	2, 4, 5, 6 OSV
ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ		
usiluje o pozitivní změny ve svém životě související s vlastním zdravým a zdravým druhých	**Vliv životních a pracovních podmínek a životního stylu na zdraví v rodině, škole, obci** - uvede příklady pracovních podmínek, které jsou škodlivé a mohou poškozovat fyzické a duševní zdraví - rozlišuje zdravý životní styl a životní styl poškozující	1,4 OSV, EV biologie, tělesná

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	zdraví, snaží se eliminovat negativní rysy vlastního stylu života - jmenuje některé civilizační choroby a jejich příčiny	výchova
usiluje o pozitivní změny ve svém životě související s vlastním zdravým a zdravým druhých zařazuje do denního režimu osvojené způsoby relaxace; v zátěžových situacích uplatňuje osvojené způsoby regenerace	**Psychohygiena** - optimálně řeší konflikty v mezilidských vztazích - ovládá zásady asertivity, uvědomuje si její význam pro mezilidské vztahy i sebevědomí jedince - ovládá některé relaxační techniky - jmenuje některé příčiny stresu, uvede příklady zátěžových situací, rozpozná fyzické projevy stresu - uvede příklady reakcí na stres (psychosomatické choroby, drogy, sebepoškozování) - zjistí, kde je možné v případě závažnosti psychického onemocnění hledat odbornou pomoc	2, 4 OSV biologie
VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ		
korektně a citlivě řeší problémy založené na mezilidských vztazích	**Vztahy v rodině, mezigenerační soužití, pomoc nemocným a handicapovaným lidem** - uvědomuje si hodnotu rodiny a dobrých rodinných vztahů, snaží se udržovat dobré rodinné vztahy - uvědomuje si mezigenerační rozdíly, zváží problémy každého věku - uvědomuje si nutnost adekvátní pomoci nemocným a handicapovaným lidem, při kontaktu s nimi se chová přiměřeně	4,5 OSV
posoudí hodnoty, které mladým lidem usnadňují vstup do samostatného života, partnerských vztahů, manželství a rodičovství, a usiluje ve svém životě o jejich naplnění projevuje etické a morální postoje k ochraně matky a dítěte	**Partnerské vztahy, manželství, rodičovství, neúplná rodina; náhradní rodinná péče a její formy, ústavní péče** - jmenuje předpoklady pro kvalitní partnerské vztahy či manželství - zváží funkci manželství - posoudí závažnost úlohy rodičovství - vysvětlí, co je neúplná rodina, jaká jsou její rizika - jmenuje konkrétní formy náhradní rodinné péče, vysvětlí rozdíl mezi osvojením a pěstounskou péčí, mezi náhradní rodinnou péčí a ústavní péčí, posoudí jejich úlohu	4 OSV
korektně a citlivě řeší problémy založené na mezilidských vztazích posoudí hodnoty, které mladým lidem usnadňují vstup do samostatného života, partnerských vztahů, manželství a rodičovství, a usiluje	**Rizika spojená s volbou životního partnera, krizové situace v rodině** - posoudí, proč je důležité vybrat si správného životního partnera a co by měl při výběru zvážit - zjistí, kam se lze obrátit v případě závažných rodinných neshod, uvede příklady, jak lze krizi v rodině citlivě vyřešit	4 OSV

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
ve svém životě o jejich naplnění		
korektně a citlivě řeší problémy založené na mezilidských vztazích	**Rozvoj sociálních dovedností pro život s druhými lidmi** - snaží se být otevřený vůči druhým - v komunikaci s druhými se chová slušně, neagresivně, a přitom dosáhne svého cíle - dokáže se obhájit a prosadit svůj názor - nehumánní postoje striktně odmítá	3, 4 OSV
korektně a citlivě řeší problémy založené na mezilidských vztazích	**Modely sociálního chování v intimních vztazích** - chápe nutnost otevřenosti, tolerance a respektování partnera pro kvalitu vztahu - vysvětlí pojem empatie - na příkladech vysvětlí, k čemu může v partnerském vztahu vést nedostatek otevřenosti, trpělivosti a tolerance - určí, jak spolu souvisí odpovědnost a intimní vztah - vysvětlí, proč je pro kvalitní vztah důležité sebepoznání a sebeúcta	2, 4 OSV
ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE		
orientuje se ve své osobnosti, emocích a potřebách	**Změny v období adolescence** - jmenuje tělesné, duševní a společenské změny v období adolescence - na příkladech vysvětlí, jaké otázky se mohou v období adolescence objevit (hledání osobní identity, orientace na budoucnost, hledání identity), jaké problémy jsou s nimi spojené a jak je lze řešit - uvědomuje si, jak silně v období adolescence prožívá emoce a že cítí potřebu hlubších citových vztahů	4 OSV biologie
orientuje se ve své osobnosti, emocích a potřebách	**Způsoby sebereflexe a kontroly emocí** - používá některé formy sebereflexe - jmenuje oblasti, ve kterých vyniká, jmenuje, co se mu povedlo a co by měl zlepšit - snaží se ovládat své emoce - pojmenuje, co cítí	4 OSV
uplatňuje odpovědné a etické přístupy k sexualitě, rozhoduje se s vědomím možných důsledků	**Péče o reprodukční zdraví** - popíše důsledky zneužívání návykových látek (nikotin, alkohol, drogy) - rozdělí drogy na měkké a tvrdé, jmenuje některé druhy drog - jmenuje některé sexuálně přenosné choroby, posoudí jejich závažnost - vysvětlí, jak se lze chránit před sexuálně přenosnými chorobami	OSV biologie, chemie
uplatňuje odpovědné a etické přístupy k sexualitě, rozhoduje se s vědomím možných důsledků zná práva každého jedince v oblasti	**Modely vzájemného chování související s etickými a psychosociálními aspekty partnerského a sexuálního života** - posoudí, jakou roli hraje v sexuálních vztazích odpovědnost - vysvětlí, proč je pro kvalitní sexuální vztah důležitá sebeúcta - jmenuje příklady situací, ve kterých je porušena sebeúcta	5 OSV, MuV

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
sexuality a reprodukce	druhého - snaží se respektovat sexuální zaměření druhých, vysvětlí, jakou roli hraje sexuální zaměření v sexuálních vztazích	
RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE		
projevuje odolnost vůči výzvám k sebepoškozujícímu chování a rizikovému životnímu stylu	**Zátěžové situace, stres a způsoby jeho zvládání; důsledky stresu v oblasti fyzického, duševního a sociálního zdraví** - uvede příklady zátěžových situací v životě člověka - uvědomuje si nebezpečí vzniku některých fyzických i duševních chorob vlivem stresu - vysvětlí, jak se mohou vlivem stresu změnit sociální vztahy jedince - uvede příklady negativních důsledků stresu	4 OSV biologie
projevuje odolnost vůči výzvám k sebepoškozujícímu chování a rizikovému životnímu stylu uvede důsledky porušování paragrafů trestního zákona souvisejících s výrobou a držením návykových látek a s činností pod jejich vlivem, sexuálně motivovanou kriminalitou, skrytými formami individuálního násilí a vyvozuje z nich osobní odpovědnost	**Sexuálně motivovaná kriminalita** - vysvětlí, jaký je rozdíl mezi pornografií a erotikou - vyhledá v zákoně, jak je ošetřeno šíření pornografie - vysvětlí, jaký je rozdíl mezi sexuální úchylkou a sexuálním zaměřením (preferencí) - uvědomuje si, že homosexualita není nemoc - popíše nebezpečí pedofilie a jak se před ní lze chránit - vysvětlí příčiny vzniku dětské prostituce, její důsledky - vyhledá konkrétní případ, kdy došlo k obchodu se ženami	4, 5 OSV, MuV, MeV
uvede důsledky porušování paragrafů trestního zákona souvisejících s výrobou a držením návykových látek a s činností pod jejich vlivem, sexuálně motivovanou kriminalitou, skrytými formami individuálního násilí a vyvozuje z nich osobní odpovědnost zaujímá odmítavé postoje ke všem formám rizikového chování rozhoduje podle osvojených modelů	**Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání** - uvědomuje si nutnost sledovat chování lidí ve svém okolí s ohledem na šikanu, zanedbávání a týrání - označí jednání, které lze označit jako brutální - vysvětlí, co je šikana - popíše, jak se zachová v případě, že se setká se šikanou (jako oběť či jako svědek)	2, 4, 5 OSV

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
chování a konkrétní situace o způsobu jednání v situacích vlastního nebo cizího ohrožení		
zaujímá odmítavé postoje ke všem formám rizikového chování	**Autodestruktivní závislosti a kriminalita související s těmito jevy** - vysvětlí, proč vzniká kriminalita a závislosti u zneužívaných a zanedbávaných jedinců, objasňuje souvislost	4, 5 OSV
projevuje odolnost vůči výzvám k sebepoškozujícímu chování a rizikovému životnímu stylu uvede důsledky porušování paragrafů trestního zákona souvisejících s výrobou a držením návykových látek a s činností pod jejich vlivem, sexuálně motivovanou kriminalitou, skrytými formami individuálního násilí a vyvozuje z nich osobní odpovědnost zaujímá odmítavé postoje ke všem formám rizikového chování	**Výroba, držení a zprostředkování nelegálních návykových látek; návykové látky a bezpečnost v dopravě** - uvědomuje si následky výroby, držení a zprostředkování nelegálních návykových látek - vyhledá v zákoně příslušný paragraf - na příkladech doloží nebezpečnost účasti v dopravě (jako řidič i chodec, v silniční i železniční) při požití návykové látky	4, 5 OSV
projevuje odolnost vůči výzvám k sebepoškozujícímu chování a rizikovému životnímu stylu zaujímá odmítavé postoje ke všem formám rizikového chování rozhoduje podle osvojených modelů chování a konkrétní situace o způsobu jednání v situacích vlastního nebo cizího	**Sociální dovednosti potřebné při řešení problémů v nečekaných, složitých a krizových situacích** - chrání se před stresem zařazováním relaxačních technik a aplikováním správného denního režimu, správného jídelníčku apod. - uvede některé metody duševní hygieny, popíše jejich použití a posoudí jejich účinnost - popíše, jak zareaguje v případě, že mu někdo (kamarád) nabídne drogu, přes internet ho obtěžuje cizí člověk, na ulici ho osloví neznámý muž, přes internet mu nabízejí výhodné zaměstnání - výše uvedené situace předvede v dramatizaci	2, 5 OSV

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
ohrožení		
SEXTA, 2. ROČNÍK		
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI		
uplatňuje společensky vhodné způsoby komunikace ve formálních i neformálních vztazích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší konstruktivním způsobem respektuje kulturní odlišnosti a rozdíly v projevu příslušníků různých sociálních skupin, na příkladech doloží, k jakým důsledkům mohou vést předsudky	**Společenská podstata člověka** - uvědomuje si význam začlenění jedince do sociálních vazeb, na příkladu vysvětlí možné důsledky absence či nedostatečné socializace - vysvětlí význam pojmu socializace - jmenuje způsoby mezilidské komunikace, popíše některé konkrétní formy neverbální komunikace a adekvátně je používá - vyzná se v některých oblastech řeči těla - uvede příklady konfliktů, rozpozná význam i nebezpečí konfliktů, popíše možné způsoby řešení konfliktů a určí optimální - uvede příklady chyb v sociálním poznávání, zhodnotí jejich vliv na člověka a mezilidské vztahy	3, 4 OSV
respektuje kulturní odlišnosti a rozdíly v projevu příslušníků různých sociálních skupin, na příkladech doloží, k jakým důsledkům mohou vést předsudky objasní, jaký význam má sociální kontrola ve skupině a ve větších sociálních celcích posoudí úlohu sociálních změn v individuálním i společenském vývoji, rozlišuje změny konstruktivní a destruktivní	**Sociální struktura společnosti** - vysvětlí pojmy agregát a shluk, uvede příklady - uvede příklady davu, charakterizuje davové chování - vysvětlí rozdíl mezi primární a sekundární skupinou, charakterizuje formální a neformální vztahy ve skupině - uvede příklad možného rozlišení skupin a sám se k jednotlivým příkladům zařadí (in-group, out-group, malá a velká skupina, formální a neformální skupina) - jmenuje některé sociální instituce - objasní rozdíl mezi institucí a organizací - uvědomuje si existenci sociální nerovnosti ve společnosti, určí její příčiny a důsledky - posoudí možnosti sociální mobility osob či skupin v různých stratifikačních systémech - uvědomuje si funkci i význam rituálů, uvede příklad rituálu - popíše, jak se vytvářejí normy chování - vysvětlí, jak funguje sociální kontrola a kdo ji provádí, náležitě používá pojem sankce - vyjmenuje příklady rolí, které vykonává - pochopí podstatu sociální role	4, 5 OSV, MuV
posoudí úlohu sociálních změn v individuálním i společenském vývoji, rozlišuje změny konstruktivní a destruktivní	**Sociální fenomény a procesy** - posoudí rozdíl mezi tradiční a současnou rodinou, určí funkci rodiny - jmenuje některá masmédia, zhodnotí jejich vliv na moderní společnost, určí jejich funkci ve společnosti - posoudí vliv člověka na životní prostředí - uvědomuje si nutnost vykonávat práci, charakterizuje ji jako typicky lidskou činnost, vysvětlí funkci práce	4,5 OSV, EV, MeV zeměpis, biologie

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
objasní podstatu některých sociálních problémů současnosti a popíše možné dopady sociálně-patologického chování na jedince a společnost	- uvede příklady sociální deviace, posoudí jejich vliv na společnost - označí důsledky nezaměstnanosti pro jedince i společnost - označí příčiny kriminality a extremismu, uvede příklady, posoudí závažnost a důsledky některých kriminálních činů	
OBČAN VE STÁTĚ		
rozlišuje a porovnává historické i současné typy států (forem vlády) vymezí, jakou funkci plní ve státě ústava a které oblasti života upravuje objasní, proč je státní moc v ČR rozdělena na tři nezávislé složky, rozlišuje a porovnává funkce a úkoly státní moci	**Stát** - jmenuje znaky a funkce státu - rozliší formy státu – popíše rozdíly mezi republikou a monarchií, mezi republikou prezidentskou a parlamentní, mezi monarchií konstituční a absolutní - uvede příklady konkrétních států z hlediska jejich formy - vysvětlí, co je právní stát - posoudí, které státy v Evropě lze označit jako právní státy - vymezí úlohu ústavy (Ústavy ČR) - vysvětlí, jak je rozdělena moc ve státě, které orgány jsou představiteli jednotlivých složek moci, jakou plní úlohu - jednoduše popíše legislativní proces	zeměpis, dějepis
vyloží podstatu demokracie, odliší ji od nedemokratických forem řízení sociálních skupin a státu, porovná postavení občana v demokratickém a totalitním státě objasní podstatu a význam politického pluralismu pro život ve státě, uvede příklady politického extremismu a objasní, v čem spočívá nebezpečí ideologií rozlišuje složky politického spektra, porovnává přístupy vybraných politických seskupení k řešení různých otázek a problémů každodenního života občanů uvede příklady, jak může občan ovlivňovat společenské dění v obci a ve státě a jakým	**Demokracie** - vysvětlí, na jakých principech je demokracie založena - rozliší demokracii přímou a nepřímou - uvede příklad, jak se v ČR uplatňuje demokracie přímá a jak nepřímá - vymezí práva a povinnosti občana státu - pochopí podstatu občanské společnosti - zjistí, jaké (které) instituce tvoří občanskou společnost - definuje politickou stranu - uvede příklady některých typů stran, charakterizuje je - zařadí současné významné politické strany v ČR do politického spektra - určí úlohu zájmových skupin - rozliší politickou stranu a zájmovou skupinu - jmenuje některé příklady konvenčních i nekonvenčních způsobů politické participace, posoudí jejich účinnost - jednoduše vysvětlí, jaké funkce plní volby - vyjmenuje a vysvětlí znaky demokratických voleb - stručně popíše poměrný a většinový volební systém - zamyslí se nad úlohou úřadů ve společnosti	5 OSV dějepis

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
způsobem může přispívat k řešení záležitostí týkajících se veřejného zájmu vyloží podstatu komunálních a parlamentních voleb, na příkladech ilustruje možné formy aktivní participace občanů v životě obce či širších společenstvích		
obhajuje svá lidská práva, respektuje lidská práva druhých lidí a uvážlivě vystupuje proti jejich porušování uvede okruhy problémů, s nimiž se může občan obracet na jednotlivé státní instituce, zvládá komunikaci ve styku s úřady	**Lidská práva** - jmenuje zásadní dokumenty upravující lidská práva - vyhledá příklady porušování lidských práv v minulosti i dnes - zjistí, které organizace dohlížejí na ochranu lidských práv (orgány mezinárodních společenství i nezávislé organizace) a posoudí jejich význam - popíše, jak funguje institut veřejného ochránce práv	5 OSV, MuV
objasní podstatu a význam politického pluralismu pro život ve státě, uvede příklady politického extremismu a objasní, v čem spočívá nebezpečí ideologií	**Ideologie** - vymezí pojem ideologie - seznámí se s funkcemi ideologie v politice - charakterizuje některé ideologie (vystihne jejich podstatu) - uvědomí si pozitivní úlohu některých politických ideologií v minulosti a jejich extrémní podobu v současnosti	5 OSV dějepis
SEPTIMA, 3. ROČNÍK		
OBČAN A PRÁVO		
objasní, v čem spočívá odlišnost mezi morálními a právními normami, odůvodní účel sankcí při porušení právní normy uvede, které státní orgány vydávají právní předpisy i jak a kde je uveřejňují rozlišuje fyzickou a právnickou osobu, uvede jejich příklady	**Právo a spravedlnost** - vyloží smysl a účel práva - popíše vznik a vývoj práva - rozliší jeho typy a porovná je - porovná morálku a právo - uvede důvody, které dokazují účelnost sankcí při porušení právní normy - popíše, jak funguje právní systém právních odvětví - popíše právní řád ČR - vyloží legislativní proces - porovná právní sílu jednotlivých právních norem - jmenuje nejdůležitější soubory zákonů - vyhledá konkrétní ústavní zákon, zákon, právní předpis a vyhlášku - rozlišuje právnickou a fyzickou osobu - jmenuje konkrétní příklady právnických osob ve svém	OSV

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
vymezí podmínky vzniku a zániku důležitých právních vztahů (vlastnictví, pracovní poměr, manželství) i práva a povinnosti účastníků těchto právních vztahů na příkladu ukáže možné důsledky neznalosti smlouvy, včetně jejích všeobecných podmínek	okolí - uvede, kdy a jak nabýváme způsobilosti k právům a povinnostem - uvede, kdy a jak nabýváme způsobilosti k právním úkonům - vysvětlí, jak vzniká a funguje právní vztah, rozezná subjekt, objekt a předmět práva **Základy občanského práva** - rozliší právo hmotné a závazkové - vysvětlí účel a průběh občanského soudního řízení - popíše postup při reklamaci zboží a služeb **Pracovní právo** - objasní různé způsoby vzniku a zániku pracovního poměru **Rodinné právo** - objasní, jakými způsoby je právně upraven vztah manželů, jak jsou upravena jejich práva a povinnosti, včetně práv dětí - rozliší práva a povinnosti účastníků právních vztahů - jmenuje všeobecné podmínky smluv - odstraní chyby a nedostatky ve fiktivní právní smlouvě	
rozeznává, jaké případy se řeší v občanském soudním řízení a jaké v trestním řízení rozlišuje trestný čin a přestupek, vymezí podmínky trestní postižitelnosti občanů a uvede příklady postihů trestné činnosti rozlišuje náplň činnosti základních orgánů právní ochrany, uvede příklady právních problémů, s nimiž se na ně mohou občané obracet ve svém jednání respektuje platné právní normy	**Trestní právo a přestupkové právo** - rozezná občanské soudní řízení od trestního řízení - popíše český soudní systém - se spolužáky připraví a předvede fiktivní soudní řízení - uvádí příklady trestných činů a přestupků, rozliší jejich nebezpečnost pro společnost, seřadí je podle závažnosti - uvede práva občanů v soudním řízení - jmenuje orgány činné v trestním řízení, stručně popíše jejich činnost - vyhledá systém orgánů právní ochrany a seznámí se s jejich činností - uvádí příklady, ve kterých tyto orgány figurují - vybere si konkrétní problém a vysvětlí, jak v takovém případě konkrétně postupovat - zjistí, jak by postupovaly orgány právní ochrany - řeší modelové situace upravené právními předpisy - popíše, jak v konkrétních právem upravených situacích jedná on sám a podle čeho se orientuje	MuV
NÁRODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ A ÚLOHA STÁTU V EKONOMICE		
objasní základní principy fungování systému příjmů a výdajů státu	**Fiskální politika** - vysvětlí, odkud pocházejí příjmy státního rozpočtu - posoudí důležitost státních výdajů	2

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
rozlišuje základní typy daní, rozlišuje, na které jeho činnosti se zdaňovací povinnost vztahuje uvede, jakým způsobem podá daňové přiznání k dani z příjmu, jak provede základní výpočty daní a zjistí výši sociálního a zdravotního pojištění	**Daňová soustava** - vybaví si jednotlivé druhy daní - posoudí, jestli je pro živnostenský úřad daňovým subjektem - vypočte daň z příjmu - seznámí se s formulářem pro daňové přiznání k dani z příjmu - seznámí se s postupem výpočtu sociálního a zdravotního pojištění	2 OSV matematika
na základě aktuálních mediálních informací posoudí vliv nejdůležitějších ekonomických ukazatelů (inflace, úroveň HDP, míra nezaměstnanosti) na změny v životní úrovni občanů	**Hospodářská politika** - sleduje v médiích základní ekonomické ukazatele - určí jejich vliv na život lidí	2 VMEGS
vysvětlí podstatu inflace a její důsledky na příjmy obyvatelstva, vklady a úvěry, dlouhodobé finanční plánování a uvede příklady, jak se důsledkům inflace bránit	**Monetární politika** - objasní, co je inflace - popíše, jak se inflaci bránit	OSV
uvede postup, jak vypočítá životní minimum své domácnosti a zažádá o sociální dávku, na niž má nárok objasní funkci podpory v nezaměstnanosti, funkci úřadů práce a personálních agentur, vyhledá informace o zaměstnání a rekvalifikaci v různých typech médií	**Sociální politika** - má přehled o sociálních dávkách - písemně zažádá o příslušnou sociální dávku - vysvětlí činnost úřadu práce - v novinách a na internetu vyhledá informace o zaměstnání	2 OSV

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
TRŽNÍ EKONOMIKA		
vysvětlí na základě konkrétní, reálné a aktuální situace ve společnosti mechanismy fungování trhu stanoví cenu jako součet nákladů, zisku a DPH, vysvětlí, jak se cena liší podle typu zákazníků, místa či období, objasní důvody kolísání cen zboží či pracovní síly na trhu podle vývoje nabídky a poptávky rozpozná běžné cenové triky (cena bez DPH aj.) a klamavé nabídky	**Základní ekonomické pojmy** - umí objasnit fungování tržní ekonomiky na konkrétních příkladech - vysvětlí, jak se určuje cena zboží i v závislosti na tržních podmínkách - uvede několik příkladů klamavé nabídky, nalezne v tisku některý z cenových triků	1, 2, 4, 6 MeV
rozlišuje a porovnává praktické využití jednotlivých forem podnikání, posoudí, která forma podnikání je v konkrétní situaci nejvýhodnější posoudí výhody a rizika podnikání v porovnání se zaměstnáním uvede, jak postupovat při zakládání vlastní podnikatelské činnosti a jak zažádat o živnostenské oprávnění	**Ekonomické subjekty** - vysvětlí rozdíl mezi živností a obchodní společností - uvede klady a zápory jednotlivých forem podnikání - vysvětlí, čím se liší zaměstnanec od podnikatele - uvede výhody a nevýhody podnikání a zaměstnaneckého poměru - vyjmenuje, co je třeba k založení živnosti - vyplní žádost o živnostenský list	2, 5, 6 OSV
analyzuje skrytý obsah reklamy, kriticky posuzuje podíl marketingu na úspěchu výrobku na trhu	**Marketing** - objasní, co je marketing a public relations objektivně posoudí reklamu v jednotlivých typech médií (nenechá se obalamutit) -	1, 2, 4 MeV
FINANCE		
používá nejběžnější platební nástroje, smění peníze za použití kursovního lístku	- popíše své osobní zkušenosti s moderními formami bankovnictví - porovná nabídky jednotlivých bank, porovná kursovní lístky	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	- seznámí se s formami platebního styku v tuzemské i zahraniční měně	
uvede principy vývoje ceny akcií a možnosti forem investic do cenných papírů	**Peníze** - objasní vznik a vývoj peněz - uvede všechny funkce peněz - vysvětlí k čemu slouží cenné papíry, jmenuje nejběžněji užívané cenné papíry - vysvětlí princip akcií - seznámí se s fungováním burzy - na základě zpráv z médií porovná světové burzy s českou	
rozliší pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje a na základě toho sestaví rozpočet domácnosti navrhne, jak řešit schodkový rozpočet a jak naložit s přebytkovým rozpočtem domácnosti na příkladu vysvětlí, jak uplatňovat práva spotřebitele (při nákupu zboží a služeb, včetně produktů finančního trhu)	**Hospodaření domácnosti** - sestaví přibližný rozpočet své stávající domácnosti - sestaví přibližný ideální rozpočet své budoucí domácnosti - pohovoří s rodiči o fungování rodinného rozpočtu - popíše typy rozpočtu státního a porovná je s typy rozpočtu domácnosti, vysvětlí jejich rozdíly - popíše tok peněz v domácnosti - sestaví tabulku spotřebních výdajů průměrné domácnosti - uvádí možnosti nakládání s přebytkovým rozpočtem a uvědomí si důležitost investic do budoucnosti - jmenuje práva spotřebitele - seznámí se s předpisy na ochranu spotřebitele - řeší modelové situace, zejména postup při reklamaci zboží a služeb	2 matematika
navrhne způsoby, jak využít volné finanční prostředky (spoření, produkty se státním příspěvkem, cenné papíry, nemovitosti aj.), vybere nejvýhodnější produkt pro investování volných finančních prostředků a vysvětlí proč vybere nejvýhodnější úvěrový produkt s ohledem na své potřeby a zdůvodní svou volbu, posoudí způsoby zajištění úvěru a vysvětlí, jak se vyvarovat předlužení	**Finanční produkty** - navrhne způsoby využití přebytku finančních prostředků (spoření, produkty se státním příspěvkem, cenné papíry, nemovitosti aj.) - vysvětlí, jak fungují spořicí a investiční produkty - navrhne další způsoby investování peněz - pokouší se navrhovat řešení nedostatku finančních prostředků, úvěrové produkty - seznámí se s možnostmi leasingu - sestaví si fiktivní návrh investování finančních prostředků své rodiny - navrhne a zdůvodní další způsoby investování peněz - navrhne řešení nedostatku finančních prostředků - seznámí se s úvěrovými produkty - vysvětlí, jak fungují úrokové sazby, popíše úlohu ČNB a komerčních bank - popíše rozdíl mezi RPSN a úrokovou sazbou, uvede konkrétní příklady - pochopí nutnost pojištění - uvede příklady konkrétních typů pojištění užívaných jeho rodinou nebo známými - seznámí se s dalšími možnostmi pojištění	2 matematika, informační a komunikační technologie

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
vysvětlí způsoby stanovení úrokových sazeb a rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN vybere nejvýhodnější pojistný produkt s ohledem na své potřeby	- navrhne výběr pojistného produktu vhodného pro jeho osobu, pro mladou rodinu, popř. lidí v důchodovém věku apod. a svůj výběr zdůvodní	
objasní funkci ČNB a její vliv na činnost komerčních bank využívá moderní formy bankovních služeb, včetně moderních informačních a telekomunikačních technologií, ovládá způsoby bezhotovostního platebního styku	**Bankovní soustava** - vysvětlí fungování ČNB a její funkce - popíše vztah ČNB a komerčních bank - uvede příklady konkrétních komerčních bank - uvede některé specializované finanční instituce - jmenuje moderní formy bankovnictví - vysvětlí, jak využít jejich služeb - zvládne základní možnosti využití moderních informačních technologií v souvislosti s využíváním finančních produktů - na modelové situaci předvede způsoby bezhotovostního platebního styku	matematika, informační a komunikační technologie
TRH PRÁCE A PROFESNÍ VOLBA		
kriticky posoudí své zdravotní, osobnostní a kvalifikační předpoklady pro volbu dalšího studia a profesní orientace	**Psychologie osobnosti** - popíše schopnosti, dovednosti, návyky, rysy osobnosti - zhodnotí vlastní schopnosti a osobnostní předpoklady	4 OSV
posuzuje profesní a vzdělávací nabídku vztahující se k jeho profesní volbě a kariéře	**Profesní volba** - pochopí práci jako způsob seberealizace - popíše systém vzdělávání v ČR, vzdělávání a přípravu na volbu profese - zváží možnosti studia v EU - objasní, co je to profesní mobilita, rekvalifikace, přijme za svou nutnost celoživotního vzdělávání - popíše, jak lze dosáhnout pracovní úspěšnosti a jak pracovat na svém kariérním růstu - pokusí se pochopit dobrovolnictví jako příležitost k rozvíjení pracovních zkušeností	6 český jazyk
posoudí profesní poptávku na českém i evropském trhu práce a pružně na ni reaguje dalším vzděláváním vyhotoví potřebnou dokumentaci pro přijímací řízení	**Mezinárodní trh práce** - seznámí se s trhem práce v ČR (ekonomická odvětví), primární, sekundární a terciární sférou, rozliší právnické osoby a fyzické osoby, pozná, jak fungují neziskové organizace - vysvětlí, jak vzniká globalizace pracovního trhu - seznámí se s fungováním EU, trhem práce v EU (vyhledává nabídku, poptávku, posoudí podmínky v jednotlivých zemích)	3 VMEGS, MuV český jazyk

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
k dalšímu studiu i ve zvolené profesi vhodně prezentuje vlastní osobu a práci, vhodně vystupuje při přijímacím pohovoru nebo konkurzu	- vyhledá možnosti informační, poradenské a zprostředkovatelské služby - sestaví svůj profesní životopis, strukturovaný životopis - napíše motivační dopis - vyplní strukturované administrativní dokumenty (přihláška) - vyzkouší si fiktivní přijímací pohovor a výběrové řízení - účastní se debaty a zkusí si ji řídit, připraví si příspěvek do diskuze, odhalí manipulativní postupy při diskuzi - zná práva a povinnosti obou stran při profesním pohovoru (pracovní právo) - vysvětlí, co je to sociální komunikace, uplatňuje asertivní chování, snaží se o empatii - uvědomuje si, že součástí každé komunikace je také neverbální komunikace, seznámí se s ní - dodržuje zásady společenského chování	
reflektuje význam práce pro psychické zdraví člověka, vytvoří si vyvážený pracovní rozvrh s ohledem na své osobní vztahy	**Osobní managment** - vysvětlí, co je to osobnost, a popíše všechny její stránky a rysy - plánuje osobní práci, objasní, co je to time managment - navrhne, jak skloubit zaměstnání s rodinou, uvědomí si, jak v zaměstnání fungují a čím jsou ovlivněny mezilidské vztahy (asertivní komunikace, řešení problému), uvědomuje si nebezpečí workoholismu	4 OSV
PRACOVNĚPRÁVNÍ VZTAHY		
uvede postup, jak uzavřít pracovní smlouvu a podat výpověď uvede svá pracovní práva a vyžaduje jejich respektování od ostatních, respektuje své pracovní povinnosti objasní funkci odborů	**Pracovní právo** - seznámí se s právními podmínkami vzniku, změny a zániku pracovního poměru (vytvoří fiktivní pracovní smlouvu, rozezná její typy, vysvětlí výhody a nevýhody zkušební doby, objasní, za jakých okolností lze dát výpověď, objasní podstatu odstupného) - jmenuje ostatní způsoby vzniku pracovního poměru - jmenuje všechna práva a povinnosti účastníků pracovního vztahu (vysvětlí pojmy: pracovní doba, pracovní neschopnost, mzda, minimální mzda, odměny) - pohovoří o odborech, popíše jejich vznik a vysvětlí postavení odborů v pracovněprávních vztazích	OSV
volí bezpečné pracovní postupy šetrné k životnímu prostředí, používá adekvátní pracovní pomůcky chová se poučeně a adekvátně situaci v případě pracovního úrazu	**Bezpečnost práce** - vysvětlí , co znamená ekologické hledisko práce - uvede zásady bezpečnosti práce a dodržuje je - vysvětlí, co je to pracovní úraz a odškodnění, popíše postup svého jednání v případě pracovního úrazu, seznámí se se zásadami platnými v naší škole	5 EV

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
OKTÁVA, 4. ROČNÍK		
ÚVOD DO FILOZOFIE A RELIGIONISTIKY		
objasní podstatu filozofického tázání, porovná východiska filozofie, mýtu, náboženství, vědy a umění k uchopení skutečnosti a člověka	**Podstata filozofie** - vysvětlí pojem a náplň filozofie - porovná vztah mezi filozofií, náboženstvím, vědou a uměním	OSV
rozliší hlavní filozofické směry, uvede jejich klíčové představitele a porovná řešení základních filozofických otázek v jednotlivých etapách vývoje filozofického myšlení	**Filozofie v dějinách** - uvede znaky hlavních filozofických směrů - shrne představitele jednotlivých filozofických škol - vysvětlí základní filozofické problémy v dějinách	2 OSV, MuV dějepis
eticky a věcně správně argumentuje v dialogu a diskusi, uvážlivě a kriticky přistupuje k argumentům druhých lidí, rozpozná nekorektní argumentaci a manipulativní strategie v mezilidské komunikaci	**Filozofická logika** - ovládá zásady správné argumentace - rozpozná nesprávné argumenty a manipulaci v lidské komunikaci	2
zhodnotí význam vědeckého poznání, techniky a nových technologií pro praktický život i možná rizika jejich zneužití	**Teorie vědy** - vysvětlí význam vědeckého a technického rozvoje v současné době - posuzuje rizika zneužití vědy proti člověku a přírodě	OSV, EV přírodní vědy
posuzuje lidské jednání z hlediska etických norem a svědomí jednotlivce, objasní dějinnou proměnlivost základních etických pojmů a norem	**Filozofická etika** - chápe etiku jako lidský výtvor v dějinách - posoudí mravnost lidského chování v každodenním životě	5 OSV, VMEGS, EV, MeV
rozlišuje významné náboženské systémy, identifikuje projevy náboženské a jiné nesnášenlivosti a rozezná projevy sektářského myšlení	**Víra v lidském životě** - objasní principy náboženství - pojmenuje náboženské systémy, církve a sekty	OSV, MuV

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT		
objasní důvody evropské integrace, posoudí její význam pro vývoj Evropy rozlišuje funkce orgánů EU a uvede příklady jejich činnosti posoudí vliv začlenění státu do Evropské unie na každodenní život občanů, uvede příklady, jak mohou fyzické a právnické osoby v rámci EU uplatňovat svá práva	**Evropská integrace** - pojmenuje příčiny vzniku EU - vysvětlí podstatu vzniku - pohovoří o procesu evropské integrace z historického pohledu - doplní mapu členských států EU - vysvětlí strukturu a popíše fungování orgánů EU - objasní vznik společné měny - zamyslí se nad výhodami a případnými nevýhodami a riziky používání jednotné evropské měny - popíše způsob volby do EP, EK - pohovoří o historii začleňování ČR do EU - připraví a vyhodnotí jednoduchou anketu, jak každodenně ovlivňuje EU život našich občanů - vyhledá v masmédiích jednotlivé příklady toho, jak každodenně ovlivňuje EU život našich občanů - seznámí se s postupem, jak mohou fyzické a právnické osoby uplatňovat v rámci EU svá práva	OSV, VMEGS, MuV dějepis
uvede příklady činnosti některých významných mezinárodních organizací a vysvětlí, jaký vliv má jejich činnost na chod světového společenství, zhodnotí význam zapojení ČR uvede příklady institucí, na něž se může obrátit v případě problémů při pobytu v zahraničí	**Mezinárodní spolupráce** - pohovoří o nutnosti vzniku moderních mezinárodních institucí - seznámí se s důvody vzniku, s významem a s výhodami těchto organizací - jmenuje významné mezinárodní organizace a společenství - soustředí se především na problematiku RE, NATO, OSN, popíše jejich účel a náplň činnosti - zhodnotí postavení ČR v rámci těchto organizací - vyhledá konkrétní příklady iniciativ ČR v rámci těchto institucí - spolu s ostatními spolužáky vytvoří seznam institucí, na něž se může obrátit v případě problémů při pobytu v zahraničí - pokusí se najít ve svém okolí někoho, kdo má s touto problematikou osobní zkušenost	2 VMEGS, MuV dějepis
posoudí projevy globalizace, uvede příklady globálních problémů současnosti, analyzuje jejich příčiny a domýšlí jejich možné důsledky	**Proces globalizace** - vysvětlí příčiny procesu globalizace - shromáždí konkrétní příklady globalizace - uvede základní stanoviska k projevům globalizace - zařadí se k jednomu z těchto názorových stanovisek - zhodnotí, co je podle něho příznivým a co nepříznivým důsledkem globalizace - své názory dokáže podložit konkrétními argumenty, vede diskuzi na toto téma s ostatními spolužáky - shromáždí základní globální problémy, pojmenuje je a pokusí se analyzovat jejich důsledky, uvede konkrétní příklady jejich dopadu na náš každodenní život	OSV, VMEGS, MuV, EV, MeV zeměpis, biologie, dějepis

DĚJEPIS

„Když rozjitříme spor mezi minulostí a přítomností, zjistíme, že jsme ztratili budoucnost.“
(Winston Churchill)

Charakteristika

Předmět dějepis vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Dějepis RVP, který je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Vzdělávací obsah předmětu dějepis přesahuje i do jiných vyučovacích předmětů, především do základů společenských věd, českého jazyka a literatury, matematiky, geografie a estetické výchovy.

Cílem předmětu dějepis je nejen informovat o vývoji člověka a lidské společnosti v chronologickém sledu od pravěku po současnost, ale především naučit žáky historicky myslet, což je schopnost aplikovat historické poznatky a zákonitosti při chápání minulosti i současnosti a předvídavosti a připravenosti na budoucnost. Důraz je kladen především na historické kořeny evropské civilizace, dějinné zdroje demokracie a formování lidských práv a dále na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny mnohých současných společenských jevů. Podstatné je rozvíjet časové a prostorové představy a empatii, které umožní žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů. Předmět přispívá k utváření historického vědomí, k uchování kontinuity tradičních hodnot naší civilizace, vlasteneckému cítění a vytváření základních mravních hodnot. Učí respektu k základním principům demokracie, evropanství a odpovědnému občanskému životu. Vede k citlivému přístupu k přírodě a kulturnímu dědictví, k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování. Žák je podporován ve schopnostech zaujmout vlastní stanovisko a kriticky posoudit a hodnotit společenské jevy. Obecné historické jevy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionálních. Důležitým cílem je vést žáky k úctě k člověku a životu jako takovému, což je nejlepší prevencí rasistických, xenofobních a extrémistických postojů.

Vyučovací předmět dějepis je v učebním plánu gymnázia dotován celkově 8 hodinami, přičemž ve všech ročnících jsou zařazeny 2 vyučovací hodiny. V posledních dvou ročnících studia bude hodinová dotace předmětu dějepis posílena o nabídku specializovaných a nadstavbových volitelných seminářů, jež si mohou zvolit uchazeči o školní část maturitní zkoušky či zájemci o studium humanitních oborů na vysoké škole.

Používané metody a formy práce:
- výklad, kombinovaný s dalšími vyučovacími metodami – názorné pomůcky (video, mapy, historické prameny,…)
- frontální diskuse
- projektová výuka
- týmová a skupinová práce
- samostatná práce s textem a literaturou
- besedy, přednášky a diskuse s odborníky
- exkurze

Výchovné a vzdělávací strategie:
Učitel:
- motivuje žáky, aby si nejen osvojili důležitá historická fakta, ale i historicky mysleli, a na základě příkladů z historie vede žáky k občanskému vědomí; pomáhá žákům utvářet si na základě historických příkladů mravní žebříček hodnot a přijmout za své základní principy demokratické společnosti a vyvarovat se názorů ohrožujících lidskou důstojnost a tolerantnost, tím pomáhá vytvářet a rozvíjet žákovy etické, kulturní a duchovní hodnoty, historickým poznáním vede k respektu a úctě vůči společenským minoritám (1, 4, 5)
- vede žáky ke smysluplnému učení, aby měli pozitivní vztah k učení a dokázali kriticky přistupovat ke svým studijním výsledkům, rozvíjí touhu žáků soutěžit, vyniknout a zodpovědně přistupovat k zadaným úkolům; vede žáky k samostatnosti při vyhledávání informací v literatuře, pramenech, v tisku a na internetu, při práci IKT a zaujímat k těmto informacím objektivní postoj a zadává žákům samostatné úkoly, při jejichž řešení žáci tvořivě využívají získané poznatky, srovnávají a vyhodnocují své závěry a učí se objektivně a pružně argumentovat; seznamuje žáky s nejnovějšími informačními a komunikačními technologiemi, aby je používali při komunikaci s okolním světem (1, 2, 3)

- vede žáky k uplatňování schopnosti realistického a kritického sebepoznání a sebehodnocení a při skupinové práci vede k vzájemnému respektování názorů spolužáků, ale i pedagoga; pomáhá žákovi najít správný postup řešení problému, jestliže předchozí nevedl k cíli, a vede žáky k využívání učiva z jiných předmětů, především u témat s výraznými přesahy; využívá ve výuce řízené diskuse k učivu, které souvisí s aktuálními problémy, a aktivně zapojuje žáky do občanského života své školy, města a kraje (2, 4, 5)
- dbá na kultivované vyjadřování a chování a vede žáky k co nejvyšší jazykové kultuře tím, že často zařazuje do výuky samostatná vystoupení žáků, využívá diskuse (referáty, soutěže,…); vyhledává a podporuje talenty pomocí školních a celostátních soutěží; prezentuje svůj nadšený osobní zájem o předmět (3, 4)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
KVINTA, 1. ROČNÍK		
ÚVOD DO STUDIA HISTORIE		
charakterizuje smysl historického poznání a jeho povahu jako poznání neuzavřeného a proměnlivého	**Úvod do studia historie** - charakterizuje historii jako společenskou vědu - uvede příklady potřebnosti a využitelnosti historických poznatků - porozumí smyslu historického poznání pro současnost	3b VMEGS
rozlišuje různé zdroje historických informací, způsob jejich získávání a úskalí jejich interpretace	- objasní specifikum práce historika a vědecké metody historikovy práce - uvede příklady historických pramenů - uvede příklady pomocných věd historických a jejich zaměření - uvede příklady získávání historických informací z různých zdrojů, pramenů - shromáždí seznam institucí v nejbližším okolí, které se zabývají shromažďováním a studiem historických materiálů a informací	3cd, 5d MuV (základní problémy sociokulturních rozdílů) exkurze do muzea
PRAVĚK. DOBA KAMENNÁ		
objasní ve shodě s aktuálními vědeckými poznatky materiální a duchovní život lidské společnosti v jednotlivých vývojových etapách pravěku; charakterizuje pojem archeologická kultura	**Období paleolitu a mezolitu** - chápe a vysvětlí proces hominizace, uvede základní typy rodu homo - charakterizuje způsob života pravěkého sběrače a lovce - zaujme stanovisko k faktu, že mezi lidskými rasami nejsou žádné významné rozdíly - charakterizuje výtvarný projev pravěkého člověka v souvislosti s jeho každodenním životem a vývojem duchovní kultury - uvede příklady archeologických kultur na našem území	5a biologie, výtvarná výchova, základy společenských věd VMEGS (žijeme v Evropě) EV (problematika vztahů organismů a prostředí, člověk a životní prostředí)
vysvětlí zásadní zlom ve vývoji lidstva v důsledku cílevědomé zemědělské a řemeslné činnosti	**Období neolitu a enolitu** - objasní pojem neolitická revoluce - chápe a vysvětlí příčiny vzniku zemědělství - vysvětlí důsledek neolitické revoluce pro vývoj lidské společnosti - konkretizuje oblasti prvního zpracování kovů **Doba bronzová a železná** - zhodnotí podíl zpracování bronzu na rozšíření řemeslné výroby - objasní vznik sociálních rozdílů v lidské společnosti v době bronzové - objasní roli muže a ženy v těchto pravěkých obdobích - popíše proměnu krajiny a vliv člověka na ni - zhodnotí význam kovu pro vývoj lidské společnosti - najde a chápe společenské a geografické rozdíly v lidské společnosti v době kovů (různé oblasti – různé podmínky – různá vyspělost – různé uspořádání společnosti)	3a, 5d zeměpis, výtvarná výchova, základy společenských věd, biologie MuV (základní problémy sociokulturních rozdílů) OSV (seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů) EV (člověk a životní prostředí)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	- pojedná o hierarchii společnosti u Keltů - objasní přínos keltské civilizace lidské společnosti (duchovní, řemeslná, ekonomická atd.) - informuje o keltských tradicích v současnosti	
zařadí časově a prostorově hlavní archeologické kultury pravěku	- vysvětlí a popíše znaky vybraných pravěkých kultur - pochopí prolínání různých kultur a jejich důsledek pro další vývoj lidské společnosti	MuV (základní problémy sociokulturních rozdílů)
STAROVĚK		
zdůvodní civilizační přínos vybraných starověkých společenství, antiky a křesťanství jako základních fenoménů, z nichž vyrůstá evropská civilizace	**Staroorientální státy (Mezopotámie, Egypt, Indie, Čína)** - na základě práce s mapou uvede znaky staroorientálních států, popíše přírodní podmínky staroorientálních oblastí, které napomohly vzniku prvních civilizací - uvede příklady hmotných a písemných památek starověkých civilizací - dokáže zhodnotit, v čem spočívá kulturní odkaz staroorientálních států dnešku - váží si hodnot, které vytvořily lidské civilizace ve starověku - připraví prezentaci, poster, referát o zvolené významné starověké památce	3a výtvarná výchova, základy společenských věd, matematika, fyzika EV (problematika vztahů organismů a prostředí, člověk a životní prostředí) MuV
popíše určující procesy a události, uvede významné osobnosti starověkých dějin	**Antické Řecko** - pracuje s mapou antického Řecka, vyhledá v ní významná centra antické kultury - dokáže zhodnotit, v čem spočívá kulturní odkaz antického Řecka a helenismu - porovná jednotlivé formy vlády a charakterizuje postavení společenských skupin v konkrétních městských státech - vysvětlí podstatu antické demokracie, uvede její příklady, dá je do souvislosti s dnešní demokracií - najde a porovná rozdíly ve způsobu života v antickém Řecku a ve Střední Evropě ve stejném časovém období - respektuje profesní a společenské postavení lidí - objasní příčiny válek v dějinách antického Řecka	5ab, 6c zeměpis, výtvarná výchova, český jazyk, tělesná výchova, základy společenských věd
objasní židovství (vazbu mezi židovstvím a křesťanstvím) a další neevropské náboženské a kulturní systémy	**Antický Řím** - pracuje s mapou antického Říma, sleduje jeho časový územní růst až ke vzniku rozsáhlého impéria - porovná jednotlivé formy vlády v antickém Římě v souvislosti se změnami a vývojem historických etap v jeho dějinách - charakterizuje expanzivní politiku impéria v oblasti Středomoří a zhodnotí důsledky této politiky - vyjmenuje znaky judaismu a křesťanství, objasní vazbu mezi židovstvím a křesťanstvím - porovná judaismus a křesťanství s polyteistickým náboženstvím Řeků a Římanů v období antiky	5a tělesná výchova, výtvarná výchova, český jazyk, základy společenských věd VMEGS (žijeme v Evropě)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	- váží si morálních a duchovních hodnot odlišných náboženství - respektuje jiná náboženství	
popíše určující procesy a události, uvede významné osobnosti starověkých dějin	- zhodnotí kulturní odkaz antického Říma středověké Evropě a dnešku - připraví prezentaci, poster, referát o významné antické řecké nebo římské památce - připraví prezentaci, poster, referát o významné antické osobnosti	5a, 6c výtvarná výchova, český jazyk, základy společenských věd, matematika, fyzika, tělesná výchova, hudební výchova OSV (morálka všedního dne)
	Naše země a ostatní Evropa v době římské; civilizovanost a barbarství, limes romanus jako civilizační hranice - charakterizuje naše země a Evropu v tzv. době římské a germánské - pracuje s mapou a dovede objasnit zákonitosti historického vývoje Evropy a zániku antického světa - najde a porovná rozdíly mezi formou vlády, kulturou a civilizací antického a tzv. barbarského světa - vyvodí důsledky pádu antického světa pro následující vývoj Evropy a lidské společnosti	5a, 6c zeměpis, základy společenských věd MuV (vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí) VMEGS (žijeme v Evropě)
STŘEDOVĚK		
objasní proces christianizace a její vliv na konstituování raně středověkých států v Evropě; vysvětlí podstatu vztahu mezi světskou a církevní mocí v západním i východním kulturním okruhu i projevy vlivu náboženství a církve ve středověké společnosti	**Utváření středověké Evropy (byzantsko – slovanská oblast, Francká říše a oblast západní, východní a střední Evropy)** - objasní vznik středověké společnosti (feudální principy a jejich fungování) - popíše zrod nové Evropy (nový etnický obraz Evropy) - charakterizuje křesťanství a jeho podíl na utváření raně středověkých států - najde a porovná rozdíly mezi západním a východním křesťanstvím - najde a porovná rozdíly ve způsobu vlády a života ve vybraných středověkých evropských státech (Francká říše, Byzanc, Arabská říše) - chápe a vysvětlí příčiny rozdílného tempa vývoje, konkretizuje jejich vzájemné vztahy a styky	3c český jazyk, základy společenských věd, zeměpis, latina VMEGS (žijeme v Evropě) OSV (morálka všedního dne) EV (člověk a životní prostředí)
vymezí specifika islámské oblasti	**Islám a Arabská říše** - charakterizuje oblast arabsko – islámské kultury	5d, 6d

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	středověku - pracuje s mapou Arabské říše v raném středověku, vyhledá v ní nejvýznamnější kulturní centra islámu - charakterizuje islám a jeho podíl na utváření arabského světa a jeho expanze do Evropy - srovná křesťanství s islámem, objasní shodné a rozdílné znaky těchto náboženství - dovede zhodnotit přínos arabské kultury středověké Evropě - respektuje náboženství islámu - vytvoří si samostatný úsudek o tradici islámu a náboženských konfliktech dnes na základě informací v médiích z konce 20. a poč. 21. stol.	český jazyk, zeměpis, výtvarná výchova, matematika, fyzika, základy společenských věd OSV (morálka všedního dne, poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, sociální komunikace)
SEXTA, 2. ROČNÍK		
definuje proměny hospodářského a politického uspořádání středověké společnosti 5.-15. stol. a jeho specifické projevy ve vybraných státních celcích	**Utváření středověké Evropy** - popíše vývoj nejvýznamnějších evropských států - najde a vysvětlí rozdíly ve vývoji států v odlišných oblastech - konkretizuje a charakterizuje jejich vzájemné styky a vztahy - na základě analýzy porovná a posoudí historický vývoj ve vybraných zemích - zhodnotí soupeření středověké Anglie a Francie, vysvětlí jeho důsledky a vliv na další dění v Evropě **Venkov a zemědělství, kolonizace; rozvoj řemesel a obchodu, urbanizace** - popíše proměny středověkého venkova a objasní změny v hospodářství - vysvětlí podstatu středověké kolonizace a urbanizace, doloží konkrétními příklady - vypracuje samostatně zprávu nebo referát o vzniku a středověkém vývoji svého rodného města či obce - charakterizuje rozvoj řemesel a obchodu a posoudí jeho vliv na život sociálních vrstev obyvatelstva	1abc, 3d zeměpis, základy společenských věd VMEGS (žijeme v Evropě) OSV EV (problematika vztahů organismů a prostředí, člověk a životní prostředí) 3abce biologie, zeměpis, český jazyk
charakterizuje základní rysy vývoje na našem území	- popíše vznik států Slovanů na našem území (Sámova říše, Velká Morava, Český stát) - objasní a posoudí vnitřní vývoj a postavení jednotlivých státních útvarů v evropských souvislostech - dokáže zhodnotit jednotlivé časové etapy dějin českých zemí (raně středověký stát, období vlády posledních Přemyslovců, vývoj po nástupu Lucemburků) - dokáže řízeně i samostatně pracovat s ukázkami dobových materiálů a dokumentů (vysvětlit některé pojmy, vyhledat a vysvětlit informaci apod.)	
objasní proces christianizace a její vliv	**Křesťanství** - respektuje křesťanství jako kulturní a společenské	3f, 5cd

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
na konstituování raně středověkých států v Evropě; vysvětlí podstatu vztahu mezi světskou a církevní mocí v západním i východním kulturním okruhu i projevy vlivu náboženství a církve ve středověké společnosti	pojítko - dokáže objasnit myšlenku obnovení římského impéria a charakterizovat vývoj ve Svaté říši římské (vztah papež-císař, boj o investituru a jeho dopad na historický vývoj v Evropě) - umí vysvětlit podstatu, popsat projevy a objasnit důsledky nejednotnosti křesťanství (schizma, východní a západní křesťanství) - zaujme stanovisko k postavení Židů ve středověké společnosti	zeměpis, český jazyk, základy společenských věd, biologie, výtvarná výchova VMEGS (žijeme v Evropě, globální problémy, jejich příčiny a důsledky) MuV (základní problémy sociokulturních rozdílů)
vysvětlí důsledky tureckých a tatarských nájezdů, zejména pro jižní a východní Evropu	**Mongolská a turecká expanze** - posoudí křížové výpravy jako mocenské i kulturní setkání křesťanského a islámského světa - popíše základní směry turecké expanze a objasní její důsledky pro Evropu - konkretizuje vliv mongolské expanze na vývoj ve východní Evropě, uvede souvislost s českými dějinami	5cd zeměpis, základy společenských věd, český jazyk VMEGS (žijeme v Evropě, globální problémy, jejich příčiny a důsledky) MuV (základní problémy sociokulturních rozdílů)
POČÁTKY NOVOVĚKU		
posoudí vliv náboženství a církve na duchovní rozvoj společnosti, zhodnotí přínos kulturních směrů	**Renesance a humanismus; reformace** - vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka a vznik nového pohledu na člověka ve společnosti (renesance, humanismus) - rozpozná základní znaky renesanční kultury, dokáže uvést příklady památek	VMEGS (žijeme v Evropě) MuV (základní problémy sociokulturních rozdílů)
rozpozná nové filosofické a vědecké myšlenky, které byly zformulovány ve 14.-17. stol.; zhodnotí jejich praktické dopady popíše základní rysy reformace a protireformace,	- objasní příčiny a základní myšlenky reformace, chápe příčiny a projevy krize v církvi a ve společnosti - objasní program husitství, zhodnotí výsledek a důsledky husitské revoluce pro další vývoj v českém státě, vymezí význam husitské tradice - vysvětlí podstatu Království dvojího lidu, chápe fungování stavovské monarchie - objasní pokrokovost a nadčasovost mírových snah Jiřího z Poděbrad - odlišuje základní rysy nové vlny reformace v 16. stol., popíše její šíření	3f zeměpis, český jazyk, základy společenských věd

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
vysvětlí důsledky pro další evropský i světový vývoj	- rozlišuje rozdělení Evropy na katolickou a protestantskou, křesťanskou a muslimskou, vyvodí oblasti možných konfliktů - vysvětlí reakci katolické církve, doloží příklady a objasní důsledky protireformace	
porozumí důsledkům zámořských objevů, jež vedly k podstatným hospodářským i mocensko-politickým změnám	**Zámořské plavby** - uvede znaky hospodářských a společenských změn v Evropě v 15. a 16. století, vysvětlí význam technických a vědeckých předpokladů zámořského objevování - popíše a demonstruje průběh zámořských objevů - uvede důsledky zámořské expanze pro Evropu i dobývané země, posoudí jejich přesah do současnosti - porovná úroveň evropské a zámořských civilizací	3b český jazyk, základy společenských věd, hudební výchova, výtvarná výchova OSV (morálka všedního dne)
	Rivalita a kooperace evropských velmocí v raném novověku - rozlišuje vývoj v evropských zemích v 15.-18. stol. (Anglie, Francie, Španělsko, Nizozemí, Rusko, Svatá říše římská) - vyvodí rozdíly způsobené nerovnoměrností vývoje a rozdílnými historickými podmínkami - konkretizuje příklady rivality a spolupráce evropských velmocí	1ab, 5d zeměpis, biologie, základy společenských věd, hudební výchova, výtvarná výchova, český jazyk VMEGS MeV (média a mediální produkce) MuV
vymezí základní znaky stavovství a absolutismu; uvede konkrétní projevy v jednotlivých zemích a příklady střetů posoudí postavení českého státu uvnitř habsburského soustátí a analyzuje jeho vnitřní sociální, politické a kulturní poměry	**Absolutismus a stavovství** - konkretizuje znaky jednotlivých způsobů vlády a řízení společnosti – absolutismus, stavovství, parlamentarismus - uvede příklady států s různými systémy a stručně vysvětlí, jak k jeho nastolení došlo (Anglie, Nizozemí, Francie, habsburská monarchie,…) - chápe příčiny i podstatu náboženských válek, zdůvodní proměnu náboženských konfliktů v mocenské - pojmenuje a zhodnotí hlavní mezníky třicetileté války - popíše a posoudí důsledky třicetileté války pro další vývoj - vysvětlí vývoj české stavovské společnosti pod nadvládu Habsburků - charakterizuje období po nástupu habsburské dynastie - chápe komplikované náboženské poměry předbělohorské doby, vyvodí jejich kořeny	zeměpis, biologie, fyzika, základy společenských věd, český jazyk, hudební výchova, výtvarná výchova MuV VMEGS OSV (spolupráce a soutěž)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	v minulosti - objasní vývoj protihabsburského odboje - dokáže vysvětlit příčiny českého stavovského povstání a popíše jeho průběh **Barokní kultura, politika, náboženství** - posoudí dopad rekatolizačních snah po porážce povstání, důsledky upevňování absolutismu a centralizace - rozpozná základní znaky baroka, rokoka, vybaví si významné umělce a díla - vypracuje mapku regionu s vyznačenými významnými kulturními památkami vztahujícími se k umění raného novověku (renesance, baroko)	
SEPTIMA, 3. ROČNÍK		
OSVÍCENSTVÍ, REVOLUCE A IDEA SVOBODY, MODERNIZACE SPOLEČNOSTI		
určí a zhodnotí hlavní myšlenky a principy osvícenství, rozpozná jejich uplatnění v revolucích 18. a 19. století na konkrétních příkladech jednotlivých států demonstruje snahu mocenských struktur o udržení středověkých systémů	**Osvícenství** - charakterizuje osvícenství jako komplexní myšlenkový proud, analyzuje jeho jednotlivé součásti a vymezí cíl - konkretizuje projevy osvícenství v chápání uspořádání společnosti (práce s dobovým dokumentem) - váží si přínosu encyklopedistů - popíše, vysvětlí a porovná snahy vybraných panovníků střední a východní Evropy o udržení absolutismu za cenu reforem (osvícenský absolutismus) - uvede a zdůvodní snahy o udržení velmocenského postavení habsburské monarchie ve střední Evropě - porovná a vysvětlí sociální postavení jednotlivých vrstev obyvatelstva a zdůvodní jejich spokojenost i nespokojenost, navrhne vlastní řešení problematických vztahů – porovná vlastní řešení s reformními pokusy osvícenských panovníků - na základě získaných vědomostí o osvícenských panovnících sestaví profil „obecného“ osvícenského panovníka	1abc, 2c, 3cd, 5d zeměpis, český jazyk, hudební výchova, výtvarná výchova, základy společenských věd, německý jazyk VMEGS OSV
na konkrétních příkladech jednotlivých států demonstruje postupný rozklad, zánik a proměny dosavadních systémů přes úsilí mocenských struktur o jejich udržení posoudí význam ústavy a novou organizaci státu, uvede základní typy parlamentních	**Velké revoluce – francouzská revoluce 1789-1799, vznik USA, rok 1848** **Evropa za napoleonských válek a po Vídeňském kongresu** - sestaví chronologickou tabulku nejdůležitějších mezníků průběhu francouzské revoluce, na jejím základě rozliší různé politické systémy v jejím průběhu a uvede jejich negativa a pozitiva pro různé společenské skupiny, uvede příklady těchto státních systémů (republika, diktatura, kolektivní diktatura, císařství) z minulosti i příštích dějin - diskutuje o různých revolučních státních systémech, pokouší se najít mezi nimi ten nejlepší - rozpozná, čím měly nové společenské systémy blízko	základy společenských věd OSV MeV

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
státních systémů	k extrémům moderní doby i ideálu demokracie - porovnává mezi sebou základní dokumenty revolucí (francouzská ústava, Listina práv člověka a občana, Ústava USA,…) a vyhledá v nich shodné znaky - vytvoří dle vlastní volby profil významné osobnosti francouzské nebo americké revoluce a prezentuje ji spolužákům	
vysvětlí emancipační hnutí národů i jednotlivých společenských vrstev; vymezí místo utváření českého novodobého národa v tomto procesu, včetně jeho specifických rysů	**Utváření novodobých národních společností (české, slovenské, německé, italské); emancipační hnutí sociálních skupin, rok 1848** - za pomoci atlasu a dalších informačních zdrojů vytvoří ve skupině etnickou mapu Evropy, porovnává ji s dobovou mapou politickou, určí prostory, které jsou z národnostních důvodů potenciálně nebezpečné pro státy, které je ovládají - pokusí se v rámci skupinové práce shromáždit (a přednést) ukázky jazyků všech národů habsburské monarchie (vytvoří krátký slovníček důležitých výrazů v jednotlivých jazycích – panovník, parlament, svoboda, národ, vězení, země, škola, práce, válka,…) - připomene historické kořeny italského a německého partikularismu - chápe dobu evropských národních obrození jako čas zrodu nacionalismu - vytvoří krátký profil důležité (i regionální) osobnosti nebo instituce (Česká expedice, Národní divadlo, Bouda, Národní muzeum,…) NO a prezentuje ji spolužákům - vytvoří přehled nejdůležitějších legislativních změn v habsburské monarchii od roku 1848, usuzuje na jejich význam a dopad pro jednotlivé společenské vrstvy	český jazyk (literární výchova), základy společenských věd, zeměpis OSV
charakterizuje proces modernizace, vysvětlí průběh industrializace a její ekonomické, sociální a politické důsledky; rozpozná její ekologická rizika; určí základní příčiny asymetrického vývoje Evropy a světa v důsledku rozdílného tempa modernizace	**Rozvoj výroby a vědy, proměna agrární společnosti ve společnost průmyslovou, změny v sociální struktuře** - v rámci skupinové práce zjistí, k jakým technickým a vědeckým objevům došlo od 18. do konce 19. stol. – vytvoří jejich časovou osu a mapu – porovnává s rozmístěním důležitých průmyslových surovin (uhlí, železná ruda, barevné kovy, dřevo,…) - najde důkazy o šíření průmyslových novinek v místě svého bydliště (nové průmyslové podniky, příchod železnice, těžba surovin v okolí) - pokusí se na základě historických map (www.mapy.cz) porovnat krajinné změny, k nimž v důsledku industrializace dodnes došlo - porovnává odlišný vývoj a úroveň průmyslové výroby v různých evropských státech (GB, R-U, Rusko, Prusko, USA,…) a v koloniích	biologie MuV EV
vysvětlí expanzivní záměry velmocí	**Předpoklady a projevy imperiální (mocenské a koloniální) politiky velmocí; nástup Ruska jako**	OSV

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
v okrajových částech Evropy a v mimoevropském světě, jež byly příčinou četných střetů a konfliktů daného období	**evropské velmoci; USA, jejich vnitřní vývoj a mezinárodní postavení do I. světové války** **Vzájemné střetávání velmocí, diplomatické a vojenské aktivity v předvečer I. světové války, mimoevropská ohniska koloniálních konfliktů** - zjistí rozložení koloniálních území ve světě v 19. století, vyhledá země, které se začaly během 19. století koloniální nadvlády zbavovat - na základě situace v USA i dalších zemích chápe otrokářství a další projevy útlaku na rasové bázi jako zločinné - zváží přínos nově kolonizovaných oblastí pro své kolonizátory - vytvoří v rámci skupinové práce prezentaci o jednom z významných konfliktů po roce 1848 (americká občanská válka, prusko-rakouská válka, prusko–francouzská válka, krymská válka, opiové války, balkánské války,…) - vyhledá stopy konfliktů v lidové slovesnosti a dalších pramenech	
	Proměny životního stylu, vzdělanost a umění „belle epoque“ přelomu 19. a 20. století - vytvoří třídní muzeum přelomu 19. a 20. století, „exponáty“ opatří krátkými popisky o autorovi, obsahu, významu díla nebo předmětu v dané době (reprodukce uměleckých děl, ukázky z literárních textů, předměty denní potřeby, technické a kulturní novinky – telegraf, film, telefon,…) - diskutuje o nejdůležitějších společenských a kulturních změnách 19. století - pokusí se porovnat žebříček hodnot člověka v 18. a 19. století	český jazyk (literární výchova), základy společenských věd MuV MeV
MODERNÍ DOBA i – SITUACE V LETECH 1914-1945		
charakterizuje dvě světové války, dokumentuje sociální, hospodářské a politické důsledky	**První světová válka, české země v době první světové války, I. odboj** - vymezí při práci s mapou jednotlivá mocenská uskupení válčící v 1. sv. válce, objasní jejich motivace a postoje, charakterizuje změny ve spojeneckých vazbách a zdůvodní je - zhlédne dokumentární filmy ilustrující jednotlivá bojiště 1. sv. války, určí typické znaky jednotlivých front - v literatuře a výtvarném umění hledá reflexi válečných událostí, přemýšlí o vlivu válečných událostí na psychiku přímých účastníků války i lidí v zázemí - uvědomuje si válku jako nepřijatelný způsob řešení konfliktu - objasní význam politického zahraničního, domácího i legionářského odboje pro vznik Československa	VMEGS OSV

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	i pro válečné úsilí dohodových mocností	
uvede příčiny a projevy politického a mocenského obrazu světa, který byl určen vyčerpáním tradičních evropských velmocí, vzestupem USA a nastolením bolševické moci v Rusku	**Revoluce v Rusku, upevňování bolševické moci** - uvede kořeny snah o společenskou změnu v Rusku - podá důkazy o nedemokratičnosti carského i bolševického státního systému - na konkrétních faktech dokumentuje politické i ekonomické změny vedoucí k vytváření totalitního systému - porovnává kulturní, vědecký, ekonomický, (…) vývoj v USA a Rusku mezi válkami	základy společenských věd OSV
vymezí základní znaky hlavních totalitních ideologií a dovede je srovnat se zásadami demokracie; objasní příčiny a podstatu agresivní politiky a neschopnosti potenciálních obětí jí čelit	**Versailleský systém a jeho vnitřní rozpory** - chápe versailleský systém jako přímou příčinu 2. světové války - porovnává postoje vítězných mocností k poraženým státům, je si vědom jejich negativních důsledků pro budoucí vývoj - na základě závěrů versailleské konference rozdělí svět na „spokojené“ a „nespokojené“ státy - na základě konkrétních faktů porovnává rozdíly mezi meziválečným působením SN a dnešním působením OSN (UN) - vytvoří přehled nejdůležitějších mezinárodních snah o revizi versailleského systému, vyvozuje možné důsledky neúspěšných mírových a ekonomických projektů	OSV VMEGS
OKTÁVA, 4. ROČNÍK		
	Vznik Československa, Československo v meziválečném období - charakterizuje národnostní situaci Československa po 1.sv.válce, uvědomuje si příčinu vytvoření ideje československého národa - na základě konkrétních faktů popíše postoj prvorepublikového Československa k národnostním menšinám - na podkladě skupinové práce uvádí příklady ilustrující úroveň tehdejší československé kultury - objasní česko-slovenské vztahy v Československu - uvědomuje si prvorepublikové Československo jako důležitý zdroj naší demokratické tradice - porovnává tehdejší a současný politický a stranický systém naší země - na základě práce s textem porovnává současný a tehdejší ústavní systém - na základě vlastní volby vytvoří prezentaci významné osobnosti prvorepublikové politiky, kultury, vědy, ekonomiky - vytvoří mapu demokratických a totalitních nebo polototalitních států v době před 2. sv. válkou, na jejím základě charakterizuje postavení Československa v Evropě	OSV VMEGS

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
vymezí základní znaky hlavních totalitních ideologií a dovede je srovnat se zásadami demokracie; objasní příčiny a podstatu agresivní politiky a neschopnosti potenciálních obětí jí čelit	**Evropa a svět ve 20. a 30. letech** - uvede znaky typické pro demokratickou společnost - dokáže vysvětlit fungování pluralitní demokracie na příkladu politického systému v ČSR - vyvodí znaky totality na základě konkrétního vývoje v Itálii, sovětském Rusku, ideologie nacismu - porovná demokratickou a totalitní společnost - uvede příklady fašistických agresí a válečných konfliktů 30. let 20. st. - posoudí politiku západních mocností – appeasement, vyjmenuje její konkrétní příklady	2, 3, 5 OSV VMEGS
vysvětlí souvislost mezi světovou hospodářskou krizí a vyhrocením politických problémů, které byly provázeny radikalizací pravicových i levicových protidemokratických sil	**Světová hospodářská krize** **ČSR v boji o záchranu demokracie a samostatného státu** - uvede příčiny a důsledky hospodářské krize - najde souvislosti mezi hospodářskou situací a nástupem extrémních sil - objasní vítězství nacismu v Německu a pád demokratických režimů - vyjmenuje spojence – satelity Německa - popíše vliv hospodářské krize na stabilitu ČSR - charakterizuje mezinárodní a vnitřní síly, které ohrožovaly demokratický charakter ČSR a nakonec i jeho existenci - vyvodí závěr, že demokracie a samostatnost se hroutí, až když se ČSR stává předmětem mezinárodních zájmů - zhodnotí důsledky rozhodnutí velmocí na Mnichovské konferenci	2, 5 základy společenských věd, zeměpis VMEGS
popíše a zhodnotí způsob života v moderní evropské společnosti, zhodnotí význam masové kultury	- uvede příklady zneužívání/ využívání médií ve prospěch totalitních meziválečných systémů - posoudí možnosti médií v ovlivňování člověka jednotlivce i mas - vytvoří přehled technických, vědeckých objevů a zlepšení meziválečné doby (i jejich eventuální zneužití ve válce) - pracuje s dobovými filmy, plakáty - zařadí významné osobnosti meziválečného veřejného života k jejich oborům (film, věda, divadlo, sport,…) a hodnotí jejich význam pro souvěký svět i budoucnost	MeV
charakterizuje dvě světové války, dokumentuje sociální, hospodářské a politické důsledky	**Druhá světová válka** - vysvětlí příčiny 2. světové války - popíše průběh války v jejích klíčových událostech na evropských a světových bojištích - objasní vznik protifašistické koalice a její cíle - uvede hlavní body diplomatických jednání na konferencích v Teheráně, Jaltě a Postupimi - vysvětlí pojem Norimberské zákony, holocaust, konečné řešení židovské otázky - podá důkazy kladného a záporného vlivu rozvoje	2, 5 základy společenských věd, český jazyk, zeměpis OSV MuV

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	vědy a techniky **Protektorát Čechy a Morava** - popíše vznik Protektorátu a postavení tohoto útvaru v Třetí říši - objasní perzekuci českého národa a konečné cíle nacistů vzhledem k Čechům - posoudí zapojení Čechů do boje proti nacismu - určí charakter Slovenského štátu a zdůvodní změny v postoji Slováků k jejich státu vedoucí k odboji a SNP	
charakterizuje vznik, vývoj a rozpad bipolárního světa, jeho vojenská, politická a hospodářská seskupení, vzájemné vztahy a nejvýznamnější konflikty	**Evropa a svět po 2. světové válce. Rozdělený a integrující svět** - objasní příčiny rozkolu mezi bývalými spojenci, dokumentuje na konkrétních případech - posoudí roli OSN a její postavení v mezinárodní politice - vysvětlí způsob a prostředky boje v období tzv. studené války - vyhledá informace o koordinaci jednotlivých ekonomik a armád uvnitř sovětského bloku a o euroatlantické spolupráci - prezentuje vybraný příklad konfliktu z období „studené války“	2, 5 základy společenských věd, český jazyk, zeměpis OSV MuV VMEGS
vysvětlí základní problémy vnitřního vývoje zemí západního a východního bloku; zejména se zaměří na pochopení vnitřního vývoje a vzájemných vztahů supervelmocí USA, SSSR a na situaci ve střední Evropě a v naší zemi	**Východní blok, jeho politický, hospodářský a sociální vývoj; SSSR jako světová velmoc; RVHP, Varšavská smlouva** - charakterizuje SSSR jako supervelmoc - vyvodí, které země se staly sovětskými satelity - uvede charakteristické znaky lidových demokracií - vyjmenuje změny, které nastaly v ČSR v důsledku války a světového vývoje - popíše průběh vnitrostranického zápasu končícího převzetím moci komunisty v únoru 1948 - shromáždí konkrétní důkazy pro označení vlády KSČ jako totalitní - zhodnotí pokusy reformovat komunistický systém v zemích východního bloku - vysvětlí význam roku 1968 jako pokus o reformu ČSSR - zhodnotí význam pěrestrojky a protikomunistické rezistence na pád komunistických režimů - na základě popisu období normalizace ocení význam třetího odboje (uvede příklady), vedoucího spolu s mezinárodním vývojem k pádu totalitního režimu v ČSSR **Euroatlantická spolupráce a vývoj demokracie; USA jako světová velmoc** - charakterizuje poválečný vývoj USA	základy společenských věd, český jazyk, zeměpis OSV VMEGS

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	- uvede příklady úsilí USA v boji proti šíření komunismu a za velmocenské postavení - vysvětlí, co znamenalo období koexistence Východ – Západ - shromáždí konkrétní informace, na kterých prezentuje ochlazování a oteplování vztahů mezi Východem a Západem	
porovná a vysvětlí způsob života a chování v nedemokratických společnostech a v demokraciích	**Životní podmínky na obou stranách „železné opony“** - získá informace z různých zdrojů a typů médií a diskutuje o životních podmínkách na obou stranách železné opony	2, 3 základy společenských věd, český jazyk, zeměpis OSV VMEGS
popíše mechanismy a prostředky postupného sjednocování Evropy na demokratických principech, vysvětlí lidská práva v souvislosti s evropskou kulturní tradicí; zná základní instituce sjednocující se Evropy, jejich úlohu a fungování	- vysvětlí, jakým způsobem probíhala evropská integrace - zdůvodní význam helsinské KBSE	2 základy společenských věd, český jazyk, zeměpis OSV VMEGS
objasní hlavní problémy specifické cesty vývoje významných postkoloniálních rozvojových zemí; objasní význam islámské, židovské a některé další neevropské kultury v moderním světě	**Dekolonizace; „třetí svět“ a modernizační procesy v něm – ekonomické, demografické a politické postavení v globálním světě** - posoudí situaci v tzv. třetím světě - uvede příklady dekolonizace a jejího dopadu na světové dění - popíše úsilí příslušníků židovského národa o obnovu samostatného státu a postoj velmocí k této otázce - vysvětlí vztahy mezi arabským a židovským světem a jejich projevy v blízkovýchodních poválečných konfliktech - pokusí se dokázat stopu – odraz některé mimoevropské kultury (USA, Japonsko, Indie, Čína, Tibet, původní kultury Tichomoří, Africké a indiánské kultury) v dnešním euroatlantickém světě	základy společenských věd, český jazyk, zeměpis OSV VMEGS MuV
vymezí základní problémy soudobého světa a možnosti jeho dalšího vývoje	**Globální problémy moderní společnosti** - uvede příklady terorismu v současném světě - podá důkazy kladného i záporného vlivu vědy a techniky (výdaje na zbrojení, rychlý vývoj společnosti, zvýšení životní úrovně vs. absolutní chudoba, podvýživa, negramotnost, populační exploze	tématický den „Den globálních problémů“ (+základy společenských věd, biologie,

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	vs. vyčerpanost přírodních zdrojů, zhoršení ekologické situace,…) - prezentuje vlastní názor na téma: Poučilo se lidstvo z dějin? Je současný stav lepší?	zeměpis, fyzika, chemie,…) VMEGS MuV OSV

HUDEBNÍ VÝCHOVA

„Kdo chce pochopit hudbu, nepotřebuje ani tak sluch, jako srdce.“
(Jiří Mahen)

Charakteristika

Předmět Hudební výchova vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Hudební obor v RVP G. Předmět se vyučuje v kvintě a sextě osmiletého gymnázia a v 1. – 2. ročníku čtyřletého gymnázia s dotací 2 hodiny týdně. Předmět je vyučován v poloodborné pracovně, ve které je k dispozici didaktická technika a hudební nástroje, které doplňují výuku.

Hudební výchova v prvním ročníku navazuje na hudební výchovu základní školy, v kvintě na hudební výchovu nižšího gymnázia. Prohlubuje znalosti a rozvíjí dovednosti v těchto okruzích:

- vokální – jednohlasý zpěv, vícehlasý zpěv, intonace
- instrumentální – hra na jednoduché nástroje
- recepce, reflexe – vnímání hudby, rozbor forem, hodnocení hudby, význam, interpretace a umělecká hodnota díla

Součástí výuky jsou návštěvy koncertů a pořadů, jejichž program odpovídá osnovám předmětu hudební výchova.

Předmět v sobě zahrnuje také tato průřezová témata s danými tematickými okruhy:

- osobnostní a sociální výchova
- výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- mediální výchova
- multikulturní výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- rozhovorem vedeme žáky k tomu, aby poznávali význam a přínos poznatků, které jim dává hudební výchova
- formou referátů vedeme žáky ke schopnosti vyhledávat a třídit informace z různých zdrojů

Kompetence k řešení problémů

- na základě poslechu hudební ukázky a následné diskuse vedeme žáky k poznávání žánrové oblasti a výrazových prostředků v hudbě

Kompetence komunikativní

- formou rozhovoru vedeme žáky k tomu, aby byli schopni srozumitelně vyjádřit svůj názor, pracovali s argumenty a používali hudební terminologii

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k přijímání názorů ostatních a k respektování jejich hudebního vkusu
- prostřednictvím koncertů vedeme žáky k uvědomění si a přijímání pravidel společenské etikety

Kompetence občanská

- vedeme žáky ke sledování aktuálního dění v hudebním světě

Kompetence pracovní

- využíváme hru na jednoduché hudební nástroje k tomu, aby si žáci osvojili jejich používání a využívání v hudbě

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
využívá svůj individuální pěvecký potenciál při zpěvu, při mluvním projevu vede svůj hlas zněle a přirozeně, správně artikuluje, logicky čte větu (obsah sdělení), uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě	**Kultivace pěveckého a hlasového projevu – intonační a rytmický výcvik – sólový a sborový zpěv** - zvládá samostatné rozezpívání, tón tvoří bez násilí, nepřepíná své možnosti, při hlasové indispozici nezpívá, nebo jen v omezeném rozsahu - zpívá podle svých možností čistě, ve správném tempu a rytmicky přesně - frázuje, používá dynamiku, přirozeně přednese píseň i mluvené slovo, dbá na svůj hlasový projev – na jeho kulturu	OSV (poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, seberegulace) biologie, fyzika
využívá jednoduché a podle vybavení školy i složitější hudební nástroje (keybordy, keybordy ve spojení s počítačem) při individuálních či společných hudebních aktivitách a přiměřeně svým hudebním schopnostem a dovednostem používá hudební nástroje jako prostředek sdělování hudebních i nehudebních myšlenek a představ	**Hra a tvorba instrumentálních doprovodů** **Hra a tvorba jednoduchých instrumentálních kompozic** - hraje na jednoduché rytmické nástroje, dokáže ocenit hudební schopnosti druhých, vytváří vlastní jednoduchý doprovod, dokáže se zapojit do souhry s ostatními	
reaguje na hudbu pohybem, ztvárňuje ji úměrně svým hudebním schopnostem a pohybovým dispozicím; pohyb ve spojení s hudbou využívá k vyjádření vlastních představ a pocitů	**Pohyb hudby a gesto, pohybové etudy jako způsob komunikace** - zvládá hru na tělo - předvede základní taktovací gesta - dovede sjednotit pohyb s hudbou - pokouší se o pantomimické vyjádření	OSV (sociální komunikace) tělesná výchova
orientuje se v zápise jednoduchých, případně i složitějších vokálních, instrumentálních a vokálně – instrumentálních písní a skladeb; na základě svých individuálních hudebních schopností	**Orientace v notovém zápisu vokálních kompozic, orientace v zápisu instrumentálních kompozic** - rozumí notovému zápisu, vysvětlí hudební značky a základní hudební názvosloví, účastní se realizace jednoduché skladby - pokouší se o orientaci v partituře	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
tyto skladby realizuje vyděluje podstatné hudební znaky z proudu znějící hudby, rozpozná hudebně výrazové prostředky užité ve skladbě, uvědomuje si hudební formu díla a k dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku	**Hudební dílo, hudebně výrazové prostředky, hudební forma a struktura hudebního díla** - orientuje se ve výrazových hudebních prostředcích, (melodie, rytmus, harmonie, dynamika), v hudebních žánrech a formách (písňová forma, tance, kantáta, oratorium, opera, koncert, suita, concerto grosso)	dějepis, literární výchova, výtvarná výchova
popíše a na vybraných hudebních dílech (částech hudebního díla) ukáže důležité znaky tvorby a interpretace, vysvětlí, v čem tkví originální a nezaměnitelný přínos skladatele a interpreta, možná poselství sdělovaná prostřednictvím hudby na základě svých schopností, znalostí i získaných zkušeností dešifruje a interpretuje	**Hudební skladatel a interpret, interpretace v hudbě** - popíše vývoj notace a způsoby zápisu hudby - vysvětlí pojmy partitura, dirigent, instrumentace, koncert, skladatel, interpret - rozpozná hudební nástroje, popíše charakteristické prvky v díle určitého autora, objasní podmínky vzniku díla - vysvětlí úlohu interpreta hudby artificiální a nonartificiální	výtvarná výchova
interpretuje hudbu na základě vědomostí a individuálních hudebních schopností; vytváří vlastní soudy a preference, které dokáže v diskusi obhájit uvědomuje si význam osobně založených podnětů na vznik estetického prožitku; snaží se odhalit vlastní zkušenosti i zkušenosti s uměním, které s jeho vznikem souvisejí	**Interpretace hudebního díla** - interpretuje hudební dílo na základě vlastní zkušenosti a podle svých hudebních možností, vysvětlí důvod volby díla (hudební proudy, žánry a styly 20. století, populár, rock, beat, muzikál, folk, country, jazz)	
orientuje se ve vývoji hudebního umění; uvědomuje si rozdílnost	**Vznik a vývoj hudby – vývoj hudby od pravěku – teorie vzniku hudby, úloha hudby při vzniku primitivních náboženských obřadů, hudba a rituální tanec, křesťanství, charakteristické prvky hudby gotické,**	dějepis, výtvarná výchova

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
hudebního myšlení v jednotlivých etapách, rozlišuje hudební slohy podle charakteristických hudebních znaků, na základě historických, společenských a kulturních kontextů popíše podmínky a okolnosti vzniku hudebního díla	**renesanční, barokní, klasicistní, romantické a hudby 20. století** - seznámí se s hlavními osobnostmi jednotlivých období a s jejich základními díly - seznámí se s okolnostmi, které byly podnětem pro vznik díla, např. důležité společenské události, osobní životní úspěchy nebo problémy skladatele apod. - na základě poslechu určí období a charakteristické hudební žánry a formy, které jsou pro dané období charakteristické - pozná hudební nástroje, které v daném období byly nejoblíbenější	
odliší hudbu podle jejího stylového zařazení, významu a funkce, rozpozná vhodnost či nevhodnost využití určité hudby v konkrétních situacích	**Hudební styly a žánry, funkce hudby, rozbor hudebního díla – na základě porovnání, rozbor interpretace skladeb, porovnání transkripce skladby pro různé nástrojové seskupení** - rozliší hudbu komorní a symfonickou - rozliší základní komorní seskupení, jako jsou smyčcové kvarteto, dechové kvinteto a komorní orchestr - na základě poslechu rozhodne o vhodnosti využití nejen skladby, ale i seskupení v konkrétní situaci	
uvědomuje si roli hudebního průmyslu v současném světě; popíše možnosti využití hudby v „mimohudební“ oblasti a je schopen poukázat na příklady jejího zneužívání uvědomuje si rozdílnost přístupů jednotlivých lidí k hudbě a hudební tvorbě, vnímá hudbu jako způsob prezentace vlastních idejí a názorů i idejí, pocitů a názorů ostatních lidí a na základě toho je schopen se s hudbou ztotožnit, či ji odmítnout uvědomuje si význam osobně založených podnětů na vznik	**Hudba jako organizovaný zvuk, hudební styly a žánry, hudba a její využití v běžném životě, umělecká hodnota díla, hudební průmysl, hudební kýč, hudba zaměřená proti určité rase** - dokáže dešifrovat díla s rasovým ideovým podtextem a takovou hudbu odmítnout - rozpozná podbízivost určité skladby na základě textu, popřípadě na základě využití podbízivé harmonie, která je základem hudebního kýče - v textech rozezná obsah závažný, populární, chansonový, parodii a texty, které útočí přímo, nebo alegoricky na určitou skupinu lidí	základy společenských věd

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
estetického prožitku; snaží se odhalit vlastní zkušenosti i zkušenosti s uměním, které s jeho vznikem souvisejí upozorní na ty znaky hudební tvorby, které s sebou nesou netoleranci, rasismus a xenofobii, a dokáže se od takové hudby distancovat objasní podstatné rysy aktuálního (pluralitního, postmodernistického) přístupu k uměleckému procesu a na základě toho vysvětlí proces vzniku „obecného vkusu“ a „estetických norem“	**Hudba jako způsob identifikace, sebeprezentace a druh generační výpovědi** - uvede příklady vlastních setkání a zkušeností s hudbou - pozná hudební kulisu a dílo s obsahem	základy společenských věd

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

„Jsou malíři, kteří dělají ze slunce žlutou skvrnu, ale jsou jiní, kteří díky svému umění a moudrosti dělají ze žluté barvy slunce.“
(Pablo Picasso)

Charakteristika

Výtvarný obor navazuje svým obsahem a cíli na Výtvarnou výchovu v základním vzdělávání a vede žáka k uvědomělému užívání vizuálně obrazných prostředků na úrovni smyslových dispozic a na úrovni subjektivně osobnostní a sociální. Výtvarný obor pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy (s obrazem, skulpturou, designem, vzhledem krajiny, architekturou, stylem oblečení, filmem, novými médii apod.), které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. V oblasti osobnostní jsou specifickým nástrojem prožívání a poznávání, v sociální oblasti jsou nástrojem komunikace a vzájemné spolupráce. Vizuálně obrazné znakové systémy zahrnují jak znakové systémy výtvarného umění různých etap a stylů, tak i ostatní produkty vizuální kultury. Při tvorbě využívá vizuálně obrazná vyjádření vlastní, umělecká i uplatňovaná v běžné komunikaci (včetně užití dostupných technologických prostředků, jako je fotografie, video, film, ICT).

Žákovi se umožňuje aktivně vstupovat do uměleckého procesu. Reflektuje vlastní prožitky, postoje a zkušenosti získané prostřednictvím experimentálního přístupu k uměleckým vizuálně obrazným prostředkům. Na tomto základě si vytváří přehled o vizuálně obrazných vyjádřeních jednotlivých směrů výtvarného umění, zejména od konce 19. století do současnosti.

Vzdělávací obsah je realizován prostřednictvím tvůrčích činností, v jejichž očekávaných výstupech se propojují hlediska tvorby, recepce a interpretace tak, aby se dále rozvíjela smyslová citlivost, uplatňovala žákova subjektivita a ověřovaly se komunikační účinky vizuálně obrazného vyjádření. Při těchto tvůrčích činnostech se pracuje jak se znaky s ustáleným významem, tak se znaky, jejichž význam se vytváří a proměňuje. Výtvarný obor spolupracuje s obory, které rozvíjejí obraznost dalšími specifickými prostředky (hudba, literatura, dramatické obory aj.).

Vzdělávání v této oblasti kromě hlubšího poznání výtvarného, hudebního a dalších druhů umění vede žáka k reflektování uměleckého procesu v jeho celistvosti a uměleckých oborů v jejich vzájemných vazbách a přesazích. Takto pojímané vzdělávání je rozvíjeno tématem Umělecká tvorba a komunikace, které má integrativní charakter. Vzdělávací obsah tématu umožňuje žákovi pochopit základní principy umělecké tvorby a procesu komunikace v umění a prohlubuje jeho schopnost reflexe umění a kultury jako celku.

Hodinová dotace v jednotlivých ročnících je 2 – 2 – 0 – 0. Ve vyšších ročnících (3. a 4. ročníku čtyřletého studia a v septimě a oktávě osmiletého studia) je výtvarná výchova nabízena formou specializovaných seminářů (jednoletého a dvouletého), které jsou určeny pro zájemce o vykonání maturitní zkoušky z výtvarné výchovy či uchazeče o studium na vysoké škole s výtvarným zaměřením.

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
KVINTA, 1. ROČNÍK		
rozpoznává specifičnosti různých vizuálně obrazných znakových systémů a zároveň vědomě uplatňuje jejich prostředky k vytváření obsahu při vlastní tvorbě a interpretaci	**Vizuálně obrazové znakové systémy z hlediska poznání a komunikace** **Vývoj uměleckých vyjadřovacích prostředků podstatných pro porozumění aktuální obrazové komunikaci** **Základní výrazové prostředky výtvarného umění** ***Bod, linie*** - inspiruje se těmito tvary k tvorbě ***Plocha, objem, prostor*** - objasní pojmy a uvede rozdíly mezi nimi - pracuje v plošném formátu - realizuje výtvarný záměr do určeného prostoru ***Barva*** - uspořádá barevný kruh - vyjmenuje barvy primární a sekundární - rozlišuje barvy studené a teplé - vytvoří barevné valéry - míchá barvy - popíše barevnou harmonii a barevnou disharmonii, rozlišuje ji na uvedených reprodukcích	OSV (poznávání a rozvoj vlastní osobnosti)
využívá znalosti aktuálních způsobů vyjadřování a technických možností zvoleného média pro vyjádření své představy porovnává různé znakové systémy, např. mluveného i psaného jazyka, hudby, dramatického umění v konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření vlastní i umělecké tvorby identifikuje pro ně charakteristické prostředky nalézá, vybírá a uplatňuje odpovídající prostředky pro uskutečňování svých projektů	**Výtvarné umění jako experimentální praxe z hlediska inovace prostředků, obsahu a účinku** **Výtvarné techniky** ***Kresba*** - využívá tyto kresebné techniky: tužku, tuš, uhel, rudku, pastel, suchý pastel ***Malba*** - využívá tyto malířské techniky: akvarel, temperu, tuš, škrobové techniky, lavírování ***Grafika*** - pracuje s těmito grafickými technikami: tisk z koláže, linoryt, suchá jehla ***Prostorová tvorba*** - pracuje s modelovací hmotou, kašíruje, vytváří prostorové objekty z papíru, textilu, drátů apod. - využívá tyto techniky: frotáž, koláž, asambláž, kombinované techniky	OSV (poznávání a rozvoj vlastní osobnosti) hudební výchova
využívá znalosti aktuálních způsobů vyjadřování	**Inspirace ostatními smysly** - inspiruje se hudbou - k výtvarnému vyjádření využívá haptického způsobu	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
a technických možností zvoleného média pro vyjádření své představy	malby (malba prsty, nohama, tělem) - využívá hmatovou zkušenost, pro vytvoření objektu	
charakterizuje obsahové souvislosti vlastních vizuálně obrazných vyjádření a konkrétních uměleckých děl a porovnává výběr a způsob užití prostředků samostatně experimentuje s různými vizuálně obraznými prostředky, při vlastní tvorbě uplatňuje také umělecké vyjadřovací prostředky současného výtvarného umění	**Výtvarné náměty** - pracuje s tématy: portrét, figura, zátiší, krajina, zvíře, světlo a stín, perspektiva, prostor, kompozice, realismus, idealizace, nadsázka, karikatura, ilustrace, móda, design, šperk **Multimediální tvorba** - připraví scénář a načrtne jeho výtvarnou podobu - na počítači nakreslí a nechá vytisknout obrázek na zadané téma - doma vyfotí a nechá vytisknout nebo vyvolat fotografii na téma makrofotografie	OSV (poznávání a rozvoj vlastní osobnosti) informační a komunikační technologie video
vytváří si přehled uměleckých vizuálně obrazných vyjádření podle samostatně zvolených kritérií objasní roli autora, příjemce a interpreta při utváření obsahu a komunikačního účinku vizuálně obrazného vyjádření pojmenuje účinky vizuálně obrazných vyjádření na smyslové vnímání, vědomě s nimi pracuje při vlastní tvorbě za účelem rozšíření citlivosti svého smyslového vnímání při vlastní tvorbě uplatňuje osobní prožitky, zkušenosti a znalosti, rozpozná jejich vliv a individuální přínos pro tvorbu, interpretaci a přijetí vizuálně	**Uplatnění vizuálně obrazného vyjádření v úrovni smyslové, subjektivní a komunikační** **Role subjektu v uměleckém procesu** - **smyslové vnímání a jeho rozvoj; předpoklady tvorby, interpretace a recepce uměleckého díla; mimovědomá a uvědomělá recepce uměleckého díla; tvořivá osobnost v roli tvůrce, interpreta a recipienta** **Individuální projekt** - rozvíjí vybrané výtvarné techniky - upevňuje svůj výtvarný názor - reprodukuje výtvarné dílo autora, u kterého shledá analogii se svou výtvarnou tvorbou	OSV (poznávání a rozvoj vlastní osobnosti) VMEGS (žijeme v Evropě) EV (člověk a životní prostředí)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
obrazných vyjádření vědomě uplatňuje tvořivost při vlastních aktivitách a chápe ji jako základní faktor rozvoje své osobnosti; dokáže objasnit její význam v procesu umělecké tvorby i v životě		
na konkrétních příkladech vysvětlí, jak umělecká vizuálně obrazná vyjádření působí v rovině smyslové, subjektivní i sociální a jaký vliv má toto působení na utváření postojů a hodnot na příkladech uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů a objasní širší společenské a filozofické okolnosti vzniku uměleckých děl na příkladech uvede vliv společenských kontextů a jejich proměn na interpretaci obsahu vizuálně obrazného vyjádření a jeho účinku v procesu komunikace dokáže vystihnout nejpodstatnější rysy dnešních proměn a na příkladech uvést jejich vliv na proměnu komunikace v uměleckém procesu vysvětlí umělecký znakový systém jako systém vnitřně diferencovaný a dokáže v něm rozpoznat a nalézt umělecké	**Uplatnění vizuálně obrazným vyjádřením v roli autora, příjemce, interpreta** **Úloha komunikace v uměleckém procesu** - **postavení umění ve společnosti, jeho historické proměny;** - **umělecká a mimoumělecká znakovost;** - **umění jako proces tvorby nových, sociálně dosud nezakotvených znaků;** - **role umělce v societě;** - **publikum a jeho účast v uměleckém procesu;** - **sociální a technologické proměny dneška (nové technologie, nové umělecké disciplíny a jejich obsahy) a jejich vliv na úlohu komunikace v uměleckém procesu;** - **subjektivní chápání uměleckých hodnot ve vztahu k hodnotám považovaným za společensky uznávané** **Interpretace výtvarného díla** - popíše vybrané dílo - popíše techniku, kterou bylo vytvořeno - uvede, ve kterém období bylo dílo vytvořeno a jakou mělo funkci pro dané historické období - interpretuje subjektivní pocity **Dějiny umění – teorie** - pravěké umění, starověké kultury (antika, egyptské umění, mezopotamské umění), vznik a význam křesťanského umění, románský sloh, gotický sloh, renesance, baroko, klasicismus	OSV (poznávání a rozvoj vlastní osobnosti) VMEGS (globální problémy, jejich příčiny a důsledky)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
znaky od objevných až po konvenční na příkladech vysvětlí umělecký výraz jako neukončený a nedefinitivní ve svém významu; uvědomuje si vztah mezi subjektivním obsahem znaku a významem získaným v komunikaci vysvětlí, jaké předpoklady jsou zapotřebí k recepci uměleckého díla a zejména k porozumění uměleckým dílům současnosti na příkladech objasní vliv procesu komunikace na přijetí a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření aktivně vstupuje do procesu komunikace a respektuje jeho pluralitu		
objasní podstatné rysy magického, mytického, univerzalistického, modernistického přístupu k uměleckému procesu, dokáže je rozpoznat v současném umění a na příkladech vysvětlí posun v jejich obsahu	**Umělecký proces a jeho vývoj** - **vliv uměleckého procesu na způsob chápání reality;** - **dynamika chápání uměleckého procesu – její osobnostní a sociální rozměr;** - **znaková podmíněnost chápání světa – znakové systémy jednotlivých druhů umění;** - **historické proměny pojetí uměleckého procesu (magický, mytický, univerzalistický, modernistický a postmodernistický, pluralitní model umění);** - **prezentace uměleckého díla** **Výtvarná symbolika** - uvede proměny symboliky barev v malířství v průběhu staletí - uvede vývoj vybraného znaku v průběhu staletí - vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	MuV (základní problémy sociokulturních rozdílů) EV (člověk a životní prostředí)
na příkladech vizuálně obrazných vyjádření uvede, rozliší a porovná	**Prezentace výtvarného díla** - adjustuje své výtvarné dílo - prezentuje své dílo formou interpretace, instalace,	OSV (poznávání a rozvoj vlastní osobnosti)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
osobní a společenské zdroje tvorby, identifikuje je při vlastní tvorbě uvědomuje si význam osobně založených podnětů na vznik estetického prožitku; snaží se odhalit vlastní zkušenosti i zkušenosti s uměním, které s jeho vznikem souvisejí charakterizuje obsahové souvislosti vlastních vizuálně obrazných vyjádření a konkrétních uměleckých děl a porovnává výběr a způsob užití prostředků své aktivní kontakty a získané poznatky z výtvarného umění uvádí do vztahů jak s aktuálními i historickými uměleckými výtvarnými projevy, tak s ostatními vizuálně obraznými vyjádřeními, uplatňovanými v běžné komunikaci	výstavy - obhájí své dílo	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
SEXTA, 2. ROČNÍK		
rozpoznává specifičnosti různých vizuálně obrazných znakových systémů a zároveň vědomě uplatňuje jejich prostředky k vytváření obsahu při vlastní tvorbě a interpretaci	**Vizuálně obrazové znakové systémy z hlediska poznání a komunikace** **Vývoj uměleckých vyjadřovacích prostředků podstatných pro porozumění aktuální obrazové komunikaci** **Základní výrazové prostředky výtvarného umění** ***Bod, linie*** - inspiruje se těmito tvary k tvorbě ***Plocha, objem, prostor*** - objasní pojmy a uvede rozdíly mezi nimi - pracuje v plošném formátu - realizuje výtvarný záměr do určeného prostoru ***Barva*** - uspořádá barevný kruh - vyjmenuje barvy primární a sekundární - rozlišuje barvy studené a teplé - vytvoří barevné valéry - míchá barvy - popíše barevnou harmonii a barevnou disharmonii, rozlišuje ji na uvedených reprodukcích	OSV (poznávání a rozvoj vlastní osobnosti)
využívá znalosti aktuálních způsobů vyjadřování a technických možností zvoleného média pro vyjádření své představy porovnává různé znakové systémy, např. mluveného i psaného jazyka, hudby, dramatického umění v konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření vlastní i umělecké tvorby identifikuje pro ně charakteristické prostředky nalézá, vybírá a uplatňuje odpovídající prostředky pro uskutečňování svých projektů využívá znalosti aktuálních způsobů vyjadřování	**Výtvarné umění jako experimentální praxe z hlediska inovace prostředků, obsahu a účinku** **Výtvarné techniky** ***Kresba*** - využívá tyto kresebné techniky: tužku, tuš, uhel, rudku, pastel, suchý pastel ***Malba*** - využívá tyto malířské techniky: akvarel, temperu, tuš, škrobové techniky, lavírování ***Grafika*** - pracuje s těmito grafickými technikami: tisk z koláže, linoryt, suchá jehla ***Prostorová tvorba*** - pracuje s modelovací hmotou, kašíruje, vytváří prostorové objekty z papíru, textilu, drátů apod. - využívá tyto techniky: frotáž, koláž, asambláž, kombinované techniky **Inspirace ostatními smysly** - inspiruje se hudbou - k výtvarnému vyjádření využívá haptického způsobu malby (malba prsty, nohama, tělem) - využívá hmatovou zkušenost, pro vytvoření objektu	OSV (poznávání a rozvoj vlastní osobnosti) hudební výchova

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
a technických možností zvoleného média pro vyjádření své představy		
charakterizuje obsahové souvislosti vlastních vizuálně obrazných vyjádření a konkrétních uměleckých děl a porovnává výběr a způsob užití prostředků samostatně experimentuje s různými vizuálně obraznými prostředky, při vlastní tvorbě uplatňuje také umělecké vyjadřovací prostředky současného výtvarného umění	**Výtvarné náměty** - pracuje s tématy: portrét, figura, zátiší, krajina, zvíře, světlo a stín, perspektiva, prostor, kompozice, realismus, idealizace, nadsázka, karikatura, ilustrace, móda, design, šperk **Multimediální tvorba:** - připraví scénář a načrtne jeho výtvarnou podobu - na počítači nakreslí a nechá vytisknout obrázek na zadané téma - doma vyfotí a nechá vytisknout nebo vyvolat fotografii na téma makrofotografie - vyjmenuje příklady českých animátorů, vyrobí loutku	OSV (poznávání a rozvoj vlastní osobnosti) informační a komunikační technologie
vytváří si přehled uměleckých vizuálně obrazných vyjádření podle samostatně zvolených kritérií objasní roli autora, příjemce a interpreta při utváření obsahu a komunikačního účinku vizuálně obrazného vyjádření pojmenuje účinky vizuálně obrazných vyjádření na smyslové vnímání, vědomě s nimi pracuje při vlastní tvorbě za účelem rozšíření citlivosti svého smyslového vnímání při vlastní tvorbě uplatňuje osobní prožitky, zkušenosti a znalosti, rozpozná jejich vliv a individuální přínos pro tvorbu, interpretaci a přijetí vizuálně obrazných vyjádření	**Uplatnění vizuálně obrazného vyjádření v úrovni smyslové, subjektivní a komunikační** **Role subjektu v uměleckém procesu** - **smyslové vnímání a jeho rozvoj;** - **předpoklady tvorby, interpretace a recepce uměleckého díla;** - **mimovědomá a uvědomělá recepce uměleckého díla;** - **tvořivá osobnost v roli tvůrce, interpreta a recipienta** **Individuální projekt:** - rozvíjí vybrané výtvarné techniky - upevňuje svůj výtvarný názor - reprodukuje výtvarné dílo autora, u kterého shledá analogii se svou výtvarnou tvorbou	OSV (poznávání a rozvoj vlastní osobnosti) VMEGS (žijeme v Evropě) EV (člověk a životní prostředí)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
vědomě uplatňuje tvořivost při vlastních aktivitách a chápe ji jako základní faktor rozvoje své osobnosti; dokáže objasnit její význam v procesu umělecké tvorby i v životě		
na konkrétních příkladech vysvětlí, jak umělecká vizuálně obrazná vyjádření působí v rovině smyslové, subjektivní i sociální a jaký vliv má toto působení na utváření postojů a hodnot na příkladech uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů a objasní širší společenské a filozofické okolnosti vzniku uměleckých děl na konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření objasní, zda a jak se umělecké vyjadřovací prostředky výtvarného umění od konce 19. století do současnosti promítají do aktuální obrazové komunikace na příkladech uvede vliv společenských kontextů a jejich proměn na interpretaci obsahu vizuálně obrazného vyjádření a jeho účinku v procesu komunikace dokáže vystihnout nejpodstatnější rysy dnešních proměn a na příkladech uvést jejich	**Uplatnění vizuálně obrazným vyjádřením v roli autora, příjemce, interpreta** **Interpretace výtvarného díla** - popíše vybrané dílo - odhadne techniku, kterou bylo vytvořeno - uvede, ve kterém období bylo dílo vytvořeno a jakou mělo funkci pro dané historické období - interpretuje subjektivní pocity	OSV (poznávání a rozvoj vlastní osobnosti) VMEGS (globální problémy, jejich příčiny a důsledky)

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
vliv na proměnu komunikace v uměleckém procesu vysvětlí umělecký znakový systém jako systém vnitřně diferencovaný a dokáže v něm rozpoznat a nalézt umělecké znaky od objevných až po konvenční na příkladech vysvětlí umělecký výraz jako neukončený a nedefinitivní ve svém významu; uvědomuje si vztah mezi subjektivním obsahem znaku a významem získaným v komunikaci vysvětlí, jaké předpoklady jsou zapotřebí k recepci uměleckého díla a zejména k porozumění uměleckým dílům současnosti na příkladech objasní vliv procesu komunikace na přijetí a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření aktivně vstupuje do procesu komunikace a respektuje jeho pluralitu		
rozlišuje umělecké slohy a umělecké směry (s důrazem na umění od konce 19. století do současnosti), z hlediska podstatných proměn vidění a stavby uměleckých děl a dalších vizuálně obrazných vyjádření	**Světonázorové, náboženské, filozofické a vědeckotechnické zázemí historických slohů evropského kulturního okruhu** - **chápání vztahů předmětů a tvarů v prostoru (Cézanne), celistvost a rozklad tvaru (analytický kubismus), povrch a konstrukce (syntetický kubismus, konstruktivismus, geometrická abstrakce), vytváření iluze prostoru, objemu a pohybu (antická mimezis, fotografie, film)** - **proměnlivost obrazu v čase (futurismus, nová média), proměnlivost tvaru (animovaný film, nová média),**	MuV (základní problémy sociokulturních rozdílů) VMEGS (žijeme v Evropě) VMEGS (globální problémy, jejich příčiny

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
na příkladech uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů a objasní širší společenské a filozofické okolnosti vzniku uměleckých děl na konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření objasní, zda a jak se umělecké vyjadřovací prostředky výtvarného umění od konce 19. století do současnosti promítají do aktuální obrazové komunikace objasní podstatné rysy aktuálního (pluralitního, postmodernistického) přístupu k uměleckému procesu a na základě toho vysvětlí proces vzniku „obecného vkusu“ a „estetických norem“	**pohyblivé stanoviště diváka a změny úhlu vidění (umění akce, nová média), časoprostorové chápání a proměna kvalit (kubismus, nová média), princip náhody (dadaismus)** - **relativita barevného vidění (pointilismus, impresionismus, postimpresionismus, Cézanne), taktilní a haptické kvality díla (informel), zapojení těla, jeho pohybu a gest do procesu tvorby (akční tvorba, bodyart)** - **osvobození obrazu od zavedeného zobrazování viditelného (Kandinskij, Kupka), figurace a nefigurace (neoklasicismus, lyrická abstrakce), vztah slova a obrazu (lettrismus), vznik a uplatnění symbolu (symbolismus, surrealismus, pop-art, konceptuální umění)** - **tvůrčí potenciál podvědomí (surrealismus), sebeuvědomování diváka (akční tvorba, osobní mytologie), účast v sociálním prostoru (performance), minority (postmodernismus), stopy člověka v krajině (land-art)** - **vztahy s neevropskými kulturami (Gauguin, Picasso, minimal-art), zrušení hranice umění a neumění (Duchamp), neumělecké a neškolené vizuální vyjadřování (insitní umění)** - **požadavek a meze obecné srozumitelnosti, vliv reklamy, masovost a autenticita projevu (pop-art, televize, nová média – akční umění, postmodernismus), citace a metaznak (postmodernismus), moduly a jejich spojování, rekombinace, struktury (umění nových médií)** **Úloha komunikace v uměleckém procesu** - **postavení umění ve společnosti, jeho historické proměny;** - **umělecká a mimoumělecká znakovost;** - **umění jako proces tvorby nových, sociálně dosud nezakotvených znaků;** - **role umělce v societě;** - **publikum a jeho účast v uměleckém procesu;** - **sociální a technologické proměny dneška (nové technologie, nové umělecké disciplíny a jejich obsahy) a jejich vliv na úlohu komunikace v uměleckém procesu;** - **subjektivní chápání uměleckých hodnot ve vztahu k hodnotám považovaným za společensky uznávané** **Dějiny umění – teorie** - uvede znaky výtvarného umění v architektuře, sochařství a malířství typické pro: romantismus, realismus, impresionismus, postimpresionismus, generaci Národního divadla, secesi, kubismus, fauvismus, expresionismus,	a důsledky) dějepis návštěva muzea, galerie video

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	futurismus, kinetické umění, dadaismus, poetismus, surrealismus, abstrakci, optical art, popular art, totalitní umění, naivní umění, umělecké tendence současnosti	
objasní podstatné rysy magického, mytického, univerzalistického, modernistického přístupu k uměleckému procesu, dokáže je rozpoznat v současném umění a na příkladech vysvětlí posun v jejich obsahu	**Výtvarná symbolika** - uvede proměny symboliky barev v malířství v průběhu staletí - uvede vývoj vybraného znaku v průběhu staletí - vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	MuV (základní problémy sociokulturních rozdílů) EV (člověk a životní prostředí)
na příkladech vizuálně obrazných vyjádření uvede, rozliší a porovná osobní a společenské zdroje tvorby, identifikuje je při vlastní tvorbě uvědomuje si význam osobně založených podnětů na vznik estetického prožitku; snaží se odhalit vlastní zkušenosti i zkušenosti s uměním, které s jeho vznikem souvisejí charakterizuje obsahové souvislosti vlastních vizuálně obrazných vyjádření a konkrétních uměleckých děl a porovnává výběr a způsob užití prostředků své aktivní kontakty a získané poznatky z výtvarného umění uvádí do vztahů jak s aktuálními i historickými uměleckými výtvarnými projevy, tak s ostatními vizuálně obraznými vyjádřeními, uplatňovanými v běžné komunikaci	**Prezentace výtvarného díla** - adjustuje své výtvarné dílo - prezentuje své dílo formou interpretace, instalace, výstavy - obhájí své dílo	OSV (poznávání a rozvoj vlastní osobnosti)

TĚLESNÁ VÝCHOVA

„Moudrost je pro duši totéž co zdraví pro tělo.“
(Francois de la Rochefoucauld)

Charakteristika

Časové, obsahové a organizační vymezení
- ročník: 1. – 4. čtyřletého gymnázia a kvinta – oktáva osmiletého gymnázia
- hodinová dotace: 2 hodiny týdně ve všech ročnících

Tělesná výchova realizuje obsah vzdělávacího oboru Tělesná výchova RVP G a část vzdělávacího obsahu oboru Výchova ke zdraví RVP G. Výuka probíhá odděleně pro chlapce a dívky. Výuka probíhá v tělocvičnách vybavených běžným sportovním nářadím a náčiním a ve venkovních sportovních areálech určených zejména pro hry a atletiku, případně v pronajatých specializovaných prostorách.

Ve druhém ročníku čtyřletého a sextě osmiletého gymnázia je součástí výuky 10 lekcí plavání. Žáci prvního ročníku čtyřletého gymnázia a kvinty osmiletého absolvují 6 – 7 denní lyžařský výcvikový kurz. Žáci třetího ročníku čtyřletého gymnázia a septimy osmiletého absolvují 7 denní sportovní kurz zaměřený na cyklistiku a sporty v přírodě.

Maturitní zkoušku lze skládat jako zkoušku nepovinnou.

Předmět tělesná výchova si klade za cíl vybudovat v žácích pocit zodpovědnosti za své zdraví. Tím, že jsou žáci seznámeni se základy všech běžných sportovních odvětví a vedeni k aktivnímu pohybu, mohou během období studia najít sportovní činnost, která jim bude blízká a v budoucnu jim umožní věnovat se aktivnímu pohybu. Teoretické poznatky z oblasti tréninku, relaxace a účinků fyzické zátěže na organizmus žákům umožní i v budoucnu plánovat svou fyzickou aktivitu přiměřeně svým možnostem. Škola se pravidelně účastní sportovních soutěží v nejrůznějších odvětvích a účast je otevřena všem zájemcům z řad žáků školy. Ve výuce je rovněž kladen důraz na prevenci úrazů a význam správné životosprávy a správného životního stylu pro duševní zdraví.

Součástí výuky jsou ušlechtilé myšlenky spojené se sportem a olympismem.

Výchovné a vzdělávací strategie
- Učitel klade důraz na individuální přístup k žákům a tím rozvíjí jejich osobní schopnosti a posouvá jejich limity (kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální).
- Učitel organizuje ve výuce kolektivní hry a soutěže, tím rozvíjí zodpovědnost jednotlivce za výsledek práce kolektivu (kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální, kompetence občanská).
- Učitel organizuje ve výuce soutěže jednotlivců, tím rozvíjí morálně volní vlastnosti žáků a učí snášet neúspěchy (kompetence sociální a personální, kompetence občanská).
- Učitel klade důraz na hodnocení individuálního zlepšení výkonů každého žáka a tím jej motivuje k práci na vlastním zdokonalení (kompetence sociální a personální, kompetence občanská).
- Učitel striktním požadavkem na dodržování sjednaných pravidel rozvíjí morálně volní vlastnosti žáků a respekt před danými pravidly a předpisy (kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální, kompetence občanská).

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti; vybere z nabídky vhodné kondiční programy nebo soubory cviků pro udržení či rozvoj úrovně zdravotně orientované zdatnosti a samostatně je upraví pro vlastní použití vybere z nabídky vhodné soubory vyrovnávacích cvičení zaměřených na kompenzaci jednostranného zatížení, na prevenci a korekci svalové nerovnováhy a samostatně je upraví pro vlastní použití využívá vhodné soubory cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následné převažující pohybové	**Význam pohybu pro zdraví** průběžně se seznamuje s pojmy - tělesná výchova a sport dívek a chlapců, věkové kategorie - rekreační a výkonnostní sport - zdravotně orientovaná zdatnost, její složky, kondiční programy - význam kondičního cvičení - zdravotní význam správného držení těla, testy - individuální pohybový režim - motivační cvičení - relaxační cvičení - posilovací cvičení - cviky vhodné a nevhodné k rozcvičení - únava, zátěž, regenerace, dechová cvičení - rozcvičení – základní typy - organismus a pohybová zátěž - organizace a bezpečnost - způsoby kontroly účinnosti sportovního zatížení - závažná poranění a život ohrožující stavy, improvizovaná první pomoc v podmínkách sportovních činností **Péče o sebe sama** - předchází zátěžovým situacím, stresům - zvládá zátěžové situací - relaxuje - pečuje o zdraví **Pohybové hry** - zvládá přípravná, kondiční, koordinační, tvořivá a estetická cvičení - využívá pohybové dovednosti a pohybový výkon, nástupové tvary, přesuny - při hře uplatňuje pohybové dovednosti zaměřené na rychlostní, silové, vytrvalostní a pohybové předpoklady - seznámí se způsoby kontroly účinnosti cvičení - uvědomuje si pohybové odlišnosti a handicapy věkové, pohlavní, výkonnostní - osvojuje si kondiční a estetické formy cvičení s hudbou, základní taneční kroky (valčík, polka, polonéza) , aerobik, cvičení se švihadlem - tvoří sestavy, složitější krokové vazby s pohybem rukou **Gymnastika** - chápe důležitost organizace a bezpečnosti, vhodnou výstroj, hygienu - zvládne techniku + dopomoc základních prvků	**Učivo se prolíná všemi ročníky**. Je zařazováno průběžně a s přiměřenou gradací v návaznosti na zařazované pohybové aktivity a ostatní učivo. biologie biologie Učivo je zařazováno ve všech ročnících s přiměřenou gradací v závislosti na schopnostech, dovednostech a kondici skupiny. Hloubka zařazeného učiva v jednotlivých ročnících je dána dohodou mezi učitelem a žáky. Hloubka a náplň učiva se liší podle toho, zda jde o chlapeckou či dívčí skupinu.

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
zatížení uplatňuje účelné a bezpečné chování při pohybových aktivitách i v neznámém prostředí poskytne první pomoc při sportovních či jiných úrazech i v nestandardních podmínkách ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ usiluje o pozitivní změny ve svém životě související s vlastním zdravím a zdravím druhých zařazuje do denního režimu osvojené způsoby relaxace; v zátěžových situacích uplatňuje osvojené způsoby regenerace podle konkrétní situace zasáhne při závažných poraněních a život ohrožujících stavech RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE projevuje odolnost vůči výzvám k sebepoškozujícímu chování a rizikovému životnímu stylu ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOV7CH DOVEDNOSTÍ provádí osvojované pohybové dovednosti	- ovládá názvosloví akrobacie - podle svých možností se snaží zvládnout kotouly, modifikace, vazby, stoje, přemet stranou s oddáleným dohmatem, rovnovážné polohy a postoje, cviky na kladině (náskoky, seskoky, chůzi, poskoky, rovnovážné stoje s pohybem paží), cviky na hrazdě (náskok do vzporu, zákmihem seskok, sešin, výmyk odrazem jednonož nebo obounož, podmet), přeskoky, skoky na trampolínce, šplh na laně a na tyči, cviky na kruzích dosažných a doskočných (svis stojmo, vznesmo, vzad a zpět, v hupu, při záhupu seskok) **Rytmická gymnastika** - zvládne kondiční cvičení při hudbě, aerobic, strečink, kalanetiku (dívky) - používá správnou techniku při cvičení na posilovacích strojích a při kondičních cvičeních s činkami (chlapci) **Atletika** - uplatní svůj fyzický fond při rychlostním a vytrvalostním běhu - zvládne a nacvičí štafetový běh, hod míčkem a granátem, vrh koulí, skok vysoký a daleký **Úpoly** - zdůvodní a řídí se principy fair play chování - osvojuje si přetahy, přetlaky, úchopy, pádovou techniku, základy sebeobrany - vysvětlí pojem přiměřenost sebeobrany - chápe právní aspekt nepřiměřené sebeobrany **Sportovní hry** – basketbal, florbal, fotbal, volejbal, házená, softbal, korfbal - osvojuje si herní činnosti jednotlivce, základy herních kombinací - využívá průpravné hry - zvládá hry se zjednodušenými pravidly - zvládá hry bez zjednodušených pravidel - využívá kondiční trénink - osvojuje si, uplatňuje, vyloží pravidla - zvládá drobné hry – ringo, fresbee, badminton, stolní tenis **Lyžování** - zvládne a procvičí běžecké styly, sjezdové lyžování, snowboarding - osvojí si jízdu na vleku - získá vědomosti o bezpečnosti pohybu v zimním horském prostředí - naučí se zásady první pomoci při závažných a život	biologie základy společenských věd, zeměpis, biologie

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
na úrovni individuálních předpokladů zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalování posoudí kvalitu stěžejních částí pohybu, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ užívá s porozuměním tělocvičné názvosloví (gesta, signály, značky) na úrovni cvičence, vedoucího pohybových činností, organizátora soutěží volí a používá pro osvojované pohybové činnosti vhodnou výstroj a výzbroj a správně ji ošetřuje připraví (ve spolupráci s ostatními žáky) třídní či školní turnaj, soutěž, turistickou akci a podílí se na její realizaci	ohrožujících poraněních s důrazem na zimní sporty **LVZ – 1. ročník a kvinta (7 denní výcvik)** zúčastní se přednášek na témata: mazání lyží a snowboardu, zásady hygieny a bezpečnosti při různých pohybových činnostech a v různém prostředí, záchrana a dopomoc, poskytnutí první pomoci – teoreticky i prakticky procvičí; v rámci možností přednáška lékaře, horské služby žák si volí výuku snowboardingu, sjezdového lyžování, běžeckého lyžování, případně jejich kombinaci **Plavání** - chápe význam plavecké zdatnosti - zvládne základy záchrany tonoucího - uplatní znalosti první pomoci **Plavecký výcvik – 2. ročník a sexta** 10 lekcí – výcvik plaveckých způsobů, zdokonalování plaveckého stylu ve spolupráci s lektory plavecké školy Náchod **Bruslení** - osvojí si základní pohyb na bruslích (jezdí vpřed, zatáčí, přenáší váhu, zastaví) - provede ošetření bruslí - ovládá rychlý a bezpečný pohyb na bruslích všemi směry, osvojené dovednosti umí uplatnit i při hře ledního hokeje - zařadí bruslení jako vhodnou pohybovou i společenskou činnost - při cvičení uplatní svůj fyzický fond **Turistika a pobyt v přírodě** **Sportovně – turistický kurz – 3. ročník a septima (7 denní)** - osvojí si základy cykloturistiky, vodní turistiky, lanové aktivity - zdokonalí se v plavání, sportovních hrách - zopakuje si zásady první pomoci při závažných a život ohrožujících poraněních s důrazem na letní sporty - využívá cvičení pro rozvoj zdravotně orientované zdatnosti - uplatňuje zásady hygieny a bezpečnosti při různých pohybových činnostech v různém prostředí TV a sportu, záchranu a dopomoc, první pomoc i v improvizovaných podmínkách, jednání v duchu fair-play - prakticky aplikuje poznatky v jiných oblastech	biologie biologie základy společenských věd, zeměpis, biologie biologie základy společenských věd

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
respektuje pravidla osvojovaných sportů; rozhoduje (spolurozhoduje) třídní nebo školní utkání, závody, soutěže v osvojovaných sportech respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí – jedná na úrovni dané role; spolupracuje ve prospěch družstva sleduje podle pokynů (i dlouhodobě) pohybové výkony, sportovní výsledky, činnosti související s pohybem a zdravím – zpracuje naměřená data, vyhodnotí je a výsledky různou formou prezentuje aktivně naplňuje olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti OCHRANA ČLOVĚKA ZA MOMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTÍ rozhodne, jak se odpovědně chovat při konkrétní mimořádné události prokáže osvojené praktické znalosti a dovednosti související s přípravou na mimořádné události a aktivně se zapojuje do likvidace následků hromadného zasažení obyvatel	vzdělávání - využívá poznatky o konkrétním využití osvojovaných pohybových dovedností pro odstraňování únavy a kompenzaci jednostranné zátěže i pro regeneraci organismu (po nemoci, zranění) v každodenním režimu **Komunikace** - používá názvosloví, grafická značení - zvládá gesta, signály a vzájemnou komunikaci, nástupové tvary - vybere a používá sportovní výzbroj a výstroj - posoudí účelnost, funkčnost - dodržuje zásady bezpečnosti - provede přípravu a úklid nářadí, základní údržbu cvičiště - zvládá organizaci sportovních akcí a pohybových činností - uplatňuje pravidla osvojovaných pohybových činností, základní pravidla her, soutěží a závodů - zdůvodní důležitost fair play jednání - umí zpracovat informace a zvládá základy měření a evidence, zpracování dat - osvojuje si měření výkonů a pohybových dovedností, vyhodnocení výsledků - osvojí si myšlenku olympismu, seznámí se s historií a současností sportů - poskytne pomoc soupeři a handicapovaným - odmítá podpůrné látky - chová se zodpovědně při ochraně přírody - sleduje úspěchy našeho sportu a významných sportovců a soutěží **Ochrana osob za mimořádných událostí** Další tématika je obsahově zaměřena na ochranu osob před následky živelných pohrom včetně nezbytných dovedností (zásady chování při povodni, zemětřesení, atmosférických poruchách, požáru a lavinovém nebezpečí), také poskytování první pomoci při těchto situacích za používání telefonních linek tísňového volání a dalších komunikačních prostředků. Pozn.: Platné učební dokumenty se doplňují dodatkem k učebním dokumentům „Ochrana člověka za mimořádných okolností“, č.j. 13586/03-22, ze dne 4. března 2003, podle Pokynu MŠMT k začlenění tématiky ochrany člověka za mimořádných událostí do vzdělávacích programů.	základy společenských věd, český jazyk biologie, základy společenských věd

PRVNÍ POMOC

„Lidé žádají v modlitbách od bohů zdraví, ale že sami v sobě mají nad ním moc, nevědí.“
(Démokritos z Abdér)

Charakteristika

Předmět se vyučuje jedno pololetí v 1. ročníku čtyřletého gymnázia a v kvintě osmiletého gymnázia s hodinovou dotací 1 hod., tj. 0,5 hod. za rok.

Počet úrazů, otrav a tzv. civilizačních nemocí (infarkty, náhlé cévní mozkové příhody, rakovina atd.) roste jednak s rozvojem techniky, jednak se stále se stupňujícím životním tempem. Denně bezprostředně ohrožují životy velkého počtu lidí. Současně se však nacházejí i možnosti první pomoci. Holýma rukama je možno zastavit většinu vnějších krvácení, vlastním dechem a rukama obnovit nebo udržet základní životní funkce. Nikdo z nás nemůže říci, kdy bude znalosti první pomoci potřebovat při pomoci svým rodinným příslušníkům, spolužákům či neznámým spoluobčanům. O záchraně lidských životů obvykle rozhodují první minuty po nehodě či úrazu a tehdy musí pomoci každý, kdo je právě poblíž. Snaha pomoci druhému sama o sobě nestačí, není-li doprovázena potřebnými znalostmi a dovednostmi.

Předmět První pomoc je zaměřen k získání potřebných teoretických znalostí i praktických dovedností a postupů. Výuka byla sladěna s principy Standardů první pomoci Českého červeného kříže.

Vyučovací obsah předmětu První pomoc je dále integrován i do předmětů tělesná výchova, biologie, základy společenských věd a do sportovních kurzů. Část vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu je realizována na lyžařském kurzu v 1. ročníku čtyřletého gymnázia a v kvintě osmiletého gymnázia – „První pomoc na horách“, část ve 2. ročníku čtyřletého gymnázia a v sextě osmiletého gymnázia v rámci výuky plavání – „Záchrana tonoucího a dopomoc unavenému plavci“ a při sportovním kurzu ve 3. ročníku čtyřletého gymnázia a v septimě osmiletého gymnázia – tematika je zde obsahově zaměřena na ochranu osob před následky živelných pohrom včetně nezbytných dovedností (zásady chování při povodni, zemětřesení, atmosférických poruchách, požáru a lavinovém nebezpečí) a také na poskytování první pomoci v těchto situacích, včetně využívání telefonních linek tísňového volání a dalších komunikačních prostředků.

Výchovné a vzdělávací strategie

V hodinách první pomoci jsou pro rozvíjení a utváření klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení:
- zapojením audiovizuální techniky do vyučování se napomáhá upevnění probíraného učiva

Kompetence k řešení problémů:
- předkládáním různých modelových situací jsou vedeni žáci k rozhodování o možných způsobech řešení zejména problémových situací; především modelové situace z oblasti první pomoci, konfliktního jednání, chování za mimořádných událostí apod. (též kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální, kompetence občanské)

Kompetence komunikativní:
- zařazování týmové práce do výuky podporující komunikaci mezi žáky – jedná se hlavně o dialogy, scénky a podobné formy zejména k tématům vztahy mezi lidmi, sociální rozvoj apod. (též kompetence sociální a personální)

Kompetence sociální a personální:
- na základě vlastního doporučení, osobního příkladu a ve spojení s integrací některých znalostí žáků z dalších předmětů (biologie, tělesná výchova) vede učitel žáky k tomu, aby trvale zařazovali do svého života takové aktivity a způsoby chování, které podporují osobní zdraví a zdravý životní styl
- vede je též k poskytování první pomoci při řešení těchto situací, včetně využívání telefonních linek tísňového volání a dalších komunikačních prostředků (též kompetence občanské)

Kompetence pracovní:

- uplatňováním variabilních metod a forem práce a variabilitou pracovního prostředí vede učitel žáky k lepší adaptaci na měnící se pracovní podmínky, žáci pak mají možnost tyto podmínky sami ovlivňovat (též kompetence sociální a personální)
- podněcovat žáky k získávání informací a analyzování jejich obsahu, k ověřování (uplatňování) poznaného v praktických činnostech, diskusi o vzniklých problémech, o jejich prožívání, a vlivu konkrétních postupů souvisejících s ochranou zdraví

Realizace této vzdělávací oblasti tak (v porovnání se základním vzděláváním) daleko více staví na samostatnosti žáků, na jejich aktivním přístupu k dané problematice, na osobních zkušenostech a názorech, ale i na uvědomělejším utváření vztahů k jiným osobám i okolnímu prostředí, na větší zodpovědnosti za bezpečnost a zdraví, na organizačních schopnostech atd. (též kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální, kompetence občanské).

1. Charakteristika a zásady první pomoci - co je první pomoc - zásady první pomoci - dělení první pomoci - důležitá telefonní čísla, způsob použití	- zná důležitá telefonní čísla - vyjmenuje zásady PP
2. Obvazy a obvazová technika - druhy obvazů a jejich funkce - dělení podle účelu, materiálu, trojcípý šátek, pruban - základní způsoby obvazování - obecné zásady přikládání obvazů	- zvládne základní způsoby obvazování a obecné zásady přikládání obvazů
3. První pomoc při stavech bezprostředně ohrožujících život – poruchy dýchání - příznaky zástavy dýchání - uvolnění dýchacích cest - dýchání z úst do úst - dýchání z úst do úst, nosu, úst a nosu	- předvede na modelu správné dýchání z úst do úst, nosu, úst a nosu
4. Zástava krevního oběhu - příznaky - resuscitace, technika nepřímé masáže srdce	- předvede na modelu účinnou masáž srdce
5. Krvácení a šok - druhy krvácení - tlakové body - tlakový obvaz - zaškrcovadla - příznaky šoku - protišoková opatření	- ukáže, jak zastaví jednotlivé druhy krvácení - vyjmenuje a ukáže tlakové body - zná protišoková opatření
6. Poranění hlavy - rána pronikající do mozku - zlomeniny spodiny lebeční - otřes mozku - zhmoždění mozku - stlačení mozku	- ukáže, jak ošetří jednotlivá poranění hlavy
7. Poranění hrudníku a břicha - zhmoždění, otřes a stlačení hrudníku - otevřené poranění hrudníku - otevřené poranění břicha - skryté poranění břicha	- předvede PP při poranění hrudníku a břicha
8. Rány - druhy - znaky - infekce ran	- předvede PP při ošetření různých druhů ran
9. Skrytá poranění - pohmoždění svalu - natržení, přetržení svalu - přetržení šlach - pohmoždění kloubu - podvrtnutí kloubu - vyvrknutí kloubu	- ukáže způsoby PP různých druhů skrytých poranění
10. Zlomeniny - druhy zlomenin - fixace zlomenin	- zvládne PP u různých zlomenin

- zlomeniny končetin - ostatní zlomeniny	
11. Tepelná poranění - popáleniny - omrzliny - úžeh, úpal	- předvede PP u tepelných poranění
12. Chemická poranění a otravy - poleptání - zasažení trávicího ústrojí - otravy	- zná PP při chemickém poranění a otravách
13. Zdravotnický odsun – transport - zásady - základní polohy zraněných - odsun jednotlivcem a skupinou osob - odsun se zdravot. pomůckami - improvizované prostředky	- zná základní polohy zraněných, zásady odsunu se zdravotnickými pomůckami i s improvizovanými prostředky - předvede základní polohy zraněných
14. Praktická komplexní procvičení - PP při hromadném neštěstí - samostatné rozhodování a řešení nastalé situace - poskytnutí PP při simulovaných poraněních	- předvede poskytnutí PP při simulovaných poraněních

INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

„Počítač není žádný zázrak – pracuje tak rychle jen proto, že nemyslí.“
(Gabriel Laub)

Charakteristika

Oblast předmětu vychází z rámcového vzdělávacího plánu pro gymnázia v oboru Informatika a informační a komunikační technologie (dále jen IKT) s časovou dotací 2 hodiny týdně v prvním a 2 hodiny týdně ve druhém ročníku.

Předmět navazuje na znalosti a dovednosti získané v oblasti IKT během základního vzdělávání, tj. na zvládnutí základní úrovně informační gramotnosti.

Celá oblast IKT na gymnáziu je rozdělena do tří základních oblastí: DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE, ZDROJE A VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ – KOMUNIKACE, ZPRACOVÁNÍ A PREZENTACE INFORMACÍ s rozdílnou diferenciací u žáků osmiletého a čtyřletého studia.

IKT prohlubuje u žáka schopnost tvůrčím způsobem využívat informační a komunikační technologie, informační zdroje a možnosti aplikačního programového vybavení. Cílem je pak dosáhnout lepší orientaci v narůstajícím množství informací při respektování právních a etických zásad používání prostředků IKT, zpřístupnit žákům základní pojmy a metody informatiky, napomáhat rozvoji abstraktního, systémového myšlení, podporovat schopnost vhodně vyjadřovat své myšlenky, smysluplnou argumentací je obhajovat a tvůrčím způsobem přistupovat k řešení problémů. IKT vytváří žákovi prostor pro tvořivost, vlastní seberealizaci i pro týmovou spolupráci, zvyšuje motivaci k tvorbě individuálních i skupinových projektů, vytváří příležitost k rozvoji vlastní iniciativy a prosazuje využívání prostředků výpočetní techniky a internetu k přípravě na vyučování a další studium.

Všemi postupy uplatňovanými ve výuce se u žáků utváří a rozvíjí klíčové kompetence, především kompetence k učení, k řešení problémů a kompetence komunikativní, v rámci vlastních projektů a prezentací pak kompetence k podnikavosti.

V dalších ročnících bude nabízen volitelný předmět (předměty) rozšiřující takto získané kompetence.

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
1. ROČNÍK		
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE		
využívá teoretické i praktické poznatky o funkcích jednotlivých složek hardwaru a softwaru k tvůrčímu a efektivnímu řešení úloh orientuje se v možnostech uplatnění ICT v různých oblastech společenského poznání a praxe ovládá, propojuje a aplikuje dostupné prostředky ICT organizuje účelně data a chrání je proti poškození či zneužití	**Digitální svět** – digitální technologie a možnosti jejich využití v praxi - vyjmenuje základní typy počítačových programů podle jejich určení (textové editory, grafické editory) - kriticky posoudí předložené dokumenty (resp. zadání) a rozhodne, ve které aplikaci by bylo vhodné je vytvářet - osvojené zkušenosti s ICT uplatní v různých oblastech poznání a praxe **Ergonomie, hygiena a bezpečnost práce s ICT** – ochrana zdraví, možnosti využití prostředků ICT handicapovanými osobami - navrhuje dokumenty s ohledem na dobrou čitelnost, vhodně volí velikost a typ písma vzhledem k určení dokumentu (leták, knížka, obrázek…) - uvědomuje si vliv součástí HW na lidské tělo a ví, jak se chránit (monitory, optické mechaniky, hluk) - využívá výhod nastavení a modifikací prostředků ICT pro handicapované osoby **Informatika – v**ymezení teoretické a aplikované informatiky - intuitivně chápe rozdíl mezi teorií a praxí v informatice - uvědomuje si rozdíl mezi programátorem (který aplikace vytváří) a jejich uživatelem (který je využívá) **Hardware** – funkce prostředku ICT, jejich částí a periferií, technologické inovace, digitalizace a reprezentace dat - pojmenuje jednotlivé části základní sestavy počítače (ZSP) - stručně vysvětlí funkci jednotlivých částí ZPS - orientuje se v základním rozdělení periferií a jejich funkcí - orientuje se v nabídkách různých počítačových sestav a odhadne jejich vhodnost pro daný účel - prakticky využívá technologické inovace v oblasti hardwaru **Software** – funkce operačních systémů a programových aplikací, uživatelských prostředí - na příkladech uvede jednotlivé druhy OS - ovládá základní funkce operačního systému a programových aplikací, rozlišuje a využívá textové, grafické a jiné aplikace OS - dle potřeby mění a upravuje uživatelské prostředí OS	ostatní humanitní a přírodovědné předměty český jazyk, výtvarná výchova

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	Údržba a ochrana dat – správa souborů a složek, komprese, antivirová ochrana, firewall, zálohování dat - organizuje data na disku a aktivně využívá stromovou strukturu složek (soubory, adresáře) - orientuje se v základních aplikacích sloužících k údržbě a správě dat (Průzkumník, Salamander…) - je si vědom hrozeb internetu, využívá antivirové ochrany a firewallu - respektuje ochranu osobních údajů **Informační sítě** – typologie sítí, internet, síťové služby a protokoly, přenos dat - vyjmenuje základní důvody propojování počítačů do sítí - orientuje se v základní hierarchii sítí, načrtne jejich topologická schémata a uvede základní prvky - orientuje se v základních službách Internetu a protokolech (WWW, FTP, e-mail) - dokáže využívat informační kanály, diskusní skupiny, elektronické konference, e-learning	ostatní humanitní a přírodovědné předměty
ZDROJE A VYHLEDÁVÁNÍ, KOMUNIKACE		
využívá dostupné služby informačních sítí k vyhledávání informací, ke komunikaci, k vlastnímu vzdělávání a týmové spolupráci posuzuje tvůrčím způsobem aktuálnost, relevanci a věrohodnost informačních zdrojů a informací využívá nabídku informačních a vzdělávacích portálů, encyklopedií, knihoven, databází a výukových programů využívá informační a komunikační služby v souladu s etickými, bezpečnostními a legislativními požadavky	**Internet** – globální charakter internetu, multikulturní a jazykové aspekty, služby na internetu - využívá základní služby Internetu a orientuje se v jejich základních protokolech (WWW, FTP, e-mail) - využívá služeb internetu k vyhledávání vhodných dat, informací, obrázků, multimediálních prvků na tuzemských i zahraničních serverech po celém světě - posoudí vhodnost použití jednotlivých služeb pro konkrétní účel (přesun velkého objemu dat, krátké zprávy) - aktivně využije jednotlivé služby při samostatném řešení úkolů - objasní rozdíly mezi vyhledávacími službami katalogového a fulltextového typu - je si vědom základních pravidel pro nakládání s informacemi získanými z WWW (autorské právo, nutnost uvádět odkazy na použité zdroje) - dokáže využívat informační kanály, diskusní skupiny, elektronické konference, e-learning - při komunikaci dodržuje základní pravidla informační etiky (např. spam, hoax) **Informace** – data a informace, relevance, věrohodnost informace, odborná terminologie, informační zdroje, informační procesy - kriticky hodnotí informace získané pomocí různých prostředků ICT s ohledem na zpracovávaný produkt a jeho věrohodnost - při vyjadřování využívá odborných termínů	ostatní humanitní a přírodovědné předměty

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	relevantních k danému tématu - uvědomuje si, že informace získané z ICT nemusí být vždy pravdivé a důvěryhodné - aktivně využívá vyhledávací služby na internetu a prakticky posuzuje vhodnost využití jednotlivých typů těchto služeb - orientuje se v problematice vyhledávání na WWW **Sdílení odborných informací –** diskusní skupiny, elektronické konference, e – learning - při řešení úloh a praktických úkolů hledá odpovědi na otázky v různých informačních systémech na internetu (FAQ, databáze dotazů, diskusní skupiny, e-konference, e-learningové kurzy) **Informační etika, legislativa** – ochrana autorských práv a osobních údajů - je si vědom základních pravidel pro nakládání s informacemi získanými z WWW (autorské právo, nutnost uvádět odkazy na použité zdroje apod.)	
ZPRACOVÁNÍ A PREZENTACE INFORMACÍ		
zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru, multimediálních technologií a internetu	**Publikování –** formy dokumentů a jejich struktura, zásady grafické a typografické úpravy dokumentu, estetické zásady publikování - vyjmenuje základní typografické zásady tvorby dokumentů (velikost, druh písma, poměr stran, umístění důležitých prvků…) - kriticky posoudí předložené dokumenty a poukáže na prohřešky proti typografickým zásadám - vysvětlí pojem zlatého řezu a jeho význam při umísťování prvků do stránky - vhodně volí formát dokumentu s ohledem na jeho určení **Aplikační software pro práci s informacemi –** textové editory, export a import dat - vlastními slovy vysvětlí výhody použití textového editoru - orientuje se na klávesnici PC a ovládá základní návyky při psaní textu, viz publikování - vkládá do textu i méně používané znaky a symboly (©, ☺, § a další) - podle vzoru naformátuje základní prvky dokumentu (ohraničení, stínování, tabulátor, tabulka) - při tvorbě dokumentů používá vlastní a přednastavené styly - kombinuje textové i grafické zpracování dokumentu a využívá rozdílu mezi vektorovou a bitmapovou grafikou v těchto editorech - vytiskne a uloží vytvořený dokument	matematika

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	- převede vytvořený dokument z nativního formátu do jiného a naopak (doc, rtf, ods, pdf…)	
2. ROČNÍK		
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE		
orientuje se v možnostech uplatnění ICT v různých oblastech společenského poznání a praxe ovládá, propojuje a aplikuje dostupné prostředky ICT	**Digitální svět** – digitální technologie a možnosti jejich využití v praxi - orientuje se v typech základních počítačových programů (textové editory, tabulkové editory, prezentační software, grafické editory, databázové programy…) a uvědomuje si jejich využití v jednotlivých předmětech výuky, lidských oborech a aplikuje jejich využití v praxi **Software** – funkce operačních systémů a programových aplikací, uživatelské prostředí - při práci s tabulkovými editory a při tvorbě prezentací aktivně využívá funkcí operačního systému a jiných vhodných programových aplikací - dle svých potřeb upravuje uživatelské prostředí OS **Ergonomie, hygiena a bezpečnost práce s ICT** – ochrana zdraví - navrhuje dokumenty s ohledem na čitelnost, vhodně volí velikost a typ písma vzhledem k určení dokumentu (tabulka, graf, prezentace apod.) i s ohledem na uživatele a jeho schopnosti	ostatní humanitní a přírodovědné předměty výtvarná výchova
ZDROJE A VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ, KOMUNIKACE		
využívá informační a komunikační služby v souladu s etickými, bezpečnostními a legislativními požadavky využívá dostupné služby informačních sítí k vyhledávání informací, ke komunikaci, k vlastnímu vzdělávání a týmové spolupráci	**Informační etika, legislativa** - uvědomuje si, že informace získané z ICT nemusí být vždy pravdivé a důvěryhodné - orientuje se a v praxi aplikuje jednotlivé způsoby získání informací - vyhledává požadované informace a na jejich základě tvoří komplexní prezentace, které veřejně prezentuje a publikuje	všechny předměty využívající ICT
ZPRACOVÁNÍ A PREZENTACE INFORMACÍ		
zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru, multimediálních technologií a internetu	**Publikování** – formy dokumentů a jejich struktura, zásady grafické a typografické úpravy dokumentu, estetické zásady publikování - vyjmenuje základní typografické zásady tvorby grafických dokumentů (velikost, poměr stran, umístění důležitých prvků…) - kriticky posoudí předložené dokumenty, poukáže na prohřešky proti typografickým zásadám	matematika

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	- vysvětlí pojem zlatého řezu a jeho význam při umísťování prvků do stránky - výše uvedené aplikuje v praxi na své prezentace a svoji tvorbu **Aplikační software pro práci s informacemi** – tabulkové kalkulátory - rozpozná úlohy vhodné pro zpracování v tabulkovém editoru - z reálných dat sestaví tabulku - podle vzoru zformátuje tabulku a ostatní prvky (list, sešit) - používá předdefinované formáty buňky, v případě potřeby si vytváří vlastní - chápe, vysvětlí a v konkrétních případe aplikuje rozdílné využití s relativním a absolutním adresováním odkazu na buňku - samostatně zvládá a využívá předdefinované funkce, chápe jejich význam a aktivně využívá jejich možností při tvorbě tabulek a jejich výpočtů - seřadí data v tabulce podle zadaného kritéria - na základě tabulky vytvoří graf, rozhodne o použití vhodného typu grafu pro konkrétní účel - vytiskne tabulku a graf na tiskárně	ostatní humanitní a přírodovědné předměty matematika fyzika, chemie
aplikuje algoritmický přístup k řešení problémů zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí aplikačního softwaru, multimediálních technologií a internetu	**Algoritmizace úloh –** algoritmus, zápis algoritmu, úvod do programování - objasní pojem algoritmus - posoudí vhodnost různých postupů (algoritmů) při tvorbě složitějších výpočtů v tabulkových editorech - navrhne a aplikuje jednoduché makro při zpracování dat v tabulkovém editoru **Aplikační software pro práci s informacemi** –prezentační software a multimédia - zvolí vhodnou formu prezentace pro konkrétní účel a skupinu (řízená x neřízená, veselá x taktní) - vytvoří jednotlivé snímky prezentace, umístí na ně potřebné prvky a nastaví jejich vlastnosti (barevná schémata, šablony apod.) - nastaví vhodné přechody snímků - s použitím ostatních aplikací (grafických editorů) upravuje a vkládá do prezentací vlastní grafiku a obrázky - zvolí vhodné animace a použije je v prezentaci - do vlastních prezentací aplikuje multimediální prvky – video, hudba apod. - vyhledává požadované informace a na jejich základě tvoří komplexní prezentace, které veřejně prezentuje a publikuje, viz informační etika a legislativa	matematika, fyzika ostatní humanitní a přírodovědné předměty

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	Aplikační software pro práci s informacemi – databáze - chápe a objasní pojem databáze - vyjmenuje základní databázové struktury - posoudí vhodnost databázové aplikace pro konkrétní příklad využití - prakticky využije jeden databázový program (evidence CD a DVD, přehled o domácích financích apod.)	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
KVINTA		
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE		
orientuje se v možnostech uplatnění ICT v různých oblastech společenského poznání a praxe ovládá, propojuje a aplikuje dostupné prostředky ICT aplikuje algoritmický přístup k řešení problémů posuzuje tvůrčím způsobem aktuálnost, relevanci a věrohodnost informačních zdrojů a informací využívá teoretické i praktické poznatky o funkcích jednotlivých složek hardwaru a softwaru k tvůrčímu a efektivnímu řešení úloh organizuje účelně data a chrání je proti poškození či zneužití	**Informatika** – vymezení teoretické a aplikované informatiky **Algoritmizace úloh** – úvod do programování - intuitivně chápe rozdíl mezi teorií a praxí v informatice - uvědomuje si rozdíl mezi programátorem (který aplikace vytváří) a jejich uživatelem (který je využívá) **Hardware** – funkce prostředků ICT, jejich částí a periferií, technologické inovace, digitalizace a reprezentace dat **Informace** – odborná terminologie - z dostupné nabídky (internet, kamenné prodejny, letáky) vybere PC sestavu vhodnou pro práci s grafickými aplikacemi - pomocí vhodných HW prostředků převede data do digitální podoby vhodné pro jejich prezentaci na PC **Software** – funkce operačních systémů a programových aplikací, uživatelské prostředí - při práci s grafickými programy aktivně využívá funkcí operačního systému a jiných vhodných programových aplikací - dle svých potřeb upraví uživatelské prostředí OS **Informační sítě** – typologie sítí, internet, síťové služby a protokoly, přenos dat - při řešení úloh a samostatné práci využívá základní služby Internetu a jeho protokoly (WWW, FTP, e-mail) - posoudí vhodnost použití jednotlivých typů počítačových sítí a služeb při zpracování grafických dat (přesun velkého objemu dat, krátké zprávy) **Digitální svět** – digitální technologie a možnosti jejich využití v praxi - vyjmenuje základní typy počítačových aplikací podle jejich určení (textové editory, tabulkové editory, prezentační software, grafické editory, databázové programy) - kriticky posoudí předložené dokumenty (resp. zadání) a rozhodne, ve které aplikaci by bylo vhodné je vytvářet - osvojené zkušenosti s ICT uplatní v různých oblastech poznání a praxe **Údržba a ochrana dat** – správa souborů a složek, komprese, antivirová ochrana, firewall, přenos dat - organizuje data na disku za účelem zachování jejich přehlednosti - při ukládání grafických souborů vhodně využívá metody komprese dat - respektuje základní pravidla bezpečného chování na PC a v síti (práce se soubory, antivirová kontrola,	matematika český jazyk, základy společenských věd český jazyk, fyzika, chemie, zeměpis, výtvarná výchova český jazyk, fyzika, chemie, zeměpis, výtvarná výchova

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	firewall) - svoji práci si nezapomíná pravidelně zálohovat **Ergonomie, hygiena a bezpečnost práce s ICT** – ochrana zdraví, možnosti využití prostředků ICT handicapovanými osobami - navrhuje dokumenty s ohledem na dobrou čitelnost, vhodně volí velikost a typ písma vzhledem k určení dokumentu (leták, knížka, obrázek…) a s ohledem na uživatele a jeho schopnosti - při návrhu dokumentů vhodně volí barvy s ohledem na určení dokumentu (černobílý/barevný tisk, obrazovka…), jeho čitelnost a uživatele a jeho schopnosti	výtvarná výchova
ZDROJE A VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ, KOMUNIKACE		
využívá dostupné služby informačních sítí k vyhledávání informací, ke komunikaci, k vlastnímu vzdělávání a týmové spolupráci využívá nabídku informačních a vzdělávacích portálů, encyklopedií, knihoven, databází a výukových programů posuzuje tvůrčím způsobem aktuálnost, relevanci a věrohodnost informačních zdrojů a informací využívá informační a komunikační služby v souladu s etickými, bezpečnostními a legislativními požadavky	**Internet** – globální charakter internetu, multikulturní a jazykové aspekty, služby na internetu - využívá základní služby Internetu a jeho protokoly (WWW, FTP, e-mail) - využívá služeb internetu k vyhledávání vhodných obrázků na tuzemských i zahraničních serverech po celém světě **Informace** – data a informace, relevance, věrohodnost informace, odborná terminologie, informační zdroje, informační procesy, informační systémy **Sdílení odborných informací** – diskusní skupiny, elektronické konference, e-learning **Aplikační software pro práci s informacemi** – textové editory, databáze - kriticky hodnotí informace získané pomocí různých prostředků ICT s ohledem na grafické vyjádření a jejich věrohodnost - při vyjadřování využívá odborných termínů relevantních k danému tématu - využívá služeb internetu k vyhledávání vhodných obrázků na tuzemských i zahraničních serverech po celém světě - při řešení úkolů hledá odpovědi na otázky v různých informačních systémech na internetu (FAQ, databáze dotazů, diskusní skupiny, e-konference, e-learningové kurzy) **Informační etika, legislativa** – ochrana autorských práv a osobních údajů - uvědomuje si základní pravidla pro nakládání s informacemi získanými z WWW (autorské právo, nutnost uvádět odkazy na použité zdroje)	český jazyk, základy společenských věd
ZPRACOVÁNÍ A PREZENTACE INFORMACÍ		
zpracovává a prezentuje výsledky své práce s využitím pokročilých funkcí aplikačního	**Publikování** – formy dokumentů a jejich struktura, zásady grafické a typografické úpravy dokumentu, estetické zásady publikování - vyjmenuje základní typografické zásady tvorby	výtvarná výchova

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
softwaru, multimediálních technologií a internetu aplikuje algoritmický přístup k řešení problémů	grafických dokumentů (velikost, poměr stran, umístění důležitých prvků…) - kriticky posoudí předložené dokumenty, poukáže na prohřešky proti typografickým zásadám - vysvětlí pojem zlatého řezu a jeho význam při umísťování prvků do stránky - vhodně volí formát dokumentu s ohledem na jeho určení **Aplikační software** – textové editory, tabulkové kalkulátory, databáze, prezentační software, multimedia, modelování a simulace - při zpracovávání samostatné práce z počítačové grafiky využívá znalostí Wordu při tvorbě dokumentu popisujícího postup práce - při fyzikálních laboratorních pracích samostatně a aktivně zpracovává získaná data pomocí vhodných nástrojů, které mu ICT poskytují (tabulkový kalkulátor, databáze) - výsledky svojí práce prezentuje s využitím vhodného software při vypracovávání referátů z různých předmětů **Počítačová grafika** – rastrová a vektorová - vlastními slovy vysvětlí rozdíl mezi rastrovou a vektorovou grafikou - uvede typické programy spadající do těchto kategorií - vlastními slovy vysvětlí pojmy rozlišení obrázku, barevná hloubka, DPI - chápe souvislosti mezi rozlišením obrázku, resp. barevnou hloubkou a velikostí výsledného souboru **Aplikační software pro práci s informacemi** – vektorový grafický editor, export a import dat - ovládá práci se základními grafickými objekty (posun, otáčení, změna velikosti) - při umísťování objektů a nastavování jejich velikosti využívá souřadnic - vlastními slovy vysvětlí pojem Bezierova křivka a jeho souvislost s počítačovou grafikou - aktivně využívá při kreslení objektů Bezierových křivek - na vybrané objekty aplikuje zvolenou výplň a barvu čáry - vytváří svoje vlastní barevné přechody a typy čar - pomocí různých barevných modelů (RGB, CMYK) namíchá požadovanou barvu, vysvětlí rozdílné užití těchto barevných modelů (monitor, tiskárna) - ovládá základní logické operace mezi objekty (průnik, sjednocení, rozdíl) a samostatně se rozhoduje, kde je vhodné jich použít - pomocí vhodného nástroje vytváří textové nápisy - podle potřeby kombinuje vektorovou a bitmapovou	matematika fyzika chemie matematika

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
	grafiku - vytvořenou kresbu uloží ve vhodně zvoleném bitmapovém formátu (exportuje/importuje ji) **Aplikační software pro práci s informacemi** – bitmapový grafický editor - při úpravách obrázku využívá vhodné nástroje pro výběr oblasti - ovládá manipulaci s vybranou oblastí - při výběrech a kreslení využívá Bezierových křivek - chápe pojem vrstvy, dokáže s ní pracovat a efektivně ji využívat při úpravách obrázku - na obrázek aplikuje vhodné efekty, aby dosáhl požadovaného výsledku - aktivně využívá masky pro tvorbu efektu průhlednosti - vyplní zvolenou oblast barvou, vzorkem nebo barevným přechodem - v případě potřeby namíchá vhodnou barvu nebo vytvoří barevný přechod - provádí drobné retuše chyb v obrázku (lokální zesvětlení, rozmazání, klonování) - pomocí kreslicích nástrojů kreslí jednodušší obrázky, resp. dokreslí potřebné detaily do stávajícího obrázku - při úpravě fotografií pracuje s histogramem - samostatně vytvoří grafické dílo dle vlastní fantazie - při ukládání zvolí vhodný formát s ohledem na použití dokumentu, je si vědom základních odlišností mezi grafickými formáty **Algoritmizace úloh** – algoritmus, zápis algoritmu - intuitivně chápe pojem algoritmu a jeho význam při řešení úloh, při hromadných úpravách více obrázků toho s výhodou využije	výtvarná výchova matematika
SEXTA		
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE		
orientuje se v možnostech uplatnění ICT v různých oblastech společenského poznání a praxe	**Ergonomie, hygiena a bezpečnost práce s ICT** – ochrana zdraví, možnosti využití prostředků ICT handicapovanými osobami - navrhuje dokumenty s ohledem na dobrou čitelnost, vhodně volí velikost a typ písma vzhledem k určení dokumentu (leták, knížka, obrázek…) i s ohledem na uživatele a jeho schopnosti - při návrhu dokumentů vhodně volí barvy s ohledem na určení dokumentu (černobílý/barevný tisk, obrazovka…), jeho čitelnost a uživatele a jeho schopnosti - respektuje a využívá základní ergonomická pravidla při psaní na PC	český jazyk výtvarná výchova
ZPRACOVÁNÍ A PREZENTACE INFORMACÍ		
píše pomocí hmatové metody všemi deseti na	**Aplikační software** – ATF, aplikační software pro výuku psaní na klávesnici všemi deseti - je srozuměn se základním rozložením klávesnice a se	

Výstupy z RVP	Učivo (tučně), dílčí výstupy	Klíčové kompetence, průřezová témata, mezipředmět. vztahy
klávesnici PC	základní polohou prstů na klávesnici při psaní všemi deseti - ovládá všechny části klávesnice včetně klávesnice numerické - používá speciální klávesy dle platných norem (caps lock, shift) - při psaní využívá speciální znaky na klávesnici (! /…) - orientuje se na klávesnici bez toho, aniž se na ni dívá, aktivně používá hmatovou metodu psaní deseti prsty na klávesnici	

6. HODNOCENÍ ŽÁKŮ

„Ve škole nejde o to, abychom věděli, co žáci vědí, ale aby žáci věděli. Musíme-li zjišťovat, co žáci vědí, zjišťujme, co skutečně vědí, a ne, co nevědí.“

PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ ŽÁKŮ

1. Základní východiska pro hodnocení a klasifikaci

- Hodnotíme, jak žák zvládá výstupy specifikované v ŠVP, a ne jeho osobnost. Posuzování osobnostní kvality žáka učiteli nepřísluší a může být rizikovým faktorem pro proces učení.
- Při hodnocení žáků uplatňujeme partnerský vztah. Klasifikace není prostředkem mocenského postoje učitele. Žák má právo vědět, v čem a proč bude vzděláván a kdy a podle jakých pravidel bude hodnocen. Při zjišťování podkladů pro hodnocení učitel přihlíží k individuálním potřebám žáka, vytváří bezpečné klima. Učitel přihlíží k momentální indispozici žáka, chápe, že žák může mít v procesu učení výkyvy.
- Hodnocení plní i motivační funkci. Učitel klade důraz na vhodnou formulaci, dává přednost pozitivnímu vyjadřování. Není chybou, když mají všichni žáci za nějakou činnost jenom kladné hodnocení nebo dobrou známku. Učitel hodnotí z dostatečného množství zdrojů, aby o výsledné klasifikaci nerozhodovala jedna či dvě známky. Při hodnocení se učitel zaměřuje na žákův individuální pokrok, nesrovnává žáka se spolužáky.
- Sebehodnocení žáka je nedílnou součástí procesu hodnocení. Je významnou složkou kompetence k učení a sociální a personální kompetence.
- Hodnocení žáků se musí vždy řídit platnou legislativou.

2. Hodnocení a klasifikace žáků

- Hodnocení výsledků vzdělávání žáků je prováděno klasifikačním stupněm. Stupeň prospěchu určuje učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí stupeň prospěchu na vysvědčení po vzájemné dohodě. Stupeň prospěchu není stanoven pouze na základě aritmetického průměru známek.

- Žák je klasifikován jednotlivými stupni podle toho, jak zvládá výstupy specifikované v daném předmětu. Učivo probírané nad rámec výstupů uvedených v ŠVP nemůže být zahrnuto do klasifikace.

  1 – výborný
  Výstupy zvládá samostatně, pohotově, přesně, případně s drobnými nedostatky.

  2 – chvalitebný
  Výstupy zvládá s mírnou dopomocí učitele nebo spolužáka, bez podstatných nedostatků.

  3 – dobrý
  Výstupy zvládá s dopomocí učitele nebo spolužáka, nedostatky ve své práci je schopen využít ke korekci další činnosti.

  4 – dostatečný
  Výstupy nezvládá samostatně, pouze podle návodných instrukcí. Ve výsledcích práce se objevují často závažné nedostatky, které dovede s pomocí učitele odstranit.

  5 – nedostatečný
  Výstupy nezvládá, závažné nedostatky nedokáže odstranit ani s pomocí učitele.

- V průběžném hodnocení je vhodné doprovázet klasifikaci slovním hodnocením, případně jiným způsobem hodnocení (např. body). Smyslem slovního hodnocení je zhodnotit žákovy výsledky vzhledem ke stanoveným cílům a jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a poskytnout žákovi doporučení k dalšímu průběhu jeho učení.

3. Získávání podkladů pro klasifikaci a hodnocení

- Učitel je povinen na začátku klasifikačního období sdělit žákům kritéria, podle kterých budou hodnoceni. Kritéria pro hodnocení je vhodné vytvořit spolu s žáky.

- Podklady pro klasifikaci získávají učitelé průběžně po celé klasifikační období. Průběžné hodnocení vede žáka k soustavné a systematické práci a minimalizuje stresy v období před uzavíráním klasifikace. Písemnou práci z učiva za delší období a přesahující 30 minut mohou žáci psát v jednom dni pouze jednu. Takovou práci oznámí učitel žákům alespoň tři dny předem a zápisem do třídní knihy informuje o připravovaném písemném zkoušení ostatní učitele.
- Pro zjištění výsledků vzdělávání mohou být využity písemné testy, písemné práce, ústní zkoušení, výsledky samostatné práce nebo práce ve skupině, prezentace výsledků činností, domácí příprava, aktivní účast ve vyučovacím procesu, kreativita myšlení, způsob vyjadřování, činnosti pohybového a uměleckého charakteru, praktické činnosti, žákovská portfolia apod. Formy zjišťování výsledků vzdělávání jsou ovlivněny charakterem předmětu tak, jak je uvedeno v charakteristice jednotlivých předmětů, a individuálními potřebami žáka. Formy zjišťování výsledků vzdělávání je vhodné kombinovat, v žádném z předmětů nesmějí být redukovány na jednu z nich. K vypracování písemných prací je žákům poskytován přiměřený časový prostor a výsledky vzdělávání se zjišťují až po zvládnutí a dostatečném procvičení učiva.
- Hodnocení dává žákovi zpětnou vazbu o jeho učení. Proto je žák hodnocen za svou činnost, pokud je to možné, bezprostředně. Hodnocení písemných prací oznámí učitel žákovi nejpozději do 14 dnů. Učitel získává podklady pro hodnocení z různých činností žáka, minimální počet známek může být stanoven v jednotlivých předmětech. Dostatečné podklady objektivizují hodnocení. Žákovské práce uchovává učitel po celou dobu klasifikačního období včetně doby, po kterou se může zákonný zástupce nezletilého žáka nebo zletilý žák odvolat. Učitel je povinen vést soustavnou prokazatelnou evidenci o hodnocení žáka.
- Do klasifikace předmětů se nezahrnuje chování žáka.

4. Poskytování informací o výsledcích vzdělávání zákonným zástupcům žáka

- O výsledcích hodnocení jsou zákonní zástupci žáků informováni dvakrát ročně na rodičovských schůzkách na konci 1. a 3. čtvrtletí. Zde získají průběžnou klasifikaci žáka ve všech předmětech. Zákonní zástupci žáků mohou využít i konzultačních rodičovských schůzek, které se konají také dvakrát ročně. Po předchozí domluvě s učitelem budou informováni kdykoliv v průběhu školního roku.
- Klasifikace jednotlivých činností si zapisují žáci do sešitu a učitel stvrdí platnost podpisem. Písemné práce zapůjčí učitel žákovi domů a žák je povinen originál práce vrátit v termínu stanoveném učitelem.
- Na hodnoticí pedagogické radě (konec 1. a 3. čtvrtletí) se projednávají případy neprospívání žáků a jejich nedostatky v chování. O těchto závažných případech je zákonný zástupce informován prokazatelným způsobem.

5. Hodnocení chování žáka

- Chování žáka se klasifikuje těmito stupni: 1 – velmi dobře, 2 – uspokojivě, 3 – neuspokojivě.

Stupeň 1 (velmi dobře)

Žák uvědoměle dodržuje ustanovení školního řádu, zásady a pravidla práva a morálky. Ojediněle se může dopustit méně závažných přestupků proti ustanovení školního řádu.

Stupeň 2 (uspokojivě)

Chování žáka je v rozporu s ustanoveními školního řádu, se zásadami práva a morálky. Dopustí se závažnějšího přestupku nebo se opakovaně dopouští méně závažných přestupků proti ustanovením školního řádu. Je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 3 (neuspokojivě)

Žák se dopustí závažného přestupku proti školnímu řádu nebo se dopouští závažnějších přestupků proti zásadám školního řádu, pravidlům práva a morálky.

- Stupeň hodnocení chování není výchovným opatřením. Současně s klasifikací nižším stupněm z chování může být uděleno výchovné opatření. Toto výchovné opatření může také předcházet vlastní klasifikaci již v průběhu školního roku.

- Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli. O klasifikaci chování žáků rozhoduje ředitel školy po projednání v pedagogické radě.

VÝCHOVNÁ OPATŘENÍ

- Výchovnými opatřeními jsou pochvaly a opatření k posílení kázně žáků.
- Výchovná opatření se zaznamenávají do třídních výkazů. O udělení výchovného opatření musí být prokazatelně informován zákonný zástupce žáka.
- Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.
- Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.
- Podle závažnosti provinění žáka lze uložit některé z těchto opatření:
  a) napomenutí třídního učitele,
  b) důtka třídního učitele,
  c) důtka ředitele školy,
  d) podmíněné vyloučení ze studia,
  e) vyloučení ze studia.
- Napomenutí třídního učitele uděluje třídní učitel za drobné přestupky (např. 2 pozdní příchody) bezprostředně po provinění žáka.
- Důtku třídního učitele uděluje třídní učitel za závažnější přestupek nebo za větší počet méně závažných přestupků.
- Udělení důtky ředitele školy navrhuje řediteli školy třídní učitel nebo ji může udělit ředitel školy o své vůli za závažný přestupek proti školnímu řádu nebo za další přestupky po udělené důtce třídního učitele.
- Ředitel školy může v případě zvlášť hrubého porušení povinností stanovených zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (dále jen školský zákon) nebo školním řádem rozhodnout o podmíněném vyloučení nebo o vyloučení žáka ze školy. V rozhodnutí o podmíněném vyloučení stanoví ředitel školy zkušební lhůtu, a to nejdéle na dobu jednoho roku. Dopustí-li se žák v průběhu zkušební lhůty dalšího porušení povinností stanovených školským zákonem nebo školním řádem, může ředitel školy rozhodnout o jeho vyloučení.
- Za porušení školního řádu zvláště hrubým způsobem se považují např.:
  - činy žáků vedoucí k úmyslnému poškození zdraví svých spolužáků či zaměstnanců školy,
  - zcizení nebo poškození majetku školy (i software), spolužáků nebo zaměstnanců školy či jiných osob přítomných v prostorách školy nebo na školních akcích,
  - chování žáků vedoucí k šikaně,
  - držení, distribuce nebo požívání alkoholu, drog či jiných nebezpečných látek ve škole, v její blízkosti nebo na školních akcích,
  - výroky a chování žáků mající charakter porušení práv na ochranu osobnosti a deklarace lidských práv,
  - propagace stran a hnutí směřujících k potlačování lidských práv či k rasové nesnášenlivosti (např. fašismus, komunismus, antisemitismus apod.),
  - opakovaná nespolupráce žáka se školou (např. při omlouvání absencí, plnění studijních povinností, nápravě nevhodného chování atp.),
  - zvláště hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči pracovníkům školy.
- Podmíněné vyloučení ze studia i vyloučení ze studia uděluje ředitel po projednání v pedagogické radě.

- O podmíněném vyloučení nebo o vyloučení žáka rozhodne ředitel školy do dvou měsíců ode dne, kdy se o provinění žáka dozvěděl, nejpozději však do jednoho roku ode dne, kdy se žák provinění dopustil, s výjimkou případu, kdy provinění je klasifikováno jako trestný čin.
- V případě vyloučení ze studia přestává být žák žákem školy dnem následujícím po dni nabytí právní moci rozhodnutí o vyloučení, nestanoví-li toto rozhodnutí den pozdější.
- Kázeňská opatření s výjimkou podmínečného vyloučení a vyloučení se udělují před kolektivem třídy.

6. Sebehodnocení žáka

- Žáci jsou vedeni k hodnocení vlastního procesu učení. Učitel může např. rozpracovat učivo do bodů a žák jednotlivé body ohodnotí třístupňovou škálou (rozumím bez problémů, dělám chyby, nepochopil jsem). Takto zpracované sebehodnocení žáka poskytuje zpětnou vazbu učiteli. Žák zhodnotí, v čem udělal pokrok od minulého hodnocení. Žák zdůvodní, proč se něco nenaučil, stanoví si cíl, kterým by mohl nedostatky ve zvládnutí výstupů odstranit.
- Sebehodnocení žáka nemůže být podkladem pro klasifikaci žáka.

7. Hodnocení žáka s individuálním studijním plánem

- Upravuje konkrétní individuální plán.

8. Hodnocení žáka se speciálními vzdělávacími potřebami

- Při hodnocení se přihlíží k povaze postižení nebo znevýhodnění. Učitel respektuje doporučení školního poradenského zařízení, volí vhodné metody vzdělávání a získávání podkladů pro klasifikaci. Umožňuje žákovi používat dostupné kompenzační pomůcky dle doporučení odborníků.

MANUÁL

Školní vzdělávací program je živý dokument, se kterým se soustavně pracuje a jehož účinnost se zpětně vyhodnocuje. Lze tedy předpokládat, že se bude postupně měnit. Změny mohou být drobné, ale i zcela zásadní. Za účelem usnadnění orientace ve změnách byla přijata následující strategie.

1) Změny údajů popisujících stav školy (zejména v kapitolách Identifikační údaje, Charakteristika školy), které pouze konstatují stav v daném okamžiku a neovlivňují vzdělávání žáka, lze provádět každoročně a nemusí se projednávat s partnery (žáci, rodiče, školská rada). Datum, ke kterému je stav zachycen, je v zápatí změněné kapitoly.

2) Změny údajů, které zásadním způsobem ovlivňují vzdělávání žáků, tj. mění např. hodinové dotace, názvy předmětů, učivo v předmětech, přesouvají výstupy mezi předměty nebo ročníky, se musí projednávat s partnery. Označení verze ŠVP se povýší o jednu jednotku.

3) Změna, která je významnější, než ty uvedené v odst. 1) a méně významná než ty v odst. 2) se projeví povýšením verze ŠVP o jednu desetinu.

4) Zásadní změna filosofie ŠVP bude vyjádřena změnou názvu ŠVP. Nový ŠVP se rovněž projednává s partnery.

Změny proti předchozí verzi ŠVP budou popsány na konci verze nové.

Na vysvědčení se žákovi uvádí název a verze jeho ŠVP.

ZMĚNY PROTI PŘEDCHOZÍ VERZI (1.2) ŠVP

- upravena titulní strana
- upravena kapitola Charakteristika školy (texty týkající se popisu školy a vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných a mimořádně nadaných)
- v části 6 Hodnocení žáků a autoevaluace školy odstraněna část týkající se autoevaluace školy

PŘÍLOHY

Seznam volitelných předmětů na aktuální školní rok

SCHVÁLIL

Dne: Pavel Škoda
ředitel školy

Dne: Ing. Dalibor Vích
za školskou radu